Bijlage 5

- Accountantsverslag jaarrekening 2020
- Accountantsverslag jaarrekening 2021
- Interne Controleplan 2022
- Jaarrekening 2021
- Jaarverslag 2021
- Managementletter 2020
- Managementletter 2021
- Rapportage IC-toets 2021

GEMEENTE MOERDIJK

ACCOUNTANTSVERSLAG OVER HET BOEKJAAR 2020

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.**astrium**.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
info@astrium.nlKVK: 34168056

INHOUDSOPGAVE

1. UITGANGSPUNTEN VAN DE CONTROLE 3
2. MANAGEMENT SAMENVATTING 5
3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 7
4. DECENTRALISATIES OVERHEID 11
5. GRONDEXPLOITATIES 12
6. VOORZIENINGEN EN SCHATTINGEN 14
7. INKOOP EN AANBESTEDING 17
8. ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT 18
9. INTERNE BEHEERSING 22
10. VENNOOTSCHAPSBELASTING 24
11. OVERIGE BEVINDINGEN 25

Bijlagen

A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen

B: Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

C: Overzicht met de belangrijkste afkortingen

1. UITGANGSPUNTEN VAN DE CONTROLE

1.1. Controleverklaring

De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. In het najaar van 2020 hebben wij de interimcontrole verricht, die gericht is op de interne beheersing binnen de voor ons relevante processen van de gemeente Moerdijk. De interimcontrole hebben wij afgesloten met een managementletter. De definitieve versie daarvan is op 1 december 2020 gerapporteerd.
De controle in het voorjaar 2021 is gericht op de jaarrekening 2020 zelf. De uitgevoerde werkzaamheden resulteren in een controleverklaring bij de jaarrekening 2020 en een nadere toelichting via dit verslag van bevindingen. De controleverklaring kent een voorgeschreven format en zullen wij separaat toezenden.

1.2. Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2020 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2020 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

1.3. Onafhankelijkheid

- Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van gemeente Moerdijk en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.
- Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en de gemeente Moerdijk, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.
- Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

1.4. Materialiteit

De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2020 is € 1.364.061. Deze materialiteit vloeit voort uit het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol 2020 d.d. 10 september 2020, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten.

Goedkeuringstoleranties	Toelichting	Bedrag
Fouten	1% van de totale lasten (incl. reserve dotaties)	€ 1.364.061 (2019: € 1.233.660)
Onzekerheden	3% van de totale lasten (incl. reserve dotaties)	€ 4.092.182 (2019: € 3.700.980)
Rapporteringstoleranties		
Fouten	cf. controleprotocol Moerdijk	€ 100.000
Onzekerheden	cf. controleprotocol Moerdijk	€ 100.000

1.5. WNT

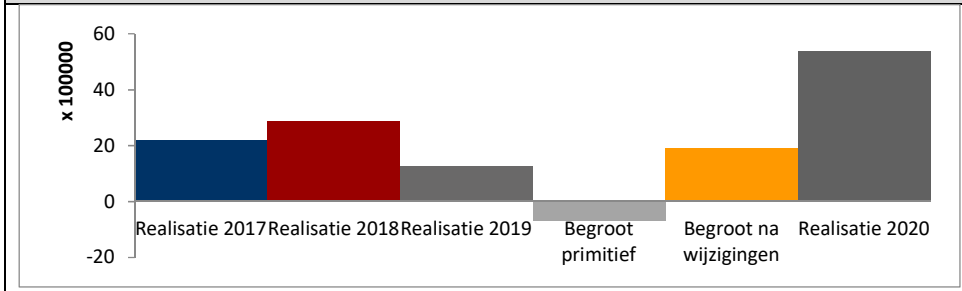
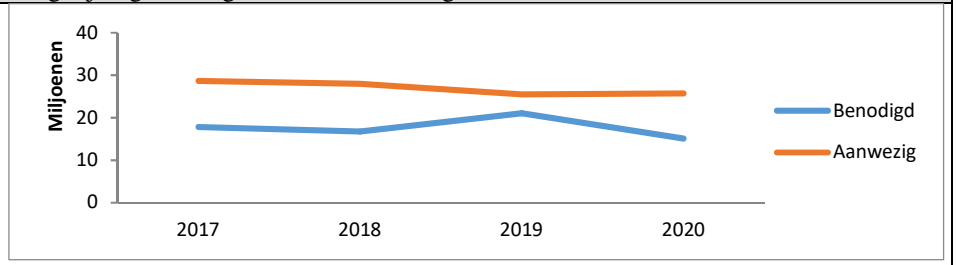
De verantwoording op basis van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in de jaarrekening hebben wij gecontroleerd met inachtneming van het specifiek daarvoor van toepassing zijnde controleprotocol, waarbij een afwijkende (lagere) materialiteit geldt.

1.6. SiSa regelingen

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole. Later in de rapportage komen wij terug op onze controlebevindingen ten aanzien van de SiSa regelingen en verantwoorden wij de verplicht voorgeschreven SiSa tabel met bevindingen.

2. MANAGEMENT SAMENVATTING

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Bestuurlijke aandachtspunten
• Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2020 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Ons oordeel omvat zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. • Het jaarverslag bevat de vereiste aspecten en is verenigbaar met de jaarrekening. • De in de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling is aanvaardbaar. • Uit de actualisatie van de grondexploitaties komt een positief resultaat naar voren van 2,4 mio. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door complex Vlinderbuurt en Waterwijk. De waardering van de grondexploitaties is sterk afhankelijk van inschattingen van het college van toekomstige kosten en opbrengsten en hoewel wij die adequaat vinden, blijven inschattingen altijd onzeker en is het van groot belang de ontwikkelingen nauwgezet te volgen.	• De gevolgen van de Coronacrisis voor de samenleving is enorm. In de jaarrekening is een afzonderlijke Coronaparagraaf opgenomen waarin de effecten bij de gemeente in kaart zijn gebracht. Daarnaast zijn de gevolgen ook per programma toegelicht. Hoewel een goede inschatting van de financiële impact van de coronacrises lastig is, staat de continuïteit van de gemeente niet ter discussie. In de berekening van het benodigde weerstandsvermogen wordt een bedrag van € 1 miljoen meegenomen. De ontwikkelingen blijven uw continue aandacht vragen. • De gemeente en de Gemeenschappelijke Regeling Werkplein Hart van West-Brabant (GR Werkplein) is vanwege de urgentie van de coronacrisis voortvarend aan de slag gegaan met de Tozo regeling. De benodigde snelheid bij de totstandkoming en uitvoering van de Tozo impliceert dat er gevoeligheden en risico's zijn met betrekking tot de rechtmatigheid en misbruik en oneigenlijk gebruik. Desalniettemin geldt voor de Tozo dat de uitkeringen rechtmatig moeten worden verstrekt en dat misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) zoveel mogelijk moet worden voorkomen. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2021 vragen wij de gemeente toezicht te houden op het M&O-beleid van het Werkplein en de herstelacties die hieruit voortvloeien. • Ten aanzien van coronacompensatie Jeugdzorg en Wmo zijn op landelijk niveau specifieke afspraken gemaakt tussen VNG, zorgaanbieders, I-Sociaal domein, met betrokkenheid van het ministerie van VWS, BZK en de NBA. Te denken valt aan continuïteitsbijdragen en meerkosten. Wij adviseren de gemeente deze afspraken de blijven monitoren en de impact hiervan op de rechtmatigheidsverantwoording 2021 tijdig in kaart te brengen.

Financiële resultaten	Vergelijking benodigd weerstandsvermogen
	
Uw gemeente realiseert positieve resultaten in de afgelopen jaren. Daarbij wordt gemeld dat in 2020 het positieve resultaat voor bestemmingen €19 mio bedraagt en door €13,4 mio toevoegingen aan reserves is gedaald. Het positieve resultaat 2020 van €5.612K bevat overigens incidentele baten van (per saldo) €1.484K.	Uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijkt dat de aanwezige weerstandscapaciteit voldoende is gelet op de onderkende financiële risico´s van uw gemeente. De ingeschatte financiële risico's kunnen, mochten ze zich voordoen, volledig opgevangen worden met de beschikbare weerstandscapaciteit. De weerstandsratio komt uit op 1,7. De door de raad bepaalde streefwaarde bedraagt 1,0.

3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

3.1. Eindoordeel naar aanleiding van de jaarrekening controle

Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening 2020 van uw gemeente. Deze goedkeurende strekking betreft zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Op basis van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de in de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Op de geconstateerde - niet gecorrigeerde - controleverschillen komen wij afzonderlijk terug. Ze zijn gespecificeerd in bijlage A van dit verslag.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat, dat de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening en dat het jaarverslag geen materiële afwijkingen bevat voor zover wij dat vanuit onze controle kunnen beoordelen. In de WNT verantwoording hebben wij geen fouten of onzekerheden bij onze controlewerkzaamheden aangetroffen.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de in de SiSa bijlage opgenomen specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

3.2. Vermogen en resultaat

Het gerealiseerd resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt € 5.611.819 positief versus een begroot positief resultaat (na wijziging) van €1.925.000. In het positieve resultaat 2020, zijn ook incidentele lasten verwerkt van € 1.483.819 (per saldo), die het resultaat negatief hebben beïnvloed (zie pag 60 jaarrekening).

Bij het vaststellen van de jaarrekening verzoekt het College aan de Raad om onder meer niet bestede gelden (voor lopende projecten) opnieuw beschikbaar te stellen in het volgende verantwoordingsjaar. Deze overheveling vindt plaats door het beschikbaar stellen van exploitatiebudgetten ten laste van het rekeningresultaat op basis van het besluit tot resultaatbestemming (gelijktijdig met besluit tot vaststelling jaarrekening).

Sociaal Domein

Kosten Jeugdhulp en Wmo

Inzake de kosten Jeugdhulp en de Wmo steunt gemeente Moerdijk op interne controle werkzaamheden en de controleverklaring en financiële productieverantwoordingen van zorgaanbieders. De onzekerheid omtrent voldoende en geschikte controle-informatie over de prestatielevering is door interne controle afdoende vorm gegeven in de werkplannen en ondervangen door de aanvullende controles.

PGB-budget

De PGB's voor Jeugdhulp en Wmo worden door gemeente Moerdijk toegekend. De sociale verzekeringsbank (SVB) treedt op als serviceorganisatie voor de gemeente voor de behandeling en verwerking van deze PGB's. De controleverklaring van de SVB is op 12 maart 2021 verstrekt. Evenals voorgaande jaren heeft de accountant van de SVB een verklaring met beperking verstrekt. De controleverklaring van de SVB geeft ook in 2020 onvoldoende zekerheid over de getrouwe en rechtmatige aanwending van de PGB-lasten van de gemeente en dat de rechtmatigheid van de betalingen nog niet voldoende zijn voor een goedkeurende verklaring. Deze onzekerheid is echter ondervangen doordat de gemeente aanvullende interne controles heeft verricht op de prestatielevering. Hiermee is deze onzekerheid ondervangen en derhalve niet meegenomen in de foutenevaluatie.

In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op het Sociaal domein.

3.3. Grondexploitaties

Gemeente Moerdijk heeft de exploitatieberekening van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2020 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld of de uitgangspunten aanvaardbaar zijn. De waarde van de balanspost voorraden per eind 2020 in de balans van gemeente Moerdijk bedraagt €281K (2019: € 3.688K) na aftrek verlies voorzieningen. De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is als volgt opgebouwd:

Project	Risico		Boekwaarde 31.12.2020	Genomen verlies cq. voorziening (cumulatief)	Balans-waarde 31.12.2020	In 2020 genomen winst
Woningbouw						
Dorpshart Steenweg - Moerdijk	Midden	Voor dit project wordt een negatief (verliesgevend) eindresultaat verwacht van ruim € 2,4 mio. In de balans heeft dit project een balanswaarde van -€ 0,3 mio eind 2020 (vanwege een verliesvoorziening van ruim € 2,4 mio). De gemeente heeft bewust gekozen voor dit project en weet vanaf de start dat dit een verliesgevend project is. De nog te realiseren opbrengsten zijn beperkt (€ 283K) ten opzichte van de nog te maken kosten (€ 621K). Het risico van dit project is midden, gezien de omvang van de nog te maken kosten en het feit dat het project een looptijd heeft tot 2022.	2.073	-2.411	-338	-

Havenfront - Willemstad	Laag	De openbare ruimte is als onderdeel van dit project door Ballast-Nedam formeel nog niet overgedragen aan de gemeente, wel vindt er inmiddels onderhoud plaats door de gemeente.	-20	-13	-33	-
Vlinderbuurt – St Buiten	Midden	Voor dit project wordt een positief (winstgevend) eindresultaat verwacht van ruim €1,2 mio. In de balans heeft dit project een boekwaarde van -€1 mio eind 2020 (meer opbrengsten dan kosten gerealiseerd). Op basis van de voorschriften heeft in 2020 reeds een tussentijdse winstneming plaatsgevonden van € 268K.. De geprognosticeerde opbrengst van € 0,5 mio is gebaseerd op een prijs per vierkante meter. Hoewel de omvang van deze nog te realiseren opbrengst nog significant is, wordt hier geen groot risico voor verwacht.	-1.047	-	-1.047	268
Even. Terrein - Klundert	Laag	Ondanks de trage kaveluitgifte is het nog steeds de verwachting dat de openbare ruimte in 2021 kan worden aangelegd. Dit blijft echter afhankelijk van de snelheid van de kaveluitgifte en oplevering van deze woningen. Enkele woningen zijn reeds opgeleverd.	-421	-	-421	-
Stoofstraat - Zevenbergen	Midden	Voor dit project wordt een positief (winstgevend) eindresultaat verwacht van ruim €0,7 mio. In de balans heeft dit project een boekwaarde van €1,3 mio eind 2020 (meer kosten dan opbrengsten gerealiseerd). De nog te realiseren opbrengsten zijn significant (€ 2.344K) ten opzichte van een beperkt bedrag aan nog te maken kosten (€ 364K). De geprognosticeerde opbrengst van € 1,3 mio is gebaseerd op een prijs per vierkante meter. Het risico van dit project is midden omdat de geraamde opbrengst nog volledig gerealiseerd moet worden maar wel biedingen hebben plaatsgevonden. Deze hebben geleid tot een hogere opbrengst dan verwacht.	1.315		1.315	-
Sporenbergstraat – Zevenb. Hoek	Hoog	In juli 2020 heeft de raad het projectplan en de exploitatie vastgesteld. Hierdoor is het complex een grondexploitatie geworden in 2020. Het gaat om voormalige voetbalvelden waarop woningbouw zal worden gerealiseerd. Het project heeft een looptijd tot 2023 waarbij opbrengsten worden verwacht van 1,5 mio.	889	-85	804	-
Molenstraat - Zevenbergen	Laag	Ten opzichte van vorig jaar is de verlies prognose ruim €88K verslechterd. Het totale verlies wordt nu ingeschat op €748K, waarvoor een voorziening is gevormd. De opbrengsten zijn grotendeels verantwoord in 2020. Er worden nog kosten verwacht van 0,1 mio. Wij schatten het risico van dit project daarom als laag in.	612	-748	-136	-
Waterwijk – Fijnaart West	Hoog	In mei 2020 heeft de raad het projectplan en de exploitatie vastgesteld. Voor dit project wordt een positief (winstgevend) eindresultaat verwacht van ruim €3,6 mio. In de balans heeft dit project een boekwaarde van €0,2 mio eind 2020.De geprognosticeerde opbrengst van € 6,3 mio is gebaseerd op een prijs per vierkante meter. Het risico van dit project is hoog omdat de geraamde opbrengst nog voor een groot deel gerealiseerd moet worden.	233	-	233	523
Tankstation – Standdaarbuiten	Laag	Begin 2020 is de vergunning verstrekt. In 2020 is de grond aangekocht, groenvoorzieningen zijn aangelegd en het tankstation is gerealiseerd.	-96	-	-96	-
Totaal woningbouw			**3.538**	**-3.257**	**281**	**791**

Het project Molenstraat-Zevenbergen kende een veel grotere boekwaarde (beginbalans €2,6 mio). De significante daling in 2020 is veroorzaakt door gerealiseerde verkopen ad 2,1 mio. Ook project Waterwijk-Fijnaart West kende een veel grotere boekwaarde (beginbalans €1,6 mio). De significante daling in 2020 is veroorzaakt door gerealiseerde verkopen ad 2,6 mio.

Caldic gronden (onderdeel Materiële vaste activa)
Deze post is op de balans opgenomen voor waarde van € 6 miljoen. Deze gronden zijn gewaardeerd op de vooruitbetaling van de gemeente Moerdijk aan de Provincie Noord-Brabant. Omgerekend naar een m2-prijs vertegenwoordigt deze grond een waarde in de classificatie zware bedrijvigheid. In december 2018 is de koopakte gepasseerd, waardoor de gemeente eigenaar is geworden van deze grond. De post staat daarom in de balans onder Materiële vaste activa. Wij hebben vernomen dat de gemeente voornemens is om de bestemming te wijzigen waardoor de m2-prijs aanzienlijk zal dalen. Wij willen u erop wijzen dat bij doorvoering van de bestemmingswijziging de gemeente rekening moet houden met een afwaardering van circa € 5 miljoen. Dit is tevens opgenomen in de berekening van het benodigd weerstandsvermogen (onderdeel LPM)

Onze conclusie is dat wij kunnen instemmen met de schattingen die door het College zijn gemaakt bij de actualisatie van de complexen en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie. In hoofdstuk 5 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitaties.

3.4. Voorzieningen / schattingen

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en de voorzieningen ter egalisering van kosten zijn naar hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en het college.

Zij schatten op basis van hun kennis van de gemeente en haar omgeving in wat het effect van de te voorziene risico's, verplichtingen en kosten zal zijn in de komende jaren, en wat de omvang van de voorziening moet zijn. Daarnaast is de waardering van de grondexploitaties gezien hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en het college.

Wij hebben voor deze gebieden het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten ontwikkelt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Indien nodig hebben wij specialisten ingeschakeld (bijv. taxateurs en belastingspecialisten) bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

4. DECENTRALISATIES OVERHEID

4.1. Inleiding

Het College van de gemeente Moerdijk is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Bij het sociaal domein is de gemeente echter afhankelijk van diverse partijen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en tal van zorgaanbieders. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van deze partijen. Uw gemeente heeft in aanloop naar de jaarrekeningcontrole, veel energie gestopt in de verantwoording van de geldstromen die samenhangen met de decentralisaties. Hierdoor zijn er geen materiële bevindingen geconstateerd voor de jaarrekening 2020.

De gemeente heeft in 2020 onder andere de volgende verbeteringen doorgevoerd op het gebied van de (financiële) beheersing van de financiële stromen binnen het sociaal domein:

- Uw gemeente heeft zelf (een deel van) de controle van de persoonsgebonden budgetten (PGB) uitgevoerd.
- Er is tijdige communicatie met de zorgaanbieders geweest over het proces en de verwachtingen ten aanzien van de controle op de prestatielevering.
- Uw gemeente heeft diverse controles uitgevoerd om de zogenaamde 'prestatielevering' vast te stellen. Dit alles heeft er voor gezorgd dat de onzekerheden omtrent het sociaal domein fors zijn weggenomen.

4.2. Jeugdzorg

Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdzorg aansluiting gezocht met de ontvangen informatie vanuit Regio Jeugdhulp West-Brabant. Hieruit blijkt- net als vorig jaar – dat een goede schatting van de onderhanden werk positie niet mogelijk is. Derhalve is ook dit jaar weer gekozen om de omvang van de maximale resterende verplichting van de nog onderhanden zijnde cq. lopende zorgtrajecten te verantwoorden onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen. Het betreft een bedrag van € 1,55 miljoen (2019: € 2,7 miljoen).

5. GRONDEXPLOITATIES

5.1. Algemeen

De gemeente heeft een portefeuille van grondexploitaties ad €281k waarin een actief grondbeleid wordt gevoerd. Dit saldo is opgebouwd uit een bruto boekwaarde van € 3.538k en een verlies voorziening ad € 3.257k. De omvang van de boekwaarde van de grondexploitaties wordt voornamelijk veroorzaakt door de positieve boekwaarden (investeringen > opbrengsten) van Stoofstraat – Zevenbergen en Sporenbergstraat – Zevenbergsche Hoek en de negatieve boekwaarde (opbrengsten > investeringen) van de Vlinderbuurt – St. Buiten.

De grondexploitaties worden jaarlijks herzien door het College en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad. De gemeente stelt de exploitatie waar nodig geacht bij en vertaalt dit naar financiële gevolgen voor de netto contante waarde van de grondexploitatie. Omdat de actualisatie ook een bijstelling van de kredieten (budgetrecht) kan inhouden, is het van belang de voorgestelde aanpassingen kritisch te (blijven) beoordelen.

5.2. Gehanteerde parameters

De gemeente Moerdijk heeft voor haar grondexploitaties een opbrengstenstijging van 0% en een kostenstijging van 1,8% gehanteerd. Gezien de huidige marktomstandigheden is de hantering van 0% voorzichtig te noemen. De complexen bij gemeente Moerdijk kennen een relatief korte looptijd. Waterwijk heeft een looptijd tot 2027 waarbij in 2020 reeds gronden zijn verkocht ad 2.6 mio . De nog te maken kosten worden geïndexeerd tegen 1,8% welke naar onze mening een voorzichtige schatting betreft. Wij adviseren de gemeente om projecten met een doorlooptijd verder 2023 het percentage voor de kostenstijging evalueren gezien de stijgende inflatie in de huidige markt. Tijdens de controle over het boekjaar 2020 heeft dit niet tot bijzonderheden of aanpassingen geleid.

De rekenrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Uit eigen nacalculatie van Astrium zijn geen afwijkingen geconstateerd boven de rapportagegrens.

5.3. Planning en programmering

Ten aanzien van planning zien wij dat de genoemde exploitaties een relatief korte doorlooptijd c.q. verwachte einddatum kennen. We willen hierbij benadrukken conform notitie BBV dat exploitaties met een langere looptijd meer onzekerheden en schattingselementen bevatten waardoor toekomstige opbrengsten en kosten lastig aannemelijk zijn te maken. Om hierover voldoende controlezekerheid te krijgen hebben wij met behulp van "backtesting" inzicht gekregen in de kwaliteit van de inschatting door het College (oftewel wat betrof inschatting vorig jaar versus realisatie).
In het kader van "backtesting" en nog te realiseren opbrengsten en kosten merken wij het volgende op:

- De doorlooptijd van de exploitaties zijn relatief kort en blijven binnen de 10-jaarstermijn zoals aangeduid door de Commissie BBV.
- Het onderbouwen van toekomstige verkopen blijft interpretabel. Uit de interesses en gerealiseerde verkopen 2021 delen wij het gemeentelijk standpunt inzake de planning van de toekomstige verkopen.

Uit de “backtesting” en nog te realiseren opbrengsten en kosten constateren wij dat het college adequaat ingespeeld heeft op zowel planning als programmeringen. Deze wijzigingen heeft u verwerkt in de exploitaties en hebben geresulteerd in enkele aanpassingen in de waardering (positief en negatief) inzake woningbouw.

6. VOORZIENINGEN EN SCHATTINGEN

6.1. Voorzieningen

Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van gemeente Moerdijk toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden.
Enkele voorzieningen lichten wij toe, vanwege gewijzigde uitgangspunten of vanwege de bijzondere situatie:

Voorziening pensioen wethouders
De voorziening wethouders is bepaald op basis van recente actuariële berekeningen. Vanwege de verlaging van de voorgeschreven rekenrente is een extra dotatie van € 200k gedaan aan de voorziening wethouders. Hiermee voldoet de voorziening wethouders aan de BBV-voorschriften.

Voorziening riolering
Ultimo 2020 staat er een voorziening riolering gepresenteerd onder de voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is ad €21,9 miljoen (2019 € 20,1 miljoen). Deze voorziening is conform de notitie riolering van de Commissie BBV onder deze categorie gerubriceerd gezien op basis van het bestaande onderhoudsplan het niet mogelijk is om een onderscheid te maken in groot onderhoud, vervangingsinvesteringen en tariefegalisatie.

Bovenstaande situatie was in het kader van de vergelijkbaarheid van gemeenten en het voldoen aan de notitie riolering niet wenselijk. In 2019 was de uitwerking van het nieuwe rioleringsplan onderhanden, dat later in het jaar vastgesteld zou worden. Destijds is geadviseerd om bij het nieuwe rioleringsplan tevens de vereisten conform de notitie riolering in acht te nemen. Dit advies is opgevolgd, maar de opstelling en vaststelling van het nieuwe plan was door omstandigheden met een jaar vertraagd. Het nieuwe GRP is door de raad op 24 september 2020 vastgesteld voor de periode 2021-2024. Daarmee voldoet de voorziening en onderbouwing aan de notitie riolering van de Commissie BBV.

De gemeente Moerdijk classificeert de voorziening riolering als een voorziening artikel 44 lid 2 van het BBV (van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden). De mutatie op deze voorziening betreft het resultaat op het Product riolering. Het resultaat op het product riolering bestaat enerzijds uit de ontvangen rioolheffingen en anderzijds uit de kapitaallasten van de geïnvesteerde bedragen in riolering en de kosten voor klein en groot onderhoud aan de rioleringen. Deze verwerkingswijze is conform het BBV.

Overall:
Er zijn geen bijzonderheden in onze controlewerkzaamheden geconstateerd voor de voorzieningen waardoor de voorzieningen door ons toereikend worden geacht.

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	**Mate van subjectiviteit**	**Onze beoordeling**		**Toelichting**
		2020		
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Laag	●		De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met de termijnen die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering van de In exploitatie genomen gronden (balanspost Voorraden) en niet in exploitatie genomen gronden (balanspost MVA)	Hoog	●		Wij vinden de waardering van de bouwgronden in exploitatie evenwichtig. Zie toelichting grondexploitaties paragraaf 5.2.

Voorzieningen	Gemiddeld			De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag. Hiermee kwalificeren wij de gehanteerde wijze van voorzieningen bepalen als evenwichtig.
Waardering van deelnemingen en uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Laag			Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Laag			Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is.

Legenda:

7. INKOOP EN AANBESTEDING

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door de raad, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende boekjaar 2020 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen. Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen:

- De organisatie heeft zelf een zorgvuldige inkoopanalyse uitgevoerd. Wij hebben vastgesteld dat de organisatie voldoende aandacht heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Wij adviseren hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde gedragsverandering bij degenen die inkopen gestimuleerd wordt. Het is van belang dat uw inkopers voldoende kennis en ervaring krijgen met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van hun inkopen.
- Interne controle heeft de risico-analyse en controle-aanpak per proces uitgewerkt in werkprogramma's. Wij erkennen dit als een adequate werkwijze in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2021. Bij het specificeren van de relevante wetsartikelen uit de Aanbestedingswet 2012 bevelen wij de Gids proportionaliteit (per 1 juli 2020) aan welke door de Rijksoverheid is gepubliceerd.
- We hebben vastgesteld dat de contracten worden vastgelegd in Negometrix. Wij adviseren de gemeente deze goede stappen richting adequaat contractenbeheer door te zetten voor de komende jaren. Hiervoor graag specifieke aandacht voor de volledigheid van de contracten en aflopende contracten.
- Wij merken op dat bijzondere aandachtsgebieden binnen de aanbestedingen ICT en inhuur derden betreffen. Bij ICT gerelateerde opdrachten kunnen er discussies ontstaan over de vraag of er sprake is van nieuwe opdrachten. De gemeente is voor haar IT omgeving grotendeels afhankelijk van één bepaalde leverancier. Hierdoor is het lastig voor andere leveranciers aansluiting te vinden op het bestaande systeem. Graag willen we de organisatie aanbevelen om voor nieuwe applicaties of andere IT gerelateerde opdrachten de afwegingen voor de gekozen aanbestedingsprocedure duidelijk vast te leggen. We hebben voor de inhuur vastgesteld dat deze terecht via de DAS procedure van Flex-West-Brabant wordt ingekocht.

7.1. Naleving Europese Aanbestedingsrichtlijnen

In de jaarrekening controle hebben we conform het normenkader werkzaamheden uitgevoerd voor de naleving van de Europese Aanbestedingsplicht. Uit de uitgevoerde controlewerkzaamheden op de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn geen materiële afwijkingen gebleken.

8. ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT

8.1. Eigen vermogen

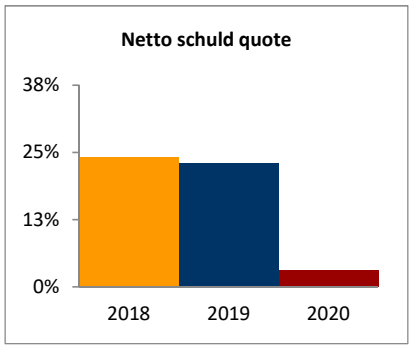
Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

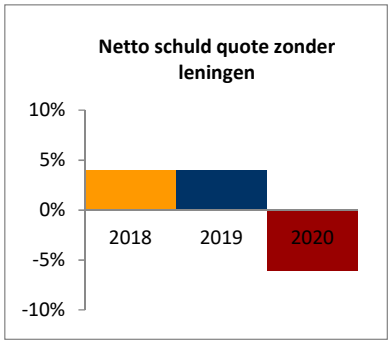
Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van uw gemeente is geweest (x € 1.000).

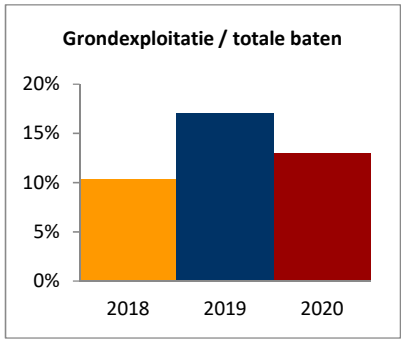
Resultaat 2020	**(x € 1.000)**
De totale baten van uw gemeente over 2020 bedragen:	133.199
De totale lasten van uw gemeente over 2020 bedragen:	-114.135
Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's voor reservemutaties):	19.064
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	-22.271
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Over 2020 betreft dit:	8.819
Per saldo gedurende het jaar gelden toegevoegd (meer gestort aan de reserves dan onttrokken):	-13.452
Gerealiseerd resultaat	**5.612**

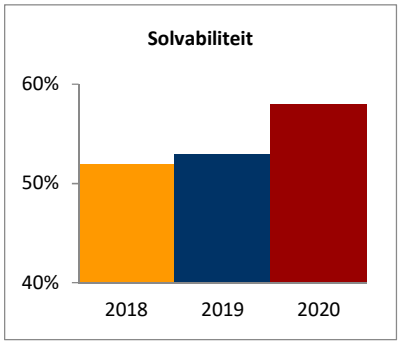
Kengetallen

Met betrekking tot de financiële positie zijn een aantal kengetallen te benoemen, die wij hieronder hebben weergegeven (in vergelijking met de afgelopen twee boekjaren):

Op basis van deze kengetallen zien wij de volgende ontwikkelingen in de financiële positie van uw gemeente:

- De netto schuld quote, bepaald door de langlopende schulden te delen door de totale baten, is significant gedaald tot 3%. Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De streefwaarde van dit kengetal voor een goede kwalificatie ligt ver onder de maximale streefwaarde 90% (inclusief leningen) of 130% (exclusief leningen).

- Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit, bepaald door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen, was 53% en is gestegen naar 58%. De streefwaarde van dit kengetal voor een goede kwalificatie ligt >50%.

- De ratio grondexploitatie, zijnde de balanspositie grondexploitatie (bouwgronden in exploitatie) in verhouding met de totale baten, laat een dalend niveau zien van 17% naar 13%. De ratio bij uw gemeente blijft relatief laag, wat duidt op een laag risicoprofiel. De streefwaarde van dit kengetal voor een goede kwalificatie ligt <20%.

Hierna gaan we nader in op deze ratio's.

8.2. Financiële positie

Inclusief het resultaat 2020 bedraagt het eigen vermogen van de gemeente per ultimo 2020 € 99,54 miljoen. De reserves van uw gemeente zijn in 2020 met een bedrag van € 19,0 miljoen toegenomen.

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2020 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 58% (2019: 53%) waarmee de norm voor een goede kwalificatie van 50% van de VNG wordt gehaald en de gemeente wordt geclassificeerd met een laag risico.

De netto schuldquote bedraagt 3% (2019: 23%) .De ratio geeft aan in hoeverre de schulden zich verhouden tot de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de gehanteerde norm van 90% van de VNG en de gemeente op basis van de gangbare normen als een laag risico wordt onderkend.

8.3. Weerstandsvermogen

Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeente dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In het jaarverslag zijn de risico's weergegeven in de paragraaf weerstandsvermogen (pag. 119 ev). Evenals voorgaande jaren worden de risico's periodiek geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. Zo wordt ook dit jaar ingegaan op de - niet goed inschatbare - risico's als gevolg van de Coronacrises (als risico meegenomen voor € 1 mio).

Het is niet waarschijnlijk dat alle geïnventariseerde risico's zich gaan voordoen en daarom wordt gewerkt met een kans van optreden per risico. Per risico wordt daarnaast een schadebedrag / klasse gehanteerd. Vermenigvuldigd met de kans van optreden levert dat een potentieel schadebedrag op per risico. De omvang van de grootste geïnventariseerde risico's voor 2021 zijn in de paragraaf Weerstandsvermogen gecategoriseerd naar 10 Risicogebieden (pag 120 jaarverslag). De omvang van die Risicogebieden variëren van € 300.000 tot € 5.500.000. Het grootste risicogebied betreft de grondexploitaties / ruimtelijke projecten. Vorig jaar was binnen deze categorie een risico inzake project LPM ingeschat van €9,5 mio. Dit jaar is dit risico gedaald naar € 5,5 mio. De daling van € 4 mio is veroorzaakt door het groene licht van de Raad van State inzake het planologisch inpassingsplan LPM.

De individuele risico's worden in de paragraaf Weerstandsvermogen alleen tekstueel toegelicht zonder vermelding van de kwantificering per risico. Ter onderbouwing van de gepresenteerde risicogebieden bestaat er een nadere detaillering waarbij de verschillende afdelingen op basis van kans en impact de door hen geïdentificeerde individuele risico's kwantificeren. Daarbij maakt de gemeente onderscheid tussen structurele en incidentele risico's. De structurele risico's worden voor 2 jaar meegeteld, vanuit de veronderstelling dat na 2 jaren het risico vanuit de begroting kan worden gedekt.

Uitgaande van de ingeschatte 'schadebedragen' bedraagt het totaal van de nu geïnventariseerde risico's voor 2021 een bedrag van €15.100.000 (vorig jaar: €21.075.000). Ter afdekking van dit risico is binnen het eigen vermogen een algemene reserve beschikbaar van € 25.748.000. Het weerstandsratio's wordt berekend met de volgende formule: € 25.748.000 / €15.100.000 = 1,7.

Deze ratio waarde voldoet aan de minimale waarde van 1,0 die de gemeenteraad heeft bepaald.

8.4. Conclusie financiële positie

Gemeente Moerdijk beschikt over een financiële positie die goed scoort. De kengetallen liggen allen binnen de normen. Daarnaast geldt dat als de geïnventariseerde risico's zich inderdaad voordoen Moerdijk in staat is om de eventuele daaruit voortvloeiende tegenvallers, zoals nu onderkend, op te vangen.

9. INTERNE BEHEERSING

9.1. Samenvatting bevindingen managementletter 2020

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in december 2020 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in managementletter ten behoeve van het College. De samenvatting en conclusie uit de managementletter 2020 is als volgt:

Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles in de lijn, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van gemeente Moerdijk ***voldoet aan de daaraan te stellen eisen****.*

De medewerkers die wij gesproken hebben, zijn betrokken bij de gemeente en hebben voldoende kennis van het taakveld waarin zij werkzaam zijn. Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlewerkzaamheden zijn ingebouwd, zijn toereikende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ingeregeld. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van deze uitgevoerde aanvullende werkzaamheden.

Daarnaast concluderen wij dat uw gemeente continue werkt om de interne beheersing nog verder te optimaliseren. Dit blijkt concreet uit het daadwerkelijk oplossen van diverse bevindingen vanuit de managementletter 2019 alsmede het accountantsverslag 2019, maar ook vanuit het kritisch blijven analyseren van de bestaande processen en procedures.

De gerapporteerde onderwerpen in de managementletter 2020 zijn / worden voortvarend opgepakt en in onderling overleg afgewikkeld. De onderwerpen met betrekking tot procesverbeteringen hebben wij een prioriteitsstelling meegegeven. Wij adviseren de gemeente deze onderwerpen gedurende de uitvoering te monitoren en de voortgang te bewaken. Tijdens de interimcontrole 2021 zullen wij de opvolging van onze adviezen beoordelen en hierover rapporteren in onze managementletter. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen verwijzen wij u naar de genoemde managementletter.

9.2. Interne controle

We hebben de werkzaamheden van interne controle beoordeeld in het kader van implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording 2021. Deze zijn toereikend vastgelegd in de werkplannen welke voor de relevante processen zijn opgesteld. De bevindingen zijn door interne controle vastgelegd in de overall rapportages waarin per proces zorgvuldig en nauwkeurig wordt ingegaan op de bevindingen.

Wij vragen de organisatie nog wel aandacht voor de volgende zaken:

- Risicoanalyse op basis van alle financiële stromen. De processen/stromen welke momenteel worden beoordeeld achten wij als voldoende. Wel adviseren we de gemeente alle relevante processen in kaart te brengen op basis van de financiële stromen zoals verwerkt in de financiële administratie.
- Bepalen omvang werkzaamheden. Wij adviseren interne controle om de verantwoordingsgrens af te stemmen met de gemeenteraad en te verwerken in het controleprotocol.
- Vastlegging objectieve bepaling steekproeven. We adviseren de gemeente om de objectieve bepaling van de steekproeven vast te leggen in het controleplan.

10. VENNOOTSCHAPSBELASTING

10.1. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 vallen gemeenten (voor bepaalde activiteiten onder bepaalde voorwaarden) onder de werking van de Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb). Deze wijziging is ingevoerd om publiekrechtelijke lichamen op dezelfde wijze te behandelen als private organisaties. Uw gemeente heeft de activiteiten destijds geïnventariseerd die (mogelijk) belastingplichtig zijn als gevolg van de invoering van de vennootschapsbelasting.

Destijds heeft de gemeente deze activiteiten nader geanalyseerd, waarbij zij gemotiveerd heeft aangegeven of, en in welke mate, de vennootschapsbelasting van toepassing is. De belastbare activiteiten waren in eerste instantie ingeschat voor de grondexploitatie-activiteiten, verkoop van reststromen afval en de Haven-activiteiten, waarmee relatief beperkte baten en lasten samenhangen. De belastingdienst heeft later teruggekoppeld dat alleen de verkoop van reststromen afval en de Haven activiteiten belastbaar waren. Bij herrekening bleken die Haven-activiteiten niet winstgevend, waardoor geen VPB van toepassing was.

De situatie met betrekking tot de aangiften en aanslagen is bij Moerdijk als volgt:
2016: verschuldigde belasting aangifte € 6.631. (ingediend op 28-05-2019)
2017: verschuldigde belasting aangifte € 19.734. (ingediend op 29-08-2019)
2018: verschuldigde belasting aangifte € 11.638 (ingediend op 30 juni 2020)
Er zijn nog geen definitieve aanslagen over deze jaren ontvangen.

Voor de jaren 2019 t/m 2021 is een voorlopige aanslag aangevraagd:
2019: Belastbaar bedrag € 86.621, verschuldigde belasting € 16.457 (dagtekening aanslag 26-01-2019)
2020: Belastbaar bedrag € 86.858, verschuldigde belasting € 14.331 (aangevraagd 29-02-2020)
2021: Belastbaar bedrag € 86.621, verschuldigde belasting € 12.993 (aangevraagd 30-01-2021)

We willen u erop attenderen om alert te blijven op VPB-plichtige activiteiten en dit tussentijds te blijven monitoren. Het verrichten van nieuwe activiteiten kan leiden tot een VPB-plicht en vraagt derhalve om een evaluatie. Met betrekking tot de voorlopige aanslag 2021 geldt dat er op dit moment een (post) QuickScan wordt gemaakt voor het jaar 2021 e.v. om te zien of er VPB-plichtige activiteiten plaatsvinden, waardoor Moerdijk ‘door de fiscale ondernemingspoort komt’.

11. OVERIGE BEVINDINGEN

11.1. Wijziging in verslaggevingsvoorschriften en overige wet- en regelgeving

In de jaarrekening 2020 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt.

De gemeente heeft de jaarrekening conform het BBV opgesteld, waaronder de opname van de verplichte bijlage met taakvelden.

11.2. Bevestiging van het college

Wij zullen van het College een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin zij aangeeft alles gemeld te hebben wat een belangrijke invloed op het financiële beeld van de jaarrekening 2020 kan hebben.

11.3. Bevestiging van het college

Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het College geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het College van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

11.4. Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 201.000 niet te boven gaan.

Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2020 voor de topfunctionarissen geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

<u>Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd</u>

In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.

11.5. Single Information Single Audit (SiSa-Bijlage)

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien een zevental documenten aan het CBS te leveren. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening, is opgesteld door gemeente Moerdijk. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast.

Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze terecht is ingevuld. Medewerkers van uw gemeente hebben dit aan ons bevestigd.
In het kader van de totstandkoming van de SiSa-bijlage merken wij nog het volgende op. Bij de meest recente review van de Audit Dienst Rijk (ADR) van de accountantscontrole van de SiSa-bijlagen 2020 (de zogenaamde single review) hebben wij gemerkt dat deze dienst (zeer)kritisch is op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlagen door de gemeenten en de hierop uitgevoerde accountantscontroles.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2020 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Uit de hierna volgende SiSa tabel blijkt dat wij bij onze controle geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
FIN B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
BZK C1	Regeling Reductie Energieverbruik	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2020-2022 (OAB)	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
EZK F1	Aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet gemeentedeel 2020	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet Totaal 2018	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Totaal 2018	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020	n.v.t.	-	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
VWS H4	Specifieke Uitkering Sport	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
VWS H8	Regeling Sportakkoord	n.v.t.	0	Geen bevindingen met invloed op financiële vaststelling.
	Conform SiSa voorschrift vermelden wij in deze tabel ook de strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening. Het betreft een goedkeurende strekking voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.			

11.6. Fraude als onderdeel van de accountantscontrole

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van gemeente Moerdijk. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken.

Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.
Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.
Conclusie: Wij hebben tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2020 geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

11.7. Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient de gemeenteraad zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het College belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het College inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer:
1. kostenoverschrijdingen die zijn gecompenseerd door direct gerelateerde baten;
2. kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid en
3. kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen

moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betrekt bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.

Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het College in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma (indien van toepassing in relatie met de batenoverschrijding).

De overschrijdingen zijn goed herkenbaar in de jaarrekening opgenomen in de “Analyse begrotingsrechtmatigheid” op pagina 61 en62 van de jaarrekening. Hier heeft de gemeente zelf een analyse opgenomen van de lasten overschrijdingen en investeringsoverschrijdingen die hebben plaatsgevonden. Uit die analyse blijkt dat geen van de overschrijdingen, voor zover opgetreden, mee hoeven te wegen in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Conclusie: De begrotingsoverschrijdingen zijn getoetst aan de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Geen van de begrotingsoverschrijdingen of overschrijdingen ten aanzien van de investeringskredieten tellen mee in ons rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2020.

11.8. Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Totaal fouten		
Aard van de onzekerheden	**Rechtmatigheid**	**Getrouwheid**
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Totaal onzekerheden		

Wij hebben van het College een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het College bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 1.364.061) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze goedkeurende controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 4.092.182) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze goedkeurende controleverklaring.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid
In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het College en de gemeenteraad.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen
Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.

- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.

- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.

- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.

- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie
Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente
Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Bijlage C – Overzicht met de belangrijkste afkortingen

EMITA	Executive master of IT-auditing
RA	Registeraccountant
RE	Register EDP-auditor
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
PGB	Persoonsgebonden budget
SVB	Sociale Verzekeringsbank
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
AO/IB	Administratieve organisatie en interne beheersing
VPB	Vennootschapsbelasting
WNT	Wet Normering Topinkomens
SiSa	Single information Single Audit
BW	Burgerlijk Wetboek

Aan de gemeenteraad en het college
van de gemeente Moerdijk
Postbus 4
4760 AA ZEVENBERGEN

Datum
15 juni 2022

Ons kenmerk
2022-AV-30006301.701

Onderwerp
Accountantsverslag 2021

Geachte leden van de raad en het college,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2021. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2021, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeente.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2021 gecontroleerd. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van de gemeente Moerdijk.

Dit jaar is - net als vorig jaar – vastgesteld dat de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn gevolgd voor alle aanbestedingen die daarvoor in aanmerking komen. Dat is een compliment waard en zeker niet vanzelfsprekend. Daarnaast is ons opgevallen dat de gemeente vooruitstrevend is door al voor 2021 een rechtmatigheidsverantwoording door het college te laten uitbrengen. Die verplichting zal pas in 2023 gaan gelden en slechts weinig gemeenten kiezen ervoor cq. lukt het om dit al eerder in te voeren.

Wij zullen deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 22 juni 2022 met uw auditcommissie bespreken en eventuele vragen beantwoorden. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Drs. D.J. Han RA

Accountantsverslag

Gemeente Moerdijk – Boekjaar 2021

1. Inleiding

In het kader van de door de raad aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Moerdijk brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindejaars controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeente.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2021 van de gemeente Moerdijk en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij zullen deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 22 juni 2022 met uw auditcommissie bespreken en eventuele vragen beantwoorden.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 4	Grondexploitaties
Hoofdstuk 5	Voorzieningen
Hoofdstuk6	Decentralisaties overheid
Hoofdstuk 7	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 8	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 9	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2021)
Bijlagen:	
A.	Niet-gecorrigeerde controleverschillen
B.	SiSa - Fouten en onzekerheden 2021
C.	Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

2. Kernpunten van de controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controle-verklaring	De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een **goedkeurende** controleverklaring bij de jaarrekening 2021 voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring hebben wij u separaat toegezonden.
2.2 Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2021 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
2.3 Grondslagen	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het college gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2021 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen uit het BBV.
2.4 Onafhankelijkheid	▪ Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van de gemeente Moerdijk en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. ▪ Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en de gemeente Moerdijk, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. ▪ Bijlage C bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.
2.5 Schattingen	Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.

2.6 Goedkeurings- en rapporterings-tolerantie

De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2021 is € 1.348.110 (2020: € 1.364.061). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum)vereisten, zoals opgenomen in de Bado en het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten.

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van de totale lasten	€ 1.348.110 (2020: € 1.364.061)
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 4.044.330 (2020: € 4.092.183)
Rapporteringstoleranties		
Fouten		€ 100.000
Onzekerheden		€ 100.000
Realisatie fouten en onzekerheden *Zie bijlage A van deze rapportage*	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
Fouten	€ 0	€ 0
Onzekerheden	€ 0	€ 0

Getrouwheid:

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 1.348.110) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 4.044.330) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

Rechtmatigheid:

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 1.348.110) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

<table>
<tr><td></td><td>De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 4.044.330) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.</td></tr>
<tr><td>2.7 Analyse vermogen en resultaat</td><td>Het gerealiseerde resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt circa € 8.610.000 positief versus een begroot resultaat (na wijziging) van € 4.551.000 positief. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar de bestuurlijke samenvatting in de jaarstukken 2021. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstands)vermogen.</td></tr>
<tr><td>2.8 Grondexploitaties</td><td>Door uw gemeente is de exploitatieberekening van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2021 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld of de uitgangspunten aanvaardbaar zijn. De waarde van de voorraden bouwgronden in exploitatie inclusief voorziening risico’s (€ 3,3 mln voorziening) per eind 2021 in de balans bedraagt € 0,8 miljoen negatief. Het verloop van deze balanspost is als volgt weer te geven:
<table>
<tr><th>Verloopoverzicht van de voorraad (grondexploitaties)</th><th>Bedrag * € 1.000</th></tr>
<tr><td>Boekwaarde per 1 januari 2021</td><td>3.538</td></tr>
<tr><td>Vermeerderingen (investeringen)</td><td>(+) 741</td></tr>
<tr><td>Verminderingen (opbrengsten)</td><td>(-/-) 3.774</td></tr>
<tr><td>Winstneming</td><td>(+) 709</td></tr>
<tr><td>Afsluiting projecten (resultaten)</td><td>(+) 1.289</td></tr>
<tr><td>Boekwaarde per 31 december 2021</td><td>2.503</td></tr>
<tr><td>Voorziening verliezen grondexploitaties</td><td>(-/-) 3.281</td></tr>
<tr><td>Balanswaarde per 31 december 2021</td><td>(-/-). 778</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Een nadere specificatie van de boekwaarde is opgenomen in paragraaf 4.3. Onze conclusie is dat wij kunnen instemmen met de schattingen die door het College zijn gemaakt bij de actualisatie van de complexen en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitaties.
2.9 Voorzieningen	Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van uw gemeente toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden.
2.10 Sociaal Domein	*Kosten Jeugdwet en Wmo* Inzake de kosten Jeugdwet en de Wmo nieuwe taken steunt de gemeente op de beheersmaatregelen in het proces en de eigen interne controles die de naleving van de beheersmaatregelen vaststellen. Daarnaast ontvangt de gemeente productieverantwoordingen van zorgaanbieders welke zijn voorzien van een controleverklaring. Hoewel de gemeente in principe niet steunt op deze controleverklaringen, moet ons inziens wel worden vastgesteld of zorgaanbieders geen goedkeurende verklaringen hebben ontvangen van hun accountant. In dat geval zal Moerdijk namelijk moeten vaststellen waarom haar eigen procesbeheersing en interne controles dit niet aan het licht hebben gebracht. Wij hebben daarom alsnog gecontroleerd op eventuele niet goedkeurende verklaringen van de zorgaanbieders. Hieruit zijn geen afkeurende verklaringen of verklaringen met beperking gebleken die impact hebben op de foutenevaluatie. Van een aantal zorgaanbieders is overigens geen controleverklaring ontvangen. Daarnaast geldt dat een aantal zorgaanbieders overeenkomstig het landelijk controleprotocol geen accountantsverklaring hoeven aan te leveren, omdat de omzet van deze aanbieders lager is dan een afgesproken grens (bij Moerdijk € 125.000 voor Jeugd en € 50.000 voor WMO). Wij zijn het met de gemeente eens dat op basis van de uitgevoerde controles er geen onzekerheden mee hoeven te worden gewogen in ons oordeel. *PGB-budget* De gemeente heeft de totale kosten inzake de PGB-budgetten gebaseerd op de schatting van de SVB. Op basis van een opgave vanuit de SVB is er sprake van een maximale fout van €11.184. Deze onzekerheid wordt veroorzaakt doordat er een verklaring met beperking is afgegeven door de accountant van de SVB. De gemeente kan deze onzekerheden niet verder beperken gezien de afhankelijkheid met betrekking tot het betalingsproces.

2.11 EU-aanbestedingen	De gemeente dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens middels uw eigen normenkader is vastgesteld. In uw eigen uitgevoerde interne controles (spend-analyse) is vastgesteld dat er geen sprake is van een onrechtmatigheid ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels. Bij geen van de leveranciers is vastgesteld dat de geleverde diensten ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Wij onderschrijven die conclusie. In bijlage A hebben wij derhalve geen onrechtmatigheid ten aanzien van de aanbestedingsregels opgenomen.

3. Analyse vermogen en resultaat

3. Analyse vermogen en resultaat

3.1 Eigen vermogen

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren. Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van uw gemeente is geweest (x € 1.000).

Resultaat 2021	**(x € 1.000)**
De totale baten van uw gemeente over 2021 bedragen:	€ 117.470
De totale lasten van uw gemeente over 2021 bedragen:	€ 118.720
Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's **voor reservemutaties**):	**(-/-) € 1.225**
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	€ 16.091
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Deze gelden zijn onttrokken uit de reserve:	€ 25.952
Per saldo gedurende het jaar gelden onttrokken (meer onttrokken aan de reserves dan toegevoegd):	**(+) € 9.861**
Gerealiseerd resultaat 2021 na reservemutaties	**(+) € 8.610**

3.2 Financiële positie

Het eigen vermogen van uw gemeente is in 2021 met een bedrag van € 1.250.000 afgenomen naar een omvang van €98.290.000. Dit komt overeen met het afgeronde saldo van baten en lasten (exclusief mutaties in bestemmingsreserves) zoals dat is verantwoord in de programmarekening. Het resultaat voor aanvullende resultaatbestemming bedraagt € 8.610.000 positief. In de balans is dit afzonderlijk onder het eigen vermogen gepresenteerd ("Gerealiseerd Resultaat").

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2021 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 56% (2020: 58%) waarmee de norm van > 50% (minst risicovol) van de Provincie wordt behaald. Uw gemeente valt daarmee in de categorie A waarvoor de financiële positie op basis van de solvabiliteit als een laag risico wordt onderkend.

De netto schuldquote bedraagt 2% (2020 : 3%). De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de norm van < 90% van de Provincie. Dit kengetal valt derhalve positief uit voor de gemeente en wordt als een laag risico onderkend.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3.3 Weerstands-vermogen

Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeente dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing. Evenals voorgaande jaren worden de risico's periodiek geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. In de jaarrekening 2021 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de Top 10 risico's opgenomen en laat zich als volgt samenvatten:

	Bedrag
Benodigde weerstandscapaciteit op basis van eigen risico inschatting	€ 12.500.000
Weerstandscapaciteit (algemene reserve)	€ 23.100.000
Weerstandsratio	1,8

	Het totaal van de geïnventariseerde risico's bedraagt € 26 mio, maar rekening houdend met de ingeschatte kans dat de risico's zich kunnen voordoen, komt de benodigde weerstandscapaciteit uit op € 12.500.000. Op basis van een weerstandratio van 1,8 kan de weerstandcapaciteit van de gemeente als 'voldoende' worden aangemerkt. Uw gemeente heeft voldoende ruimte om de risico's met de reserves te kunnen opvangen.
3.4 Conclusie financiële positie	De gemeente Moerdijk beschikt over een voldoende gezonde financiële positie en is derhalve goed in staat om toekomstige tegenvallers, zoals nu onderkend op geld en op kans van het vóórkomen, op te vangen.

4. Grondexploitaties

4. Grondexploitaties

4.1 Algemeen	Wij hebben de grondexploitatie 2021 beoordeeld en onze bevindingen zijn in deze paragraaf opgenomen. Samenvattend concluderen wij: 1) De gemeente heeft voor alle BIE (bouwgronden in exploitatie) een individueel en geactualiseerd exploitatieplan opgesteld. 2) Er is door de Raad in 2021 een nieuwe grondexploitatie geopend (Frisostraat Zevenbergschen Hoek). 3) Er zullen door de Raad middels de vaststelling van de jaarrekening 2021 twee grondexploitaties afgesloten worden. a. De exploitatie van Vlinderbuurt in Standaardbuiten wordt afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 1.193.000. b De exploitatie van Tankstation in Standaardbuiten wordt afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 96.000. 4) In 2021 is voor € 709.000 winst genomen op project Waterwijk in Fijnaart West, op basis van de 'percentage of completion' methode. 5) In 2021 is de verliesvoorziening toegenomen van € 3.257.000 naar € 3.281.000.
4.2 Gehanteerde parameters	De gemeente Moerdijk heeft evenals voorgaande jaren projectbegrotingen opgesteld die inzicht geven in de verwachte kosten en opbrengsten per project. De kostenstijgingen zijn geschat op 2,5% (t/m 2022; daarna 2%), de stijging van de opbrengsten zijn geschat op 2% (t/m 2022; daarna 1%). De rente is vastgesteld op 1,23%. Wij zijn van mening dat de projectbegrotingen zijn gebaseerd op valide uitgangspunten en de stijging van de opbrengsten relatief voorzichtig is ingeschat.

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties

Hieronder worden de bouwgronden in exploitatie (grondexploitaties) nader gedetailleerd (in €'000):

Project	Risico		Boekwaarde 31.12.2021	Genomen verlies cq. voorziening (cumulatief)	Balans-waarde 31.12.2021	In 2021 genomen winst
Woningbouw						
Dorpshart Steenweg - Moerdijk	Midden	Voor dit project wordt een negatief (verliesgevend) eindresultaat verwacht van ruim € 2,2 mio. In de balans heeft dit project een balanswaarde van -€ 0,1 mio eind 2021 (vanwege een verliesvoorziening van ruim € 2,2 mio). De gemeente heeft bewust gekozen voor dit project en weet vanaf de start dat dit een verliesgevend project is.	2.117	-2.236	-119	-
Havenfront - Willemstad	Laag	De openbare ruimte is als onderdeel van dit project door Ballast-Nedam formeel nog niet overgedragen aan de gemeente.	-20	-13	-33	-
Vlinderbuurt – St Buiten	Laag	De laatste kavels zijn in 2021 verkocht. Project is gerealiseerd en wordt bij vaststelling van de jaarrekening 2021 afgesloten.	0	0	0	1.193
Even. Terrein - Klundert	Laag	De geraamde kosten bestaan voornamelijk uit het woonrijp maken van het grondgebied welke in 2022 staan gepland.	-415	0	-415	0
Stoofstraat - Zevenbergen	Midden	De verwachting is dat de gronden eind 2022 zullen worden verkocht. Het risico van dit project is midden omdat de geraamde opbrengst nog volledig gerealiseerd moet worden maar wel biedingen hebben plaatsgevonden. Deze hebben geleid tot een hogere opbrengst dan verwacht.	1.339	0	1.339	0

Sporenbergstraat – Zevenb. Hoek	Hoog	In juli 2020 heeft de raad het projectplan en de exploitatie vastgesteld. Hierdoor is het complex een grondexploitatie geworden in 2020. Het gaat om voormalige voetbalvelden waarop woningbouw zal worden gerealiseerd. Het project heeft een looptijd tot 2024 waarbij nog kosten ad 1 mio en opbrengsten ad 1,8 mio worden verwacht.	914	-191	723	0
Molenstraat - Zevenbergen	Laag	Het project zal waarschijnlijk in 2022 worden afgerond. Wij schatten het risico voor de waardering van dit project daarom als laag in.	671	-841	-170	0
Waterwijk – Fijnaart West	Hoog	Voor dit project wordt een positief (winstgevend) eindresultaat verwacht van ruim €3,1 mio. Het risico van dit project is hoog gezien de geraamde kosten ad 2,5 mio en geraamde opbrengsten ad 3,6 mio.	-2.000	0	-2.000	709
Tankstation – Standdaarbuiten	Laag	Project is gerealiseerd en wordt bij vaststelling van de jaarrekening 2021 afgesloten.	0	0	0	96
Frisosstraat	Laag	Betreft grond welke vanuit de materiële vaste activa naar de voorraden is geclassificeerd. Er resteren nog werkzaamheden voor het woonrijp maken welke in 2022 op de planning staan.	-103	0	-103	0
Totaal woningbouw			**2.503**	**-3.281**	**-778**	**1.998**

Verwacht verlies

Voor de grondexploitatie Dorpshart Steenweg, Sporenbergstraat en Molenstraat is (overeenkomstig voorgaande jaren) een verliesvoorziening getroffen (€3.281.000). Het uiteindelijke te verwachten verlies op deze projecten bedraagt € 3.268.000. In de jaarrekening 2020 was voor het overgrote deel van dit verlies reeds een verliesvoorziening getroffen van € 3.244.000.

	De omvang van de gevormde verliesvoorziening is op basis van de huidige verwachtingen toereikend. De voorziening is overeenkomstig het BBV in mindering gebracht op de boekwaarde van de grondexploitaties in de balans.
4.4 Tussentijdse winstneming	In de notitie grondexploitaties van de commissie BBV is het volgende opgenomen: “Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te nemen: 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd). Op basis van bovenstaande voorwaarden is vastgesteld dat in 2021 op onderstaande grondexploitatie een tussentijdse winst is verantwoord: • Waterwijk Fijnaart West
4.5 VPB	Wij brengen het risico onder uw aandacht voor de vennootschapsbelasting, zoals dat in uw jaarverslag in de Paragraaf Grondbeleid is opgenomen. Het grootste risico binnen de vennootschapsbelasting wordt gelopen binnen de grondexploitaties, aangezien daar het financiële zwaartepunt ligt van gemeentelijke activiteiten die als ondernemersactiviteit gekwalificeerd kunnen worden. Om deze reden is er ook een afzonderlijke winststreventoets geïntroduceerd voor de grondexploitaties om te bepalen of een gemeente voor dit onderdeel mogelijk belastingplichtig is voor de VPB, namelijk de (Post-)QuickScan. Op basis van de huidige resultaten is ingeschat dat de gemeente vooralsnog niet ‘door de ondernemerspoort’ is gegaan cq. nog niet VPB plichtig is. Door het toevoegen van de Waterwijk in Fijnaart met een omvangrijk positief projectresultaat en het toevoegen/afsluiten van enkele andere projecten begint het risico op een positieve scanuitslag wel op te lopen. Belangrijk is om in de toekomst proactief te blijven acteren op strategisch niveau waar mogelijk om buiten de vennootschapsbelastingplicht te blijven.

5. Voorzieningen

5. Voorzieningen

5.1 Voorzieningen - algemeen	Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de gemeente Moerdijk toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor: 1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. 2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. 3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. 4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Voor de opgenomen voorzieningen in de jaarrekening hebben wij deze ontvangen.

5.2 Schattingen

Schattingen

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2021	2020	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Laag	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering van de in exploitatie genomen gronden	Hoog	●	●	Jaarlijks worden de parameters die ten grondslag liggen aan de bepaling van de in exploitatie genomen gronden beoordeeld op basis van een herziene grondexploitatieberekening. De berekeningen zijn toereikend.
Voorzieningen	Gemiddeld	●	●	De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend.

				Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.
Waardering van deelnemingen en uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Laag	●	●	Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is.

Controleverschil ●	**Voorzichtig** ●	**Evenwichtig** ●	**Optimistisch** ●
	Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen		

6. Decentralisaties overheid

6. Decentralisaties overheid

6.1 Sociaal domein - Algemeen

Het college van de gemeente Moerdijk is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Voor het sociaal domein is de gemeente echter afhankelijk van diverse partijen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en tal van zorgaanbieders. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van deze partijen. Dit uit zich in de bevindingen in de volgende paragrafen.

6.2 Persoonsgebonden budgetten WMO en jeugdzorg

Overeenkomstig voorgaand jaar blijkt uit de controleverklaring die door de accountant van de SVB is afgegeven, een oordeel met beperking omtrent de verrichte betalingen. De SVB heeft de maximale fout/onzekerheid aangegeven voor de gemeente Moerdijk:

	2021	2020
Jeugdzorg	€ 7.033	€ 12.805
WMO	€ 4.151	€ 6.309
Totaal	**€ 11.184**	**€ 19.114**

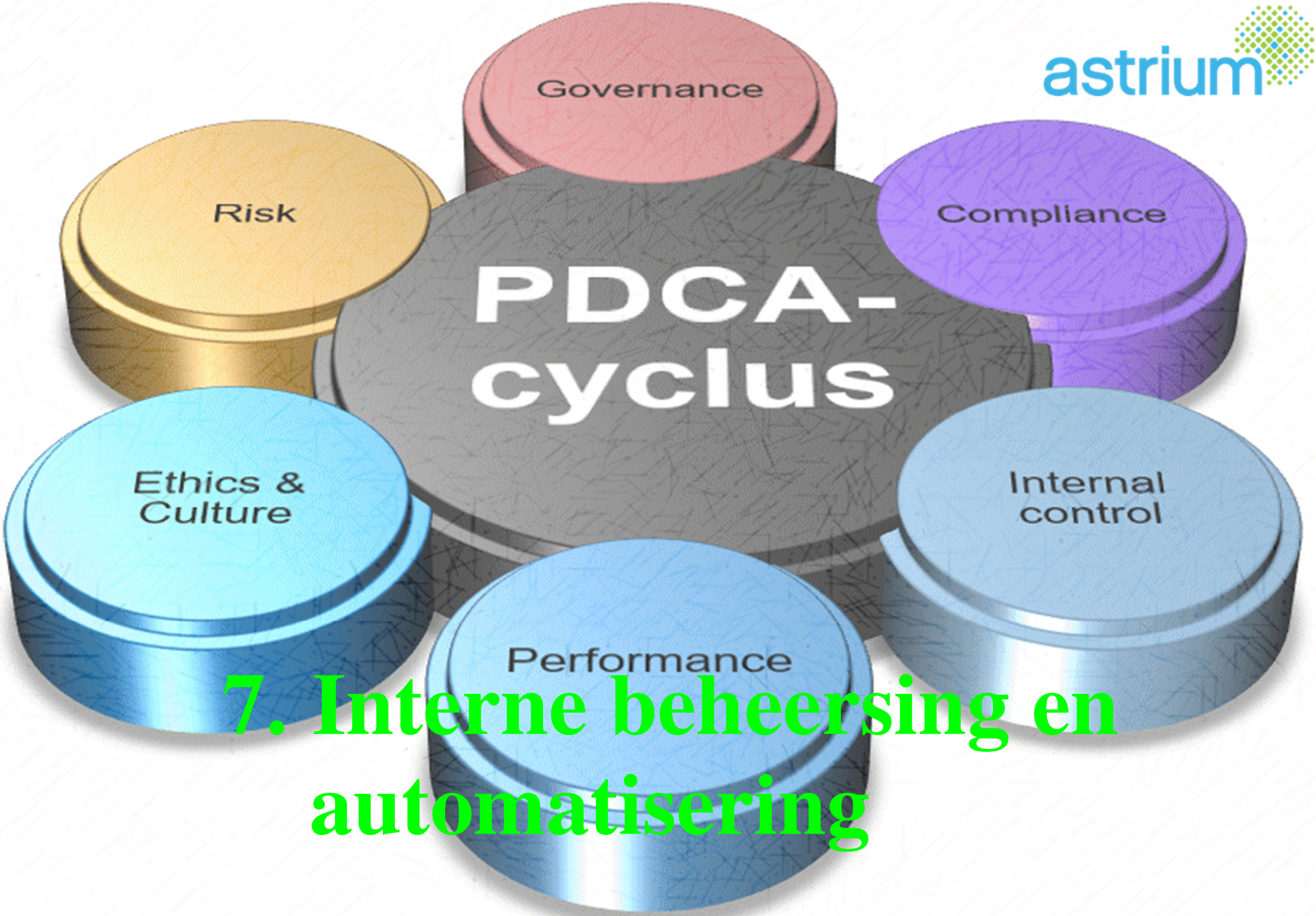
Tot slot behoort de prestatielevering niet tot de reikwijdte van de controle van de SVB. Middels (aanvullende) interne controles op de prestatielevering door de gemeente Moerdijk is deze onzekerheid ondervangen en derhalve niet meegenomen in onze foutenevaluatie.

6.3 Sociaal domein – Kosten WMO en Jeugd

Inzake de kosten Jeugdwet en de Wmo nieuwe taken steunt de gemeente op de beheersmaatregelen in het proces en de eigen interne controles die de naleving van de beheersmaatregelen vaststellen. Op basis van die werkzaamheden zijn geen fouten of onzekerheden geconstateerd. Wij onderschrijven die conclusie.

Daarnaast ontvangt de gemeente productieverantwoordingen van zorgaanbieders welke zijn voorzien van een controleverklaring. Hoewel de gemeente in principe niet steunt op deze controleverklaringen, moet ons inziens wel worden vastgesteld of zorgaanbieders geen goedkeurende verklaringen hebben ontvangen van hun accountant. In dat geval zal Moerdijk namelijk moeten vaststellen waarom haar eigen procesbeheersing en interne controles dit niet aan het licht hebben gebracht. Wij hebben daarom alsnog gecontroleerd op eventuele niet goedkeurende verklaringen van de zorgaanbieders. Hieruit zijn geen bijzonderheden gebleken.

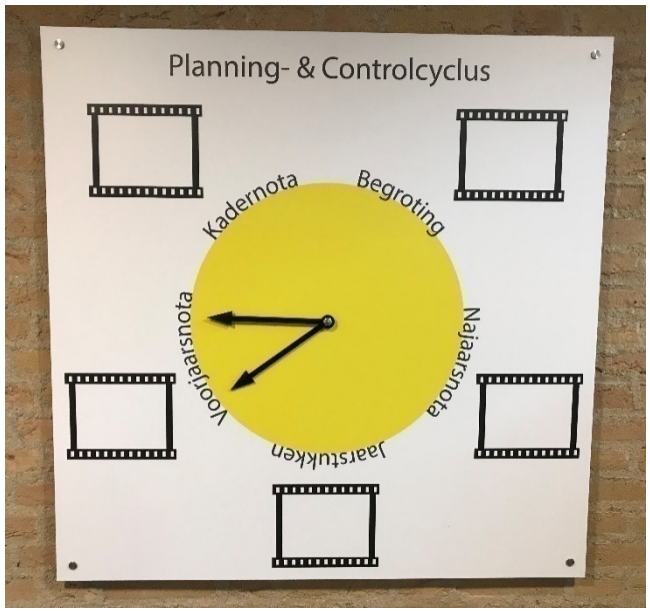
	Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdzorg aansluiting gezocht met de ontvangen informatie vanuit Regio Jeugdhulp West-Brabant. Hieruit blijkt- net als vorig jaar – dat een goede schatting van de onderhanden werk positie niet mogelijk is. Derhalve is ook dit jaar weer gekozen om de omvang van de maximale resterende verplichting van de nog onderhanden zijnde cq. lopende zorgtrajecten te verantwoorden onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen. Het betreft een bedrag van € 1,59 miljoen (2020: € 1,55 miljoen).

7. Interne beheersing en automatisering

7. Interne beheersing en automatisering

7.1 Samenvatting bevindingen management-letter 2021	Als onderdeel van de jaarrekeningcontroles 2021 hebben wij in het najaar 2021 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interimcontrole, zijn vastgelegd in onze managementletter van 1 december 2021.

Uit onze interimcontrole blijkt dat de gemeente haar zaken beheersmatig op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de gemeente Moerdijk voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Specifiek genomen zijn nog wel diverse verbeterpunten geconstateerd ten aanzien van de kwaliteit van de interne beheersing. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen (verbeterpunten) verwijzen wij u naar de genoemde managementletter.

7.2 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving	Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

8. Rechtmatigheid

8. Rechtmatigheid

8.1 Begrotings-rechtmatigheid	De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient de gemeenteraad zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betrekt bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer: 1. Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten 2. Lastenoverschrijdingen passen binnen het beleid of 3. Lastenoverschrijdingen bij open einde regelingen. Daarnaast moet de accountant deze **lasten**overschrijdingen – waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie overschrijden.

	Op de vijf programma's zijn geen begrotingsoverschrijding op de lasten geconstateerd, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Waardoor er voor de programma's geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid. Wat betreft de uitnutting van de investeringskredieten, hebben wij eveneens vastgesteld dat geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid. Om de hiervoor genoemde redenen worden er geen begrotingsonrechtmatigheden meegewogen in ons rechtmatigheidsoordeel.
8.2 Europese aanbestedingen	Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door de raad, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2021 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen. Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen: 1. De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd. Wij merken een toenemende aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Desondanks adviseren wij hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde gedragsverandering bij degenen die inkopen gestimuleerd worden. 2. Er zijn geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd. Dit is zeker een compliment waard aangezien inkopen bij veel medewerkers zijn belegd en de ervaring leert dat niet iedereen zich altijd bewust is van een goede inkoop voorbereiding waardoor een fout snel is gemaakt.
8.3 Rechtmatig-heidsverklaring vanaf 2023	De benodigde formele wetswijzigingen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn op 31 mei jl. door de Tweede Kamer aangenomen en gaan nu voor besluitvorming naar de Eerste Kamer. Tevens zal het BBV hierop in de komende periode aangepast worden. Inmiddels is ook bekend geworden dat de rechtmatigheids-verantwoording zal worden ingevoerd met ingang van het boekjaar 2023. Dat betekent dat het college, voor het eerst in de jaarrekening 2023, een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen. De accountant zal dan zijn/haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. De accountant verstrekt met ingang van het boekjaar 2023 een afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer.

	Inmiddels is een standaardtekst voor deze verantwoording ontwikkeld. Hierin geeft het college aan dat er zich geen rechtmatigheidsfouten (alleen de 3 criteria: begroting, voorwaarden en M&O) in de financiële handelingen gedurende het kalenderjaar hebben voorgedaan boven een gestelde verantwoordingsgrens. De keuze van de hoogte van deze grens – de verantwoordingsgrens – wordt aan het college overgelaten en is maximaal 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan reserves. Overigens merken wij hierbij op dat de huidige drempels ten aanzien van foutevaluatie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) uitgaan van maximaal 1% afwijking (ook ten aanzien van getrouwheid). Hiermee ontstaat mogelijk een discrepantie tussen eigen normenkader en accountantsregelgeving. Dit geldt voor fouten én onzekerheden. Als deze zich gezamenlijk boven de grens bevinden dan is het vereist aan te geven welke afwijkingen het betreft. Van het college wordt tevens verwacht dat in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording wordt gegeven en welke acties zij neemt om dergelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Om deze verplichting te kunnen invoeren moet onder andere de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en de Kadernota rechtmatigheid nog worden aangepast. De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent dat het college zelfstandig een controlesystematiek moet inrichten, deze moet laten uitvoeren en over de uitkomsten moet rapporteren middels een rechtmatigheidsverantwoording. Uw gemeente is vooruitstrevend te werk gegaan en heeft voor 2021 reeds interne controles verricht die nodig zijn om de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen verstrekken. De organisatie heeft al diverse maatregelen genomen en is actief bezig geweest met de implementatie van dit traject. Dit heeft ertoe geleid dat voor 2021 – buiten de officiële jaarrekening om – een rechtmatigheidsverantwoording door het college zal worden afgegeven. De interne controle resultaten ter onderbouwing van deze rechtmatigheidsverantwoording hebben wij niet in onze jaarrekeningcontrole 2021 betrokken. Dit zullen wij doen zodra bekend is dat onze controle ook de rechtmatigheidsverantwoording van het college moet afdekken.

9.Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

9. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

9.1 Wijziging in verslaggevings-voorschriften en overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2021 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De gemeente heeft de jaarrekening verder aangepast conform de wijzigingen in het BBV.
9.2 Bevestiging van het college	Wij zullen van het college een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening opvragen alvorens wij een verklaring verstrekken.
9.3 Beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het college van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
9.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 209.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2021 voor de topfunctionarissen (gemeentesecretaris en griffier) en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

	Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.
9.5 Single Information Single Audit (SiSa-Bijlage)	De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien documenten aan het CBS te leveren. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening, is opgesteld door de gemeente Moerdijk. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2021. Hierbij hebben wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa -bijlage bij de jaarrekening 2021 van de gemeente vastgesteld Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een ‘0’ is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze terecht is ingevuld. Medewerkers van uw gemeente hebben dit aan ons bevestigd. In het kader van de totstandkoming van de SiSa-bijlage merken wij nog het volgende op. Bij de meest recente review van de Audit Dienst Rijk (ADR) van de accountantscontrole van de SiSa-bijlagen (de zogenaamde single review) hebben wij gemerkt dat deze dienst (zeer)kritisch is op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlagen door de gemeenten en de hierop uitgevoerde accountantscontroles. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2021 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Wij hebben de tabel opgenomen in bijlage B van dit rapport.

9.6 TOZO-regeling (Sisa)	Eén van de maatregelen die het kabinet gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage hebben wij deze regeling gecontroleerd. Uw gemeente heeft de uitvoering van de Tozo gemandateerd aan Werkplein Hart van West Brabant. De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft daarnaast voor dat wij een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw Misbruik en Oneigenlijk beleid voor de Tozo-regeling. Uw gemeente heeft niet zelfstandig een specifiek M&O-beleid vastgesteld, maar is hierbij aangesloten bij het M&O-beleid van Werkplein Hart van West Brabant. Wij hebben aan de accountant van Werkplein Hart van West Brabant audit instructies verstuurd inzake de uit te voeren werkzaamheden. Op basis van de uitkomsten heeft de accountant aan ons gerapporteerd dat de werking van het M&O-beleid is vastgesteld. Tevens heeft Werkplein Hart van West Brabant bij de uitvoering van de interne controles gebruik gemaakt van het Inlichtingen Bureau (IB), die signalen afgeeft wanneer zij twijfelt aan de rechtmatigheid van een aanvraag. In bijlage B hebben wij de verplichte uitdieping van de foutenevaluatie van de Tozo -regeling aan het Rijk opgenomen.
9.7 Fraude als onderdeel van de accountants-controle	In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van de gemeente Moerdijk. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.

	Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht. Conclusie: Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.
9.8 COVID-19 algemeen	In maart 2020 is het Covid-19 virus uitgebroken en na een jaar is nog geen sprake van volledig herstel. Maatschappelijk en economisch heeft dit grote gevolgen en veel organisaties worden financieel geraakt. Ook voor de gemeente Moerdijk brengt dit onzekerheden met zich mee. Enerzijds worden de contouren van de economische en maatschappelijke impact van het virus steeds duidelijker, anderzijds is nog steeds sprake van (economische) beperkingen en heeft dit mogelijk ook impact op de door de gemeente te realiseren doelstellingen. In 2021 heeft de gemeente een analyses uitgevoerd van de impact van Covid-19. De uitkomst laat zien dat de benodigde weerstandscapaciteit voor de geïnventariseerde risico's gedekt kunnen worden met het weerstandsvermogen van de gemeente (zie ook hoofdstuk 3.3). Vooralsnog ondervindt de gemeente, in financieel opzicht, geen grote hinder van de Corona-pandemie. Het college schat op basis van de uitgevoerde analyses het doorvoeren van een duurzame waardevermindering op de activa van de gemeente niet van toepassing. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op een positieve continuïteitsveronderstelling. Hoewel de toekomstige financiële impact van de uitbraak van Covid-19 ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening niet duidelijk is, is het college van mening dat op basis van de thans beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en de huidige liquiditeitspositie, dat de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet materieel wordt beïnvloed.
9.9 COVID-19 verwerking in de jaarrekening	De commissie BADO heeft op 26 februari 2021 de 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening' uitgebracht. In deze notitie zijn richtlijnen, voorstellen en aandachtspunten opgenomen ten aanzien van de verantwoording van de impact van Covid-19 in de jaarrekening. In de notitie is in hoofdstuk 4.3 opgenomen dat de organisatie de mogelijkheid wordt geboden om een onverplichte paragraaf in de jaarrekening op te nemen.

	Het college heeft ervoor gekozen om een separate paragraaf Covid-19 op te nemen in de jaarrekening. In de jaarrekening 2021 van de gemeente Moerdijk is daarnaast op diverse onderdelen een toelichting opgenomen op de impact van Covid-19. Wij concluderen dat de huidige wijze van toelichten voldoet aan de vereisten zoals voorgeschreven door de commissie BBV en de BADO notitie.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	**Fouten**	**Onzekerheden**
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 1.348.110	€ 4.044.330
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan de Raad)	€ 100.000	€ 100.000

Foutenevaluatie	**Fouten**		**Onzekerheden**	
Aard van de fouten	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Geen Europese aanbesteding - zie hoofdstuk 8.2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
PGB's (Jeugdhulp en Wmo) – zie hoofdstuk 6.2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zorg in Natura (Jeugdhulp en WMO) – zie hoofdstuk 6.2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Bevestiging college

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: Bij de jaarrekening 2021 kan een **goedkeurende** verklaring worden verstrekt inzake getrouwheid en rechtmatigheid.

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2021

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen			
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energieverbruik			
BZK C32	Regeling specifieke uitkering Ventilatie in scholen			
BZK C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire			
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 – 2027 (SiSa tussen medeoverheden)			

EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding			
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie			
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet gemeentedeel 2021			
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet totaal 2020			
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021			
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) totaal 2020			
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021			
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _totaal 2020			

Nadere toelichting Bijlage hieronder
In Bijlage hierboven is een totaalregel van mogelijke afwijkingen van de regeling G4 (Tozo) opgenomen. Hieronder volgt een verplichte uitdieping van de foutenevaluatie van de Tozo -regeling aan het Rijk. Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden groter dan de verplichte rapporteringsgrens per SiSa -regeling (bij G4: €125.000) vastgesteld.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 2			
G4	Tozo 3			
G4	Tozo 4			
G4	Tozo 5			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T			

G4A	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4A	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4A	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele rechtmatigheid		
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4A	Tozo1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Fout		
G4A	Tozo1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Onzekerheid		
G4A	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4A	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		

G4A	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele rechtmatigheid		
G4A	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4A	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4A	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Fout		
G4A	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Onzekerheid		
G4A	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Formele rechtmatigheid		
G4A	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Fout		
G4A	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Onzekerheid		
G4A	Omvang ingestelde vorderingen levensonderhoud (jaar t) Tozo1 (i.v.m. verstrekte voorschotten levensonderhoud voor publicatiedatum van 22 april)	Fout		

G4A	Omvang ingestelde vorderingen levensonderhoud (jaar t) Tozo1 (i.v.m. verstrekte voorschotten levensonderhoud voor publicatiedatum van 22 april)	Onzekerheid		

SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel			
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport			
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022			
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
VWS H16	Regeling specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden			

Uit de tabel blijkt dat wij bij onze controle geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Bijlage C – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het college en de gemeenteraad.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Moerdijk in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

gemeente Moerdijk

2022

Interne Controle Plan

Zevenbergen, 5 april 2022

Inhoud

1. Inleiding 3
   1.1. Aanleiding 3
   1.2. Doel interne controleplan 3
   1.3. Relevante ontwikkelingen 4
   1.4. Ambitie komend jaar 5
   1.5. Bevindingen controles 2021 5
2. Doelen, kaders en accenten interne controle 2022 7
   2.1. Doelen 7
   2.2. Kaders interne controle 7
3. Organisatorische opzet interne controle 8
4. Controles 9
   4.1. Inleiding 9
   4.2. Begrotingscriterium 9
   4.3. Het voorwaardencriterium 10
   4.4. Het M&O-criterium 12
   4.5. Overige 12
5. Planning IC ten behoeve van proces rechtmatigheidsverklaring 13

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Vanaf het begrotingsjaar 2022 vindt er een verandering plaats in de verantwoordelijkheden met betrekking tot de rechtmatigheid van de jaarrekening van gemeenten. Het vaststellen dat in lijn met wet- en regelgeving wordt gehandeld, gebeurt dan niet meer de door de accountant maar door het college van B&W. Aan de hand van een op te stellen rechtmatigheidsverantwoording dient het college zelfstandig verantwoording af te leggen over de naleving van geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Het verantwoorden dient aan de hand van een voorgeschreven modelverantwoording plaats te vinden. In deze verantwoording dienen de volgende rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking te komen:

1. Het begrotingscriterium: Passen de financiële handelingen binnen het kader van de geautoriseerde begroting?
2. Het voorwaardencriterium voorwaarden: Worden voorwaarden in wet- en regelgeving nageleefd?
3. Het M&O-criterium (Misbruik & Oneigenlijk gebruik): Vindt toetsing van de juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen?

De accountant geeft een getrouwheidsoordeel af over de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring van de accountant komt daarmee te vervallen. Een positieve beoordeling van de getrouwheid door de controlerend accountant geeft aan dat vertrouwd mag worden op hetgeen in de rechtmatigheidsverantwoording van het college vermeld staat. M.a.w. er wordt dan vastgesteld dat de verantwoording feitelijk juist en volledig is.

1.2. Doel interne controleplan

Om verantwoording te kunnen afleggen aan de raad stelt het college van B&W jaarlijks een interne controleplan vast. Als gevolg van de introductie en implementatie van de rechtmatigheidsverant-woording is de opzet van het IC-plan van vorige jaren tegen het licht te houden. Dit heeft geleid tot een opzet die beter aansluit op bovengenoemde rechtmatigheidscriteria.

De in dit plan opgenomen controle-activiteiten raken zowel het aspect van getrouwheid als het aspect van rechtmatigheid. Daar waar het aspect getrouwheid zich richt op de vraag of alle verrichte transacties juist en volledig in de jaarrekening zijn verwerkt, ziet het aspect rechtmatigheid met name toe op de naleving van wet- en regelgeving. De interne controles richten zich met name op de beheersing van processen die een in- of uitgaande geldstroom tot gevolg hebben.

In dit plan wordt beschreven hoe de interne controle voor 2022 wordt ingericht. Uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor de beheersing van processen en de uitvoering van de hierbij behorende interne controles primair bij de teamleiders (= eigenaars) ligt.

Met dit plan wordt een maximale aansluiting gerealiseerd tussen de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden en de door de (externe) accountant te verrichten werkzaamheden. Hierbij is het van belang te benadrukken dat hoe hoger de kwaliteit van de interne controle door de organisatie is, hoe minder controlewerkzaamheden de accountant hoeft uit te voeren en meerkosten worden voorkomen.

1.3. Relevante ontwikkelingen

Bepalend voor de focus en het leggen van de accenten van de IC zijn de volgende ontwikkelingen:

Intern

1. Van goed naar beter: een visie op de organisatieontwikkeling, op weg naar een toekomst bestendige organisatie. Het hierin geschetste overkoepelend doel is meerwaarde leveren voor de samenleving: samen zorgen voor een duurzame, comfortabele toekomst. De voornaamste uitgangspunten hierbij zijn: Integraal werken en het beleggen van eigenaarschap, een leiderschap welke vooral gericht is op samenwerking en het bieden van ruimte voor eigen verantwoordelijkheid, het leggen van verantwoordelijkheden en bevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie en het vormgeven van gebruiksvriendelijke ondersteuning.

2. Nieuwe applicaties: In het kader van het verbeteren van de beheersing van processen, zijn mede op basis van IC-uitkomsten in afgelopen jaren diverse nieuwe applicaties geïmplementeerd: Financials (financiële administratie), Mercell (Inkoop & aanbesteding), Axxerion (vastgoedbeheer) en Zaaksysteem (contractmanagement). Het werken met deze nieuwe applicaties moet in 2022 uitwijzen wat het effect hiervan is op de feitelijk beheersing van processen.

Extern

1. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college. Met ingang van het verslagjaar 2022 dient het college van B &W zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Hiermee legt het college zelfstandig verantwoording af over de naleving van geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening.

2. De Coronacrisis heeft geleid tot besluiten die de reguliere bedrijfsvoering en dienstverlening raken. Deze besluiten zijn van belang voor de gangbare verantwoording. Het is daarom van belang als organisatie een actueel beeld te hebben en te houden van alle impliciete en expliciete besluiten met betrekking tot Corona-maatregelen en het effect hiervan op de lasten en baten, de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen en de gevolgen voor de verantwoording.

3. Omgevingswet & Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (de Wkb): De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. De nieuwe wet zorgt voor een samenhangende aanpak van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. Daarnaast wordt participatie bevorderd. De beoogde inwerkingtredings-datum is 1 januari 2023. De Wkb gaat op hetzelfde moment als de Omgevingswet van start.

1.4. Ambitie komend jaar

Net als voorgaand jaar is de ambitie het (verder) vormgeven en borgen van een solide basis voor de beoogde kwaliteitszorg binnen de gemeentelijke organisatie. Deze basis omvat het (beter) tot uitdrukking laten komen van de eigen verantwoordelijkheid en het eigenaarschap ten aanzien van de beheersing van processen. Dit is in lijn met de organisatiefilosofie zoals geschetst in “Van goed naar beter”. Met het goed inbedden van het eigenaarschap wordt beoogd de interne beheersing te verbeteren. Als “eigenaar” zijn de teams verantwoordelijk voor het inrichten, onderhouden en beheersen van efficiënte en effectieve processen. Vanuit deze verantwoordelijkheid is de afgelopen jaren voor diverse processen gestart met het beschrijven en actueel houden van de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing (de AO/IB). Een AO/IB is een beschrijving van de kritieke stappen van een proces, waarin op basis van een verkenning van risico’s waaronder frauderisico’s en risico’s m.b.t. misbruik en oneigenlijk gebruik, beheersmaatregelen zijn ingebed. Door het effect van deze beheersmaatregelen te monitoren en op basis hiervan het proces zo nodig bij te stellen worden de kwaliteit en de beheersing van de processen continu verbeterd. Ook in 2022 ligt de focus van de organisatie op het (beter) borgen van het eigenaarschap in de teams en in het bijzonder het ontwikkelen van soft controls. Met deze aanpak wordt ook een efficiëntere informatievoorziening verkregen, benodigd voor de (tijdige) verantwoording.

Een goede inbedding van het eigenaarschap, een goed risicomanagement en een toegankelijke en goed ingerichte informatievoorziening zijn voorname bases voor het college van B&W om richting de raad een rechtmatigheidsverantwoording (als onderdeel van de jaarrekening) te kunnen afgeven.

1.5. Bevindingen controles 2021

Naast de in 1.3 geschetste ontwikkelingen zijn de uitkomsten van de in 2021 verrichte controles van belang voor de IC van 2022. De resultaten van de verrichte controles over de 1ste helft van 2021 zijn vastgelegd in de 1ste overall rapportage 2021. De rapportage, inclusief managementreactie, is op 5 oktober 2021 door het college van B&W vastgesteld.

De hoofdlijn van de rapportage is dat er goede stappen zijn gemaakt in het verbeteren van beheersing van processen en dat de resultaten van de verrichte controles geen aanleiding geven tot het doen van nieuwe aanbevelingen. Daarentegen wordt het belang van de realisatie van eerder overgenomen, doch nog niet volledig gerealiseerde, aanbevelingen onderstreept. Bijzondere aandacht gaat hierbij vooral uit naar het proces van inkoop tot betalen. Een ander punt van aandacht is de noodzaak van het (blijven) investeren in soft controls. De Moerdijkse praktijk leert dat we het met alleen systeemcontroles en signaleringen niet redden als het gaat om het in control komen. Als systeemsignaleringen, bijvoorbeeld dreigende overschrijding van indienings- of afhandelingstermijnen bij subsidieverlening en vergunningverlening bewust of onbewust worden genegeerd, blijft de kans op (onrechtmatigheids)fouten immers even groot. Het management heeft in reactie op het IC-rapport aangegeven trots te zijn op de gerealiseerde verbeterslagen en in te zetten op het realiseren van een goede balans tussen hard en soft controls.

2. Doelen, kaders en accenten interne controle 2022

2.1. Doelen

De interne controle heeft als doel het verbeteren van de kwaliteit van de processen door middel van:

- Het tijdig opsporen van onvolkomenheden in opzet en uitvoering van processen;
- Het creëren van de mogelijkheid tot het treffen van maatregelen om gesignaleerde onvolkomenheden daar waar mogelijk te corrigeren en in de toekomst te voorkomen;
- Het voortdurend, cyclisch verbeteren van de werkprocessen.

De interne controles worden periodiek uitgevoerd als onderdeel van de Deming-circle “plan-do-check-act”. Hierdoor draagt de interne controle bij aan het cyclisch verbeteren van de processen. Het is een continu proces van leren en bijsturen van de gewenste kwaliteit, op een zodanige wijze dat eveneens de verantwoording over de kwaliteit van de processen op een efficiënte wijze kan plaatsvinden.

2.2. Kaders interne controle

a. Algemeen normenkader externe regelgeving:
   - Gemeentewet
   - BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden)
   - BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten)
   - Kadernota rechtmatigheid (commissie BBV)

b. Algemeen normenkader interne regelgeving:
   - Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening
   - Financiële verordening gemeente Moerdijk
   - Controlstatuut

c. Specifiek normenkader: Voor de zogenaamde financieel significante processen wordt het toetsingskader (geldende wet- en regelgeving) per proces uitgewerkt in een werkprogramma (zie paragraaf 4.3.)

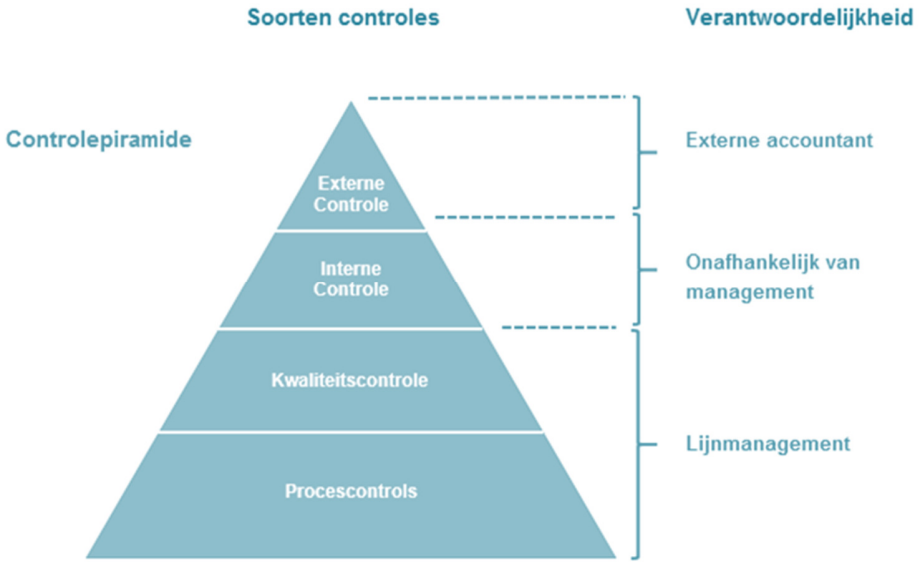
Het Controleprotocol wordt jaarlijks aan het eind van het jaar door de gemeenteraad vastgesteld. Het Controleprotocol vormt de leidraad voor de accountant en afgeleid daarvan ook voor de interne controle. De accountantscontrole beslaat vanaf 2022 alleen nog maar de getrouwheid (juistheid, tijdigheid en volledigheid) van de financiële beheershandelingen. De interne controle beslaat zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. In de loop van 2022 zal de Financiële verordening worden aangepast c.q. aangevuld ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording. De Financiële verordening geeft kaders voor de uit te voeren interne controles. Tot het moment van de vaststelling van het Controleprotocol 2022 en de Financiële verordening zal het Controleprotocol van 2021 als leidraad worden gehanteerd voor de uit te voeren interne controles. Het is de verwachting dat de raad

wederom zal worden voorgesteld de door het college vastgestelde beleids- en uitvoeringsregels geen onderdeel te laten zijn van de rechtmatigheidstoets.

Door middel van het door het college vastgesteld Controlstatuut ten slotte wordt de onafhankelijkheid van de interne controles gewaarborgd.

3. Organisatorische opzet interne controle

Bij het toetsen van de beheersing van de processen onderkennen we al enige jaren organisatorisch gezien 4 controlelijnen. Deze worden in onderstaand figuur schematisch weergegeven.

- 1ste lijnscontrole: Deze controles worden onder verantwoordelijkheid van het lijnmanagement, zijnde de teamleiders, uitgevoerd en betreft de uitvoering van teamprocessen. Hierbij gaat het om ingebouwde systeemcontroles en de door de lijn uitgevoerde procescontroles. Het is van belang dat de ingebouwde systeem- en procescontroles zichtbaar worden vastgelegd en traceerbaar zijn naar de juiste geautoriseerde medewerker die de controle heeft uitgevoerd.

- 2de lijnscontrole: Deze lijn omvat kwaliteitscontroles die in opdracht van het lijnmanagement uitgevoerd worden door functionarissen die de 1ste lijn ondersteunen en adviseren. Deze functionarissen rapporteren aan het verantwoordelijke management (=eigenaar), opdat deze een goed beeld krijgt en behoudt van de kwaliteit van de interne beheersing van het proces en waar nodig bijstuurt.

- De 3de lijnscontrole: Dit betreft de verbijzonderde interne controle door het onafhankelijke team Concern Control, die onder verantwoordelijkheid van de concerncontroller namens de secretaris en het college wordt uitgevoerd.

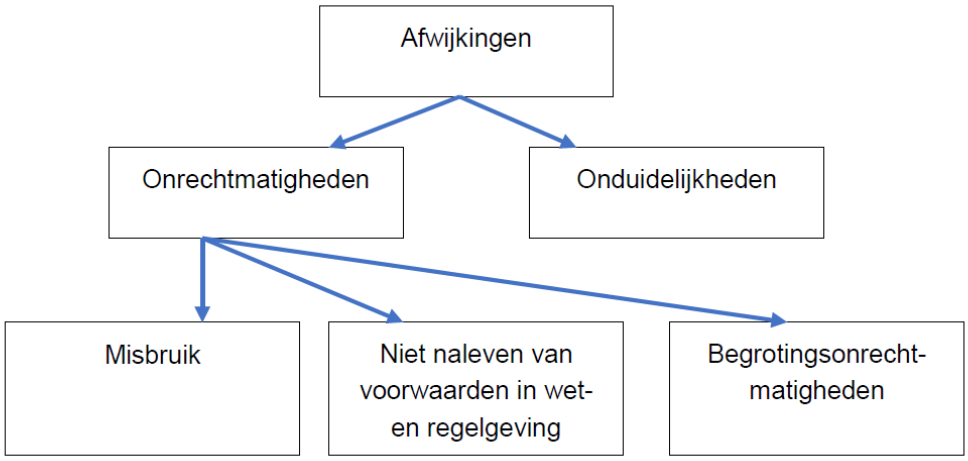
- De 4de lijnscontrole: Dit betreft de accountantscontrole, die de externe accountant in opdracht van de gemeenteraad uitvoert.

De afgelopen jaren is het nodige geïnvesteerd in het leggen dan wel versterken van de benodigde fundamenten van bovenstaande 4 lijnen van controle. Ook voor 2022 verdient de versteviging van de eerste 2 controlelijnen nog de nodige aandacht.

4. Controles

4.1. Inleiding

De in 2022 uit te voeren controle-activiteiten hebben enerzijds betrekking op het de afsluiting van begrotingsjaar 2021 (jaarrekening en- verslag) en anderzijds op aspecten van rechtmatigheid en getrouwheid over het begrotingsjaar 2022. De opzet van de te verrichten controles zijn voor, zover mogelijk, zoveel mogelijk in lijn gebracht met de door het college af te geven rechtmatigheidsverant-woording. Concreet betekent dit dat de activiteiten toegespitst zijn op de 3 rechtmatigheidscriteria.

4.2. Begrotingscriterium

Gedurende een begrotingsjaar is het de verantwoordelijkheid van budgethouders om hun budgetten te beheersen. Als zich ontwikkelingen voordoen die leiden tot benodigde budgetaanpassingen, wordt dit inzichtelijk gemaakt en voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit vindt doorgaans plaats via de 1e en 2e bestuursrapportage of via separate voorstellen waarbij aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om in te stemmen met de benodigde budgetaanpassingen.

Het toetsen van de toepassing van het begrotingscriterium geschiedt grotendeels achteraf in het kader van de opstelling van de jaarrekening. In dit proces worden eventuele begrotingsonrechtmatigheden in beeld gebracht. Van een begrotingsonrechtmatigheid is sprake als het college bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten afwijkt van de budgetten die door raad zijn vastgesteld.

Hiervan is sprake als het lasten- of investeringsbudget is overschreden, de baten (opbrengsten) door het doen of nalaten van een financiële beheershandeling lager zijn dan het door de raad vastgestelde budget of voor het door de raad vastgestelde budget minder doelen of activiteiten zijn gerealiseerd dan begroot voor het betreffende budget. Ten behoeve van de rechtmatigheidsverklaring vindt er een analyse van de eventuele geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden plaats. Hierbij wordt aangegeven wat de gevolgen van de geconstateerde onrechtmatigheden zijn. Basis hiervoor is op dit moment de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV. In de loop van 2022 zal de Financiële Verordening op dit punt worden geactualiseerd en uitgewerkt.

Zodra de raad de verantwoording en de jaarstukken vaststelt, wordt ook ingestemd met alle begrotingsonrechtmatigheden. De resultaten van de begrotingsrechtmatigheid over het verslagjaar 2022 worden opgenomen in de notitie “IC-toets 2022: Rechtmatigheid & Getrouwheid. Deze notitie, opgesteld in het eerste kwartaal van 2023, dient als basis voor de rechtmatigheidsverklaring van het college en de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening 2022.

4.3. Het voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Aan de hand van (kwaliteits)controles gericht op het toetsen van de “opzet”, het “bestaan” en de “werking” van processen wordt inzicht verkregen in het voldoen aan het voorwaardencriterium.
De wijze waarop een proces is ingericht met de daarbij behorende beheersmaatregelen om de in beeld zijnde risico’s te voorkomen dan wel te reduceren wordt de opzet genoemd. Een beschrijving van de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing (AO/IB) moet hier een goed inzicht in geven. Om het bestaan van een AO/IB te kunnen vaststellen wordt aan de hand van één casus getoetst of de onderscheiden beheersmaatregelen zichtbaar worden toegepast en vastgelegd. De opzet en het bestaan van een proces wordt door middel van een lijncontrole vastgesteld. Om te kunnen beoordelen of er ook gedurende het gehele jaar gewerkt wordt zoals afgesproken (AO/IB), vinden er steekproefsgewijze controles plaats. Met deze controles kan als het ware een oordeel worden gevormd over de werking van een proces en in het verlengde hiervan het niveau van de interne beheersing.
De opzet van de controle van de werking verschilt per proces en is uitgewerkt in een werkprogramma.

Bij het toetsen van dit criterium ligt de focus op de (financieel) significante processen. Dit zijn gemeentelijke processen waarvan de financiële omvang voor 2022 minimaal €725.000[1] bedraagt.

[1] Deze omvang is berekend op basis van de door de accountant gehanteerde goedkeuringstolerantie van 1 % (van lasten) voor fouten in de jaarrekening én een uitvoeringsmaterialiteit van 65%. De begrote lasten in 2022 zijn € 111.500.000

Per significant proces wordt, m.u.v. de processen die zijn uitbesteed (Belastingen & Participatiewet), een werkprogramma opgesteld waarin onder meer de kaderstelling, de AO/IB en de resultaten van de controles worden vastgelegd. Van de significante processen wordt ook getoetst in hoeverre er ten aanzien van de eerder gesignaleerde knelpunten verbeteringen zichtbaar zijn en of de gerealiseerde verbeteringen voldoende zijn geborgd (=monitoring follow-up). Daar waar dit nog onvoldoende zichtbaar is, zullen er mogelijk aanvullende herstel- en controlemaatregelen nodig zijn om tot een goede beheersing van de processen te komen. Ook de resultaten van de beoordeling van de follow-up en de eventuele herstel- en controlewerkzaamheden worden in het werkprogramma vastgelegd.

De voor 2022 significante processen worden in onderstaand overzicht weergegeven. Hierin is per proces aangegeven wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van de 1ste en de 2de controle lijn en of deze zijn ingericht. De 3de lijnscontrole wordt in de regel uitgevoerd door Concern Control. Uit het overzicht blijkt dat de 2de lijn nog niet voor alle processen is vormgegeven. Dit heeft tot gevolg dat Concern Control vanuit de 3de lijnscontrole genoodzaakt is aanvullende controlewerkzaamheden uit te voeren. Dit gaat ten koste van andere nodige controlewerkzaamheden én ontwikkelingscapaciteit ten behoeve van het verder vormgeven van onder meer de organisatiebrede kwaliteitszorg.

Significant proces	Eigenaar	1ste lijn	2de lijn	3de lijn
Belastingen	Financiën	✓	✓	Concern Control
Grondaankoop	REO	✓	✓	Concern Control
Grondverkoop	REO	✓	✓	Concern Control
Exploitatiebijdragen	REO	✓	✗	Concern Control
Jeugdwet	Jeugd	✓	✓	Concern Control
Omgevingsvergunning	VTH	✓	✗	Concern Control
Salarissen	PCS	✓	✓	Concern Control
Subsidies	Betrokken teams	✓	✗	Concern Control
Participatiewet	MO	✓	✓	Financiën
Wmo	MO	✓	✗	Concern Control
Van inkoop tot betalen	Alle teams	✓	✗	Concern Control
Verhuur	REO	✓	✗	Concern Control

Van de resultaten van de toetsing van het voorwaardencriterium wordt op 2 momenten verslag gedaan. In september 2022 richt de (tussen)rapportage zich vooral op de aspecten “opzet” en “bestaan” van de financieel significante processen. De resultaten van de toetsing van het aspect “werking” maakt onderdeel uit de notitie “IC-toets 2022: Rechtmatigheid & Getrouwheid”. Deze notitie wordt in april 2023 aan het college aangeboden. Mochten de controles van de werking van processen tussentijds omvangrijke financiële onrechtmatigheden aan het licht brengen, dan wordt hierover uiteraard direct gerapporteerd, zodat indien mogelijk tijdig herstelacties kunnen worden gestart.

4.4. Het M&O-criterium

Bij dit criterium staat het risico van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen centraal. Ondanks het feit dat er nog geen expliciet beleid m.b.t. het voorkomen en/of mitigeren van dit risico is opgesteld en vastgesteld, worden in 2022 de volgende beheersmaatregelen toegepast:

1. Het beschrijven van de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing (AO/IB) voor alle financieel significante processen. Dit is een beschrijving van een proces gebaseerd op een verkenning van mogelijke risico's, waaronder frauderisico's. Aan de hand van door de teams en Concern Control te verrichten interne controles en op te stellen rapportages, zoals in paragraaf 4.3 beschreven, dient te worden beoordeeld of alle beschreven beheersmaatregelen zichtbaar worden toegepast en de onderkende risico's afdoende zijn afgedekt.
2. Het uitvoeren van een (jaarlijkse) frauderisico-analyse, waarvan de resultaten ter vaststelling aan het college van B&W worden aangeboden.
3. Het opstellen en uitvoeren van een beleidsplan integriteit, inclusief uitvoeringsprogramma.
4. Het opstellen van een jaarverslag integriteit 2022.
5. Het zo nodig toepassen van de in 2021 geactualiseerde Regeling melding vermoeden integriteitsschending en het volgens deze regeling rapporteren.

Van de hoofdlijnen van de bevindingen van bovengenoemde beheersmaatregelen wordt verslag gedaan in de notitie "IC-toets 2022: Rechtmatigheid & Getrouwheid". Deze notitie dient als basis voor de rechtmatigheidsverklaring van het college en de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening 2022.

4.5. Overige

Uitvoeren doeltreffendheid- en doelmatigheidsonderzoeken

Volgens de verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid dient het college periodiek onderzoeken uit te voeren. De frequentie en vorm van deze zogenaamde 213a-onderzoeken zijn vrij. Voor 2021 is ervoor gekozen de onderzoekscapaciteit ten aanzien van de doelmatigheidsonderzoeken meer aan de voorkant in te zetten. Deze aanpak leidt ertoe dat tijdens het doorlichten van een proces al direct verbeteracties kunnen worden doorgevoerd. Deze aanpak heeft zich met de evaluatie van de budgetcyclus bewezen. Dit heeft geleid tot een definitieve overgang van formatie van Concern Control naar het domein Interne Dienstverlening. Voor 2022 wordt vanuit dit Domein o.a. verbetering van enerzijds de budgetcyclus én anderzijds het fiscale proces werkkostenregeling ter hand genomen.

Uitvoeren nazorgonderzoeken

In het verleden zijn er talrijke doelmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken verricht. De hierop volgende aanbevelingen zijn in de regel overgenomen. Het is van belang om de afhechting van de verrichte onderzoeken te organiseren, d.w.z. het sturen op en het monitoren van het realiseren c.q. toepassen van de aanbevelingen. Dit gebeurt doorgaans via nazorgonderzoeken. Voor 2022 komt in ieder geval het rekenkameronderzoek Inkoop in aanmerking voor een nazorgonderzoek.

5. Planning IC ten behoeve van proces rechtmatigheidsverklaring

Uit te voerenwerkzaamheden	Wie	Start	Einde
1. IC-plan 2022 a. Opstellen b. Vaststellen	Concern Control College	Februari April	Maart April
2. Actualiseren AO/IB significante processen	Proceseigenaren	Januari	Maart
3. Actualiseren werkprogramma's significante processen	Proceseigenaren	Maart	Mei
4. Uitvoeren lijncontroles	Proceseigenaren	April	Juni
5. Tussentijdse IC-rapportage: opzet & bestaan a. Opstellen b. Vaststellen	CC i.s.m. Fin. College	Juli September	September September
6. Uitvoeren interne controles	Teams	Juni	Februari t+1
7. Uitvoeren VIC	Concern Control	Juni	Maart t+1
8. Uitvoeren nazorgonderzoek Inkoop	Concern Control	Juni	Oktober
9. Spendanalyse Inkoop	Concern Control	November	Maart+1
10. IC-rapportage: rechtmatigheid & getrouwheid a. Toets begrotingsmatigheid b. Opstellen rapportage c. Vaststellen	Fin. CC College	Maart +1 April+1 Mei+1	April +1 April+1 Mei+1
11. Jaarrekening en verslag a. Voorbereiding b. Opstellen c. Vaststellen	Teams Financiën College	December Maart+1 Juni+1	Maart+1 Mei+1 Juli+1

gemeente Moerdijk

JAARREKENING 2021

Een krachtige, ondernemende partner.
Dat zijn wij!

Inhoudsopgave

Aanbiedingsnota 5
Leeswijzer 6
Vaststellingsbesluit 8
Controleverklaring 9
Grondslagen van de financiële verslaglegging. 10
Balans 14
Toelichting op de balans 17
Vaste activa 18
Immateriële vaste activa: 18
Materiële vaste activa: 19
Financiële vaste activa: 23
Vlottende activa 24
Voorraden 24
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar 25
Liquide middelen 26
Overlopende activa 26
Vaste passiva 28
Eigen vermogen 28
Voorzieningen 34
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar 36
Vlottende passiva 37
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar 37
Overlopende passiva 37
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen: 39
Staat van baten en lasten 42
Programmarekening 44
Programma 1 45
Programma 2 47
Programma 3 50
Programma 4 53
Programma 5 57
Overzicht incidentele baten en lasten 61
Analyse begrotingsrechtmatigheid 64
Overzicht onvoorzien 66
Overzicht WNT 68
SISA 72
Overzicht lasten en baten per taakveld 85
Investeringen 88

Aanbiedingsnota

Algemeen

Voor u liggen de jaarstukken 2021. De jaarstukken bestaan uit het ‘jaarverslag 2021’ en de ‘jaarrekening 2021’. Naast digitale verspreiding liggen genoemde documenten ook voor u ter inzage.

In het jaarverslag treft u de beleidstoelichting, de verplicht voorgeschreven paragrafen en de financiële paragraaf aan.

In het boekwerk ‘jaarrekening 2021’ wordt naast de balans en de toelichting hierop, ook ingegaan op de cijfermatige uitkomst van de jaarrekening per programma en worden de belangrijkste verschillen met de begroting na wijziging toegelicht.

Het resultaat

De jaarrekening 2021 sluit met een nadelig resultaat vóór bestemming van € 1.250.000. Dit bedraagt 1,05% van de totale uitgaven, voor verwerking van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Na verwerking van alle raadbesluiten in 2021 werd dit resultaat geschat op € 5.145.000 nadelig, zijnde 4,12% van de totale uitgaven.

Als alle mutaties op de reserves worden meegenomen bedraagt het resultaat 2021 € 8.610.000 voordelig en is het percentage 6,39%. Op basis van de aangepaste begroting 2021 werd een voordelig resultaat verwacht van € 4.551.000, zijnde 3,22% van de totale uitgaven.

De in de jaarrekening verwerkte mutaties met de reserves zijn allen gebaseerd op eerder door uw raad genomen besluiten.

Het voordelig resultaat van € 8.610.000 is afzonderlijk op de balans opgenomen onder het eigen vermogen. Gelijktijdig met een voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2021 zal aan de gemeenteraad een voorstel worden voorgelegd om dit voordelig resultaat te bestemmen.

Zevenbergen, 21 juni 2022.

Het college van burgemeester en wethouders

van de gemeente Moerdijk.

Leeswijzer

In deze leeswijzer vindt u de in de jaarrekening opgenomen onderwerpen. De jaarrekening 2021 bestaat uit twee boekwerken:

boek 1. Jaarverslag
boek 2. Jaarrekening

Boek 1 betreft het jaarverslag.
In dit boek worden de volgende onderwerpen behandeld:
- Programmaverantwoording
- Financiële paragraaf
- Corona paragraaf
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Paragraaf Financiering
- Paragraaf Lokale heffingen
- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Paragraaf Grondbeleid
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf Verbonden partijen
- Paragraaf Subsidies
- Beleidsindicatoren

Boek 2 betreft de jaarrekening.
In dit boek worden de volgende onderwerpen behandeld:
- Aanbiedingsnota
- Leeswijzer
- Vaststellingsbesluit
- Accountantsverklaring
- Grondslagen, waarop de verslaglegging is gebaseerd
- Balans
- Toelichting op de balans
- Staat van baten en lasten
- Overzicht van baten en lasten per programma, met bijbehorende analyses
- Overzicht van incidentele baten en lasten
- Analyse begrotingsrechtmatigheid
- Overzicht onvoorzien
- Overzicht WNT
- Overzicht Single information en single audit (SISA)
- Overzicht lasten en baten per taakveld
- Overzicht investeringen

Vaststellingsbesluit

De jaarrekening 2021 van de gemeente Moerdijk aangeboden aan:

Burgemeester en wethouders van Moerdijk op 16 juni 2022.

I. Schippers

(teamleider financiën, juridische zaken en inkoop)

Aangeboden aan de gemeenteraad op 23 juni 2022.

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

de secretaris de burgemeester,

J.C. Slagboom A.J. Moerkerke

Vastgesteld door de Raad van de gemeente Moerdijk

in zijn vergadering van: 7 juli 2022,

de griffier, de voorzitter,

A. Goslings A.J. Moerkerke

Controleverklaring

De controleverklaring zal worden afgegeven door de accountant nadat het rapport van bevindingen is besproken in de auditcommissie.

Grondslagen van de financiële verslaglegging.

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe.

Balans

Waardering en afschrijving vaste activa

De gemeenteraad heeft de financiële verordening met de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Moerdijk vastgesteld. Op grond van die verordening is een notitie waarderings- en afschrijvingsbeleid opgesteld, die op 10 oktober 2019 is vastgesteld door de gemeenteraad.

De notitie houdt een nadere uitwerking in van de in bovengenoemde verordening opgenomen beleidsregels ten aanzien van waardering en afschrijving van vaste activa, alsmede van hetgeen daaromtrent is bepaald in het Besluit Begroting en Verantwoording.

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa, zoals bedoeld in artikel 34 van het BBV, worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Kosten voor het afsluiten van geldleningen en onderzoek en ontwikkeling worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Bijdrage aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd en gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven over de termijn dat de activa in bezit van derden geacht worden bij te dragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend, in dat geval vermeld de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd. Bij de berekening van de afschrijvingslasten wordt geen rekening gehouden met restwaarden. De materiële vaste activa worden volgens de lineaire methode afgeschreven.

Investeringen met een economisch nut

De afschrijvingstermijn is afhankelijk van de economische levensduur dan wel het nuttigheidscriterium. De investeringen worden afgeschreven met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin de investering volledig is gerealiseerd.
Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de betreffende investering in mindering gebracht. In deze gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor materiële activa met economisch nut zijn opgenomen in bijlage 1 bij de notitie waarderings- en afschrijvingsbeleid gemeente Moerdijk 2019.

Van bovenstaande kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In deze gevallen wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de raad aan te geven tijdsduur.
Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of voor rechten die op grond van art. 229 lid 1a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economische nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruikersduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode (conform BBV) geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig wordt een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen of eventueel de lagere marktwaarde.

Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd)

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in minder gebracht.

Verwachte verliezen op plannen binnen de bouwgrondcomplexen worden opgenomen als voorziening zowel in de exploitatie als bij niet in exploitatie genomen gronden. Het daarvoor bestemde bedrag wordt niet als een “echte” voorziening gepresenteerd op de passivazijde van de balans, maar wordt op de balans gepresenteerd als een correctie op de boekwaarde van de plannen.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Voor de privaatrechtelijke vorderingen is nadrukkelijk gekeken naar de individuele openstaande posten per balansdatum en aan de hand van de bevindingen is de benodigde omvang van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald. Voor de belastingvorderingen en de vordering sociale zaken is aangesloten bij de bevindingen van respectievelijk de Belastingsamenwerking West-Brabant en het Werkplein Hart van West-Brabant.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves alsmede uit het resultaat na bestemming zoals dat volgt uit de programmarekening. Er vindt geen eigenstandige waardering van het eigen vermogen plaats. Het eigen vermogen vormt de resultante van alle overige in de balans opgenomen posten. Op 10 oktober 2019 heeft de gemeenteraad de nota reserves en voorziening vastgesteld. Deze nota gaat in op de vorming en besteding van reserves en voorzieningen. Reserves worden gevormd conform door de raad genomen besluiten. Dit geldt eveneens voor onttrekkingen aan deze reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met kwaliteitseisen die hiervoor geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het betreffende beleid nader uiteengezet. De waardering van de verliesvoorziening grondexploitatie heeft plaatsgevonden tegen eindwaarde.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn is, buiten de balanstelling het totaalbedrag van de gewaarborgde en gegarandeerde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Grondslagen ter bepaling van het resultaat (rekening van lasten en baten)

In de rekening van lasten en baten worden de uitgaven en inkomsten van de programma's vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe.

Kostenverdeling

Vanaf 2021 werken we met een nieuwe opzet voor de capaciteitsplanning en de daaraan gekoppelde kostenverdeling. De verdeling van de kosten vindt plaats doormiddel een procentuele verdeling per medewerker op taakveld niveau.

Balans

(bedragen x € 1.000,-)				
ACTIVA		**31-12-2020**		**31-12-2021**
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		**325**		**284**
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	325		284	
Materiële vaste activa		**116.592**		**122.290**
Investeringen met een economisch nut	57.608		55.713	
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	27.600		28.263	
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	31.384		38.314	
Financiële vaste activa		**11.714**		**11.389**
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- Deelnemingen	237		237	
Overige langlopende leningen	11.477		11.152	
Totaal vaste activa		**128.631**		**133.963**
Vlottende activa				
Voorraden		**5.723**		**3.295**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	281		-778	
Gereed product en handelsgoederen	5.442		4.073	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**31.887**		**32.566**
Vorderingen op openbare lichamen	14.695		12.265	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	15.751		18.802	
Overige vorderingen	1.441		1.499	
Liquide middelen		**965**		**416**
Kassaldi	2		2	
Banksaldi	963		414	
Overlopende activa		**4.732**		**5.147**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
- Het Rijk	0		76	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	23		34	
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.709		5.037	
Totaal vlottende activa		**43.307**		**41.424**
Totaal generaal		**171.938**		**175.387**

(bedragen x € 1.000,-)				
PASSIVA		**31-12-2020**		**31-12-2021**
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**99.541**		**98.290**
Algemene reserve	25.748		23.117	
Bestemmingsreserves	68.181		66.563	
Gerealiseerde resultaat	5.612		8.610	
Voorzieningen		**30.568**		**36.612**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.760		3.317	
Voorzieningen ter egalisering van kosten	3.678		9.282	
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	0		2.511	
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	23.130		21.502	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**23.698**		**22.657**
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	7.350		6.628	
- Openbare lichamen	10.000		10.000	
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	6.300		6.000	
Waarborgsommen	48		29	
Totaal vaste passiva		**153.807**		**157.559**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**9.850**		**7.651**
Banksaldi	0		0	
Overige schulden	9.850		7.651	
Overlopende passiva		**8.281**		**10.177**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.441		6.286	
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:				
- Het Rijk	581		859	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.218		903	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	1.041		2.129	
Totaal vlottende passiva		**18.131**		**17.828**
Totaal generaal		**171.938**		**175.387**
Garantstellingen		**348.593**		**436.382**

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2021 (bedragen x € 1.000,-)

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa:

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	325	284
Totaal	**325**	**284**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2021:

	Boekwaarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2021
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	325	0	0	41	0	0	284
Totaal	**325**	**0**	**0**	**41**	**0**	**0**	**284**

De bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

– Fort Sabina te Willemstad	€	269
– Gebouw Irene te Willemstad	-	15
Totaal	€	284

De immateriële vaste activa wordt afgeschreven volgens de lineaire methode.

Materiële vaste activa:

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Mutatie per 1-1-2021	Boekwaarde 1-1-2021	Boekwaarde per 31-12-2021
Investeringen met een economisch nut	57.608	-349	57.259	55.713
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	27.600	32	27.632	28.263
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	31.384	317	31.701	38.314
Totaal	**116.592**	**0**	**116.592**	**122.290**

Per 1 januari 2021 zijn de volgende mutaties doorgevoerd:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

- Beheerplan wegen en bruggen (van economisch nut naar maatschappelijk nut) € 317
- (Verbeter)maatregelen ruilering 2020 (van economische nut naar ec. nut met heffing) € 32

Totaal € 349

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 1-1-2021	Boekwaarde per 31-12-2021
Gronden en terreinen	20.356	20.263
Bedrijfsgebouwen	27.361	26.517
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	59.131	65.362
Vervoermiddelen	505	488
Machines, apparaten en installaties	2.936	2.617
Overige materiële vaste activa	6.303	7.043
Totaal	**116.592**	**122.290**

De materiële vaste activa wordt afgeschreven volgens de lineaire methode.

Een overzicht van de lopende en onlangs afgesloten investeringen is opgenomen in dit boekwerk onder “investeringen”.

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 1-1-2021	Boekwaarde per 31-12-2021
Gronden en terreinen	20.267	20.174
Bedrijfsgebouwen	27.361	26.517
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.918	5.807
Vervoermiddelen	505	488
Machines, apparaten en installaties	2.723	2.331
Overige materiële vaste activa	485	396
Totaal	**57.259**	**55.713**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer:

	Boekwaarde 1-1-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	20.267	0	61	0	0	32	20.174
Bedrijfsgebouwen	27.361	601	0	1.257	188	0	26.517
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.918	522	0	542	91	0	5.807
Vervoermiddelen	505	74	0	91	0	0	488
Machines, apparaten en installaties	2.723	344	0	496	240	0	2.331
Overige materiële vaste activa	485	28	0	93	24	0	396
Totaal	**57.259**	**1.569**	**61**	**2.479**	**543**	**32**	**55.713**

De investeringen in 2021 kunnen als volgt worden verklaard:

Bedrijfsgebouwen

– Bouwkosten voorziening Mauritshuis 2017		€ 545
– Aanpassing hal gemeentehuis		- 37
– Nieuwbouw de Hoeksteen Zevenbergschen Hoek		- 19
	Totaal	€ 601

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

– Renovatie velden		- 522
	Totaal	€ 522

Vervoermiddelen

– Vervangen tractie		€ 74
	Totaal	€ 74

Machines, apparaten en installaties

– Kantoorautomatisering/telefoons		€ 175
– Windpark Oud-Dintel		- 169
	Totaal	€ 344

Overige materiële vaste activa

– Kantoorinventaris		€ 28
	Totaal	€ 28

De desinvesteringen in 2021 kunnen als volgt worden verklaard:

Gronden en terreinen

– Frisostraat 23b Zevenbergschen Hoek		€ 61
	Totaal	€ 61

De bijdragen van derden in 2021 kunnen als volgt worden verklaard:

Bedrijfsgebouwen

– Bouwkosten voorziening Mauritshuis		€ 188
	Totaal	€ 188

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

– Renovatie velden		- 91
	Totaal	€ 91

Machines, apparaten en installaties

– Windpark Oud-Dintel		- 240
	Totaal	€ 240

Overige materiële vaste activa

- Ontwikkelplan Fort Sabina		€ 24
	Totaal	€ 24

De afwaarderingen in 2021 kunnen als volgt worden verklaard:

Gronden en terreinen

– Huizersdijk 33/35 Zevenbergen		€ 32
	Totaal	€ 32

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 1-1-2021	Boekwaarde per 31-12-2021
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	24.935	25.796
Machines, apparaten en installaties	213	160
Overige materiële vaste activa	2.484	2.307
Totaal	**27.632**	**28.263**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer:

	Boekwaarde 1-1-2021	Investeringen	Des-investerin	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	24.935	1.626	0	732	33	0	25.796
Machines, apparaten en installaties	213	0	0	53	0	0	160
Overige materiële vaste activa	2.484	0	0	177	0	0	2.307
Totaal	**27.632**	**1.626**	**0**	**962**	**33**	**0**	**28.263**

De investeringen in 2021 kunnen als volgt worden verklaard:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

– Vervanging/verbetering riolering en gemalen		€ 1.626
	Totaal	€ 1.626

De bijdragen van derden kunnen als volgt worden verklaard:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

– Vervanging/verbetering riolering en gemalen		€ 33
	Totaal	€ 33

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 1-1-2021	Boekwaarde per 31-12-2021
Gronden en terreinen	89	89
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	28.278	33.759
Machines, apparaten en installaties	0	126
Overige materiële vaste activa	3.334	4.340
Totaal	**31.701**	**38.314**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer:

	Boekwaarde 1-1-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	89	0	0	0	0	0	89
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	28.278	6.052	0	389	182	0	33.759
Machines, apparaten en installaties	0	126	0	0	0	0	126
Overige materiële vaste activa	3.334	1.114	0	108	0	0	4.340
Totaal	**31.701**	**7.292**	**0**	**497**	**182**	**0**	**38.314**

De investeringen in 2021 kunnen als volgt worden verklaard:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

– Beheerplan wegen, bruggen en groen		€ 2.008
– Hazeldonkse Zandweg vervanging brug/wegreconstructie		€ 1.640
– Heropenen Roode Vaart / herinrichten openbare ruimte Haven-Mark		- 1.520
– Vitale centra		- 203
– Waterfront Moerdijk		- 126
– Beheerplan openbare verlichting		- 101
– Uitvoering project wegen buitengebied en schoolfietsroutes		- 98
– Openbare verlichting LED armaturen		- 76
– Diverse: overig		- 280
	Totaal	€ 6.052

Machines, apparaten en installaties

– Sprinklernetwerk parkeergarage gemeente		€ 126
	Totaal	€ 126

Overige materiële vaste activa

– Groenstructuur/beheerplan/entrees		€ 781
– Uitvoering speelruimteplan		- 221
– Ontwikkelen vitale centra		- 112
	Totaal	€ 1.114

De bijdragen van derden kunnen als volgt worden verklaard:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

– Hazeldonkse Zandweg vervanging brug/wegreconstructie		€ 182
	Totaal	€ 182

Financiële vaste activa:

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	237	237
Overige langlopende leningen	11.477	11.152
Totaal	**11.714**	**11.389**

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Des-investeri	Afschrijvingen/ afossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan:						
deelnemingen	237	0	0	0	0	237
Overige langlopende leningen	11.477	183	0	508	0	11.152
Totaal	**11.714**	**183**	**0**	**508**	**0**	**11.389**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

–	Aandelen waterleidingmaatschappij Brabant Water N.V.	€	163
–	Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	-	68
–	Aandelen regionale ontwikkelingsmaatschappij Rewin B.V.	-	6
	Totaal	€	237

Overige langlopende leningen

De investeringen in de langlopende leningen betreffen:

–	Vordering Havenbedrijf Moerdijk inzake Moerdijkregeling	-	141
–	Opwaardering saldo starters-/stimulering leningen o.b.v. rek.crt overzicht SVN	-	42
	Totaal	€	183

De aflossingen op langlopende leningen betreffen:

–	Aflossing hypothecaire leningen	-	503
–	Aflossing door overige	-	5
	Totaal	€	508

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.538	2.503
Voorziening ter dekking verwacht verlies grondexploitatie	-3.257	-3.281
Gereed product en handelsgoederen	5.442	4.073
Totaal	**5.723**	**3.295**

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2021 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Opbrengsten	Winstuitname	Afsluiting / overbrengen	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening verlieslatend	Balans waarde 31-12-2021
Dorpshart Steenweg - Moerdijk	2.073	54	10	0	0	2.117	-2.236	-119
Havenfront – Willemstad	-20	0	0	0	0	-20	-13	-33
Vlinderbuurt – St. Buiten	-1.047	325	471	0	1.193	0	0	0
Even.terrein - Klundert	-421	6	0	0	0	-415	0	-415
Stoofstraat - Zevenbergen	1.315	24	0	0	0	1.339	0	1.339
Sporenbergstraat – Zevenb.Hoek	889	25	0	0	0	914	-191	723
Molenstraat - Zevenbergen	612	59	0	0	0	671	-841	-170
Waterwijk - Fijnaart West	233	177	3.119	709	0	-2.000	0	-2.000
Tankstation - Standdaarbuiten	-96	0	0	0	96	0	0	0
Frisostraat - Zevenb. Hoek	0	71	174	0	0	-103	0	-103
Totaal	**3.538**	**741**	**3.774**	**709**	**1.289**	**2.503**	**-3.281**	**-778**

Onderstaand een overzicht van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten met het geraamde eindresultaat van de bouwgronden in exploitatie:

	Boekwaarde 31-12-2021	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)
Dorpshart Steenweg - Moerdijk	2.117	443	325	2.235
Havenfront – Willemstad	-20	33	0	13
Vlinderbuurt – St. Buiten	0	0	0	0
Even.terrein - Klundert	-415	508	0	93
Stoofstraat - Zevenbergen	1.339	341	2.343	-663
Sporenbergstraat – Zevenb.Hoek	914	1.083	1.805	192
Molenstraat - Zevenbergen	671	180	10	841
Waterwijk - Fijnaart West	-2.000	2.464	3.599	-3.135
Tankstation - Standdaarbuiten	0	0	0	0
Frisostraat - Zevenb. Hoek	-103	100	0	-3
Totaal	**2.503**	**5.152**	**8.082**	**-427**

Toelichting uitgangspunten

De voorziening ter dekking verwacht verlies grondexploitatie is per 31 december 2021 gewaardeerd tegen eindwaarde. Er wordt gewaardeerd tegen eindwaarde om een beter inzicht te geven in het uiteindelijke verwachte verlies. Per 31 december 2020 bedroeg de voorziening € 3.257.000, per 31 december 2021 bedraagt de voorziening € 3.281.000 tegen eindwaarde.
Het geraamde eindresultaat, de berekeningswijze, de aannames, de nog te realiseren opbrengsten en nog te maken kosten die hiervoor zijn gehanteerd met een onderbouwing zijn toegelicht in de paragraaf grondbeleid (boek1 jaarverslag).

Parameters grondexploitaties

- De in de grondexploitaties genoemde bedragen zijn exclusief BTW;

- De kosten bouw en woonrijp maken binnen de grondexploitatie zijn (overwegend) gebaseerd op aanbestedingsresultaten, offertes, kengetallen en/of ervaringscijfers;
- De opbrengstenraming is (overwegend) gebaseerd op overeengekomen bijdragen, taxatierapportages, marktanalyses, subsidie aanvragen en of vastgesteld kostenverhaal;
- De in de grondexploitatie betrokken rente (0,75%) wordt elk jaar opnieuw vastgesteld op basis van de voorgeschreven methode in de notitie grondexploitatie van de commissie BBV;
- De in de grondexploitatie berekende kostenstijging is gebaseerd op de methodiek beschreven in een interne notitie (memo index rente en kostenstijging), deze methodiek combineert een aantal sector gebonden statistieken in één gewogen index;
- Er wordt geen opbrengstenstijging toegerekend binnen de grondexploitatie. Eventuele prijsstijging moet blijken uit een geactualiseerde taxatierapportage.

Het gereed product en handelsgoederen kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Trouwboekjes	11	8
Eigen verklaringen CBR	15	10
Aan- en verkoop Moerdijk woningen	5.416	4.055
Totaal	**5.442**	**4.073**

Aan- en verkoop Moerdijk woningen
Als ondersteunende maatregel om de leefbaarheid in de kern Moerdijk te verbeteren is er een waarborgregeling tot stand gebracht. Volgens het afsprakenkader tussen gemeente, provincie en Havenbedrijf dekt het Havenbedrijf het financiële resultaat van de Moerdijkregeling in 2030.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of korter kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Balans waarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Balans waarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	14.695	12.579	-314	12.265
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	15.751	18.802	0	18.802
Overige vorderingen	1.441	1.556	-57	1.499
Totaal	**31.887**	**32.937**	**-371**	**32.566**

Vorderingen op openbare lichamen

– Belastingdienst - BCF	€ 7.393
– Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)	- 2.458
– Werkplein (Hart van West-Brabant)	- 1.746
– Ministerie van Binnenlandse Zaken	- 453
– Overige organisaties	- 215
	€ 12.265

De vordering op de Belastingsamenwerking West-Brabant bedraagt per 31 december 2021 € 2.458.000. Van de belastingvorderingen is een bedrag ad € 314.000 als dubieus aangemerkt.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar
De gemeente Moerdijk heeft met de BNG een drempelbedrag afgesproken ad € 400.000, bedragen daarboven worden automatisch afgeroomd en gestort op de rekening Schatkistbankieren. Het saldo per 31 december 2021 bedraagt € 18.802.000.

Overige vorderingen
De overige debiteuren per 31 december 2021 bedragen € 1.499.000. Een bedrag ad € 57.000 is als dubieus aangemerkt.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Kassaldi	2	2
Banksaldi	963	414
Totaal	**965**	**416**

In het volgende overzicht is weergegeven het gemiddelde bedrag dat per kwartaal niet bij de schatkist is ondergebracht.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**857**	**857**	**1.000**	**1.000**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**455**	**446**	**186**	**163**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	402	411	671	694
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	114.286	114.286	114.286	114.286
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	114.286	114.286	114.286	114.286
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000 / 1 milj.	Drempelbedrag	857	857	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	40.979	40.580	17.129	15.025
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	455	446	186	163

De gemeente heeft een rekening courant verhouding met het Rijk en dienen daar de overtollige middelen te stallen. Het Rijk werkt met een drempelbedrag. Dit drempelbedrag bedroeg 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 t/m 30 juni 2021. Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel opgehoogd tot € 1 miljoen. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de gemeente geen overschrijding van het drempelbedrag heeft gehad.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	23	110
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.709	5.037
Totaal	**4.732**	**5.147**

Hieronder is een verloopoverzicht opgenomen voor nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel.

	Saldo 31-12-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2021
Rijk:				
SPUK sport	0	10	0	10
SPUK toeslagenproblematiek	0	40	0	40
SPUK kwijtschelding gemeentelijke belastingen	0	4	0	4
SPUK kwijtschelding schulden SZW	0	22	0	22
Totaal	0	76	0	76
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Mensgerichte maatregelen	0	34	0	34
Stimulering sport	10	0	10	0
Pilot projectaanjager RBL	13	0	13	0
Totaal	23	34	23	34
Totaal	**23**	**110**	**23**	**110**

Hieronder een specificatie van de vooruitbetaalde kosten en overige nog te ontvangen bedragen.

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Vooruitbetaalde bedragen	99	172
Overige nog te ontvangen bedragen	4.610	4.865
Totaal	**4.709**	**5.037**

Vooruitbetaalde bedragen:

– VNG contributie 2022	€	58
– Optisport Niervaert 2022	-	51
– De Viersprong - jeugd	-	36
– VVN 2022	-	17
– Overige: diverse	-	10
	€	172

Overige nog te ontvangen bedragen:

– Rente Moerdijkregeling – Havenbedrijf Moerdijk (diverse jaren)	€	1.575
– Afrekening Werkplein – 2021	-	1.280
– Min. van Financiën – suppletie uitkering bommenregeling	-	717
– Chemie Pack – o.b.v. schikkingsvoorstel	-	461
– Dubieuze vordering Chemie Pack – o.b.v. schikkingsvoorstel	-	-223
– Nedvang – vergoeding 4e kw 2021	-	319
– GF/DU maatschappelijke begeleiding 2020/2021	-	149
– BWB – nog op te leggen aanslagen 2021	-	147
– ICT-WBW afrekening 2021	-	122
– Afrekening gesloten jeugdzorg	-	83
– OMWB eindafrekening 2021	-	71
– Brandschade hondensportunit	-	63
– DVO gemeente Roosendaal	-	30
– Afval gemeente Breda	-	19
– ADHD zorg	-	18
– Subsidie zwerfvuil	-	17
– Overige: diverse	-	17
	€	4.865

De vordering op Chemie Pack ad € 461.000 wordt voor € 223.000 als dubieus aangemerkt.

Toelichting op de balans per 31 december 2021 (bedragen x € 1.000,-)

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Algemene reserve	25.748	23.117
Bestemmingsreserves	68.181	66.563
Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	5.612	8.610
Totaal	**99.541**	**98.290**

Verloop eigen vermogen
Onderstaand overzicht geeft het verloop aan van het eigen vermogen in 2021 en de aansluiting tussen het eigen vermogen dat wordt gepresenteerd op de balans en wat is opgenomen in de staat van reserves.

Verloopoverzicht eigen vermogen 2021

Eigen vermogen per 31 december 2020		99.541
Gerealiseerd resultaat 2020		5.612
		93.929
Toevoegingen:		
Algemene reserve	4.854	
Bestemmingsreserves		
- Dekkings- en bestedingsfunctie	7.714	
- Egalisatiereserves	1.600	
- Overige bestemmingsreserves	1.922	
		16.090
Onttrekkingen:		
Algemene reserve	7.485	
Bestemmingsreserves		
- Dekkings- en bestedingsfunctie	1.853	
- Egalisatiereserves	1.406	
- Overige bestemmingsreserves	9.595	
		20.339
Gerealiseerd resultaat 2021		8.610
Totaal eigen vermogen per 31 december 2021		**98.290**

Het verloop in 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat	Vermindering ter dekking	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserves						
Algemene reserve	25.748	1.065	7.485	3.789	0	23.117
Totaal	**25.748**	**1.065**	**7.485**	**3.789**	**0**	**23.117**
Bestemmings reserve						
Dekkings- en bestedingsfunctie						
Investeringen bruto methode	7.505	0	0	0	314	7.191
Investeringen maatschappelijk nut	15.610	7.340	0	0	209	22.741
Investeringen meerjarige uitgaven incidenteel	3.030	374	1.330	0	0	2.074
Totaal	**26.145**	**7.714**	**1.330**	**0**	**523**	**32.006**
Egalisatiereserves						
Huisvesting onderwijs	182	1.600	1.406	0	0	376
Kapitaal lasten OVL	899	0	0	0	0	899
Totaal	**1.081**	**1.600**	**1.406**	**0**	**0**	**1.275**
Overige bestemmingsreserves						
Bovenwijks voorzieningen grondexploitatie	635	142	600	0	0	177
Strategische verwerving onroerend goed	3.332	1.300	0	0	0	4.632
Gemeentegaranties	37	0	11	0	0	26
Ruimtelijke ontwikkeling	3.847	26	0	0	0	3.873
Sociaal domein	2.051	0	306	0	0	1.745
Centrumplan Zevenbergen	13.161	0	0	0	0	13.161
Geluidsanering HSL-Zuid	861	0	38	0	0	823
Geluidsaneringsmaatregelen	268	0	0	0	0	268
Heropening Roode Vaart	2.871	0	0	0	0	2.871
LPM-gelden	13.892	0	8.640	0	0	5.252
Grondexploitatie	0	454	0	0	0	454
Totaal	**40.955**	**1.922**	**9.595**	**0**	**0**	**33.282**
Totaal bestemmingsreserves	**68.181**	**11.236**	**12.331**	**0**	**523**	**66.563**
Gerealiseerd resultaat						
Te verdelen gerealiseerd resultaat 2020	5.612	0	0	-5.612	0	0
Gerealiseerd resultaat 2021	0	8.610	0	0	0	8.610
Totaal	**5.612**	**8.610**	**0**	**-5.612**	**0**	**8.610**
Totaal reserves en gerealiseerd resultaat	**99.541**	**20.911**	**19.816**	**-1.823**	**523**	**98.290**

Algemene reserve:

Het doel van de algemene reserve is onder meer het opvangen van negatieve rekeningsaldi en overige financiële risico's. Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2021 € 23,1 miljoen (exclusief rekeningresultaat 2021).

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Algemene reserve	25.748	23.117
Totaal	**25.748**	**23.117**

De toevoegingen aan de algemene reserves zijn:

Bestemming resultaat 2020	€	3.789
Vrijval vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen	-	600
Vrijval vanuit de reserve meerjarige uitgaven van incidentele aard	-	454
Vrijval vanuit de reserve gemeentegaranties	-	11
	€	4.854

De onttrekkingen aan de algemene reserves zijn:

Voorziening achterstallig onderhoud wegen	€	6.900
Implementatie omgevingswet	-	274
Instandhoudingsonderhoud diverse monumenten	-	108
Nadeelcompensatie ondernemers i.v.m. werkzaamheden haven	-	42
Duurzaam en energiezuinig gemeentelijk vastgoed	-	40
Kosten uitwerking nieuwe zaken	-	35
Asbestinventarisatie gemeentelijke vastgoed	-	31
Woningbehoefte-onderzoek	-	30
Procedure benoeming burgemeester	-	25
	€	7.485

Bestemmingsreserves met dekkings- en bestedingsfunctie:

Het doel van de reserves investeringen bruto methode en investeringen met maatschappelijk nut is het dekken van afschrijvingslasten voortkomend uit investeringen met economisch nut en maatschappelijk nut.
De meerjarige uitgaven van incidentele aard worden jaarlijks in de exploitatie verantwoord, hiertegenover staat een onttrekking aan de reserve.

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Investeringen bruto methode	7.505	7.191
Investeringen met maatschappelijk nut	15.610	22.741
Investeringen meerjarige uitgaven incidenteel	3.030	2.074
Totaal	**26.145**	**32.006**

De verminderingen ter dekking van afschrijvingen aan de reserve bruto methode zijn:

Afschrijvingen brandweerkazerne industrieterrein Moerdijk	€	95
Afschrijvingen multifunctionele accommodaties	-	87
Afschrijvingen aanleg openbare ruimte Sportpark Klundert	-	78
Afschrijvingen aanpassing gemeentehuis	-	33
Afschrijvingen restauratie Fort Sabina	-	19
Aansluiting riool Bosselaar Zuid in Zevenbergen	-	2
	€	314

De verminderingen ter dekking van afschrijvingen aan de reserve maatschappelijk nut zijn:

Renovatie woonwagencentra Klundert	-	82
Leefbaarheidsimpuls Zevenbergschen Hoek	€	78
Afschrijvingen kappen en vervangen bomen Willemstad	-	7
Waterplan Moerdijk	-	6
Diverse projecten maatschappelijk nut	-	36
	€	209

De toevoegingen aan de reserve investeringen maatschappelijke nut:

Van reserve LPM gelden	€	7.340
	€	7.340

De toevoegingen aan de reserve investeringen meerjarige uitgaven incidenteel zijn:

Implementatie omgevingswet	€	274
Opstellen omgevingsvisie	-	100
	€	374

De onttrekkingen aan de reserve investeringen meerjarige uitgaven incidenteel zijn:

Sanering Bult van pars Klundert	€	385
Implementatie omgevingswet	-	351
Ambtelijke capaciteit 6 projecten	-	458
Tweede gezondheidsonderzoek	-	59
Project 155 Quick scans bij monumenten	-	19
Project 177 Zevenbergen Noord	-	36
Uitvoeringsprogramma economie	-	7
Project 181 Randweg Klundert	-	15
	€	1.330

Bestemmingsreserves - egalisatiereserves:

Het doel van egalisatiereserves is het voor de middellange termijn voorkomen van schoksgewijze effecten van diverse lasten. Het doel van de reserve huisvesting onderwijs is de egalisatie van kosten gemoeid met de instandhouding en eventuele uitbreiding van de onderwijsvoorzieningen. Het doel van de reserve kapitaallasten openbare verlichting is de egalisatie van kosten gemoeid met de instandhouding en eventuele uitbreiding van de openbare verlichting.

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Huisvesting onderwijs	182	376
Kapitaallasten OVL	899	899
Totaal	**1.081**	**1.275**

De toevoegingen aan de egalisatiereserves zijn:

Huisvesting voorzieningen onderwijs	€ 1.600
	€ 1.600

De onttrekkingen aan de egalisatiereserves zijn:

Huisvesting voorzieningen onderwijs	€ 1.406
	€ 1.406

Overige bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden aangehouden voor door de gemeenteraad specifiek benoemde bestemmingen. Onderstaand is de aard en het doel per reserve aangegeven en een verloopoverzicht van de overige bestemmingsreserves opgenomen:

- Het doel van de bovenwijkse voorzieningen grondexploitatie is de financiering van wijk overstijgende voorzieningen van openbaar nut die als hoofdinfrastructuur aangemerkt kunnen worden.
- Het doel van de reserve strategische verwerving onroerend goed is het hebben van financiële middelen voor mogelijke aankopen in het kader van strategische grondpolitiek.
- De reserve gemeentegaranties heeft als doel het opvangen van financiële risico's ten aanzien van de door de gemeente verleende gemeentegaranties.
- Het doel van de reserve ruimtelijke ontwikkeling is de financiering van voorzieningen gericht op verbetering van de woon-, werk-, en leefklimaat in het buitengebied.
- De reserve sociaal domein heeft als doel het opvangen van risico's binnen het sociale domein.
- De reserve centrumplan Zevenbergen heeft als doel om in latere jaren vanuit deze reserve een bijdrage te verstrekken aan het betreffende krediet ter dekking van kosten.
- De reserve geluidsanering HSL-Zuid heeft als doel om in latere jaren vanuit deze reserve de kosten te dekken die betrekking hebben op geluidsaneringsmaatregelen.
- De reserve geluidsaneringsmaatregelen heeft als doel om in latere jaren vanuit deze reserve de kosten te dekken in het kader van geluidsanering.
- De reserve heropening Roode Vaart heeft als doel om in latere jaren vanuit deze reserve de kosten te dekken in het kader van de heropening Roode Vaart.
- De reserve LPM-gelden heeft als doel het mede mogelijk maken van het gebiedsplan Moerdijk.
- De reserve grondexploitatie heeft als doel het opvangen van fluctuaties in de winstnemingen van grondexploitaties.

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Bovenwijks voorzieningen grondexploitatie	635	177
Strategische verwerving onroerend goed	3.332	4.632
Gemeentegaranties	37	26
Ruimtelijke ontwikkeling	3.847	3.873
Sociaal domein	2.051	1.745
Centrumplan Zevenbergen	13.161	13.161
Geluidsanering HSL-Zuid	861	823
Geluidsaneringsmaatregelen	268	268
Heropening Roode Vaart	2.871	2.871
LPM-gelden	13.892	5.252
Grondexploitatie	0	454
Totaal	**40.955**	**33.282**

De toevoegingen aan de overige bestemmingsreserves zijn:

Strategische verwerving onroerend goed	€	1.300
Grondexploitatie	-	454
Bovenwijkse voorzieningen grondexploitatie	-	142
Ruimtelijke ontwikkeling	-	26
	€	1.922

De onttrekkingen aan de overige bestemmingsreserves zijn:

LPM-gelden	€	8.640
Bovenwijkse voorzieningen grondexploitatie	-	600
Sociaal domein	-	306
Geluidsanering HSL-zuid	-	38
Gemeentegaranties t.b.v. algemene reserve o.g.v. herberekening	-	11
	€	9.595

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
Voor verplichtingen, verliezen en risico's:					
Pensioenverplichtingen (ex)wethouders	3.425	150	498	110	2.967
Wachtgeldverplichtingen (ex)wethouders	2	0	0	2	0
Dekking verwacht verlies grondexploitatie*	3.258	198	175	0	3.281
Voorziening debiteuren Werkplein	333	103	86	0	350
Totaal	**7.018**	**451**	**759**	**112**	**6.598**
Ter egalisering van kosten:					
Onderhoud wegen ingevolge beheerplan	1.745	1.199	0	2.415	529
Achterstallig onderhoud wegen	0	6.900	0	458	6.442
Onderhoud gebouwen	1.933	1.572	0	1.501	2.004
Woonrijp maken Vlinderbuurt	0	307	0	0	307
Totaal	**3.678**	**9.978**	**0**	**4.374**	**9.282**
Bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen					
Spaarvoorziening riolering	**0**	2.550	0	39	2.511
Totaal	**0**	**2.550**	**0**	**39**	**2.511**
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:					
Onderhoud en vervanging rioleringen	21.908	1.069	2.550	0	20.427
Incidentele ruimingen van graven	196	26	0	0	222
Onderhoud begraafplaats Zevenbergen	100	6	8	0	98
Onderhoud begraafplaats Zevenbergen (nieuw)	29	20	3	0	46
Onderhoud begraafplaats Klundert	266	72	25	0	313
Tariefegalisatie afvalstoffen	0	0	0	0	0
Tariefegalisatie rioolheffing Havenbedrijf N.V.	631	0	235	0	396
Totaal	**23.130**	**1.193**	**2.821**	**0**	**21.502**
Totaal voorzieningen	**33.826**	**14.172**	**3.580**	**4.525**	**39.893**
** deze voorziening wordt in mindering gebracht op de voorraden*	-3.258	-198	-175	0	-3.281
Totaal voorzieningen (na rubricering)	**30.568**	**13.974**	**3.405**	**4.525**	**36.612**

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

Hieronder valt o.a. de voorziening pensioenverplichtingen (ex)wethouders, deze voorziening heeft als doel het opvangen van verplichtingen. De jaarlijks te betalen pensioenuitkeringen ad € 110.000 worden rechtstreeks van deze voorziening afgeboekt. In 2021 heeft een vrijval plaats gevonden ad € 451.000. Een bedrag ad € 150.000 is toegevoegd en werd op grond van geactualiseerde berekeningen (RAET) van 2021 gedaan.

Per 31 december 2021 bedraagt de voorziening dubieuze debiteuren Werkplein € 350.000 tegenover een stand ad € 333.000 per 31 december 2020. Het Werkplein waardeert zelf de cliëntdebiteuren op risico van oninbaarheid, waar de gemeente het economisch risico draagt moet de gemeente een risico voorziening vormen.

Voorzieningen ter egalisatie van kosten:

Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van kosten die sterk fluctueren. De voorzieningen strekken tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

De voorzieningen (achterstallig) onderhoud wegen en gebouwen hebben als doel de egalisatie van kosten die gemoeid gaan met het onderhoud van de wegen en gemeentelijke gebouwen conform het beheerplan. In 2021 is een nieuwe egalisatie voorziening gevormd voor het woonrijp maken van de Vlinderbuurt in Standdaarbuiten.

In 2021 werd ten laste van de exploitatie voor € 9.978.000 gestort in de (onderhouds-)voorzieningen. Daarnaast werd de voorziening aangewend voor een bedrag ad € 4.374.000.

Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen

In het vGRP 2021-2024 is de vorming van een spaarvoorziening opgenomen. De spaarvoorziening is om over te stappen naar een duurzamere financiering om in de toekomst lagere lasten te hebben (kapitaallasten). In 2021 is een bedrag van € 2.550.000 aan de spaarvoorziening toegevoegd. Daarnaast werd de voorziening aangewend voor een bedrag ad € 39.000.

Middelen verkregen van derden:

Onder deze categorie voorzieningen worden de middelen van derden opgenomen waarvan de bestemming gebonden is. Onderstaand is de aard en het doel per voorziening aangegeven:

- De voorziening onderhoud en vervanging riolering heeft als doel de egalisatie van kosten die gemoeid zijn met het onderhoud van de riolering.
- Het doel van de voorziening incidentele ruimingen van graven is het dekken van de toekomstige kosten van ruiming van graven.
- De voorziening onderhoud begraafplaats heeft als het doel het dekken van kosten die betrekking hebben op het onderhoud van de begraafplaats.
- Het doel van de voorziening afvalstoffenheffing is de egalisatie van de kosten die gemoeid zijn met de afvalverwerking.
- De voorziening Rioolheffing Havenbedrijf heeft als doel de egalisatie van de kosten die gemoeid zijn met de riolering voor het havengebied.

In 2021 werd ten laste van de exploitatie voor € 1.193.000 gestort in de voorziening middelen verkregen van derden. De grootste toevoeging ad € 1.069.000 werd gedaan in de voorziening voor onderhoud en vervanging van riolering o.b.v. het jaarlijkse exploitatieresultaat (saldo baten en lasten van de producten). Daarnaast is ten laste van de exploitatie een bedrag gebracht ad € 2.821.000. De grootst vrijval ad € 2.550.000 vond plaats in de voorziening onderhoud en vervanging van riolering t.b.v. het treffen van een spaarvoorziening riolering.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	7.350	6.628
openbare lichamen	10.000	10.000
buitenlandse instellingen	6.300	6.000
	23.650	22.628
Waarborgsommen	48	29
Totaal	**23.698**	**22.657**

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2021:

	Saldo 31-12-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2021
Onderhandse leningen	23.650	0	1.022	22.628
Waarborgsommen	48	11	30	29
Totaal	**23.698**	**11**	**1.052**	**22.657**

De aflossingen zijn conform de overeenkomsten en aflossingsschema's voldaan.

De totale rentelast voor het jaar 2021 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 303.000.

Vlottende passiva

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.850	7.651
Overlopende passiva	8.281	10.177
Totaal	**18.131**	**17.828**

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Banksaldi	0	0
Overige schulden	9.850	7.651
Totaal	**9.850**	**7.651**

De specificatie van de overige schulden is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Schulden aan andere publiekrechtelijke	4.124	2.890
Schulden sociale zaken - WMO	-1	-3
Overige schulden	5.727	4.764
Totaal	**9.850**	**7.651**

De schulden aan andere publiekrechtelijke lichamen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Belastingdienst – loonheffing december 2021 / BTW 4e kw 2021	€ 1.570
Diverse gemeenten	- 300
GGD West-Brabant	- 279
ABP - pensioenpremie	- 274
Belastingsamenwerking West-Brabant	- 236
Overige publiekrechtelijke lichamen	- 231
	€ 2.890

Van de overige schulden (inclusief publiekrechtelijke lichamen) was begin april 2022 nagenoeg alles betaald. De overige schulden hebben betrekking op openstaande facturen.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.441	6.286
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.799	1.762
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.041	2.129
Totaal	**8.281**	**10.177**

De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, zijn:

Verplichtingen aan diverse zorginstellingen, gemeenschappelijk regelingen	€	1.834
Rente lening Moerdijkregeling	-	1.365
Bommenregeling	-	532
Verwerking afval	-	453
Personele kosten (CAO en VSO)	-	316
Onderhoud groen en riolering	-	315
Diverse inhuur, advies en ondersteuning	-	299
Doorschuif BTW gemeenschappelijk regelingen	-	225
Doorbetalen SPUKIJZ Bosselaar en Niervaert	-	159
Brandverzekering	-	130
Energielevering	-	129
Onderhoud buitensport	-	114
WKR eindheffing Belastingdienst	-	62
Kosten BWB	-	38
Overige nog te betalen bedragen < € 10.000 per saldo	-	315
	€	6.286

De in de balans opgenomen EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een 'specifiek bestedingsdoel' die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2021
Rijk:				
Onderwijsachterstand	258	123	14	367
Geluidsanering Fijnaart	0	0	0	0
Uitkoopregeling woningen	9	0	0	9
Energiemaatregelen bijdrage RRE	305	0	301	4
SPUK	0	435	0	435
Aanpak toeslagenproblematiek	9	0	9	0
Corona toegangsbewijzen	0	44	0	44
Totaal	581	602	324	859
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Subsidie instandhouding monumenten	109	0	40	69
RMC-gelden leerplicht	181	0	159	22
COA begeleiding vreemdelingen	0	9	0	9
Verkenning truckparking Moerdijk	12	0	12	0
Sociale benadering dementie	0	100	0	100
Stenen poppen	10	0	0	10
Mauritshuis	188	0	188	0
Fort Sabina	718	0	25	693
Totaal	1.218	109	424	903
Totaal	**1.799**	**711**	**748**	**1.762**

De overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen, zijn:

-	Bijdrage BBZ	€	1.936
-	Bijdrage voor werkzaamheden Kloosterblokje	-	88
-	Werkplein	-	70
-	Subsidie zwerfafval 2021	-	19
-	Overige: diverse	-	16
		€	2.129

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen:

Gegarandeerde leningen

De gemeente heeft zich garant gesteld voor langlopende leningen die door andere partijen zijn afgesloten. In onderstaand overzicht is het totaal opgenomen van de gewaarborgde geldleningen. Het overzicht gewaarborgde geldleningen is in 2021 aan de hand van externe opgaven geactualiseerd. Verder is onderscheid gemaakt in waarborgen waarvoor wij rechtstreeks kunnen worden aangesproken (directe garanties) en garanties waarbij wij slechts als achtervang fungeren (indirecte garanties) voor woningbouwleningen en pas in 2e instantie aangesproken kunnen worden.

BORG- EN GARANTSTELLINGEN PER 31 DECEMBER 2021

(bedragen x € 1.000,-)

Naam geldlener	Oorspronkelijke hoofdsom	Saldo per 01-01-2021	Vermeerdering 2021	Aflossing 2021	Saldo per 31-12-2021	Percentage borgstelling
Directe garanties						
Stichting Woonkwartier	6.628	1.722	-	488	1.234	100%
Stichting Surplus Zorg	1.571	874	-	95	779	100%
	8.199	2.596	-	583	2.013	
Indirecte garanties						
Stichting Alwel	43.950	12.236	31.201	45	43.392	50%
Stichting WSG	5.000	5.000	0	0	5.000	50%
Woonstichting Woonvizier	3.313	0	3.313	0	3.313	50%
Stichting Mooiland	46.163	0	46.163	0	46.163	50%
Stichting Woonkwartier	168.780	131.761	36.401	5.661	162.501	50%
Nationale Hypotheek Garantie	205.000	197.000	0	23.000	174.000	50%
	472.206	345.997	117.078	28.706	434.369	
TOTAAL	**480.405**	**348.593**	**117.078**	**29.289**	**436.382**	

Overeenkomst van geldlening

De gemeente Moerdijk stelt aan de stichting Botenloods Sabina een bedrag ter beschikking van € 535.000. De overeenkomst is overeengekomen op 21 juli 2021 en de hoofdsom zal conform overeenkomst in 2022 worden overgemaakt. De overige voorwaarden zijn opgenomen in de overeenkomst van geldlening.

Huurcontracten

De gemeente Moerdijk heeft een huurverplichting voor een aantal gemeenschapshuizen en een gymzaal. In onderstaand overzicht geven we de verplichtingen weer:

Bedragen x (€ 1.000)	Huurverplichting
< 1 jaar	503
> 1 jaar en < 5 jaar	2.407
> 5 jaar	1.836
	4.746

Arrangementen jeugdhulp
De gemeente is per ultimo 2021 voor ca. € 1.587.000 gebonden aan voorlopige verplichtingen uit contracten Jeugdzorg.

De regio Jeugdhulp West-Brabant West sluit met zorgaanbieders raamcontracten voor de inkoop van jeugdzorg. Met de raamcontracten zijn de algemene randvoorwaarden vastgelegd en krijgt de zorgaanbieder toegang tot de regio West-Brabant West. Met de zorgaanbieders worden door de gemeenten resultaatgerichte arrangementen gesloten, waarin voor de intensiteiten Perspectief en Intensief en met ingang van 2018 voor hoog complex de intensiteiten A en B twee door de zorgaanbieder te leveren prestaties zijn opgenomen:

- het opstellen van behandelplan en arrangement bij start zorg en
- het behalen van het resultaat bij einde zorg.

NB: Wanneer het resultaat bij einde zorg niet wordt behaald heeft de zorgaanbieder geen recht op het overeengekomen tarief. De gemeente toetst of het resultaat is behaald. Op basis van ervaringscijfers blijkt dat de succesfactor nagenoeg 92,4% beloopt. Het arrangement is juridisch het contract. In de arrangementen zijn geen afspraken opgenomen over looptijd van het zorgtraject. Het arrangementensysteem van de regio West-Brabant West werkt met profiel intensiteit combinaties (PIC). Een PIC is een doelgroepomschrijving. Het profiel omschrijft de aard van het probleem en de intensiteit de zwaarte van het probleem. De diversiteit van zorg binnen een profiel intensiteit combinatie is groot en aan verandering onderhevig.

Het zorgtraject wordt beïnvloed door de bijdragen die de gemeente, het gezin en het netwerk kunnen leveren. Dat maakt het verloop en de doorlooptijd van ieder zorgtraject weer anders. Statistisch is aangetoond dat de doorlooptijd geen betrouwbare indicator vormt om de niet uit de balans blijkende voorlopige verplichting van de PIC's te kunnen bepalen. Dat betekent dat ten aanzien van de nog niet afgeronde zorgtrajecten de tweede 50% volledig wordt verantwoord bij einde zorg na het behalen van het resultaat.

Onzekerheid eigen bijdrage Wmo
Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat het Centraal administratiekantoor (CAK) belast is met de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage.

De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

In de kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV geeft de commissie aan dat de wetgever in feite bepaald heeft dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat door de gemeente geen zekerheid omtrent de omvang en de hoogte van de eigen bijdrage kan worden verkregen.

Covid-19 virus
Het COVID-19 (Corona) virus heeft financiële gevolgen voor de jaarrekening 2021 en voor veel van onze beleidsterreinen in de begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna. De financiële impact voor de jaarrekening 2021 is in beeld gebracht in een aparte paragraaf corona opgenomen in het jaarverslag boek 1. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Meerjarige inkoopcontracten
De gemeente heeft een aantal meerjarige inkoopcontracten, waarvan de lasten doorlopen in de komende jaren. De contractwaarde van de betreffende contracten staan hier onder vermeld.

Omschrijving contract	**Looptijd tot**	**Totale contractwaarde**	**Waarvan doorlopende lasten na 31-12-2021**
Installatietechnisch onderhoud gemeentehuis	31-12-24	€ 700.000	€ 210.000
Totaal		**€ 700.000**	**€ 210.000**

Inkoopcontracten die niet voldoen aan Europese aanbesteding
De gemeente heeft in 2021 geen inkoopcontracten die niet voldoen aan Europese aanbesteding, waarvan de lasten doorlopen in de komende jaren.

Staat van baten en lasten

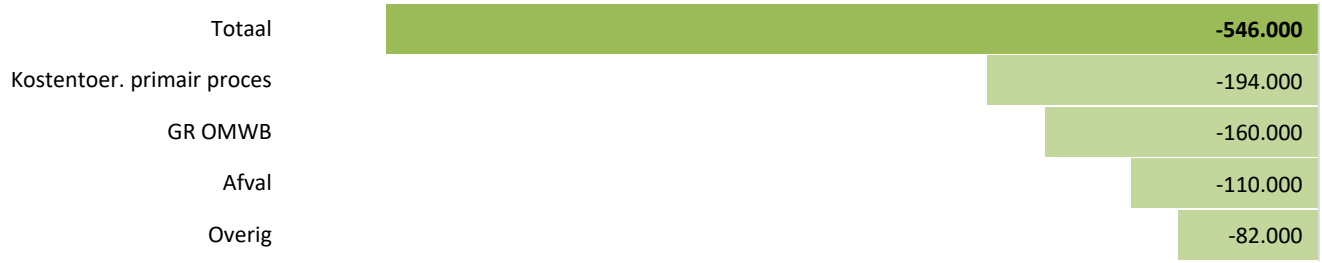
Programma / onderdeel	Begroting 2021 voor wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021			Verschil realisatie en begr. na wijz.		
(cijfers x € 1.000)	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1. Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	-10.702	11.172	469	-13.548	14.328	779	-13.803	14.041	239	-254	-286	-541
2. Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	-2.420	23.681	21.261	-5.263	34.246	28.983	-4.775	34.050	29.275	488	-196	292
3. Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	-9.564	14.904	5.340	-10.224	14.691	4.468	-7.773	11.291	3.518	2.450	-3.400	-950
4. Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	-8.591	38.528	29.937	-11.544	42.217	30.672	-10.525	41.435	30.910	1.019	-781	238
5 Partnerschap in een veranderende samenleving	-3.907	12.924	9.016	-1.000	5.959	4.959	-1.484	4.995	3.512	-483	-964	-1.448
Overige onderdelen												
Algemene dekkingsmiddelen	-73.755	23	-73.733	-77.736	23	-77.714	-78.519	0	-78.518	-782	-22	-805
Overhead	-393	13.042	12.648	-428	13.136	12.708	-592	12.868	12.276	-164	-268	-432
Heffing vennootschapsbelasting	0	14	14	0	290	290	0	39	39	0	-251	-251
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal overige onderdelen	**-74.148**	**13.078**	**-61.070**	**-78.164**	**13.449**	**-64.716**	**-79.111**	**12.908**	**-66.203**	**-946**	**-541**	**-1.488**
Resultaat voor bestemming	**-109.333**	**114.286**	**4.953**	**-119.744**	**124.890**	**5.145**	**-117.470**	**118.720**	**1.250**	**2.274**	**-6.169**	**-3.895**
Mutaties reserves												
Programma 1	0	0	0	-525	378	-147	-530	378	-152	-5	0	-5
Programma 2	-1.885	1.787	-98	-10.218	2.086	-8.132	-10.096	1.926	-8.169	122	-160	-38
Programma 3	-128	771	642	-9.848	10.135	287	-9.839	9.889	50	9	-246	-237
Programma 4	-204	0	-204	-952	59	-894	-906	108	-798	46	49	96
Programma 5	-123	0	-123	-4.600	3.789	-811	-4.580	3.789	-792	19	0	19
Sub-totaal mutaties reserves	**-2.340**	**2.558**	**217**	**-26.143**	**16.447**	**-9.696**	**-25.951**	**16.091**	**-9.860**	**192**	**-356**	**-164**
Resultaat na bestemming	**-111.674**	**116.844**	**5.170**	**-145.887**	**141.336**	**-4.551**	**-143.421**	**134.811**	**-8.610**	**2.466**	**-6.525**	**-4.059**

Programmarekening

Programma 1

Baten en Lasten (Cijfers x € 1.000) (-/- is voordelig)	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	**Realisatie 2021**	Verschil realisatie en begr. na wijz.
Totaal Lasten	11.172	14.328	**14.041**	-287
Totaal Baten	-10.702	-13.548	**-13.803**	-254
Resultaat voor bestemming	469	779	**239**	-541
Storting in reserves	0	378	**378**	0
Onttrekking aan reserves	0	-525	**-530**	-5
Resultaat na bestemming	469	632	**87**	-546

Samenvatting verschillen programma 1

Het verschil op programma 1 tussen het gerealiseerde resultaat en het begrote resultaat (na wijziging) bedraagt € 546.000 voordelig. Dit komt onder andere doordat de gemeentelijke bijdrage aan de GR OMWB lager is uitgevallen dan begroot en doordat de in de 1e bestuursrapportage 2021 verwachte kostenstijgingen m.b.t. afval uiteindelijk lager zijn uitgevallen dan begroot. Tot slot worden aan dit programma per saldo minder personeelskosten voor het primaire proces toegerekend. Deze (en alle andere) verschillen worden hieronder nader toegelicht.

Nadere toelichting verschillen programma 1

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget in 2021 is weergegeven;
- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Afval	110.000	2%	V	In de 1e bestuursrapportage 2021 was voorzien dat op een aantal posten binnen afval wat extra budget nodig was. Dit blijkt nu over heel 2021 mee te vallen en dan met name op het restafval. Zowel op de inzameling, verwerking als onderhoud zijn er lagere kosten.
Riolering	-	-	-	De kosten en opbrengsten van riolering vormen een gesloten exploitatie. Afhankelijk van de werkelijke baten en lasten van riolen en rioolgemalen wordt het exploitatieresultaat gestort in dan wel onttrokken aan de voorziening riolering. De storting in de voorziening riolering valt € 424.000 hoger uit dan was begroot in de 2e bestuursrapportage 2021. Allereerst zijn hogere opbrengsten gerealiseerd vanuit de rioolheffing (€ 276.000 V). Dit betreft voornamelijk een inschatting van de BWB van nog op te leggen aanslagen voor 2021. Daarnaast zijn als gevolg van corona en een nieuwe aanbesteding van het onderhoudscontract halverwege het jaar, niet alle onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd (€ 72.000 V). In 2022 zal dit weer op niveau zijn. Het resterende voordeel is het gevolg van diverse kleinere voordelen.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
GR OMWB	160.000	11%	V	Het werkprogramma 2021 van de GR OMWB had een omvang van circa € 1,5 miljoen. Doordat het programma niet volledig is uitgevoerd valt de gemeentelijke bijdrage in 2021 lager uit.
Kostentoerekening medewerkers primaire proces (deels*)	194.000	41%	V	De (personeel)kosten van de primaire afdelingen zijn in de begroting op basis van de verwachte urenbesteding van medewerkers doorbelast aan de verschillende programma's. Binnen programma 1 is ten opzichte van de begroting onderstaande afwijking ontstaan: - € 194.000 V: Taakveld 7.4 - Milieubeheer
Overig	82.000	7%	V	Diverse kleinere afwijkingen (< € 50.000).
Totaal	**546.000**		V	

Structurele reservemutaties programma 1

In principe geldt dat reservemutaties incidenteel van aard zijn (met reserves kunnen geen structurele lasten worden gedekt). Uitzonderingen hierop vormen reserves die zijn ingesteld ter dekking van kapitaallasten, waarmee de dekking van de kapitaallasten structureel is geregeld. Hieronder zijn de (in 2021 gedane) structurele reservemutaties opgenomen.

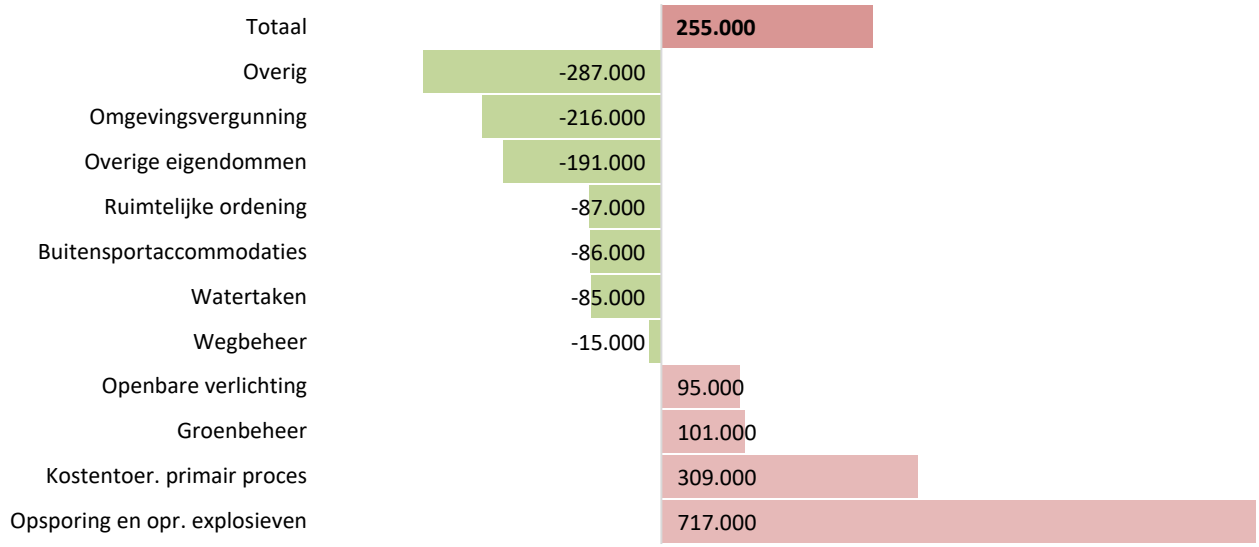
Structurele stortingen in de reserve	Bedrag
Niet van toepassing.	-

Structurele onttrekkingen aan de reserve	Bedrag
Niet van toepassing.	-

Programma 2

Baten en Lasten (Cijfers x € 1.000) (-/- is voordelig)	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	**Realisatie 2021**	Verschil realisatie en begr. na wijz.
Totaal Lasten	23.681	34.246	**34.050**	-196
Totaal Baten	-2.420	-5.263	**-4.775**	488
Saldo van baten en lasten	21.260	28.983	**29.275**	292
Storting in reserves	1.787	2.086	**1.926**	-160
Onttrekking aan reserves	-1.885	-10.218	**-10.096**	122
Resultaat na bestemming	21.162	20.851	**21.106**	255

Samenvatting verschillen programma

Het verschil op programma 2 tussen het gerealiseerde resultaat en het begrote resultaat (na wijziging) bedraagt € 255.000 nadelig. Dit komt voornamelijk doordat in 2021 € 717.000 kosten zijn gemaakt voor de opsporing en opruiming van explosieven. De corresponderende opbrengst die we vanuit het Rijk ontvangen maakt onderdeel uit van de algemene uitkering en is daarom verantwoord binnen programma 5. Tegenover het nadeel binnen dit programma staat dus een voordeel binnen programma 5.
Deze (en alle andere) verschillen worden hieronder nader toegelicht.

Nadere toelichting verschillen programma 2

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget in 2021 is weergegeven;
- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Wegbeheer	15.000	0,2%	V	Het saldo tussen de opbrengsten en kosten van het aanleggen van glasvezel komt ten gunste van de voorziening wegen. Zoals in de 2e bestuursrapportage 2021 is toegelicht werden voor 2021 als gevolg van een verschuivende planning lagere opbrengsten verwacht. Het gevolg van deze lagere opbrengsten is dat er in 2021 een lager bedrag wordt gestort in de voorziening wegen (€ 93.000 V). Daarnaast ontstaan binnen dit budget diverse kleinere nadelen.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Openbare verlichting	95.000	26%	N	Zowel de netbeheerkosten als de variabele tarieven voor elektra bij de openbare verlichting zijn fors gestegen (€ 58.000 N). Daarnaast zijn binnen dit budget diverse kleinere nadelen ontstaan.
Sportcentrum Klundert De Niervaert	-	-		Zowel de kosten als opbrengsten zijn ca. € 880.000 lager uitgevallen dan begroot. De verwachting was dat we in 2021 met de exploitant een overeenkomst zouden sluiten op basis van kostprijs dekkende huur. Dit is echter nog niet gebeurd, hierdoor hebben we geen huuropbrengsten ontvangen. Daartegenover staat echter dat we ook geen extra exploitatiebijdrage over 2021 hebben uitbetaald. Per saldo heeft dit dus geen effect op het jaarrekeningresultaat.
Buitensport-accommodaties	86.000	7%	V	Door het minder bespelen van de velden i.v.m. corona is er minder onderhoud noodzakelijk geweest aan de sportvelden (€ 110.000 V). Daar staat tegenover dat in 2021 maar 3 maanden aan onderhoudsbijdragen bij de verenigingen in rekening zijn gebracht en dat er (in het kader van coronasteun) terugbetalingen hebben plaatsgevonden van bijdragen die een aantal verenigingen reeds in 2020 hadden voldaan.
Groenbeheer	101.000	5%	N	Door het in beheer nemen van de nieuwe wijk Bosselaar-Zuid zijn de kosten hoger uitgevallen dan begroot (€ 53.000 N). Deze uitbreiding zorgt voor een overschrijding van het beheerbudget bovenop het percentage waar gemiddeld jaarlijks rekening mee wordt gehouden. Daarnaast heeft een verrekening plaatsgevonden op het maaibestek over de periode 2016-2019 (€ 50.000 N). Over de onduidelijkheid in de omvang van de arealen zijn de gemeente en de aannemer in 2021 tot overeenstemming gekomen voor een bedrag van ca. € 50.000.
Watertaken	85.000	51%	V	Zoals in de 2e bestuursrapportage 2021 is vermeld was vanuit het Waterschap destijds nog onduidelijk welke baggerwerkzaamheden in 2021 nog zouden kunnen starten. Inmiddels zijn deze werkzaamheden volledig naar 2022 doorgeschoven.
Ruimtelijke ordening	87.000	38%	V	Door uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de start van diverse werkzaamheden (opstellen omgevingsplannen voor diverse kernen/gebieden en een handboek omgevingsplannen) doorgeschoven naar 2022 (€ 46.000 V). Deze uitgaven kunnen gedekt worden binnen het begrote budget voor 2022. Daarnaast hebben we in 2021 meer leges en bijdragen van derden ontvangen dan begroot (€ 41.000 V).
Omgevingsvergunning	216.000	12%	V	In 2021 zijn twee grote industriële vergunningen verleend, terwijl er daar één van was geraamd. Daarnaast zijn vergunningen verleend voor een aantal grote woningbouwprojecten (o.a. Bosselaar en Suikerdepot Standdaarbuiten).
Algemeen Overige eigendommen (deels*)	191.000	53%	V	In de raadsvergadering van 15 juli 2021 zijn voor 2021 (€ 118.500) en 2022 (€ 118.500) middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van aanpassingen in de brandveiligheid van gemeentelijke accommodaties. Doordat de werkzaamheden in 2022 zullen worden uitgevoerd, wordt bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat voorgesteld om de niet bestede middelen uit 2021 (€ 118.500), opnieuw beschikbaar te stellen in 2022. Daarnaast zijn in 2021 lagere kosten ontstaan doordat het onderzoek naar de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed in het 1e kwartaal 2022 is afgerond (€ 18.000 V) en doordat de werkzaamheden m.b.t. asbestinspectie en aanpak op de brandweerkazerne Zevenbergen in 2022 worden opgepakt (€ 20.000 V). Deze uitgaven worden (conform raadsbesluit) gedekt uit de algemene reserve. Tot slot zijn er binnen dit budget diverse kleinere voordelen ontstaan.
Opsporing en opruiming explosieven (*)	717.000	-	N	In 2021 zijn kosten gemaakt i.v.m. het opsporen en ruimen van conventionele explosieven. Op grond van de zogenoemde Bommenregeling kunnen gemeenten daar een bijdrage vanuit het Gemeentefonds voor ontvangen. De corresponderende opbrengst maakt onderdeel uit van de algemene uitkering en is daarom verantwoord binnen programma 5. Tegenover het nadeel binnen dit programma staat dus een voordeel binnen programma 5.
Kostentoerekening medewerkers primaire proces (deels*)	309.000	5%	N	De (personeel)kosten van de primaire afdelingen zijn in de begroting op basis van de verwachte urenbesteding van medewerkers doorbelast aan de verschillende programma's. Binnen programma 2 zijn ten opzichte van de begroting onderstaande afwijkingen ontstaan: - € 212.000 N: Taakveld 8.1 - Ruimte en leefomgeving - € 100.000 N: Taakveld 1.2 - Openbare orde en veiligheid

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
				- € 67.000 V: Taakveld 2.1 - Verkeer en vervoer - € 64.000 N: Overige verschillen
Overig	287.000	2%	V	Diverse kleinere afwijkingen (< € 50.000).
Totaal	**255.000**		N	

Structurele reservemutaties programma 2

In principe geldt dat reservemutaties incidenteel van aard zijn (met reserves kunnen geen structurele lasten worden gedekt). Uitzonderingen hierop vormen reserves die zijn ingesteld ter dekking van kapitaallasten, waarmee de dekking van de kapitaallasten structureel is geregeld. Hieronder zijn de (in 2021 gedane) structurele reservemutaties opgenomen.

Structurele stortingen in de reserve	Bedrag
Niet van toepassing.	-

Structurele onttrekkingen aan de reserve	Bedrag
Maatschappelijk nut (dekking afschrijvingslasten):	
- Renovatie woonwagencentra Klundert	82.000
- Leefbaarheidsimpuls Zevenbergschen Hoek	78.000
- Afschrijvingen kappen en vervangen bomen Willemstad	7.000
- Waterplan Moerdijk	6.000
- Overige projecten	36.000
Investeringen bruto methode (dekking afschrijvingslasten):	
- Zwembaden	1.800
- Brandweerkazerne industrieterrein	94.600
- Sportcomplex Klundert	78.000

Programma 3

Baten en Lasten (Cijfers x € 1.000) (-/- is voordelig)	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	**Realisatie 2021**	Verschil realisatie en begr. na wijz.
Totaal Lasten	14.904	14.691	**11.291**	-3.400
Totaal Baten	-9.753	-10.413	**-7.942**	2.471
Resultaat voor bestemming	5.151	4.279	**3.350**	-929
Storting in reserves	771	10.135	**9.889**	-246
Onttrekking aan reserves	-128	-9.848	**-9.839**	9
Resultaat na bestemming	5.793	4.566	**3.400**	-1.166

Samenvatting verschillen programma 3

Het verschil op programma 3 tussen het gerealiseerde resultaat en het begrote resultaat (na wijziging) bedraagt € 1.166.000 voordelig. Dit voordeel is onder andere ontstaan doordat de uitvoering van instandhoudingsonderhoud aan diverse monumentale objecten deels doorliep in 2022 (waardoor de kosten in 2021 lager zijn uitgevallen dan begroot). Daarnaast is binnen de grondexploitaties (voornamelijk als gevolg van hogere winstnemingen) per saldo een voordeel ontstaan.
Deze (en alle andere) verschillen worden hieronder nader toegelicht.

Nadere toelichting verschillen programma 3

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget in 2021 is weergegeven;
- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Rijks en gemeentelijke monumenten(deels *)	399.000	56%	V	In de raadsvergadering van 17 december 2020 is voor 2021 een budget van € 632.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van instandhoudingsonderhoud aan diverse monumentale objecten in de gemeente Moerdijk. Dit betreft o.a. Stenen Poppen, Fort de Hel en onderhoud aan enkele kleinere objecten. Deze werken lopen nog en zijn eind april 2022 gereed. Daardoor zijn de kosten in 2021 lager uitgevallen dan begroot. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021 zal voorgesteld worden om de niet bestede middelen opnieuw beschikbaar te stellen in 2022. Een deel hiervan (€ 136.000) wordt (conform raadsbesluit) gedekt uit de algemene reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Wet inburgering	101.000	64%	V	Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking is getreden Gedurende 2021 hebben we - samen met de andere De6-gemeenten en het Werkplein gezamenlijk - een intensief traject doorlopen om ons voor te bereiden op deze nieuwe wet. De kosten in verband met de voorbereiding op de Wet inburgering zijn uiteindelijk lager uitgevallen dan verwacht. Uit het jaarrekeningresultaat 2020 was € 133.000 overgeheveld naar 2021 onder andere omdat vanwege de beperkingen vanwege corona in 2020 geplande activiteiten stil kwamen te liggen. Ook in 2021 konden om dezelfde reden projecten in mindere mate worden opgepakt. En de projecten die wel zijn opgepakt met het Werkplein, Vluchtelingenwerk en partners brachten geen extra kosten met zich mee. Daarnaast ontvingen wij van het Rijk in 2021 nog een compensatie voor de invoeringskosten vanwege het uitstel van de invoering van de wet naar 1 januari 2022. Deze compensatie is maar gedeeltelijk ingezet voor onder andere de invoeringskosten van het Werkplein.
Sociale Werkvoorziening *	64.000	2%	N	In 2021 hebben we een extra compensatie gekregen voor Sociale Werkbedrijven vanwege de coronacrisis. De middelen die de gemeente hiervoor vanuit het Rijk heeft ontvangen zijn doorbetaald aan de GR WVS. De ontvangen rijksbijdrage is verantwoord binnen programma 5.
Re-integratie	131.000	23%	V	Voornamelijk de bijdrage aan het Werkplein valt lager uit dan begroot. Het positieve resultaat op het programma Werk en Participatie in de jaarrekening 2021 van het Werkplein komt met name omdat vanwege de coronabeperkingen er minder leerwerktrajecten en maatwerktrajecten zijn ingezet.
Grondexploitaties (deels*)	322.000	4%	V	Binnen de diverse grondexploitaties hebben per saldo € 895.000 hogere winstnemingen plaatsgevonden dan begroot. In de begroting was voor 2021 rekening gehouden met een gedeeltelijke winstneming binnen de grondexploitatie Vlinderbuurt in Standdaarbuiten. Doordat deze grondexploitatie in 2021 is afgesloten levert dit ten opzichte van de begroting een voordeel op (€ 1.006.000 V). Daarnaast is de afsluiting van de grondexploitatie Tankstation in Standdaarbuiten versneld van 2022 naar 2021 (€ 97.000 V). Daar staat tegenover dat als gevolg van wijzigingen in de grondexploitatie Waterwijk Fijnaart de begrote winstneming lager is uitgevallen dan begroot (€ 208.000 N). In de paragraaf grondbeleid worden de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties nader toegelicht. Tegenover deze voordelen staan diverse nadelen van in totaal € 573.000. Dit komt grotendeels door verschuivingen in de bijdragen die ontwikkelaars en initiatiefnemers betalen voor de bijdrages in de reserves bovenwijks en ruimtelijke ontwikkeling (€ 260.000 N). Daarnaast zijn minder grondverkopen gerealiseerd dan begroot (€ 91.000 N) en heeft een hogere toevoeging aan de voorziening verlies plaatsgevonden voor de grondexploitatie Sporenbergstraat (€ 82.000 N) door stijgende grondstofprijzen. Het resterende nadeel is het gevolg van diverse kleinere nadelen (o.a. een naheffing van gemeentelijke belastingen van eerdere jaren en afwaardering gronden).
Reservemutaties (deels*)	237.000	2%	V	De storting in de reserve grondexploitatie is afhankelijk van de winstnemingen die zijn gedaan. Doordat de winstneming van de Waterwijk lager is uitgevallen dan begroot, heeft in de reserve grondexploitatie een lagere storting plaatsgevonden dan begroot (€ 253.000 V). Daarnaast heeft door een verschuiving van de bijdragen die we vanuit ontwikkelaars en initiatiefnemers ontvangen een lagere storting plaatsgevonden in de reserve ruimtelijke ontwikkeling (€ 204.000 V). Tegenover deze voordelen staat dat in de reserve bovenwijkse voorzieningen een hogere storting heeft plaatsgevonden (€ 84.000 N) en dat een lager bedrag is onttrokken uit de algemene reserve (€ 137.000 N). Dit is het gevolg van lagere kosten voor het instandhoudingsonderhoud aan diverse monumentale objecten in de gemeente Moerdijk (zie ook onderdeel 'Rijks en gemeentelijke monumenten').
Overig	40.000	1%	V	Diverse kleinere afwijkingen (< € 50.000).
Totaal	**1.166.000**		V	

Structurele reservemutaties programma 3

In principe geldt dat reservemutaties incidenteel van aard zijn (met reserves kunnen geen structurele lasten worden gedekt). Uitzonderingen hierop vormen reserves die zijn ingesteld ter dekking van kapitaallasten, waarmee de dekking van de kapitaallasten structureel is geregeld. Hieronder zijn de (in 2021 gedane) structurele reservemutaties opgenomen.

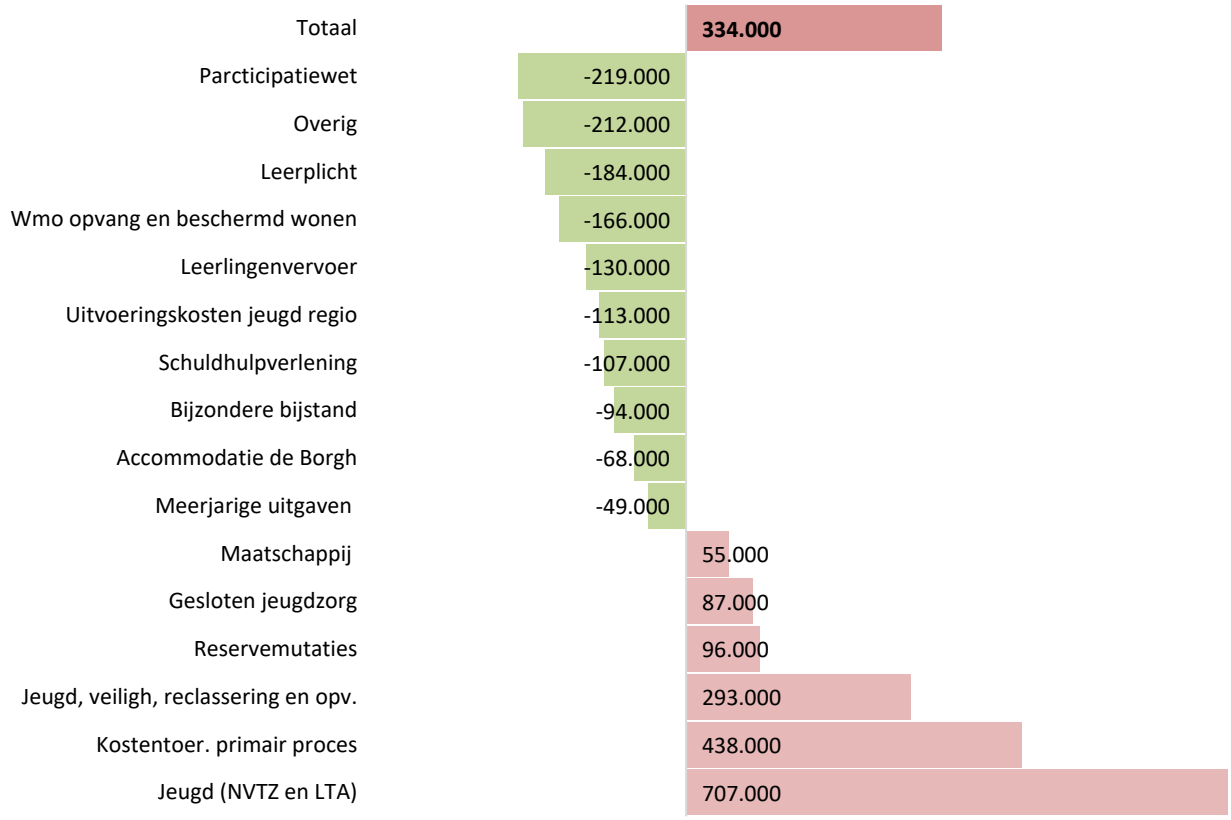
Structurele stortingen in de reserve	Bedrag
Niet van toepassing.	-

Structurele onttrekkingen aan de reserve	Bedrag
Investeringen bruto methode m.b.t. restauratie Fort Sabina (dekking afschrijvingslasten)	20.000

Programma 4

Baten en Lasten (Cijfers x € 1.000) (-/- is voordelig)	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	**Realisatie 2021**	Verschil realisatie en begr. na wijz.
Totaal Lasten	38.528	42.217	**41.435**	-781
Totaal Baten	-8.591	-11.544	**-10.525**	1.019
Resultaat voor bestemming	29.936	30.672	**30.910**	238
Storting in reserves	0	59	**108**	49
Onttrekking aan reserves	-204	-952	**-906**	46
Resultaat na bestemming	29.732	29.779	**30.112**	334

Samenvatting verschillen programma 4

Het verschil op programma 4 tussen het gerealiseerde resultaat en het begrote resultaat (na wijziging) bedraagt € 334.000 nadelig. Vooral binnen het onderdeel Jeugd (Niet vrij toegankelijke zorg en LTA) zijn hogere kosten opgetreden dan begroot. Dit wordt echter voornamelijk veroorzaakt doordat is gebleken dat destijds (voor het boekjaar 2020) ruim € 500.000 hogere verplichtingen (kosten) had moeten worden opgenomen. Hierbij geldt dus dat tegenover het nadeel wat nu in 2021 ontstaat, in 2020 dus onterecht te lage kosten waren gepresenteerd.
Deze (en alle andere) verschillen worden hieronder nader toegelicht.

Nadere toelichting verschillen programma 4

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget in 2021 is weergegeven;
- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Leerlingenvervoer	130.000	12%	V	Als gevolg van corona zijn scholen in gedeelten van januari, februari en december gesloten geweest. Hierdoor heeft er minder leerlingenvervoer plaatsgevonden dan begroot.
Leerplicht	184.000	99%	V	De gemeente Moerdijk had op 1 januari 2021 op de balans een bedrag staan van ruim € 180.000 wat in de afgelopen jaren was opgebouwd uit jaarlijkse overschotten op de rijksbijdrage voor RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). We waren in afwachting van de definitieve vaststelling van de rijksbijdrage door het ministerie van OCW én de terugvordering van de niet bestede middelen. Het ministerie heeft in 2021 aangegeven niet tot terugvordering over te (kunnen) gaan.
Maatschappij	55.000	4%	N	De regeling huurcompensatie vrijwilligersorganisaties Corona is ingezet om te voorkomen dat vrijwilligersorganisaties en de maatschappelijke accommodaties niet door Corona financieel zouden omvallen. Vanuit het Rijk zijn middelen gekregen om deze regeling te ondersteunen. Nieuwe maatregelen en een lockdown in het laatste half jaar van 2021 hebben geresulteerd in hogere kosten. De regeling heeft ook geresulteerd dat niet één vrijwilligersorganisaties of maatschappelijke accommodatie financieel is omgevallen door corona.
Accommodatie de Borgh	68.000	88%	V	De kosten zijn voornamelijk lager uitgevallen doordat het onderzoek naar toekomstbestendige gymaccommodaties Zevenbergen in 2021 nog niet is afgerond. Om te komen tot toekomstbestendige gymaccommodaties in de kern Zevenbergen zijn meerdere varianten en locaties in beeld gebracht. In de raadsvergadering van 30 september 2021 heeft de gemeenteraad hierover een besluit genomen. Ten behoeve van inhuur expertise voor o.a. het opstellen van een Programma van Eisen, uitwerking variant en het opstellen van een kostenraming is in 2021 € 47.000 begroot. Om dit verder uit te kunnen werken wordt voorgesteld om de niet bestede middelen bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021 opnieuw beschikbaar te stellen in 2022.
Uitvoeringskosten jeugd regio	113.000	61%	V	Er ontstaat voornamelijk een voordeel als gevolg van de afwikkeling van een afrekening over 2020. Voor diverse onderwerpen die regionaal opgepakt worden is vanuit de gemeente Roosendaal in 2021 een afrekening ontvangen over het jaar 2020. Op basis van die afrekening hebben we in 2021 € 45.000 terugontvangen. In de jaarrekening 2020 is destijds onterecht uitgegaan van een nog te betalen bedrag. Dit zorgt ervoor dat in 2020 een nadeel (hogere kosten) op dit budget is ontstaan, terwijl in 2021 juist een voordeel (lagere kosten) is ontstaan. Over de jaren 2020 en 2021 als totaal bezien heeft dit per saldo dus geen effect.
Participatiewet	219.000	2%	V	Er is voornamelijk een voordeel ontstaan doordat het Werkplein in haar begroting 2021 voor Moerdijk nog rekening hield met een stijging van het aantal bijstandsontvangers met 3,4%. De stijging voor 2021 is uiteindelijk uitgekomen op 0,2%. Dit heeft ertoe geleid dat er minder uitkeringen zijn verstrekt dan eerder was ingeschat. Daarnaast geldt dat we in 2021 van het ministerie van SZW een voorschot hebben ontvangen van bijna € 1.800.000 in het kader van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). In 2021 is in totaal voor bijna € 770.000 aan uitkeringen en leningen verstrekt. De resterende middelen (ruim € 1.000.000) worden door het ministerie van SZW teruggevorderd, waardoor zowel de baten als lasten lager uitvallen. Per saldo heeft dit dan ook geen effect op het jaarrekeningresultaat 2021.
Bijzondere bijstand	94.000	10%	V	Als onderdeel van het corona compensatiepakket heeft de Rijksoverheid voor de bijzondere bijstand en de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) € 89.000 beschikbaar gesteld. Een deel daarvan is bij het Werkplein terecht gekomen die de regeling ook heeft uitgevoerd. Op de resterende middelen is uiteindelijk geen beroep meer gedaan (€ 59.000 V). Daarnaast valt de bijdrage aan het Werkplein voor het programma Inkomensondersteuning ten opzichte van de begroting € 35.000 (4%) lager uit. Met name op de bijzondere bijstand en de webshop meedoen is minder uitgegeven.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Schuldhulp-verlening	107.000	68%	V	In het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag kan de gemeente Moerdijk aanspraak maken op een bedrag van € 58.000 als compensatie voor de kosten van haar inzet en ondersteuning voor (mogelijk) gedupeerde ouders en hun gezinnen. Met deze compensatie was in de begroting 2021 nog geen rekening gehouden, ook omdat het Rijk de compensatieregelingen officieel pas eind november 2021 heeft gepubliceerd. Daarnaast zijn de kosten voor IMW Breda (budgetcoaching) komen te vervallen. Onze eigen trajectbegeleiders Schuldhulpverlening voeren deze taak uit voor onze inwoners. Hierdoor is dit budget niet volledig ingezet. De persoonlijke ontwikkelingen en tools die onze uitvoerders schuldhulpverlening nodig hebben om deze taak goed uit te voeren loopt nog door in 2022. Verder is het aantal hulpaanvragen voor schuldhulpverlening dit jaar afgenomen. Door COVID zijn er minder signalen opgepakt en hebben wij minder inwoners kunnen bereiken en helpen. Daarnaast zijn door het niet functioneren van PLANgroep (uitvoering schuldhulpverlening fase 2 en budgetbeheer) minder diensten afgenomen bij deze partij. Door de coronacrisis is er een achterstand op de uitvoering van de actiepunten uit het beleidsplan. Om de ondersteuning aan de ouders en hun gezinnen ook in 2022 te kunnen bieden én de in 2021 ontstane achterstanden in kunnen inlopen, wordt bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021 voorgesteld om de ontvangen compensatie van het Rijk (€ 58.000) in 2022 opnieuw beschikbaar te stellen.
Jeugd (Niet vrij toegankelijke zorg en LTA)	707.000	10%	N	Binnen de niet vrij toegankelijke zorg (NVTZ) zijn hogere lasten ontstaan (€ 819.000 N). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat is gebleken dat destijds voor het boekjaar 2020 een te laag bedrag aan verplichtingen zijn opgenomen. Met het in gebruik nemen van het prognosemodel (november 2021) en de doorontwikkeling in het boeken van de verplichtingen (januari 2022) hebben we een accuratere manier van vaststellen van de verlichtingen en afloop van deze verplichtingen gerealiseerd. Daaruit blijkt dat voor ruim € 500.000 aan hogere verplichtingen (kosten) in 2020 had moeten worden opgenomen. De informatie over de werkelijke verplichtingen over 2020 werd pas na deze automatiseringsslag (in januari 2022) beschikbaar en kon niet eerder worden meegenomen in (bijstelling van) de begroting. Hierbij geldt overigens dat tegenover het nadeel wat nu in 2021 ontstaat, in 2020 dus onterecht te lage kosten waren gepresenteerd. Verder is de gemiddelde prijs per unieke client met € 337,- gestegen (€ 200.000 N) en zijn er aan het einde van 2021 meer voorzieningen afgesloten dan vanuit de prognose werd voorspeld, waardoor de aanbieders van jeugdhulp aanspraak konden maken op het restant van de vergoeding voor het arrangement (€ 92.000 N). Tegenover de hogere kosten binnen de NVTZ staan lagere kosten binnen het Landelijk Transitie Arrangement (LTA) (€ 112.000 V). Vanwege de beperkte invloed op het resultaat van de ingezette zorg, hebben wij de voorkeur voor reguliere gecontracteerde zorg boven LTA. Hierdoor zijn de kosten voor LTA lager uitgevallen.
Gesloten jeugdzorg	87.000	33%	N	Vanuit het Convenant JeugdzorgPlus 2020 draagt elke gemeente, naast de uitvoeringskosten, ook bij aan de gewenste doorontwikkeling van de gesloten jeugdzorg. Dit gebeurt op basis van voorschotten, gevolgd door een definitieve afrekening na afloop van het kalenderjaar. Het voorschot dat berekend is voor 2021 bleek uiteindelijk te laag waardoor een nadeel op deze post is ontstaan.
Wmo opvang en beschermd wonen	166.000	93%	V	Jaarlijks dragen wij de LVB bijdrage die we krijgen van het Rijk voor beschermd wonen af aan Beschermd Wonen regio Breda (daar wordt beschermd wonen uitgevoerd). Bij de septembercirculaire 2021 is bekend gemaakt dat er door het Rijk minder middelen uit het budget beschermd wonen zijn gehaald voor de overgang van cliënten naar de WLZ. Daardoor werd pas in het vierde kwartaal duidelijk dat gemeente Breda de LVB middelen in 2021 niet nodig had om de regionale beschermd wonen begroting sluitend te krijgen (€ 138.000 V). Daarnaast was een kleinere bijdrage nodig voor de regionale projectkosten voor de aanpak van dak- en thuisloosheid (€ 20.000 V).

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Jeugd, veiligh, reclassering en opvang	293.000	44%	N	Ten behoeve van de doorontwikkeling zijn met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) in 2021 bovenregionale financieringsafspraken gemaakt, waaraan elke individuele gemeente bijdraagt. Het betreft transformatie-, tariefs- en huisvestingskosten. Naast de wijziging in tarieven is er een significante toename van het aantal beschermingsmaatregelen (van 133 in 2020 naar 175 in 2021).
Meerjarige uitgaven van incidentele aard *	49.000	16%	V	Er zijn diverse projecten die een meerjarig karakter hebben, maar die op basis van wetgeving niet meerjarig afgeschreven mogen worden. Alle uitgaven en inkomsten die in 2021 op deze 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' zijn gedaan worden daarom ten laste van de exploitatie 2021 gebracht. In 2021 is voor het project '2e Gezondheidsverkenning Moerdijk' een subsidie van € 49.000 toegekend door de provincie Noord-Brabant. Dit bedrag wordt (conform raadsbesluit) gestort in de Algemene reserve (zie ook onderdeel reservemutaties).
Kostentoerekening medewerkers primaire proces (deels*)	438.000	20%	N	De (personeel)kosten van de primaire afdelingen zijn in de begroting op basis van de verwachte urenbesteding van medewerkers doorbelast aan de verschillende programma's. Binnen programma 4 zijn ten opzichte van de begroting onderstaande afwijkingen ontstaan: - € 148.000 N: Taakveld 6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO) - € 97.000 N: Taakveld 6.2 - Wijkteams - € 49.000 N: Taakveld 6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+ - € 144.000 N: Diverse kleinere verschillen
Reservemutaties *	96.000	10%	N	In 2021 is € 49.000 meer in de Algemene reserve gestort dan begroot. In 2021 is voor het project '2e Gezondheidsverkenning Moerdijk' een subsidie van € 49.000 toegekend door de provincie Noord-Brabant. Deze was niet begroot bij de beschikbaarstelling van het krediet door de gemeenteraad op 4 juli 2019. Alle gemaakte kosten zijn gedekt uit de algemene reserve. De gemeenteraad heeft destijds wel aangegeven dat eventuele bijdragen van de provincie weer terug moeten vloeien naar de Algemene reserve. De in 2021 ontvangen subsidie wordt dan ook in de Algemene reserve gestort (zie ook onderdeel 'meerjarige uitgaven van incidentele aard'). Daarnaast is € 46.000 minder uit de reserve Sociaal domein onttrokken. Voor de procesbegeleiding scan mens en maatschappij was € 35.000 begroot; in 2021 is hieraan € 6.500 uitgegeven. De besteding van de overige € 28.500 volgt in 2022. Daarnaast is in 2021 voor de tijdelijke uitbreiding met basisconsulenten en een procesondersteuner voor de Wmo uiteindelijk circa € 18.000 minder uitgegeven.
Overig	212.000	1%	V	Diverse kleinere afwijkingen (< € 50.000).
Totaal	**334.000**		N	

Structurele reservemutaties programma 4

In principe geldt dat reservemutaties incidenteel van aard zijn (met reserves kunnen geen structurele lasten worden gedekt). Uitzonderingen hierop vormen reserves die zijn ingesteld ter dekking van kapitaallasten, waarmee de dekking van de kapitaallasten structureel is geregeld. Hieronder zijn de (in 2021 gedane) structurele reservemutaties opgenomen.

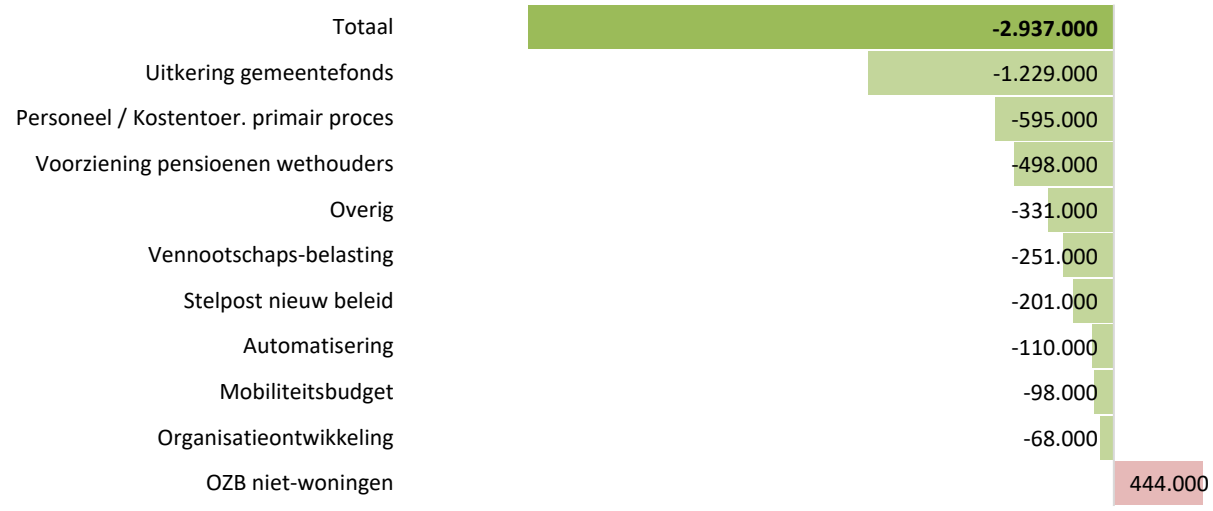
Structurele stortingen in de reserve	Bedrag
Niet van toepassing.	-

Structurele onttrekkingen aan de reserve	Bedrag
Investeringen bruto methode m.b.t. MFC Fijnaart (dekking afschrijvingslasten)	87.700

Programma 5

Baten en Lasten (Cijfers x € 1.000) (-/- is voordelig)	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	**Realisatie 2021**	Verschil realisatie en begr. na wijz.
Totaal Lasten	26.002	19.408	**17.903**	-1.505
Totaal Baten	-77.866	-78.976	**-80.426**	-1.451
Resultaat voor bestemming	-51.863	-59.568	**-62.523**	-2.956
Storting in reserves	0	3.789	**3.789**	0
Onttrekking aan reserves	-123	-4.600	**-4.580**	19
Resultaat na bestemming	-51.986	-60.379	**-63.315**	-2.937

Samenvatting verschillen programma 5

Het verschil op programma 5 tussen het gerealiseerde resultaat en het begrote resultaat (na wijziging) bedraagt € 2.937.000 voordelig. Dit komt onder andere doordat de uitkering vanuit het gemeentefonds € 1.229.000 hoger is uitgevallen dan begroot. Een deel van deze opbrengst (€ 717.000) heeft overigens betrekking op de ontvangen uitkering m.b.t. de zogenaamde bommenregeling. De kosten die we voor de opsporing en opruiming van explosieven hebben gemaakt zijn verantwoord in programma 2. Daarnaast kon op basis van een lagere verplichting een bedrag van € 498.000 vrijvallen uit de voorziening wethouders pensioenen.
Deze (en alle andere) verschillen worden hieronder nader toegelicht.

Nadere toelichting verschillen programma 5

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget in 2021 is weergegeven;
- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Voorziening pensioenen wethouders	498.000	-	V	Vanwege een verhoging van de rekenrente (van 0,082% naar 0,528%) en het vervallen van een uitkeringsverplichting valt een extra bedrag vrij uit de voorziening wethouderspensioenen.
Mobiliteitsbudget	98.000	56%	V	Het jaarlijks benodigde bedrag hiervoor laat zich moeilijk inschatten. In 2021 zijn er relatief weinig personele knelpunten geweest, waarbij de financiële impact ook beperkt was. Hierdoor is er minder aanspraak op dit budget gemaakt.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	Toelichting
Organisatie-ontwikkeling	68.000	42%	V	In de voorbereiding op de visie op werken en de verbouwing van het gemeentehuis, is in 2021 minder beroep gedaan op budgetten die zijn gekoppeld aan organisatieontwikkelingen (€ 44.000 V). Daarnaast zijn er vanwege corona minder opleidingsactiviteiten uitgevoerd in 2021.
Automatisering	110.000	7%	V	Op basis van de jaarrekening 2021 van de GR ICT WBW valt de gemeentelijke bijdrage lager uit dan begroot.
Uitkering gemeentefonds (deels*)	1.229.000	2%	V	De totale opbrengst vanuit het gemeentefonds is ruim € 1.200.000 hoger uitgevallen dan was voorzien in de 2e bestuursrapportage 2021. Voor een groot deel (€ 781.000) betreft dit echter opbrengsten waar in andere programma's corresponderende kosten tegenover staan. De gemeenteraad heeft op 8 februari 2022 besloten om voor 2021 een aanvraag voor de suppletie-uitkering Bommenregeling bij het ministerie van BZK in te dienen voor een bedrag van € 717.000. De gemaakte kosten die hier tegenover staan zijn verantwoord binnen programma 2. Daarnaast is in de decembercirculaire 2021 coronacompensatie toegekend voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven (€ 64.000 V). Deze compensatie is in 2021 doorbetaald aan de GR WVS waarvan de lasten op programma 3 zijn verantwoord. Het resterende voordeel (€ 448.000) is voornamelijk het gevolg van wijzigingen op basis van de decembercirculaire 2021, waaronder een aanvullend toegekende coronacompensatie (€ 168.000 V). Daarnaast zijn door het rijk middelen beschikbaar gesteld ter versterking van de dienstverlening bij gemeenten en de invoering van de Wet Kwaliteitsborging (€ 200.000 V). Om hier in 2022 invulling aan te kunnen geven wordt bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021 voorgesteld om een deel van deze middelen beschikbaar te stellen in 2022.
Stelpost nieuw beleid	201.000	100%	V	In de begroting was een aantal budgetten gereserveerd voor nieuw beleid. In de 2e bestuursrapportage 2021 is de stelpost met ruim € 1.000.000 afgeraamd doordat voor diverse budgetten het raadsvoorstel voor het vrij krijgen van deze budgetten niet meer in 2021 zou plaatsvinden. Van de resterende middelen die toen zijn blijven staan is uiteindelijk ca. € 201.000 ook in het restant van 2021 niet meer ingezet. Voorbeelden hiervan zijn het archiefbewerkingsplan, het haalbaarheidsonderzoek Roode Vaart en de Brabantse klimaatzone.
Vennootschaps-belasting	251.000	87%	V	Bij het opstellen van de begroting 2021-2024 zijn destijds de winstnemingen op enkele grondexploitaties vervroegd, waarbij 25% als af te dragen vennootschapsbelasting is geraamd. Uiteindelijk bleek er (nog) geen vennootschapsbelasting over 2021 verschuldigd te zijn.
OZB niet-woningen	444.000	3%	N	In de 2e bestuursrapportage 2021 is de verwachte opbrengst van de OZB voor niet-woningen al neerwaarts bijgesteld. De in de begroting 2021 aangehouden waardevermeerdering van € 100 miljoen bleek achteraf niet realistisch. De heffing voor het gebruik van niet-woningen blijkt na afloop van het jaar nog lager uit te komen. Op basis van gegevens van de BWB is dit een gevolg van meer toegekende bezwaren dan vooraf begroot, en aanzienlijk meer leegstand.
Personeel / Kostentoerekening medewerkers primaire proces (deels*)	595.000	-	V	Binnen het personeelsbudget ontstaat ten opzichte van de inschatting bij de 2e bestuursrapportage 2021(na het inzetten van de begrote stelpost loonontwikkeling) een voordeel van € 28.000. In de beleidstekst van programma 5 is dit nader toegelicht. Doordat de personeelskosten worden toegerekend aan de verschillende programma's, komt het voordeel binnen het totale personeelsbudget niet overeen met het voordeel wat specifiek binnen programma 5 is ontstaan. De stelpost voor verwachte loonontwikkelingen (€ 502.000) en diverse budgetaanpassingen die gedurende 2021 (o.a. in de 2e bestuursrapportage 2021) zijn doorgevoerd, zijn begroot binnen programma 5. Dit terwijl de werkelijke personeelskosten worden toegerekend aan de diverse programma's. Wanneer het onderdeel ‘kostentoerekening medewerkers primaire proces’ binnen de diverse programma’s in zijn geheel wordt bezien, resulteert dat in totaal in een klein voordeel, wat correspondeert met het voordeel binnen het personeelsbudget.
Overig	331.000	3%	V	Diverse kleinere afwijkingen (< € 50.000).
Totaal	**2.937.000**		V	

Structurele reservemutaties programma 5

In principe geldt dat reservemutaties incidenteel van aard zijn (met reserves kunnen geen structurele lasten worden gedekt). Uitzonderingen hierop vormen reserves die zijn ingesteld ter dekking van kapitaallasten, waarmee de dekking van de kapitaallasten structureel is geregeld. Hieronder zijn de (in 2021 gedane) structurele reservemutaties opgenomen.

Structurele stortingen in de reserve	Bedrag
Niet van toepassing.	-

Structurele onttrekkingen aan de reserve	Bedrag
Investeringen bruto methode m.b.t. aanpassing gemeentehuis (dekking afschrijvingslasten)	30.500

Algemene dekkingsmiddelen
De gemeente kent een aantal algemene dekkingsmiddelen die ingezet kunnen worden op diverse beleidsterreinen. De gemeente mag die middelen naar eigen inzicht besteden. Voor een deel zijn de algemene dekkingsmiddelen niet beïnvloedbaar. Gedacht kan worden aan de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Voor een deel kan de gemeente de omvang van haar algemene dekkingsmiddelen zelf bepalen. Dit gedeelte wordt afgebakend door het eigen belastinggebied. In de gemeentewet is bepaald welke belastingen de gemeente mag heffen. Wij heffen van onze inwoners en bedrijven onder meer onroerende zaakbelastingen (OZB). Daarnaast heffen wij ook nog toeristenbelasting die juridisch als algemeen dekkingsmiddel kan worden aangemerkt.

De gemeentelijke belastingen kennen in tegenstelling tot de retributies, zoals het rioolrecht en de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, net als de ontvangsten van de specifieke uitkeringen, onder de baten van de betreffende producten verantwoord, waarvan ze geheel of voor een deel de kosten dekken.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving (bedragen x €1.000)	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021
Belastingen (OZB en toeristenbel.)	17.664	17.241
Algemene uitkeringen vanuit het Rijk	57.619	58.849
Dividenden / winstuitkeringen	50	49
Saldo financieringsfunctie	2.380	2.380
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**77.713**	**78.519**

Toelichting overzicht algemene dekkingsmiddelen

Belastingen
De OZB en toeristenbelasting hebben geen specifiek bestedingsdoel en worden zodoende aangemerkt als algemene dekkingsmiddelen. Een nadere toelichting over deze belastingen is opgenomen in het jaarverslag (paragraaf Lokale heffingen).

Algemene uitkering vanuit het Rijk
Vanuit het Rijk worden diverse uitkeringen verstrekt. Voornamelijk de algemene uitkering geldt als belangrijk algemeen dekkingsmiddel voor de gemeente.

Dividenden/winstuitkeringen
De gemeente Moerdijk heeft in 2021 € 49.000 dividend ontvangen van de Bank Nederlandse Gemeenten m.b.t. het aandelenbezit.

Saldo financieringsfunctie
Bij de berekening van het omslagpercentage wordt de rente over eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) meegenomen. Voor de berekening van de bespaarde rente is uitgegaan van een rentepercentage van 1,91% (2020: 2,00%). De bespaarde rente in 2021 van € 2.380.488 (2020:€ 2.188.000) is volledig verantwoord in de exploitatie. Dit bedrag is meegenomen in het saldo financieringsfunctie.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten
Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is het belangrijk dat inzicht bestaat in de structurele baten en lasten. Dit overzicht heeft voornamelijk in de begroting een belangrijke rol bij de beoordeling van een structureel en reëel begrotingsevenwicht op langere termijn.

Hieronder zijn per programma de in 2021 gerealiseerde incidentele baten en lasten toegelicht.

Bedragen x €1.000	2021		
Onderwerp	Baten	Lasten	Toelichting
Programma 1 Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk			
Energie maatregelen	301	301	Uitvoering Regeling Reductie Energieverbruik. Vanuit het Rijk zijn hier middelen voor ontvangen.
Duurzaamheid	79	79	Opstellen transitievisie Warmte. Bij de resultaatbestemming 2020 zijn de niet bestede middelen opnieuw beschikbaar gesteld voor 2021.
Overig	45	45	Diverse kosten en opbrengsten < € 50.000
Totaal programma 1	**425**	**425**	

Programma 2 Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk			
Wegbeheer (voorziening)	6.900	6.900	In 2021 is een voorziening gevormd t.b.v. achterstallig onderhoud wegen. De storting in deze voorziening is gedekt uit de algemene reserve.
Meerjarige uitgaven van incidentele aard	837	1.032	Er zijn diverse projecten die een meerjarig karakter hebben, maar die op basis van wetgeving niet meerjarig afgeschreven mogen worden. Alle uitgaven die in 2021 op deze "meerjarige uitgaven van incidentele aard" zijn gedaan worden daarom ten laste van de exploitatie 2021 gebracht. Hiertegenover staat in veel gevallen een onttrekking uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.
Opsporing en opruiming explosieven		717	Er zijn kosten gemaakt voor het opsporen en ruimen van explosieven. De daarmee verband houdende suppletie-uitkering vanuit het Rijk is verantwoord binnen programma 5.
Omgevingsvergunning	436		Incidenteel hogere ontvangsten i.v.m. twee grote industriële vergunningen en een aantal grote woningbouwprojecten.
Ruimtelijke ordening	250	169	Hogere legesopbrengsten m.b.t. bijdragen initiatiefnemers. Deze opbrengsten worden deels gestort in de reserves bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkeling.
Wegbeheer	188	188	Verstevigen van de Hoge Zeedijk te Zevenbergschenhoek om de transporten van Prorail mogelijk te maken i.v.m. de reparaties aan het spoor. De kosten zijn doorberekend aan Prorail.
Kabels en leidingen	164	164	Kosten en opbrengsten glasvezelproject.
Woningen en garages	155		Verkoop woning van Bergenstraat Zevenbergen.
Algemeen overige eigendommen	146	130	Kosten i.v.m. verduurzaming en asbestinventarisatie gemeentelijk vastgoed. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve. Daarnaast zijn incidentele kosten gemaakt i.v.m. brandschade aan de hondensport unit. Hier is een verzekeringsuitkering voor ontvangen.
Bestemming jaarrekeningresultaat 2020	246		Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 zijn diverse budgetten opnieuw beschikbaar gesteld t.b.v. de verdere uitvoering in 2021.
Overige grondzaken	53		Opbrengst verkoop snippergroen.
Overig	70	194	Diverse kosten en opbrengsten < € 50.000
Totaal programma 2	**9.445**	**9.494**	

Programma 3 Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk			
Grondexploitatie	7.013	4.819	De kosten en opbrengsten binnen het onderdeel grondexploitatie worden als incidenteel aangemerkt.
Bestemming jaarrekeningresultaat 2020	444	232	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 zijn diverse budgetten opnieuw beschikbaar gesteld t.b.v. de verdere uitvoering in 2021. Hierbij is tevens besloten om € 232.000 toe te voegen aan de reserve grondexploitatie.
Rijks en gemeentelijke monumenten	108	188	Instandhoudingsonderhoud gemeentelijke monumenten. Deze uitgaven worden deels gedekt uit de algemene reserve.
Arbeidsmigratie		95	Inhuur externe expertise m.b.t. ontwikkelingen arbeidsmigratie.
Totaal programma 3	**7.565**	**5.334**	

Bedragen x €1.000	2021		
Onderwerp	Baten	Lasten	Toelichting
Programma 4 Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben			
Tozo	770	770	De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De ontvangen middelen vanuit het Rijk zijn 1 op 1 doorbetaald aan het Werkplein.
Maatschappij		477	Regeling huurcompensatie vrijwilligersorganisaties Corona .Vanuit het Rijk zijn middelen gekregen om deze regeling te ondersteunen (zie programma 5)
Reserve sociaal domein	305	305	De kosten voor de tijdelijke extra capaciteit Wmo en Jeugd (€ 299.000) en de procesbegeleiding voor de scan mens en maatschappij (€ 6.000), zijn gedekt uit de reserve sociaal domein.
Centrum Jeugd en gezin		117	Doorloop in 2021 van tijdelijke uitbreiding aantal jeugdprofessionals.
Leerplicht	102		Vrijval restantmiddelen jaarlijkse overschotten op de rijksbijdrage voor RMC.
Schuldhulpverlening	58		Ontvangen compensatie vanuit het Rijk in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.
Overig	10	38	Diverse kosten en opbrengsten < € 50.000
Totaal programma 4	**1.245**	**1.707**	

Programma 5 Partnerschap in een veranderende samenleving			
Coronacompensatie via gemeentefonds	1.903	1.300	Vanuit het Rijk is een vergoeding ontvangen voor het uitvoeren van coronamaatregelen en het mislopen van inkomsten als gevolg van corona. In totaal is over 2021 een bedrag ontvangen van € 1.903.000. Dit naast de vergoedingen die zijn ontvangen voor tal van maatregelen om ondernemers te compenseren voor hun schade. De uitgaven in het kader van corona lopen in de tijd niet altijd synchroon aan deze ontvangsten.
Opsporing en opruiming explosieven	717		In 2021 zijn kosten gemaakt voor het opsporen en ruimen van explosieven. De kosten zijn verantwoord binnen programma 2. De daarmee verband houdende ontvangen suppletie-uitkering vanuit het Rijk is verantwoord binnen programma 5.
Voorziening pensioenen wethouders	498		Vanwege een verhoging van de rekenrente (van 0,082% naar 0,528%) en het vervallen van een uitkeringsverplichting valt een extra bedrag vrij uit de voorziening wethouderspensioenen.
Bestemming jaarrekeningresultaat 2020	403		Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 zijn diverse budgetten opnieuw beschikbaar gesteld t.b.v. de verdere uitvoering in 2021.
Griffie	76		Personeel: inkomsten wegens detachering vml.griffier.
Verkiezingen		68	Extra kosten verkiezingen 2021.
Publieksvoorlichting openbare ruimte		59	Publieksvoorlichting m.b.t. beheer openbare ruimte.
Overig	23	26	Diverse kosten en opbrengsten < € 50.000
Totaal programma 5	**3.620**	**1.453**	

Totaal incidenteel	**22.300**	**18.413**

Resultaat incl. incidenteel	8.610
Saldo incidenteel	3.887
Resultaat excl. Incidenteel	4.723

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid is het van belang dat de werkelijke lasten van het programma de begrote lasten niet overschrijden. In de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan uitgangspunten voor de beoordeling van deze overschrijdingen. In onderstaand overzicht wordt aangegeven wat naar de mening van de commissie BBV de consequentie van betreffende overschrijdingen moet zijn voor het accountantsoordeel.

Nr.	Begrotingsafwijkingen door:	Telt niet mee voor het oordeel	Telt mee voor het oordeel
1.	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend.		X
2.	Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd.		X
3.	Hogere lasten die passen binnen het bestaande beleid die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, kostendekkende omzet.	X	
4.	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5.	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6.	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing).		
6 a.	geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6 b.	geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7.	Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
7 a.	jaar van investeren		X
7 b.	afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	
8	Overig		

Voor de diverse programma's zijn voor de werkelijke lasten afgezet tegen de begrote lasten 2021. Voor de investeringskredieten is nagegaan in hoeverre de uitgaven t/m 31-12-2021 passen binnen de beschikbaar gestelde investeringskredieten. In deze jaarrekening wordt in het onderdeel 'programmarekening' nader inzicht gegeven in de lasten en baten binnen de diverse programma's. In het onderdeel 'investeringsoverzicht' is een specificatie te vinden van de diverse investeringen.
In de tabel hieronder zijn de bevindingen samengevat:

(Bedragen x €1.000)

Programma	**Begrote lasten**	**Werkelijke lasten**	**Verschil**	**Invloed op oordeel**
1	€ 14.328	€ 14.041	€ -287	n.v.t. (geen overschrijding)
2	€ 34.246	€ 34.050	€ -196	n.v.t. (geen overschrijding)
3	€ 14.691	€ 11.291	€ -3.400	n.v.t. (geen overschrijding)
4	€ 42.217	€ 41.435	€ -781	n.v.t. (geen overschrijding)
5	€ 19.408	€ 17.903	€ -1.505	n.v.t. (geen overschrijding)
Kredieten	Zie investeringsoverzicht in jaarrekening.			n.v.t. (geen overschrijding)

Conclusie
De totale lasten binnen de diverse programma's blijven ruimschoots binnen de begrote lasten. Ook binnen de diverse investeringskredieten blijven de uitgaven die t/m 31-12-2021 zijn gedaan binnen de beschikbaar gestelde investeringskredieten. Naar ons oordeel is er in 2021 dus geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden.

Overzicht onvoorzien

Het BBV schrijft een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien in de jaarrekening voor. Binnen de begroting is echter geen aparte raming opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Ook in de realisatie komt deze niet terug.

Overzicht WNT

WNT-verantwoording 2021 gemeente Moerdijk

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Moerdijk van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor de gemeente Moerdijk is € 209.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Bedragen x € 1	**J.C. Slagboom**	**A. Goslings**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde dienstverband in 2021	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Individueel WNT maximum	**€ 209.000,00**	**€ 209.000,00**
Bezoldiging		
Beloning	€ 108.367,42	€ 93.778,57
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.453,57	€ 2.268,24
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.172,80	€ 16.171,68
Subtotaal	€ 130.993,79	€ 112.218,49
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -
Totaal bezoldiging 2021	**€ 130.993,79**	**€ 112.218,49**
Toepasselijk WNT-maximum	€ 209.000,00	€ 209.000,00
Motivering indien overschrijding	nvt	nvt
Gegevens 2020		
Aanvang en einde dienstverband in 2010	1/1-31/12	24/8-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Individueel WNT maximum	**€ 201.000,00**	**€ 71.187,50**
Bezoldiging		
Beloning	€ 103.412,10	€ 31.843,48
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.699,53	€ 1.057,21
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.504,24	€ 5.518,70
Totaal bezoldiging 2020	**€ 124.615,87**	**€ 38.419,39**

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing.

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen) [1]

Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700*, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700.*

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder*, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.*

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde (top)functionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2021 een bezoldiging boven het toepasselijk WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2021 geen ontslagvergoedingen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Midden- en West-Brabant	€ 52.263	Ja	€ 52.263	Nee	

FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 5.466	48	48	€ 4.430	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 17.860	€ 17.860	€ 34.680	€ 34.680	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 0	€ 0				

BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*				
			Ja	8.975	4.251				
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*			
		1	Energiemaatregelen	€ 301.443	Ja				
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*			
		1	*Energiemaatregelen*	€ 433.610		Ja			
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*	
		1	SUVIS21-2-02382946	€ 0	€ 0	Ja	De specifieke uitkering is op 10 december 2021 aan gemeente Moerdijk toegekend. Gemeente Moerdijk heeft op 11 januari 2022 besloten het bedrag van de specifieke uitkering als subsidie te verlenen aan stichting Markland College. Aan de subsidie is de verplichting verbonden om uiterlijk 31 augustus 2022 met de bouwactiviteiten te starten.	Nee	

BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*	
			23	€ 3.450	€ 521	Nee	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 501.372	€ 40.036	€ 14.250	€ 244.320	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
			1				
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
			1				

IenW	E44B	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/03*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/04*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1 060851 Gemeente Steenbergen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1 060851 Gemeente Steenbergen	IENW/BSK-2021/334980	Nee			
EZK	**F1**	**Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding**	Totale Besteding (jaar T) ten last van Rijksmiddelen (automatisch berekend) *Aard controle R* *Indicator: F1/01*					
			€ 0					
			Projectnaam/UWHS-nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F1/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning *Aard controle R* *Indicator: F1/03*	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/04*	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/05*	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/06*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F1/07*
			1 Uitkoop Sluissedijk 7 / UWHS170039	€ 0	Nee		Nee	€ 292.127
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1 EAW-20-00348572	€ 0	€ 20.660	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2020** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
			1	061709 Gemeente Moerdijk	€ 6.328.570	€ 129.088	€ 633.500	€ 3.597	€ 30.848
			2						
			3						
			4						
			5						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
			1	061709 Gemeente Moerdijk	€ 0	€ 64.561	€ 79.671	€ 0	€ 267.731
			2						
			3						
			4						
			5						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*				
			1	061709 Gemeente Moerdijk	€ 0				
			2						
			3						
			4						
			5						

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*	
		1	061709 Gemeente Moerdijk	€ 145.000	€ 146.920	€ 32.618	€ 0	€ 0	
		2							
		3							
		4							
		5							
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*					
		1	061709 Gemeente Moerdijk	€ 0					
		2							
		3							
		4							
		5							

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
				Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee

Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*
€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				

SZW	G4A	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _Totalen 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4A/06*
		1	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo1	€ 1.850.456	€ 180.945	€ 6.386	€ 0
		2	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo2	€ 525.677	€ 18.921	€ 10.286	€ 0
		3	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo3	€ 386.727	€ 37.492	€ 280	€ 0
		4						
		5						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, en 3) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/08*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T-1) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4A/12*
		1	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo1	€ 0	469	53	€ 0
		2	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo2	€ 0	128	14	€ 0
		3	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo3	€ 0	146	4	€ 0
		4						
		5						
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	23			

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 254.696	€ 169.056				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Onroerende zaken - nieuwbouw	€ 3.500	€ 3.500			
		2	Onroerende zaken - renovatie	€ 79.549	€ 79.549			
		3	Onroerende zaken - onderhoud	€ 0	€ 0			
		4	Roerende zaken - aankoop	€ 1.614		€ 1.614		
		5	Roerende zaken - dienstverlening door derden	€ 49.027		€ 49.027		
		6	Roerende zaken - beheer en exploitatie	€ 16.797		€ 16.797		
		7	Mengpercentage	€ 18.569			€ 18.569	
		8						
		9						
		10						
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1036807	€ 85.142	€ 0	€ 40.000	€ 0	€ 40.000
		2						
		3						
		4						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1036807	Nee				
		2						
		3						
		4						
VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 0	Nee	Nee			

VWS	H16	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**					
			Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*		
		1	2020	SPUKIJZ21085	€ 105.131		
		2	2021	SPUKIJZ212211	€ 171.348		
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*
		1	Het Buitendiep	€ 0	€ 0	€ 0	2020
		2	De Oester	€ 32.045	€ 32.045	€ 0	2020
		3	De Nierwaert	€ 48.452	€ 48.452	€ 0	2020
		4	Zwembad De Bosselaar	€ 24.634	€ 24.634	€ 0	2020
		5	Het Buitendiep	€ 12.068	€ 12.068	€ 0	2021
		6	De Oester	€ 0	€ 0	€ 0	2021
		7	De Nierwaert	€ 117.506	€ 117.506	€ 0	2021
		8	Zwembad De Bosselaar	€ 41.774	€ 41.774	€ 0	2021
		9					
		10					

Overzicht lasten en baten per taakveld

Taakvelden

De gemeentelijke uitgaven hebben betrekking op verschillende deelterreinen. Om de vergelijkbaarheid van gemeenten te vergroten zijn uniforme taakvelden gedefinieerd. Met ingang van het begrotingsjaar 2017 moeten gemeenten in de begroting en jaarrekening een bijlage opnemen met de baten en lasten per taakveld.

(Bedragen x € 1.000)		2021		
Taakveld		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0-1	Bestuur	-576	1.884	1.309
0-2	Burgerzaken	-483	1.307	824
0-3	Beheer overige gebouwen en gronden	-283	961	678
0-4	Overhead	-592	12.868	12.276
0-5	Treasury	-2.573	352	-2.221
0-61	OZB woningen	-3.661	401	-3.261
0-62	OZB niet-woningen	-13.449	329	-13.120
0-64	Belastingen overig	-63	17	-46
0-7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-58.848	-	-58.848
0-8	Overige baten en lasten	-176	240	64
0-9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	39	39
0-10	Mutaties reserves	-25.951	16.091	-9.860
0-11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1-1	Crisisbeheersing en brandweer	-26	3.539	3.513
1-2	Openbare orde en veiligheid	-80	1.889	1.810
2-1	Verkeer en vervoer	-749	13.351	12.602
2-2	Parkeren	-6	28	22
2-3	Recreatieve havens	-205	127	-78
2-4	Economische havens en waterwegen	-42	76	35
2-5	Openbaar vervoer	-	15	15
3-1	Economische ontwikkeling	-4	763	759
3-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-0	34	33
3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-32	183	151
3-4	Economische promotie	-178	323	145
4-2	Onderwijshuisvesting	-5	1.882	1.877
4-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-840	1.980	1.140
5-1	Sportbeleid en activering	-40	549	509
5-2	Sportaccommodaties	-464	3.021	2.557
5-3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-20	422	402
5-4	Musea	-	30	30
5-5	Cultureel erfgoed	-464	863	400
5-6	Media	-0	816	816
5-7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-8	3.567	3.559
6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	-332	4.420	4.088
6-2	Wijkteams	-46	2.313	2.267
6-3	Inkomensregelingen	-8.934	11.501	2.567
6-4	Begeleide participatie	-	2.890	2.890
6-5	Arbeidsparticipatie	-1	631	630
6-6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-14	1.944	1.930
6-71	Maatwerkdienstverlening 18+	-307	6.921	6.414

(Bedragen x € 1.000)		2021		
Taakveld		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
6-72	Maatwerkdienstverlening 18-	-0	8.911	8.911
6-81	Geëscaleerde zorg 18+	-0	423	423
6-82	Geëscaleerde zorg 18-	-0	1.029	1.029
7-1	Volksgezondheid	-64	1.716	1.652
7-2	Riolering	-8.442	7.532	-910
7-3	Afval	-5.042	4.159	-883
7-4	Milieubeheer	-319	2.351	2.032
7-5	Begraafplaatsen en crematoria	-227	482	255
8-1	Ruimte en leefomgeving	-318	1.784	1.467
8-2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-7.016	5.084	-1.933
8-3	Wonen en bouwen	-2.539	2.774	235
Totaal		**-143.421**	**134.811**	**-8.610**

Investeringen

Investeringsoverzicht

In de onderstaande overzichten zijn de standen weergeven van de investeringskredieten. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de openstaande investeringskredieten en de investeringskredieten die per 31-12-2021 zijn afgesloten.

Openstaande investeringskredieten

Hieronder zijn de investeringskredieten opgenomen die per 31-12-2021 nog niet zijn afgerond en dus nog openstaan. Per krediet zijn de uitgaven afgezet tegen de begrote bedragen.

Nummer	Omschrijving		Begroot totaal	Werkelijk t/m 2021	Ruimte per 31-12-2021
7230211	**Fase 2 Mauritshuis Inrichting**	**Totaal**	**434.000**	**341.180**	**92.820**
		Kosten	834.000	741.180	92.820
		Opbrengsten	-400.000	-400.000	-
7230212	**Fase 2 Mauritshuis Bouwkundig**	**Totaal**	**63.000**	**48.022**	**14.978**
		Kosten	63.000	48.022	14.978
7230213	**Nieuwbouw De Hoeksteen ZvbH**	**Totaal**	**2.255.348**	**18.245**	**2.237.103**
		Kosten	2.255.348	18.245	2.237.103
7230214	**Nw werkplekconcept gem.huis 20 jr**	**Totaal**	**3.604.000**	**-**	**3.604.000**
		Kosten	3.604.000	-	3.604.000
7230215	**Nw werkplekconcept gem.huis 10 jr**	**Totaal**	**3.584.000**	**14.892**	**3.569.108**
		Kosten	3.584.000	14.892	3.569.108
7230216	**Nw werkplekconcept projectkosten**	**Totaal**	**-**	**-**	**-**
		Kosten	-	-	-
7240254	**HC Zevenbergen veld 2**	**Totaal**	**408.000**	**338.812**	**69.188**
		Kosten	408.000	402.266	5.734
		Opbrengsten	-	-63.454	63.454
7240258	**TV Fijn.&Heijn. 4 banen + verl.LED**	**Totaal**	**194.000**	**-**	**194.000**
		Kosten	194.000	-	194.000
7240265	**inrichting omgeving Keenesluis**	**Totaal**	**58.000**	**3.029**	**54.971**
		Kosten	58.000	3.029	54.971
7240266	**TV Lobbelaer LED verlichting**	**Totaal**	**45.000**	**31.334**	**13.666**
		Kosten	45.000	37.429	7.571
		Opbrengsten	-	-6.095	6.095
7240268	**drinkwatertappunten**	**Totaal**	**32.000**	**-**	**32.000**
		Kosten	32.000	-	32.000
7240269	**vv Klundert veld 2**	**Totaal**	**60.200**	**-**	**60.200**
		Kosten	60.200	-	60.200
7240272	**Oranje-blauw '14 Hoofdveld**	**Totaal**	**141.360**	**5.514**	**135.846**
		Kosten	141.360	6.577	134.783
		Opbrengsten	-	-1.063	1.063
7240274	**Beheerplan Wegen 2020**	**Totaal**	**1.021.250**	**971.613**	**49.637**
		Kosten	1.021.250	976.365	44.885
		Opbrengsten	-	-4.752	4.752
7240275	**Beheerpl Herinr. groenstr.2020**	**Totaal**	**406.681**	**107.110**	**299.571**
		Kosten	406.681	107.110	299.571
7240278	**Vervanging/ Relining riolering 2020**	**Totaal**	**1.895.612**	**1.319.754**	**575.858**
		Kosten	1.895.612	1.319.754	575.858
7240280	**Verv. Riolering Electrisch/Mech.2020**	**Totaal**	**441.825**	**273.933**	**167.892**
		Kosten	441.825	273.933	167.892
7240281	**Vervangen riolering Bouwkundig 2020**	**Totaal**	**98.900**	**-**	**98.900**
		Kosten	98.900	-	98.900

Nummer	Omschrijving		Begroot totaal	Werkelijk t/m 2021	Ruimte per 31-12-2021
7240282	**Verv.BK.(drukriol.) en persl. 2020**	**Totaal**	**160.175**	**-**	**160.175**
		Kosten	160.175	-	160.175
7240284	**Hazeldonkse Zandweg wegreconstructie**	**Totaal**	**1.470.000**	**1.345.753**	**124.247**
		Kosten	1.470.000	1.527.924	-57.924
		Opbrengsten	-	-182.171	182.171
7240285	**Staal-houten bruggen 2020**	**Totaal**	**345.500**	**353.104**	**-7.604**
		Kosten	345.500	353.104	-7.604
7240286	**Betonnen kunstwerken 2020**	**Totaal**	**120.000**	**37.542**	**82.458**
		Kosten	120.000	37.542	82.458
7240287	**duikers 2020**	**Totaal**	**100.000**	**17.450**	**82.550**
		Kosten	100.000	17.450	82.550
7240288	**Uitvoering fiets- en wandelpadennetw**	**Totaal**	**4.885.044**	**832.661**	**4.052.383**
		Kosten	5.095.932	1.208.549	3.887.383
		Opbrengsten	-210.888	-375.888	165.000
7240289	**153 - Herinr.openb.ruimte haven-mark**	**Totaal**	**2.909.000**	**2.314.584**	**594.416**
		Kosten	4.430.000	4.065.384	364.616
		Opbrengsten	-1.521.000	-1.750.800	229.800
7240294	**153B heropenen Roode Vaart**	**Totaal**	**2.871.000**	**14.343.469**	**-11.472.469**
		Kosten	33.630.000	30.101.625	3.528.375
		Opbrengsten	-30.759.000	-15.758.156	-15.000.845
7240290	**Uitv.Pr.wegen bg en schoolftsroutes**	**Totaal**	**1.157.000**	**984.861**	**172.139**
		Kosten	1.157.000	1.009.011	147.989
		Opbrengsten	-	-24.150	24.150
7240293	**080 - Waterfront Moerdijk**	**Totaal**	**8.778.848**	**762.275**	**8.016.573**
		Kosten	8.778.848	766.188	8.012.660
		Opbrengsten	-	-3.913	3.913
7240298	**Vervanging relining riolering 2021**	**Totaal**	**-**	**-**	**-**
		Kosten	1.028.234	-	1.028.234
		Opbrengsten	-1.028.234	-	-1.028.234
7240299	**Verbetermaatregelen 2021**	**Totaal**	**-**	**-**	**-**
		Kosten	525.000	32.628	492.372
		Opbrengsten	-525.000	-32.628	-492.372
7240300	**Mech.rio.bk. en prsl.2021**	**Totaal**	**-**	**-**	**-**
		Kosten	87.557	5.940	81.617
		Opbrengsten	-87.557	-5.940	-81.617
7240301	**Mech.rio.elcr. en mech..2021**	**Totaal**	**-**	**-**	**-**
		Kosten	210.447	-	210.447
		Opbrengsten	-210.447	-	-210.447
7240302	**De Fendert keepershoek**	**Totaal**	**26.875**	**-**	**26.875**
		Kosten	26.875	-	26.875
7240303	**Seven Hills Backstop Honkbal Zvb**	**Totaal**	**32.250**	**-**	**32.250**
		Kosten	32.250	-	32.250
7240304	**Renovatie atletiekbaan Zvb**	**Totaal**	**435.375**	**343.267**	**92.108**
		Kosten	435.375	410.015	25.360
		Opbrengsten	-	-66.748	66.748
7240308	**Led verlichting Noordhoek Veld 3**	**Totaal**	**26.875**	**-**	**26.875**
		Kosten	26.875	-	26.875
7240309	**VV Noordhoek veld 3**	**Totaal**	**56.975**	**-**	**56.975**
		Kosten	56.975	-	56.975

Nummer	Omschrijving		Begroot totaal	Werkelijk t/m 2021	Ruimte per 31-12-2021
7240310	**Beheerplan Wegen 2021**	**Totaal**	**2.692.500**	**1.083.357**	**1.609.143**
		Kosten	2.692.500	1.083.357	1.609.143
7240311	**Beh.pl.Openb.Verl.2021 armaturen**	**Totaal**	**342.903**	**69.168**	**273.735**
		Kosten	342.903	69.168	273.735
7240312	**Levensd. verlengend onderh. Bruggen**	**Totaal**	**270.000**	**-**	**270.000**
		Kosten	270.000	-	270.000
7240313	**Beheerpl.herinr.groenstr..2021**	**Totaal**	**311.463**	**-3.978**	**315.441**
		Kosten	311.463	-3.978	315.441
7240314	**Stenen poppen inrichtingsplan**	**Totaal**	**125.000**	**11.508**	**113.493**
		Kosten	235.000	11.508	223.493
		Opbrengsten	-110.000	-	-110.000
7240315	**Staal-houten bruggen 2021**	**Totaal**	**80.000**	**-**	**80.000**
		Kosten	80.000	-	80.000
7240316	**Betonnen kunstwerken 2021**	**Totaal**	**125.000**	**-**	**125.000**
		Kosten	125.000	-	125.000
7240317	**Vitale centra Klundert 1e en 2e fase**	**Totaal**	**1.405.825**	**202.942**	**1.202.883**
		Kosten	1.405.825	202.942	1.202.883
7250033	**Verv.2018 tractie afschr.10jr**	**Totaal**	**182.750**	**69.024**	**113.726**
		Kosten	182.750	69.024	113.726
7250035	**Vervanging tractie 2019 (10jr)**	**Totaal**	**664.716**	**8.820**	**655.896**
		Kosten	664.716	8.820	655.896
7250037	**Vervanging tractie 2019 (20jr)**	**Totaal**	**32.000**	**-**	**32.000**
		Kosten	32.000	-	32.000
7250040	**Containers vrachtauto (VA2) 2021**	**Totaal**	**32.000**	**-**	**32.000**
		Kosten	32.000	-	32.000
7250042	**Vrachtauto (VA3) 2021**	**Totaal**	**150.000**	**-**	**150.000**
		Kosten	150.000	-	150.000
7260094	**Windpark Oud-Dintel**	**Totaal**	**-**	**346.661**	**-346.661**
		Kosten	1.126.000	589.107	536.893
		Opbrengsten	-1.126.000	-242.446	-883.554
7260097	**Kantoorautomatisering 2021**	**Totaal**	**299.544**	**92.356**	**207.188**
		Kosten	299.544	92.356	207.188
7260098	**Aanschaf telefoons 2021**	**Totaal**	**75.000**	**20.050**	**54.950**
		Kosten	75.000	30.221	44.779
		Opbrengsten	-	-10.171	10.171
7290061	**Ontwikkelplan Fort Sabina**	**Totaal**	**166.000**	**33.500**	**132.500**
		Kosten	1.666.000	640.005	1.025.995
		Opbrengsten	-1.500.000	-606.505	-893.495
7290063	**Verv.kantoorinventaris 2019 (10jr)**	**Totaal**	**48.000**	**11.016**	**36.984**
		Kosten	48.000	11.016	36.984
7290064	**Databeheersysteem openbare ruimte**	**Totaal**	**323.000**	**299.208**	**23.792**
		Kosten	323.000	299.208	23.792
7290065	**Herinrichten groenstructuren 2019**	**Totaal**	**405.000**	**379.173**	**25.827**
		Kosten	405.000	379.173	25.827
7290066	**Verv.kantoorinventaris 2020 20jr**	**Totaal**	**59.125**	**-**	**59.125**
		Kosten	59.125	-	59.125
7290067	**Hazeldonkse Zandweg groenstructuur**	**Totaal**	**214.000**	**85.000**	**129.000**
		Kosten	214.000	85.000	129.000
7290069	**Uitv. Groenstructuurplan**	**Totaal**	**1.436.000**	**546.471**	**889.529**
		Kosten	1.436.000	546.471	889.529

Nummer	Omschrijving		Begroot totaal	Werkelijk t/m 2021	Ruimte per 31-12-2021
7290070	**Uitv. Groenbeheerplan**	**Totaal**	**606.700**	**464.331**	**142.369**
		Kosten	606.700	464.331	142.369
7290072	**Uitv.Bomenbeleid-beheerplan**	**Totaal**	**631.400**	**422.732**	**208.668**
		Kosten	631.400	422.732	208.668
7290076	**Uitv.Speelruimteplan 2021**	**Totaal**	**422.200**	**157.726**	**264.474**
		Kosten	422.200	157.726	264.474
7290078	**Ontwikkelen vitale centra Fijnaart**	**Totaal**	**100.000**	**105.325**	**-5.325**
		Kosten	100.000	105.325	-5.325
7290080	**Uitv.progr.vitale centra Willemstad**	**Totaal**	**100.000**	**14.384**	**85.616**
		Kosten	100.000	14.384	85.616
Openstaande investeringen per 31-12-2021		**Totaal**	**49.418.219**	**29.227.176**	**20.191.043**

Afgesloten investeringskredieten

Hieronder zijn de investeringskredieten opgenomen die zijn afgerond en die per 31-12-2021 zijn afgesloten. Per krediet zijn de uitgaven afgezet tegen de begrote bedragen. Deze investeringen worden vanaf 2022 (op basis van de betreffende afschrijvingstermijnen) meerjarig afgeschreven.

Nummer	Omschrijving		Begroot totaal	Werkelijk t/m 2021	Ruimte per 31-12-2021
7230208	**Aanpassing hal Gem'huis bouwkundig***	**Totaal**	**685.400**	**812.842**	**-127.442**
		Kosten	685.400	812.842	-127.442
7230209	**Aanpassing hal Gem'huis inrichting***	**Totaal**	**826.700**	**432.819**	**393.881**
		Kosten	826.700	432.819	393.881
7230210	**Aanpassing hal Gem'huis installatie***	**Totaal**	**145.500**	**190.772**	**-45.272**
		Kosten	145.500	208.832	-63.332
		Opbrengsten	-	-18.060	18.060
* Op1 november 2018 heeft de gemeenteraad een totaalkrediet beschikbaar gesteld van € 1.658.000. Dit betreft dus 1 krediet. Voor de berekening van de afschrijvingslasten is het krediet opgeknipt in 3 'deelkredieten'. Zoals hierboven is te zien blijven de totale uitgaven ruimschoots binnen het totale krediet, hierdoor is er geen sprake van een overschrijding.					
7240253	**SVC veld 2 kunstgras**	**Totaal**	**411.275**	**346.996**	**64.279**
		Kosten	411.275	413.035	-1.760
		Opbrengsten	-	-66.039	66.039
7240255	**KV DSO veld 1**	**Totaal**	**109.000**	**87.789**	**21.211**
		Kosten	109.000	103.886	5.114
		Opbrengsten	-	-16.097	16.097
7240256	**TV Van Polanen 4 banen+oefenveld**	**Totaal**	**134.000**	**111.255**	**22.745**
		Kosten	134.000	130.803	3.197
		Opbrengsten	-	-19.548	19.548
7240260	**2019 BHP OV armaturen**	**Totaal**	**220.817**	**216.302**	**4.515**
		Kosten	220.817	216.302	4.515
7240270	**KV DSO veld 2 + 3**	**Totaal**	**180.950**	**150.885**	**30.065**
		Kosten	180.950	180.103	847
		Opbrengsten	-	-29.218	29.218
7240271	**Led verlichting DSO veld 2-3**	**Totaal**	**43.000**	**33.536**	**9.464**
		Kosten	43.000	40.056	2.944
		Opbrengsten	-	-6.520	6.520

Nummer	Omschrijving		Begroot totaal	Werkelijk t/m 2021	Ruimte per 31-12-2021
7240273	**TV 't Bossche Lijnjte**	**Totaal**	**86.000**	**64.850**	**21.150**
		Kosten	86.000	77.143	8.857
		Opbrengsten	-	-12.293	12.293
7240276	**Bhpl.openb.verl.armaturen 2020**	**Totaal**	**111.727**	**116.086**	**-4.359**
		Kosten	111.727	116.086	-4.359
7240277	**Bhpl.brug.kunstwerk.etc 2020**	**Totaal**	**86.647**	**83.034**	**3.613**
		Kosten	86.647	83.034	3.613
7240283	**Hazeldonkse Zandweg vervanging brug**	**Totaal**	**700.000**	**478.820**	**221.180**
		Kosten	700.000	478.820	221.180
7240305	**Vervangen poolstokinstall. Gr.Ster**	**Totaal**	**26.875**	**22.525**	**4.350**
		Kosten	26.875	26.900	-25
		Opbrengsten	-	-4.375	4.375
7240306	**Led verlichting Atletiekbaan Gr.Ster**	**Totaal**	**32.250**	**27.050**	**5.200**
		Kosten	32.250	32.300	-50
		Opbrengsten	-	-5.250	5.250
7240307	**Verv.discus-/kogelkooi Gr.Ster**	**Totaal**	**43.000**	**36.000**	**7.000**
		Kosten	43.000	43.000	0
		Opbrengsten	-	-7.000	7.000
7250041	**Sneeuwschuivers (S6+S7) 2021**	**Totaal**	**25.000**	**-**	**25.000**
		Kosten	25.000	-	25.000
7260099	**Sprinklernetwerk parkeergarage**	**Totaal**	**125.000**	**125.914**	**-914**
		Kosten	125.000	125.914	-914
7290068	**Tiny Forest**	**Totaal**	**37.500**	**33.500**	**4.001**
		Kosten	37.500	33.500	4.001
7290075	**Uitv.Speelruimteplan 2020**	**Totaal**	**339.000**	**336.690**	**2.310**
		Kosten	339.000	336.690	2.310
7260095	**Kantoorautomatisering 2019**	**Totaal**	**387.000**	**361.073**	**25.927**
		Kosten	387.000	361.073	25.927
7260096	**Kantoorautomatisering 2020**	**Totaal**	**354.740**	**300.746**	**53.994**
		Kosten	354.740	299.146	55.594
		Opbrengsten	-	1.600	-1.600
7290060	**Div inv kantinv 2017 afschr term 15**	**Totaal**	**13.000**	**-**	**13.000**
		Kosten	13.000	-	13.000
7290062	**Verv.kantoorinventaris2018 20jr**	**Totaal**	**66.000**	**-**	**66.000**
		Kosten	66.000	-	66.000
Per 31-12-2021 afgesloten investeringen		**Totaal**	**5.190.381**	**4.369.481**	**820.900**

gemeente Moerdijk

JAARVERSLAG 2021

Een krachtige, ondernemende partner.
Dat zijn wij!

Colofon

Ontwerp/opmaak: JohnGaasbeek.nl

Fotografie: Marcel Otterspeer, Timo Reisiger, Gemeente Moerdijk, Adobe Stock

Uitgave: mei 2022

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Moerdijk.

Inhoud

Inleiding 5

Programma's
Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk 7
Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk 19
Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk 36
Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben 54
Partnerschap in een veranderende samenleving 66

Financiële paragraaf 80
Corona paragraaf 83

Paragrafen
Paragraaf Bedrijfsvoering 89
Paragraaf Financiering 2021 95
Paragraaf Lokale heffingen 101
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 111
Paragraaf Grondbeleid 122
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 132
Paragraaf Verbonden partijen 139
Paragraaf Subsidies 160

Beleidsindicatoren 163

Inleiding

Beste raadsleden,

Terugkijken op de voorgaande bestuursperiode
Met de jaarrekening en het jaarverslag kijken we terug op de doelstellingen die we, als gemeente in 2021 hebben gerealiseerd. Bijzonder aan het laatste jaarverslag van de bestuursperiode is dat het wordt vastgesteld door het nieuwe college. Het college concludeert dat het vorige college veel van haar doelstellingen uit het bestuursakkoord 2018-2022 heeft gerealiseerd en op belangrijke onderwerpen beleidslijnen voor de komende jaren heeft uitgezet. Een hele goede basis waarop dit college graag voortborduurt. In deze inleiding noemen we een aantal in het oog springende ontwikkelingen uit 2021 graag expliciet:

In 2021 zijn drie belangrijke beleidskaders voor de **Energietransitie** vastgesteld. De Regionale Energiestrategie (RES) is vastgesteld in alle 16 regiogemeentes. Onze bijdrage daarin is fors. In 2030 wordt op Moerdijks grondgebied 20% van alle regionale duurzaam opgewekte elektriciteit geleverd. Lokaal zijn het Energieprogramma Moerdijk én de Transitievisie Warmte vastgesteld. Hiermee is de Moerdijkse opgave in de energietransitie stevig beleidsmatig verankerd en is heldere focus aangebracht in de opgaven die er zijn in de verschillende sectoren.

Woningbouw is topprioriteit voor het college. In 2021 is gestart met de bouw van 180 woningen in Bosselaar Zuid (Zevenbergen), 12 woningen aan Plein 1940 (Zevenbergschen Hoek) en een deel van de woningen in Waterwijk (Fijnaart). Ook zijn in het derde kwartaal de woningen in project Suikerentrepot (Standdaarbuiten) in de verkoop gegaan en zijn voorbereidingen getroffen voor het project Zevenbergsche Hoeve (Zevenbergen), Wethouder Trompersstraat (Langeweg), Groeneweg 3 (Noordhoek) en Bolwerk (Klundert). Verder is in 2021 is de versnelling op de woningbouwopgave ingezet door onder meer het oppakken van de gebiedsontwikkelingen Zevenbergen Oost en Willemstad Oost.

In juni 2021 heeft DSV als eerste partij getekend voor de ontwikkeling van meer dan 200.000 m2 hoogwaardige opslag en distributie op een perceel van 34 hectare op het **Logistiek Park Moerdijk**. Insteek is dat het bedrijf in 2023 operationeel kan zijn op deze locatie. Het bouwrijp maken van het gebied is in volle gang.

In 2021 zijn flinke stappen gemaakt op weg naar **vitale centra**. Eind van het jaar is de centrumvisie voor Fijnaart vastgesteld. In Willemstad is een start gemaakt met een uitvoeringsprogramma. Dat wordt in samenwerking met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in 2022 uitgewerkt.

In Zevenbergen zijn de deelgebieden **Markt en Haven** zo goed als afgerond. Hetzelfde geldt voor het deelgebied Molenstraat met de realisatie van een parkeergarage, appartementen en commerciële ruimte. In Klundert zijn we gestart met het opknappen van de vlonders aan de **Bottekreek**.

Medio 2021 stelde de gemeenteraad het **wegenbeheersplan** vast dat voorziet in grootscheeps onderhoud aan de gemeentelijke wegen. Vrijwel direct daarna is gestart met groot onderhoud aan de eerste wegen. Ook aan de Hazeldonkse Zandweg in Zevenbergen is flink gewerkt. De entree is verkeersveiliger en aantrekkelijker gemaakt. De weg is opnieuw geasfalteerd en er zijn diverse visuele verkeersremmers aangebracht.

Ernstige aandoeningen komen niet vaker voor in de omgeving van industrieterrein Moerdijk. Deze conclusie volgt uit **een van de meest volledige onderzoeken naar de gezondheidseffecten van industrie in Nederland** tot nu toe. Het onderzoek is in opdracht van de gemeente Moerdijk uitgevoerd door onderzoeksinstituut Nivel samen met de GGD, de huisartsen in Moerdijk en de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant.

In september deed Moerdijk **onderzoek** naar wat inwoners vinden van het **lokale bestuur**. Hoe doen we als gemeente ons werk en betrekken we inwoners? Alle huishoudens kregen de uitnodiging om een online vragenlijst in te vullen. Bijna 1.000 inwoners vulden de vragenlijst in. De maanden daarna ging een afvaardiging van het gemeentebestuur op 12 plekken in gesprek met inwoners over de uitkomsten. Op basis daarvan is een verbeteragenda gemaakt waarmee het gemeentebestuur in de volgende raadsperiode samen met inwoners aan de slag wil gaan.

Ten slotte heeft de raad ten aanzien van de **Scan Mens en Maatschappij** een 9-tal uitgangspunten geformuleerd waarmee het college voorstellen kan voorbereiden om het sociaal domein kwalitatief en financieel duurzaam te behouden.

Solide financiële basis

Het college stelt vast dat het vorige college een solide financiële basis heeft achtergelaten waarop we de komende jaren kunnen voortbouwen.
Financieel laat de jaarrekening een positief resultaat zien. Ten tijde van het opstellen van de tweede bestuursrapportage werd reeds een voordelig resultaat verwacht van € 4,6 miljoen. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting bedraagt het uiteindelijke jaarrekeningresultaat € 8,6 miljoen. Het resultaat laat zich vooral verklaren door diverse grote voor- en nadelen die overwegend van incidentele aard zijn of waarvoor geldt dat de gemeente hier een beperkte invloed op heeft (bijv. hogere uitkering vanuit het Rijk). Daarnaast zijn er veel relatief kleine meevallers ontstaan binnen diverse budgetten. Tot slot wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om een deel van het jaarrekeningresultaat in te zetten voor de verdere afronding van diverse werkzaamheden in 2022.

Niet overhouden maar inzetten

Met name het grote aantal relatief kleine meevallers heeft ertoe geleid dat het college opdracht heeft gegeven om te onderzoeken welke structurele financiële ruimte in de begroting 2023 gevonden kan worden. In de praktijk betekent dit dat we bij het opstellen van de begroting 2023 scherpen en realistischer gaan begroten zodat het geld al in het begrotingsjaar 2023 in te kunnen zetten in plaats van het achteraf over te houden.
We doen dit omdat we zeker aan het begin van een nieuwe bestuursperiode de nieuwe gemeenteraad de financiële ruimte willen bieden om nieuwe beleidskeuzes te maken en accenten te leggen.

Het College

Aart-Jan Moerkerke
Jack van Dorst
Danny Dingemans
Bennie Blom
Pauline Joosten - Wesseling

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Moerdijk te komen. Het tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een transitie naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van onze leefbaarheid.

Energietransitie en klimaatadaptatie hebben ook impact op hoe we onze openbare ruimte inrichten en beheren. De klimaatadaptatie en energietransitie gaan ons landschap veranderen. Het vraagt om een ontwikkelend perspectief op onze ruimtelijke ordening, waarbij we opgaven slim combineren en de kwaliteit van het landschap bewaren.

THEMA ENERGIETRANSITIE

Strategisch doel

We leveren een evenredige bijdrage aan mondiale en Rijksdoelstellingen (inclusief het Klimaatakkoord), zoals minimaal 49% reductie van uitstoot van broeikasgassen in 2030 (t.o.v. 1990)

Operationeel doel

- We stellen de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 regionaal vast
- We werken het Energieprogramma Moerdijk verder uit volgens de vijf thema's uit het klimaatakkoord
- We vertalen het Energieprogramma Moerdijk in een uitvoeringsagenda en starten met de uitvoering
- We stellen de eerste Transitievisie Warmte vast
- Met onze samenwerkingspartners continueren we onze inzet op het gebied van sociale participatie en maatschappelijke betrokkenheid in de energietransitie

Mijlpalen

Belangrijke beleidskaders vastgesteld

In 2021 zijn drie belangrijke beleidskaders vastgesteld. De Regionale Energiestrategie (RES) is vastgesteld in alle 16 regiogemeentes. Onze bijdrage daarin is fors. In 2030 wordt op Moerdijks grondgebied 20% van alle regionale duurzaam opgewekte elektriciteit geleverd. Het industrieterrein Moerdijk is bovendien in beeld om duurzame warmte te gaan leveren aan een te realiseren regionaal warmtenet. Lokaal zijn het Energieprogramma Moerdijk én de Transitievisie Warmte vastgesteld.

Hiermee is de Moerdijkse opgave in de energietransitie stevig beleidsmatig verankerd en is heldere focus aangebracht in de opgaven die er zijn in de verschillende sectoren.

Mooie mijlpalen in de uitvoering

In de uitvoering zijn de subsidies voor de Burenregeling Windpark Oud-Dintel en de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) succesvol afgerond, waarmee vele huishoudens nieuwe stappen hebben gezet in hun eigen energietransitie en het reduceren van hun CO2-uitstoot. Ten aanzien van de oplevering van Lokale Energie Agenda's zijn in 2021 constructieve stappen gezet, die begin 2022 hebben geleid tot een lokale energie agenda voor de kernen Langeweg, Moerdijk en Zevenbergschen Hoek. In de praktijk hebben we geconstateerd dat dit vooral een opgave en proces is van de gemeenschap zelf, waarvoor wij Stichting Energietransitie (STEM) in gelegenheid stellen om dit te faciliteren. Hierdoor is onze sturingsmogelijkheid beperkt, en zullen we dit niet langer laten terugkomen als concrete kwantitatieve prestatie.

Ontwikkelingen

Er zijn in 2021 belangrijke stappen gezet in de processen rondom de sociale randvoorwaarden in de windparken Klundert en A16, en er zijn afspraken gemaakt over lokale participatie in de ontwikkeling van een zonnepark onder de windmolens aan de Sabinadijk. Dit zal naar verwachting resulteren in concrete resultaten in 2022.

In 2021 werd in vrijwel de hele regio transportschaarste

op het elektriciteitsnet afgekondigd. Vanaf dat moment was het niet langer mogelijk om nog nieuwe netaansluitingen te verkrijgen voor grootschalige duurzame opwek van elektriciteit. Alleen projecten die al een aansluiting hadden gecontracteerd bij de netbeheerder kunnen nog doorgang vinden.

De industriesector heeft in 2021 met de oplevering van de Cluster Energiestrategie (CES) Rotterdam-Moerdijk belangrijk inzicht gegeven in haar energietransitie voor de komende 10 jaar. Hieruit blijkt dat de Moerdijkse industrie vooral inzet op vergaande elektrificatie.

Effecten

Zoals ook in het Energieprogramma is geconstateerd, ontbreekt het aan goede en actuele monitoringsmiddelen. De meest actuele beschikbare data in de nationale databanken zijn voor veel onderwerpen van het jaar 2020, en geven dus geen inzicht in de resultaten van 2021. Wel kunnen we concluderen dat het energieverbruik in de gebouwde omgeving door de jaren heen daalt. Ook zien we dat het gemiddelde energielabel van woningen door de jaren heen verbetert: in 2021 had 49% van de geregistreerde woningen een energielabel B of hoger. Ter vergelijking: in 2019 was dat 38%.

Bij het opstellen van deze jaarrekening waren de SDE+(+) beschikkingen van 2021 helaas evenmin bekend. Ten opzichte van de jaarrekening 2020, toen alleen de gegevens van de voorjaarsronde 2020 bekend waren, zien we een toename van ruim 10 MW extra beschikte SDE-subsidie voor grootschalige zon op dak projecten in Moerdijk in de najaarsronde 2020 van deze subsidie.

Onderdeel van het RRE-project was een collectieve inkoopactie van woninggebonden verduurzamingsmaatregelen. Deze inkoopactie heeft in 2021 geleid tot 108 individuele maatregelen, waarmee in totaal voor €373.186 is geïnvesteerd in de verduurzaming van koopwoningen. Daarmee wordt een berekende jaarlijkse CO2-reductie van 127 ton bereikt. Bovendien horen wij dat verschillende inwoners naar aanleiding van de inkoopactie offertes hebben opgevraagd bij meerdere partijen. Een deel daarvan heeft uiteindelijk wel maatregelen genomen, maar niet via de inkoopactie. De resultaten daarvan kunnen we helaas niet monitoren.

In het kader van het energietoezicht bij bedrijven dat wordt uitgevoerd door de OMWB, heeft zij berekend dat de controles op basis van de energiebesparingsplicht in 2021 hebben geleid tot een jaarlijkse CO2-reductie van 459 ton bij Moerdijkse bedrijven.

Risico's

De transportschaarste voor teruglevering zal nog zeker enkele jaren aanhouden en bedreigt de tijdige realisatie van onze RES-doelen. In RES-verband is dit opgepakt en heeft dit geleid tot een werkgroep regionaal programmeren en prioriteren, waarmee gemeenten, provincie en netbeheerders gezamenlijk proberen grip te krijgen op de schaarste en de optimalisatie van de netcapaciteit. Inmiddels geldt onze aanpak als voorbeeld voor andere regio's waar transportschaarste aan de orde is. In dit verband signaleren en adresseren we inmiddels ook het risico van transportschaarste voor afname van elektriciteit. Wanneer niet tijdig geïnvesteerd wordt in uitbreiding van netcapaciteit komt ook de afname van elektriciteit in het geding. Dat heeft gevolgen voor nieuwe en verzwaring van bestaande aansluitingen. In het kader van de transitieplannen van de industrie, met een grote extra elektriciteitsbehoefte, is dit een risico dat we serieus moeten nemen. Het reserveren van voldoende ruimte voor nieuwe energie-infrastructuur, zoals een nieuw 380 en 150 kV hoogspanningsstation, zal onder andere in de Omgevingsvisie worden geadresseerd.

THEMA KLIMAATADAPTATIE

Strategisch doel

We handelen klimaatbestendig bij het (her) inrichten van onze openbare ruimte

Operationeel doel

- We zorgen voor verbetering van onze (regionale) waterkeringen
- We hebben een vastgesteld vGRP 2021 – 2024
- We hebben de samenhang in onze waterketen in beeld
- We hebben een visie op de relatie tussen klimaatadaptatie en de (her)inrichting van de openbare ruimte, inclusief een uitvoeringsprogramma
- We hebben een visie op de rol van onze partners in de klimaatadaptatie, inclusief die van de particuliere grondbezitter

Mijlpalen

Klimaatstrategie vastgesteld

In juli is de Klimaatstrategie inclusief een eerste uitvoeringsplan (2021 en 2022) vastgesteld. De Klimaatstrategie is ondanks vertraging als gevolg van de coronapandemie geheel in eigen beheer opgesteld met een uitgebreid participatietraject bestaande uit onder andere interviews met belangrijke stakeholders, een breed opgezette digitale klimaatdialoog vanuit de Waardemakers en Waterpoort en een aparte interactieve raadsinformatiebijeenkomst.

De Klimaatstrategie geeft op hoofdlijnen een uitwerking aan de hoofdopgave 'Moerdijk klimaatproof'. De Klimaatstrategie schetst de breedte van de opgave, onze inzet en rol, de uitgangspunten en met wie we hierin zullen samenwerken. De uitwerking van de visie in een uitvoeringsplan volgt drie strategische lijnen van de digitaal gevoerde Moerdijkse Klimaatdialoog:

- Gezond leef-, werk- en leerklimaat: We beschermen tegen de negatieven effecten van klimaatverandering en bevorderen en nemen initiatief bij de doorontwikkeling naar een gezond leef-, werk- en leerklimaat.
- Klimaat en het productielandschap 2.0: We faciliteren en promoten een transitie naar een nieuwe toekomstgerichte en klimaatbestendig manier van produceren zonder negatieve invloed op de omgeving.
- Samen met de natuur: We herstellen het evenwicht met de natuurwaarden en creëren ruimte voor natuur en biodiversiteit op elke schaal.

Na vaststelling is de Klimaatstrategie bij de totstandkoming betrokken partijen bestuurlijk gepresenteerd. In alle bestuurlijke overleggen is positief teruggekeken naar het proces en het resultaat. Voor 2022 wordt gewerkt aan specifieke bestuurlijke afspraken en akkoorden. Ook zijn er gastlessen gegeven bij het Markland College over de Klimaatstrategie.

Stimulering klimaatadaptieve maatregelen
In navolging van de vastgestelde Klimaatstrategie is voor onze gemeente de stimuleringsregeling verbreed met klimaatadaptieve maatregelen en is een specifieke subsidieregeling opgesteld en vastgesteld die het mogelijk maakt een financiële bijdrage aan te vragen voor groene daken, het vergroenen van tuinen, waterpasserende verharding en het afkoppelen. Met deze subsidieregeling willen we onze inwoners helpen om tuinen in te richten op het veranderend klimaat.

Uitvoering van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2021-2024
Zowel voor de mechanische riolering als de vrijverval riolering is een nieuw onderhoudscontract aanbesteed. Voor de vrijverval riolering werken we sinds dit jaar vanuit een innovatieve contactvorm aan de beheercyclus van de vrijverval riolering en nemen de kosten voor het onderhoud ook al dit jaar toe.
De rode draad van dit contract is - conform het vGRP - opgezet aan de hand van proces- en omgevingsmanagement en hierin zijn zowel de reinigingen en inspecties, alsmede reparaties en renovatiewerkzaamheden opgenomen. Naast de gebruikelijke doelstellingen om risico's te minimaliseren en het gebruik van het rioolstelsel te garanderen willen we hiermee tevens ook meer opereren vanuit de overheidsrollen: de participerende en de presterende gemeente. Hierdoor menen we dat enerzijds, doordat we tijdig ingrijpen, de kwaliteit van het (vrijverval)rioleringsstelsel als geheel verbeterd wordt en er anderzijds meer begrip ontstaat voor de nieuwe gemeentelijke watertaken en -opgaven zoals bijvoorbeeld waterveiligheid en klimaatadaptatie. Voor de begroting 2022 en verder is de kostenstijging als gevolg van deze werkwijze verwerkt.

Verantwoording riolering en waterhuishouding 2021 Havenbedrijf Moerdijk
Gemeente Moerdijk is wettelijk verantwoordelijk voor de invulling van de zorgplicht afval-, hemel- en grondwater. Het havenbedrijf Moerdijk is volgens de huidige governanceregeling de uitvoerende partij voor het benodigde beheer en onderhoud ter uitvoering van deze zorgplicht binnen het beheergebied van Havenbedrijf Moerdijk. Het havenbedrijf verstrekt op jaarbasis informatie aan de gemeente ter vaststelling van de rioolheffing en controle op een adequate invulling van de uit te voeren watertaken. De Managementrapportage 2021, Zorgplicht stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater is net als vorig jaar als bijlage opgenomen.

Ambitievisie Groen Blauwe mantel
Vanuit de ambitie van de Havenstrategie is in 2018 het Watermanagementplan (WPM) Haven- en industrieterrein Moerdijk opgesteld. Dit is gedaan vanuit een samenwerkingsverband tussen het havenbedrijf, overheden (Waterschap Brabantse Delta, gemeente Moerdijk, provincie Noord-Brabant en Rijkswaterstaat), organisaties (Brabant Water en Brabantse Milieu Federatie (BMF)) en de bedrijven die zich gevestigd hebben op het haven- en industrieterrein. In samenspraak met de betrokken waterpartners heeft er afgelopen jaar een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden en kansen van een groenblauwe klimaatbuffer ter hoogte van het haven- en industrieterrein Moerdijk. Dit heeft geresulteerd in de Ambitievisie groenblauwe mantel haven Moerdijk.
De ambitievisie bevat verschillende uit te werken deelgebieden. De kenmerkendste zijn:
1. Natuurgebied de Appelzak: het zuidelijke deel wordt als onderdeel van de compensatie ten behoeve van de realisatie van het Logistiek Park Moerdijk (LPM) uitgewerkt en uitgevoerd.
2. Inpassing Interne baan: onderdeel van de uitwerking en landschapsplan LPM.
3. Landschapspark Plaza: herstructurering van de gronden voornamelijk door het havenbedrijf, in uitvoering.
4. Groenblauwe zone A17, klimaatbos: natte natuur en bufferzone tussen het haventerrein en de A17.
5. Herinrichten, realisatie ecologische verbindingszone (EVZ) Aalskreek en Groenstrook Klundert.

Ontwikkelingen

Verkenning klimaatbos A17
Deze groenblauwe zone langs de A17 wordt als klimaat- en waterbuffer een robuuste schakel in het ecosysteem van de NL Delta. De betrokken partners zien de (meekoppel)kansen en potenties van dit plan en hebben op deze unieke zichtlocatie al een grote grondpositie. Komend jaar zal verkend worden of en hoe het Klimaatbos A17 gerealiseerd kan worden. Belangrijk daarbij is de gebiedsdialoog met de omgeving: grondeigenaren, ZLTO en overige belanghebbenden.

Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW)
Input voor nieuwe beheerplannen en een visie op integraal beheer vanuit een klimaatanalyse van het watersysteem. Hiervoor is in 2021 gestart met het opstellen van een SSW. Een SSW beschrijft het gehele stedelijke én het ‘relevante’ landelijke watersysteem. Daarmee is het de opvolger van het traditionele

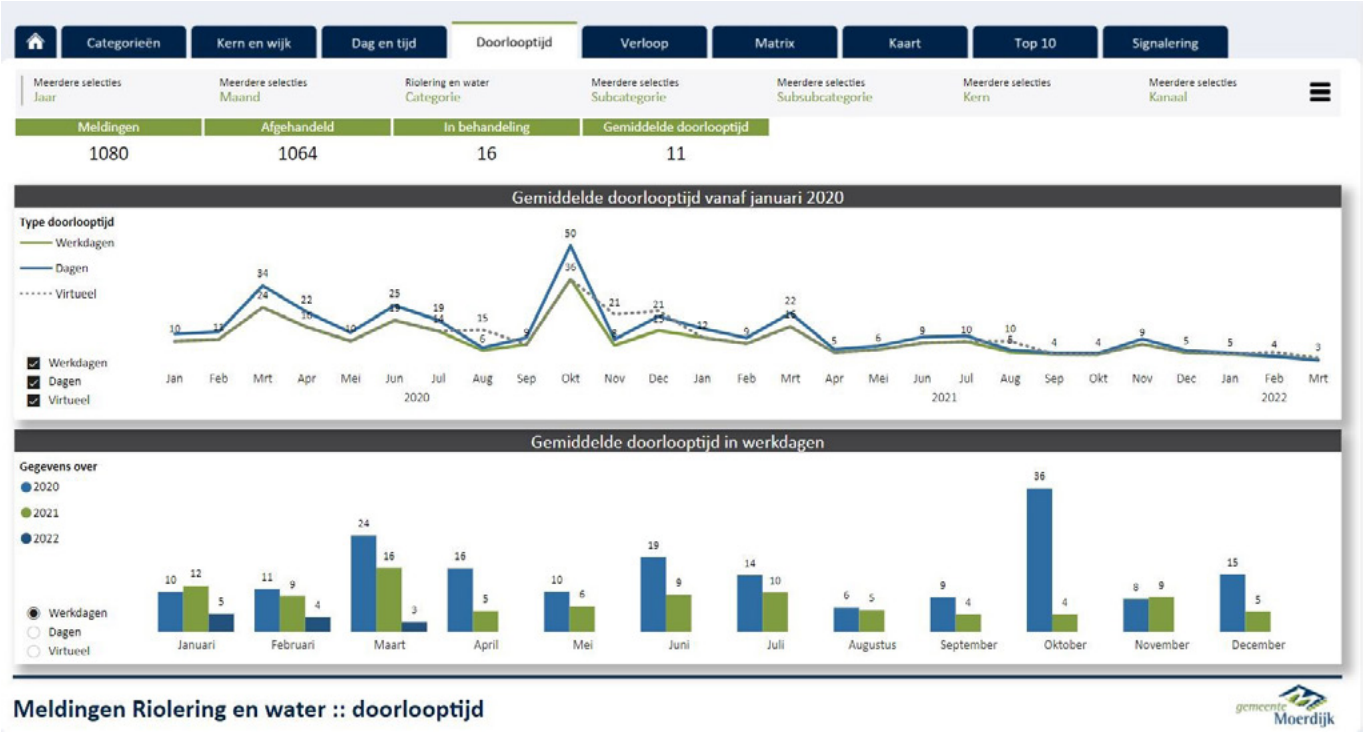
Basisrioleringsplan (BRP), maar gaat het SSW ook breder en kijkt ook naar het grondwater inclusief drainage en het oppervlaktewater.

Hiermee raakt het SSW, veel meer dan een traditioneel BRP, de gehele openbare ruimte. Dit komt vooral doordat er ook extreme situaties qua neerslag worden doorgerekend (zogenaame klimaatstresstesten). De riolering kan deze neerslag niet aan en er zal water door de straten gaan stromen. Maatregelen betreffen vaak wijzigingen in de openbare ruimte.

Effecten

(Klachten van) wateroverlast inclusief duiding

Hiervoor is met behulp van Power BI software een analyse gemaakt van de meldingen. Welke meldingen komen binnen, en wat is de doorlooptijd voor de afhandeling. De gemiddelde doorlooptijd is van 12 dagen in januari teruggelopen naar gemiddeld 5 in december. De afname die al is ingezet ten opzichte van 2020 loopt nog door in 2022.

THEMA LEEFOMGEVING

Strategisch doel
Van Afval Naar Grondstof is onze bijdrage aan een circulaire economie

Operationeel doel
- We verminderen de hoeveelheid restafval tot maximaal 100kg per inwoner door het stimuleren van afvalbewustzijn en een effectieve wijze van inzamelen

Strategisch doel
Er is een betere balans tussen de kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot (economische) activiteiten

Operationeel doel
- We stellen de Omgevingsvisie op met inwoners, bedrijven en overige partners
- We implementeren de Omgevingswet (2021/2022)
- We voorkomen verdere verslechtering van de luchtkwaliteit in Moerdijk (peiljaar 2017)
- We professionaliseren de geluidszonebewaking met betrekking tot bedrijventerreinen
- We bewaken de balans tussen kwaliteit leefomgeving en evenementen
- We versterken de biodiversiteit in buitengebied en bebouwd gebied
- We verminderen de geluidsoverlast van wegverkeer en spoor
- We verminderen de geuroverlast van bedrijven op industrieterrein Moerdijk

Mijlpalen

Opstellen Omgevingsvisie van start

Na vaststelling van het startdocument omgevingsvisie in de raad van juni 2021 is de aanbestedingsprocedure opgestart om een adviesbureau te werven om het omgevingsvisieproces te begeleiden en de omgevingsvisie mee op te stellen. Na gunning van de opdracht is bureau RUIMTEVOLK in november 2021 gestart met de verkennende fase. Zowel intern als extern is informatie opgehaald, onder meer via enquêtes en straatgesprekken. In 2022 wordt via meerdere interne en externe interactieve sessies de koers bepaald, waarmee wordt toegewerkt naar de omgevingsvisie. Planning is om de omgevingsvisie in het eerste kwartaal van 2023 ter vaststelling aan de raad voor te leggen.

Afval in 2021 nagenoeg kostendekkend

Financieel zijn er in 2021 slechts zeer kleine afwijkingen geweest, waarmee het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid nagenoeg gehaald is.

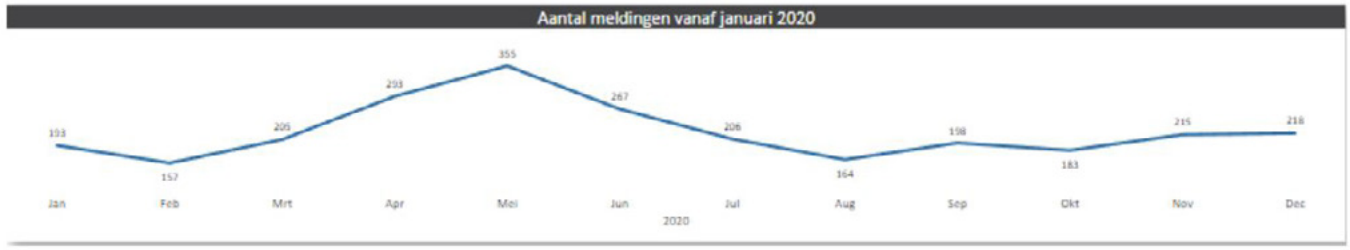
Start publiekscampagne afval

In 2021 is de publiekscampagne ‘Zo doen we dat’ van start gegaan. De subcampagne ‘Zwerfafval rapen’ is na de zomer gestart. Uit elke kern is een ambassadeur gevraagd deel te nemen aan het project voor meer herkenning. De campagne is goed ontvangen en steeds meer inwoners in de gemeente zetten zich in voor zwerfafvalrapen. In 2021 zijn 2.539 meldingen binnengekomen over zwerfafval tegenover 2.670 meldingen in 2020. Dat betekent bijna 5% minder meldingen. In de laatste vier maanden van het jaar 2021 zien we een daling van 10% minder zwerfafvalmeldingen.

Plaatje via PowerBI, aantal zwerfafvalmeldingen per maand in 2021.

Plaatje via PowerBI, aantal zwerfafvalmeldingen per maand in 2020.

Eind 2021 is ook de start gemaakt met de subcampagne GFT scheiden die begin 2022 is uitgerold. De publiekscampagne heeft ook een eigen website: www.zodoenwedat.nl.

Jaarverslag 2021 uitvoering VTH-taken

Jaarlijks stellen we een jaarverslag op over de uitvoering van de gemeentelijke VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving). Dit verslag is gereed en wordt separaat in mei 2022 aan de raad aangeboden. Hierin gaan wij uitgebreid in op de resultaten die 2021 zijn gerealiseerd en staan we stil bij trends en ontwikkelingen die wij signaleren.

Beheer geluidzones

Het zonebeheer van de industrieterreinen haven- en industrieterrein Moerdijk en Dintelmond hebben wij ondergebracht bij de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). We beschikken daarmee over een geactualiseerde geluidsboekhouding.

VOS-onderzoek bij tankstations

We hebben aan de Omgevingsdienst in 2020 en 2021 opdracht gegeven om bij alle tankstations een OGI-onderzoek (optical gas imaging) uit te voeren om inzicht te verschaffen in de emissies vluchtige organische stoffen (VOS) naar de buitenlucht (finctioneren gesloten damp-retour systeem). OGI is een manier om (optisch) gerichter te zoeken naar diffuse VOS-emissies. De voor het oog onzichtbare VOS diffuse emissies, kunnen we zichtbaar maken als een ontsnappende ‘wolk’ naar de buitenlucht. Het is een snelle en makkelijkere manier om gerichter te zoeken naar mogelijke emissies. Dit allemaal met het doel om de veiligheid voor de (woon) omgeving en de kwaliteit van het milieu te beschermen. Dit voor Midden- en West-Brabant unieke onderzoek leverde helaas negatieve resultaten op. Voor de Omgevingsdienst reden om de resultaten landelijk aan te kaarten met als doel een werkgroep diffuse emissies vanuit de overheid samen te stellen, die zich met name richt op OGI.

Ontwikkelingen

Implementatie Omgevingswet opnieuw uitgesteld

De inwerkingtreding van zowel de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zijn wederom uitgesteld. In eerste instantie tot 1 juli 2022. Inmiddels (februari 2022) is de nieuwe datum van inwerkingtreding bepaald op 1 januari 2023.

Het herhaaldelijke uitstel van de inwerkingtreding van de wet heeft zijn weerslag gehad op zowel de implementatie van de deelsporen als de reguliere werkzaamheden. Steeds heeft een afweging plaats moeten vinden welke initiatieven nog opgepakt konden worden onder de oude wetgeving. Over de voortgang en resultaten is de raad, naast de reguliere budgetcyclus, ook regelmatig via nieuwsbrieven geïnformeerd. Dat leidt er ook toe dat de kosten voor het opstellen van het handboek omgevingsplannen doorschuiven naar 2022. De daarvoor benodigde plansoftware is wel aangeschaft (financieel effect uit programma 2).

Bij de totstandkoming van uitgangspunten en voorbereiding op besluitvorming is gewerkt met een klankbordgroep vanuit de raad. Deze wordt ambtelijk ondersteund door het programmateam en de griffie. Deze constructieve werkwijze heeft geleid tot vier raadsbesluiten over de invulling van belangrijke randvoorwaarden in de geest van de nieuwe wet. Het gaat om adviesrecht bij Omgevingsplanactiviteit, verplichte participatie bij Omgevingsplanactiviteit, de kaders voor commissie ruimtelijke kwaliteit en delegatiebesluit Omgevingsplan.

Onderzoek naar afvalsamenwerking in de regio

In 2021 is een bestuurlijke opdracht geformuleerd om regionale samenwerking op het gebied van afval te onderzoeken. Gemeenten staan voor dezelfde uitdagingen om bij te dragen aan de VANG-doelstellingen en de circulaire economie. Vanwege de toegenomen complexiteit, samenstelling van de aantallen gescheiden ingezamelde materiaalstromen en snelle technologische en marktveranderingen in het hergebruik daarvan, is samenwerking nodig. Het plan van aanpak is begin 2022 vastgesteld.

Grip op OMWB

De eerste resultaten van het uitgevoerde kostenefficiency-onderzoek zijn verwerkt in de begroting 2022. Voor het effectueren van de taakstelling in 2023 en 2024 is door het dagelijks bestuur het programma "Van goed naar beter" opgesteld. De programma-activiteiten worden in detail uitgewerkt in een faseplan voor de periode 2022 t/m 2024. Uiteindelijk leiden de maatregelen tot een structurele kostenreductie van € 1,5 miljoen. In de begroting 2022 van de OMWB is berekend dat zonder deze maatregelen de deelnemersbijdragen in 2025 4% (1,3 miljoen) hoger uitvallen.

Uitvoering werkprogramma OMWB 2021

Het beschikbare budget voor uitvoeren werkprogramma OMWB 2021 is met een bedrag van € 139.000 onderbesteed. Hiervoor zijn twee oorzaken aan te wijzen. Het werkprogramma had een omvang van 1,53 miljoen. Hiervan is 93% uitgevoerd waardoor een bedrag van € 107.00 niet is besteed. In het VTH-jaarverslag 2021 wordt dit nader toegelicht. Een bedrag van € 25.000 voor 'onvoorziene' zaken is achter de hand en dus niet in de opdracht opgenomen. We hebben geen beroep hoeven doen op dit 'reserve' budget.

Effecten

Aantal milieumeldingen

Ik hoor	199 (2020: 220, 2019: 294)
Ik ruik	166 (2020: 252, 2019: 113)
Ik voel	45
Ik zie	46
Totaal	456

We signaleren in 2021 een daling van het totaal aantal ingekomen meldingen ten opzichte van 2020. We zitten hiermee op het niveau van 2016.
2019: 521
2020: 643
2021: 456

Bij een langdurig lopende zaak zijn door 1 melder 81 meldingen gedaan. Een bedrijf aan de Looierij in Zevenbergen is goed voor 19 meldingen. In het VTH-jaarverslag 2021 is het jaaroverzicht 2021 milieumeldingen gemeente Moerdijk opgenomen.

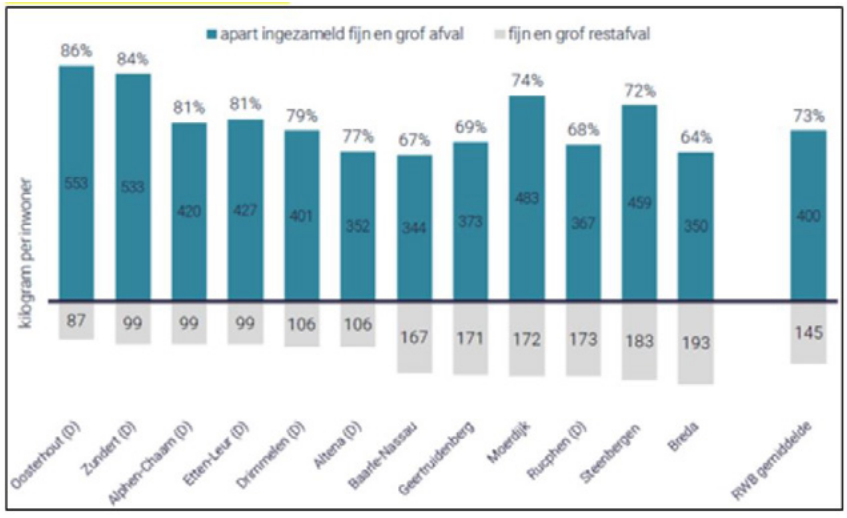
Behalen VANG-doelstelling lijkt nog ver weg

De VANG-doelstelling (100 kilogram restafval per inwoner) is in 2021 niet gehaald. Het aantal restafvalkilo's per inwoner stijgt weer nadat we vanaf 2017 de daling hadden ingezet. Vanaf 2017 zijn de ondergrondse containers ingevoerd die voor een positief effect hebben gezorgd, maar toch blijkt deze inzamelmethodiek alleen niet voldoende te zijn om de doelstelling te halen. In 2021 lag het gemiddelde aantal

kilo's restafval (fijn- en grof huishoudelijk afval) op 189 kilogram per inwoner. Om de restafvalkilo's verder naar beneden te brengen en onze doelstelling van 100 kilo te gaan realiseren, moeten we nadrukkelijker kijken naar het introduceren van prikkels om het scheidingsgedrag van onze inwoners te gaan verbeteren.

Kijkend naar de resultaten in de regio zien we een opvallend verschil. We hebben moeten concluderen dat gemeenten die op een of andere manier regulering hebben op het aanleveren van restafval, en daar is diftar een veel gebruikt voorbeeld van, meestal veel betere resultaten halen dan gemeenten die dat niet hebben.

Figuur 3. Resultaten fijn en grof restafval 2020. (D) = diftar. Boven het totaal aantal kilogrammen ingezameld afval (in blauw) zijn de scheidingspercentages weergegeven. Onder de lijn in grijs het aantal kilo restafval per inwoner. Bron: Benchmarkonderzoek 2021 De Afvalspiegel

Meldingen afval

Het totale aantal meldingen op het gebied van afval is in 2021 gedaald naar 4.300 ten opzichte van 4.828 meldingen in 2020. De grootste veranderingen zitten in meer meldingen op container niet geleegd (+180) en een heel stuk minder meldingen over de ondergrondse containers (-400).

Het aantal aanbiedingen van grofvuil aan huis ophalen is in 2021 met 20% gestegen ten opzichte van 2020 (Van 4.546 keer naar 5.542 keer).

Risico's

Wet natuurbescherming – Stikstofproblematiek
De programmatische aanpak stikstof (PAS) is in 2019 gesneuveld. Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Deze wet bepaalt grofweg dat er alleen nog een beoordeling op de stikstofdepositie door de bedrijfsvoering noodzakelijk is. Er gelden geen aanvullende eisen bij bouwprojecten van woningen. Gelet op het eerdere harde oordeel over de PAS, is het afwachten wat jurisprudentie over de Wsn gaat opleveren. De Raad van State heeft nog geen zaken onder deze wet (Wsn) behandeld.

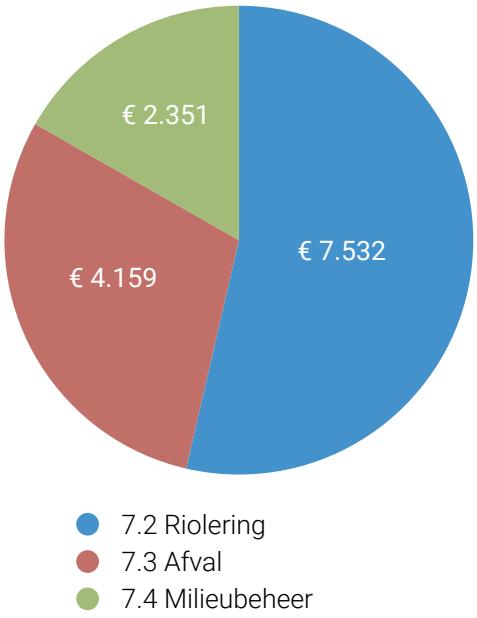
Handhavingstraject shredderafval Dintelmond
Eind 2020 hebben we een grote partij (ca 5.500 ton) shredderafval ontdekt, gelegen aan de Arbeidsweg op het industrieterrein Dintelmond in Heijningen. Die is daarvoor niet bestemd en de grondeigenaar beschikt niet over de juiste vergunning(en) voor de opslag van dergelijk afval. Het shredderafval is vermoedelijk afkomstig van 2 bedrijven die elders in de provincie zijn gevestigd. Onmiddellijk na het ontdekken van de illegale opslag startten we tegen deze ernstige overtreding van de milieuwetgeving twee handhavingstrajecten op. Een traject betreft het opleggen van een dwangsombeschikking voor het direct afdekken van het shredderafval en het tweede traject betreft het opleggen van een dwangsombeschikking voor het verwijderen van deze partij. Voor het niet tijdig afdekken van het shredderafval is een dwangsom verbeurd (€ 2.500) en vervolgens een invorderingsbesluit genomen. De eigenaar heeft tegen het invorderingsbesluit en dwangsombesluit voor het afvoeren van het afval een bezwaarschrift ingediend. Beide bezwaarschriften zijn op 4 januari 2022 door ons ongegrond verklaard. Inmiddels heeft de eigenaar van het perceel beroep ingediend bij de Raad van State tegen de ongegrondverklaring van het bezwaarschrift dat gericht is op het afvoeren van de afvalpartij. Dit beroep loopt nog. Naast de bestuursrechtelijke handhavingstrajecten is door de politie ook een strafrechtelijk onderzoek gestart. Dit onderzoek loopt nog en we verwachten dat dit in april/mei 2022 zal worden afgerond. We hopen dat dit onderzoek duidelijkheid verschaft over de vraag wie op dit moment eigenaar is van het afval en daarmee (eind)verantwoordelijk is voor een milieu hygiënische afvoer en verwerking van de partij. Het shredderafval is goed afgedekt waardoor we de gevolgen voor het milieu nog steeds als minimaal inschatten. De kosten voor verwijdering en verwerking van het afval worden voorlopig ingeschat op 1 miljoen euro.

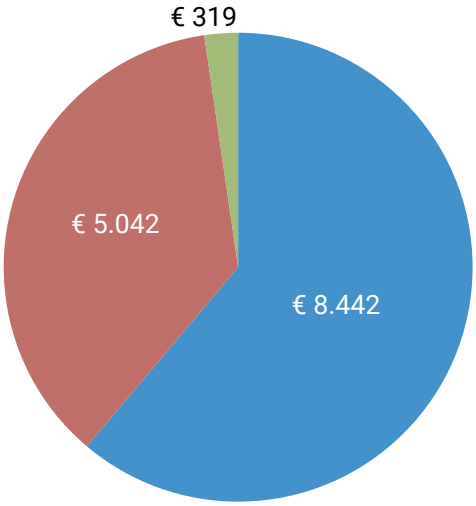
LASTEN EN BATEN 2021

bedragen x € 1.000

LASTEN: € 14.041

BATEN € 13.803

OVERZICHT TAAKVELDEN

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021 Lasten	Baten	Saldo
7.2 Riolering	7.532	-8.442	-910
7.3 Afval	4.159	-5.042	-883
7.4 Milieubeheer	2.351	-319	2.032
Resultaat voor bestemming	**14.041**	**-13.803**	**239**
0.10 Mutaties reserves	378	-530	-152
Resultaat na bestemming	**14.419**	**-14.332**	**87**

OVERZICHT PROGRAMMA 1

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil realisatie en begr. na wijz.
(Bedragen x € 1.000)				
Totaal Lasten	11.172	14.328	14.041	-287
Totaal Baten	-10.702	-13.548	-13.803	-254
Resultaat voor bestemming	**469**	**779**	**239**	**-541**
Storting in reserves	0	378	378	0
Onttrekking aan reserves	0	-525	-530	-5
Resultaat na bestemming	**469**	**632**	**87**	**-546**

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt, is een belangrijke pijler van het dagelijks welzijn. Met elf woonkernen is daar binnen de gemeente dan ook dagelijks aandacht voor. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving.

THEMA WONEN

Strategisch doel

We proberen huidige bewoners te behouden en nieuwe inwoners trekken

Operationeel doel

- Inzetten met Moerdijk Marketing op het aspect wonen, voor zowel huidige als nieuwe bewoners
- Met ruimte voor innovatieve woonconcepten en bijzondere woonmilieus onderscheidt Moerdijk zich als woongemeente voor een specifieke doelgroep
- Investeren in verbetermaatregelen en wooncomfort van de bestaande en nieuwe huurwoningen en koopwoningen qua levensloopbestendigheid, duurzaamheid en veiligheid

Strategisch doel

Het aantal en soort woningen in onze gemeente past bij de samenstelling van onze bevolking

Operationeel doel

- Daadwerkelijk realiseren van het beoogde aantal en soort woningen
- Realiseren reguliere huisvesting en woonzorgconcepten kwetsbare groepen
- Zorgen voor voldoende huisvesting voor de doelgroep starters

Mijlpalen

Onderzoeken naar woningbehoefte en -schaarste afgerond

In april 2021 is het Woningbehoefteonderzoek 2020 door Gemeente Moerdijk en Woonkwartier (WBO) opgeleverd. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst in april zijn de resultaten aan de raad toegelicht. Ook is ingegaan op de (on)mogelijkheden die de Huisvestingswet biedt. In aanvulling op het WBO is een schaarsteonderzoek uitgevoerd. Alle onderzoeksresultaten vormen input voor het actualiseren van het woonbeleid.

Woonvisie aan de raad aangeboden

Het woonbeleid wordt opgesplitst in een woonvisie, een woonprogramma en een woonplan. De woonvisie is eind 2021 aan de raad aangeboden. Tegelijkertijd is de raad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over verschillende thema's op het gebied van wonen (waaronder het woningbouwprogramma en de huisvestingsverordening). Vanaf 2022 volgt verdere uitwerking van de woonvisie in het woonprogramma en woonplan.

Prestatieafspraken gemaakt met Woonkwartier – HV Fijn Wonen – Gemeente Halderberge – Gemeente Moerdijk

Woonkwartier is voor ons een belangrijke partner op de woningmarkt. Daarom stellen wij één keer in de vier jaar samen met Huurdersvereniging Fijn Wonen en Gemeente Halderberge kaderafspraken op en worden jaarlijks tussen de vier partijen afspraken gemaakt. Op 17 juli 2021 zijn de Kaderafspraken 2021-2024 ondertekend, eind 2021 is de besluitvorming over

de jaarschijfafspraken 2022 voorbereid. Het betreft samenwerking en organisatie, beschikbaarheid en de gewenste ontwikkeling van de sociale woningvoorraad, betaalbaarheid, sociaal-maatschappelijke opgaven en zorg, kwaliteit en duurzaamheid van de woningvoorraad en de woonomgeving, inzet in kernen, wijken en buurten.

Verordening Starterslening vastgesteld

Op 4 februari 2021 heeft de gemeenteraad de Verordening starterslening gemeente Moerdijk vastgesteld. De belangrijkste wijziging was dat de maximale koop(-/aanneem)som gelijk getrokken is met de NHG kostengrens. Mede als gevolg hiervan, maar ook vanwege het feit dat woningen flink duurder zijn geworden en starters daardoor een hogere starterslening nodig hebben om de woning te kunnen financieren, raakte het budget voor startersleningen uitgeput. De gemeenteraad heeft daarom in december besloten een aanvullend krediet van € 1.000.000,- beschikbaar te stellen voor startersleningen.

Zelfbewoningsplicht

Eind 2020 is een motie ingediend om bij nieuwbouwprojecten een zelfbewoningsplicht van drie jaar op te leggen. Dit wordt inmiddels in projecten toegepast. Woonkwartier heeft aangegeven bij verkoop van sociale huurwoningen ook een zelfbewoningsplicht op te leggen.

Verordeningen voor Stimuleringsregelingen samengevoegd

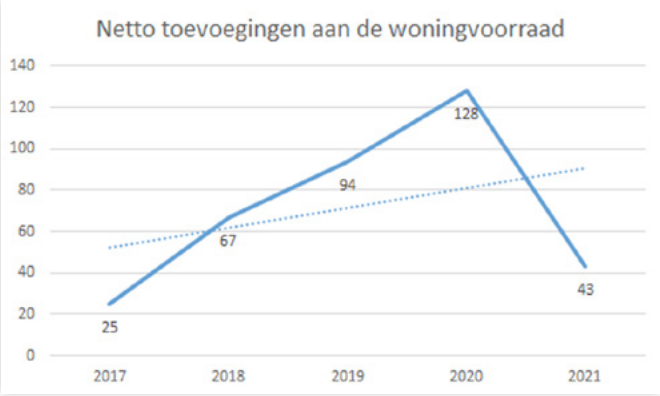
Twee verordeningen voor stimuleringsregelingen zijn samengevoegd en geactualiseerd. Het betreft de regelingen voor de kwaliteitsimpuls van de bestaande particuliere woningvoorraad en voor de bestaande sportaccommodaties. De belangrijkste wijzigingen op

een rij:
- er wordt niet langer naar het bouwjaar van de woning gekeken;
- de regeling staat nu ook open voor andere verenigingen dan sportverenigingen met een eigen accommodatie;
- met de regeling kunnen nu ook maatregelen in het kader van de klimaatadaptatie worden getroffen;
- het college heeft de bevoegdheid gekregen om een maatregelenlijst vast te stellen.

Jaarlijks meer woningen gebouwd, netto toename gedaald

We organiseren én programmeren om de woningbouwambitie de komende 10 jaar waar te maken. Wel is het aantal woningen dat op jaarbasis netto (inclusief sloop en onttrekking) aan het totaal wordt toegevoegd aan fluctuaties onderhevig. Onder andere in Langeweg, Noordhoek, Standdaarbuiten, Zevenbergschen Hoek, Willemstad, Fijnaart en Zevenbergen zijn woningen opgeleverd. Het aantal woningen dat we jaarlijks bouwen laat een stijgende trendlijn zien over de afgelopen jaren.

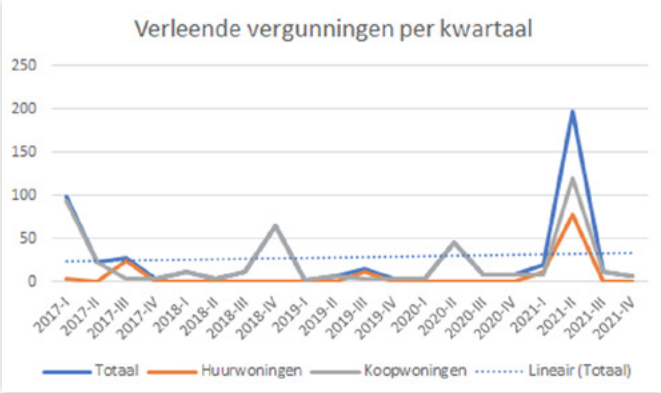

In 2021 is gestart met:
- de bouw van 12 woningen aan Plein 1940 in Zevenbergschen Hoek,
- 180 woningen in Bosselaar Zuid in Zevenbergen en
- een deel van de woningen in Waterwijk in Fijnaart.

Daarnaast:
- zijn in het derde kwartaal de woningen in project Suikerentrepot in Standdaarbuiten in de verkoop gegaan;
- is voor het project Zevenbergsche Hoeve te Zevenbergen het startdocument vastgesteld;
- is een start gemaakt met de ontwerpfase van de Wethouder Trompersstraat te Langeweg;
- is het bestemmingsplan vastgesteld voor Groeneweg 3 te Noordhoek en Bolwerk te Klundert.

Op 23 september 2021 is de gemeenteraad tijdens een raadsinformatiebijeenkomst en een tour door de gemeente bijgepraat over diverse (woningbouw) projecten.

Op grond van de gegevens van het CBS zijn in 2021 235 vergunningen verleend voor nieuwbouw van woningen. Daardoor zal naar verwachting het aantal op te leveren woningen in de jaren 2022 en 2023 aanzienlijk hoger liggen dan in 2021. Het lijkt er overigens op dat de 44 woningen in het Suikerentrepot te Standdaarbuiten (verleend op 29 november 2021) nog niet door het CBS zijn verwerkt.

Woonkwartier heeft voor een kleine 200 woningen in verschillende kernen een vergunning gekregen voor de renovatie van de bestaande woningvoorraad. Het gaat om investeringen voor het verduurzamen of verbeteren van de energieprestatie van de woningen
Begin 2022 zijn nog ruim 40 woningen opgeleverd in het centrumgebied en Bosselaar Zuid te Zevenbergen.

Versnelling woningbouw ingezet

In 2021 is de versnelling op de woningbouwopgave ingezet, door ondermeer het oppakken van de gebiedsontwikkelingen Zevenbergen Oost en Willemstad Oost en het vestigen van voorkeursrechten op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Het verhogen van de jaarlijkse woningbouwproductie vergt een nadrukkelijke programmatische aanpak, met een stevige inzet van capaciteit, middelen en instrumentarium grondbeleid. In 2022 wordt deze aanpak verder vormgegeven.

Regionaal huisvestingsnetwerk voor de uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Reeds langere tijd werken woningcorporaties, gemeenten en zorgaanbieders in de regio Breda samen om de huisvesting en ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid goed te regelen. Het gaat om het vinden van een woning na uitstroom van Beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Op 22 november 2021 is door de bestuurders gezamenlijk de intentie voor een regionaal huisvestingsnetwerk bekrachtigd.

Elke gemeente werkt aan deze opgave vanuit de eigen rol en met een gedeelde verantwoordelijkheid als opvangregio Breda. Bij de verdeling van cliënten in de regio zijn de herstelkansen en woonwensen in principe leidend. Het huisvestingsnetwerk kent vier ambities die vanaf 2022 en verder uitgewerkt worden in concrete projecten:

1. Goed wonen – mensen kunnen zelfstandig wonen op een plek die past
2. Thuis voelen in de wijk – verbinding komt van twee kanten
3. Voldoende ondersteuning – nabijheid in de wijk – snel meebewegen met de dynamiek van de vraag
4. Basis op orde – regie en basiszekerheid vergroten

(Zie ook Beschermd wonen in Programma 4)

Ontwikkelingen

Pilot langer zelfstandig thuis wonen uitgesteld

Omdat als gevolg van corona geen huisbezoeken konden plaatsvinden, is deze pilot uitgesteld.

Inkomsten bouwleges fors hoger

In 2021 zijn opnieuw veel meer aanvragen om vergunningen ingediend dan verwacht op basis van het langjarig gemiddelde. Het gaat om zowel plannen (principe-verzoeken +21% en vooroverleg +43%) als om het aantal uiteindelijke aanvragen (+40%). Het totale opgelegde legesbedrag is € 416.000 hoger dan de oorspronkelijke begroting. We hebben echter geen invloed op het moment dat de aanvraag wordt ingediend. Dit jaar nemen twee industriële complexen en vier grote woningbouwprojecten een aanzienlijk deel van dit bedrag voor hun rekening (respectievelijk € 750.000,- en € 695.000,-).

Effecten

- Aantal inwoners 01-01-2021: 37.185
  Aantal inwoners 31-12-2021: 37.304
  ==> Toename van 119 inwoners
- Ontwikkeling woningvoorraad: netto toevoeging 43
- Aantal verstrekte startersleningen: 41
- Aantal verstrekte stimuleringsleningen: 28

Risico's

- Demografische ontwikkelingen vragen om een scherp kwalitatief woningbouwprogramma
- Opgave om goedkoop en betaalbaar te bouwen versus kwaliteitseisen en financiële haalbaarheid
- Bezwaren vanuit omwonenden en initiatiefnemers

THEMA BEREIKBAARHEID EN VERKEERSVEILIGHEID

Strategisch doel

Woningen en (noodzakelijke) voorzieningen zijn goed en veilig bereikbaar

Operationeel doel

- Nadelige (verkeers)effecten in de woonkernen zoveel mogelijk reduceren
- Verbetering OV, ook voor kwetsbare doelgroepen (o.a. statushouders, uitkeringsgerechtigden en mensen met een beperking)
- Realisatie fietsverbinding tussen Moerdijk en Zevenbergen
- Inzetten op vervoersmogelijkheden tussen kernen, zoals met Bravoflex

Strategisch doel

Werklocaties zijn goed en veilig bereikbaar voor zowel personen als goederen

Operationeel doel

- Korte termijn maatregelen voor alternatieve mobiliteitsvormen naar Haven- en Industrieterrein Moerdijk realiseren
- We blijven inzetten op lange termijn oplossingen voor personenvervoer naar Haven- en in Industrieterrein samen met de bedrijven
- We zetten in op een nieuwe of grotere truckparking binnen de gemeente Moerdijk, samen met partners (RWS, RWB en Provincie)
- Knelpunten rijkswegen (A16 met knooppunten Klaverpolder en Zonzeel en A17 bij Entree Haven- en Industrieterrein) reduceren

Strategisch doel

De buurt is (verkeers)veilig

Operationeel doel

- Extra aandacht voor fietsers. Inzet op een duidelijk en uniform ingericht fietsroutenetwerk naar voorzieningen
- We weren sluipverkeer uit de kernen en realiseren nieuwe verbindingen
- We willen veilige looproutes en gedragsbeïnvloeding
- We gaan de toenemende drukte en overlast op de wegen in het buitengebied tegen
- We stimuleren verkeersveilig gedrag
- We willen voor onze ontheffinghouders in de blauwe zone het administratieve proces rondom de ontheffing zo eenvoudig mogelijk maken

Mijlpalen

Regionaal inzet van het Brabants Mobiliteits Netwerk (BMN)

BMN brengt sinds 2021 samen met de gemeente voor ondernemers in beeld welke mogelijkheden er zijn voor woon-werk verkeer.

Deel schoolzones ingevoerd

Bij de basisscholen in Moerdijk, Heijningen, Noordhoek en Langeweg zijn schoolzones ingericht. Dit wordt gedaan aan de hand van het Dick Bruna thema. De komende jaren willen we dit verder uitbreiden.

Mogelijkheden voor tegengaan sluipverkeer in beeld gebracht

Met bewoners van de verkeerswerkgroepen en dorpstafels zijn de monitorcijfers gedeeld. De oplossingen voor het terugdringen zijn in beide kernen anders. In Moerdijk wordt een combinatie gemaakt met de bewegwijzering die aangepast moet worden voor de LPM- ontwikkelingen. Daarnaast leeft de wens om te handhaven via camera's op vrachtwagens die het vrachtautoverbod negeren. Voor Zevenbergschen Hoek wordt vooral gekeken naar bewegwijzering en het onaantrekkelijk maken van de routes door de kern. Ook handhaving zal hier een belangrijkere rol moeten gaan spelen ten behoeve van het toezien op al geldende verkeersregels. Een camerasysteem is hier minder optimaal toe te passen.

Meerjarenplan Wegbeheer vastgesteld en uitvoering gestart

In juni is de notitie "Wegbeheer Moerdijk 2021-2025" vastgesteld. Direct aansluitend is gestart met de uitvoering van groot onderhoud aan de eerste wegen. Onderdeel van dit groot onderhoud was het verbeteren van de veiligheid voor fietsers, zoals bijvoorbeeld aan de Oudemolensedijk in Fijnaart.

Oudemolensedijk Fijnaart

Voorontwerp bestemmingsplan Randweg Klundert opgesteld

In 2021 is het voorontwerp bestemmingsplan opgesteld en heeft ter inzage gelegen. Het bestemmingsplan is gemaakt op basis van het eerder vastgestelde tracé A3 en ontwerp van de randweg.

Facelift Hazeldonkse Zandweg

De entree van de Hazeldonkse Zandweg in Zevenbergen is verkeersveiliger en aantrekkelijker gemaakt. De weg is opnieuw geasfalteerd en er zijn diverse visuele verkeersremmers aangebracht.

Entree Hazeldonkse zandweg

Ontwikkelingen

Verkeersveiligere N285

Diverse overleggen met de provincie hebben plaatsgevonden om veiligheidsmaatregelen zoals een rotonde bij Langeweg te realiseren. De geplande inspanning van de gemeente is daarmee geleverd, de provincie heeft echter besloten het groot onderhoud uit te stellen tot medio 2025.

Alternatief vervoer

Het stimuleren van alternatief vervoer gaat door, met in achtneming van de coronabeperkende maatregelen. We gaan verder met de doorontwikkeling van station Lage Zwaluwe als onderdeel van het internationale knooppunt Breda waarmee we de bereikbaarheid van het haven en industrieterrein Moerdijk willen verbeteren.

Oplevering noordelijke randweg Zevenbergen naar 2025/2026

De aanbestedingsprocedure voor de realisatie van de Noordelijke randweg Zevenbergen is in augustus 2021 gestart. De oplevering van de nieuwe randweg is beoogd in 2025/2026. Dit is later dan gepland. Als gevolg hiervan zal de zogenaamde afwaardering van de N285 als ter hoogte van Zevenbergen later plaatsvinden. Er wordt te zijner tijd bepaald wat er met de N285 gaat gebeuren.

Visie op laden elektrische auto's in voorbereiding

In 2021 zijn er meer laadpalen gerealiseerd dan in de jaren hiervoor. Om deze versnelde uitrol van laadinfrastructuur te kunnen blijven volgen is nieuw beleid nodig. In 2021 zijn we dan ook gestart met het opstellen van een Laadvisie, die in 2022 wordt afgerond.

Ontwikkelingen truckparking

Regionaal wordt gewerkt aan een oplossing voor het parkeren van vrachtwagens. In de gemeente Moerdijk ligt nu de focus op de locatie bij Kanters (Facility Point Moerdijk). De initiatiefnemer heeft hiervoor een visie opgesteld. Het is nu aan de initiatiefnemer om de haalbaarheid van deze plannen in beeld te brengen. Daarnaast wordt onderzocht om binnen de kaders van het Inpassingsplan Logistiek park Moerdijk truckparking te faciliteren.

Effecten

Onderstaande effecten zijn genoemd in de Begroting voor 2021

- Aantal gebruikers Bravoflex (afgezet tegen de kosten). Door de coronapandemie nog steeds niet op het niveau van 2019. Het reguliere OV zit op 80% van de gebruikers en Bravoflex blijft verder achter.
- Beeld over het sluipverkeer in Moerdijk en Zevenbergschen Hoek. Nog niet gemeten, bewoners zijn betrokken bij maatregelenpakket.
- Waardering alternatieve vervoersvormen wat betreft Haven- en Industrieterrein. Nog niet gemeten.
- Waardering inwoners voor de reconstructie van de Hazeldonkse Zandweg. Opgeleverd, maar nog niet gemeten.

THEMA VEILIGE BUURT

Strategisch doel
We hebben veilige kernen met een sterke sociale structuur

Operationeel doel
- Inwoners kennen elkaar en zorgen voor elkaar (zie ook programma 4)
- BOA's en wijkagenten zijn zichtbaar en wijktoezichtsprojecten worden uitgebreid
- Buurtpreventieteams worden nog effectiever en efficiënter ingezet. Deze werken nog beter samen met wijkagenten, BOA's en wijkconsulenten
- Tegengaan huiselijk geweld, voorkomen burenoverlast, opvang personen met verward gedrag

Strategisch doel
De buurt is goed ingericht, schoon en heel

Operationeel doel
- Verloederde plekken worden aangepakt en ingericht
- Kwaliteit onderhoudsniveau is blijvend zoals afgesproken
- Voldoende sport- en speelruimte
- Duurzame en goed functionerende openbare verlichting van de openbare weg. Meer aandacht voor verlichting van "onveilige plaatsen".
- Ruimte voor waterberging in de openbare ruimte
- Samen met onze inwoners zorgen voor meer bewustwording over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en over het belang van duurzaam beheer voor de dagelijkse staat van onderhoud

Mijlpalen

Aanpak jeugdoverlast

In 2021 is een nieuwe lokale aanpak van jeugdoverlast, via het zogenaamde 7-stappenplan, opgezet. Dit samen met een groot aantal partners. Dit heeft geleid tot een afname van jeugdoverlast in de kernen Zevenbergen en Klundert.

Buurtpreventie leeft in de gemeente Moerdijk

Buurtpreventie blijft een belangrijke bijdrage leveren aan de veiligheid op buurtniveau. In 2021 is het contact met de teams geïntensiveerd en er is samen met de teams veel gedaan aan communicatie. Dit heeft geresulteerd in een stijging van het aantal buurtpreventisten tot een kleine 500, verdeeld over 20 teams. In 2021 is ook in Langeweg een team gestart.

Buurtbemiddeling

In 2021 hebben de vrijwilligers van Buurtbemiddeling, net als voorgaande jaren in veel overlastzaken (63) bemiddeld. In 84% van alle conflicten heeft dit tot een positief resultaat geleid.

Aanleg glasvezelnetwerk gestart

E-fiber is gestart met de aanleg van een glasvezelnetwerk in de gemeente Moerdijk. De uitvoering zal nog doorlopen tot in 2023. Naast E-fiber kunnen er nog andere aanbieders een glasvezelnetwerk aanleggen in onze gemeente. De telecommunicatiewetgeving maakt dit mogelijk.

Aanpak Essentaksterfte

In december is het plan van aanpak Essentaksterfte vastgesteld door de gemeenteraad. Gekozen is voor een actieve aanpak waarbij het verdwijnen van de essen wordt omgezet naar kansen om tot een duurzaam en biodivers bomenbestand te komen. De komende jaren gaan we hier actief mee aan de slag.

Publiekscampagne openbare ruimte opgestart

Deze campagne is gestart om participatie te bevorderen en bewoners te laten zien wat we met zijn allen kunnen doen om onze leefomgeving mooi, heel en veilig te houden.

Vervanging en onderhoud van bruggen

Er zijn in 10 totaal bruggen vervangen en is er aan 13 bruggen groot onderhoud uitgevoerd zodat de levensduur verlengd werd.

Wegenbeheerplan 2021 –2025 vastgesteld
Het betreft het plan van aanpak en budget om het achterstallig onderhoud functioneel en risicogestuurd terug te dringen binnen 10 jaar. Direct aansluitend op de vaststelling van het wegenbeheerplan in juni 2021 is een vliegende start gemaakt met de uitvoering. Er zijn groot onderhoud werkzaamheden uitgevoerd in onderstaande straten:

- Boerendijk, Stoofdijk
- Oudemolensedijk
- Groeneweg (Noordhoek)
- Molendijk
- Langeweg Zuid
- Steenweg (Moerdijk)
- Klaverpolderseweg Moerdijk
- Twintighoven Zevenbergen
- Fietspad Zevenbergseweg
- Nieuwedijk Klundert
- Westrand Zevenbergen
- Steenpad Helwijk

Ontwikkelingen

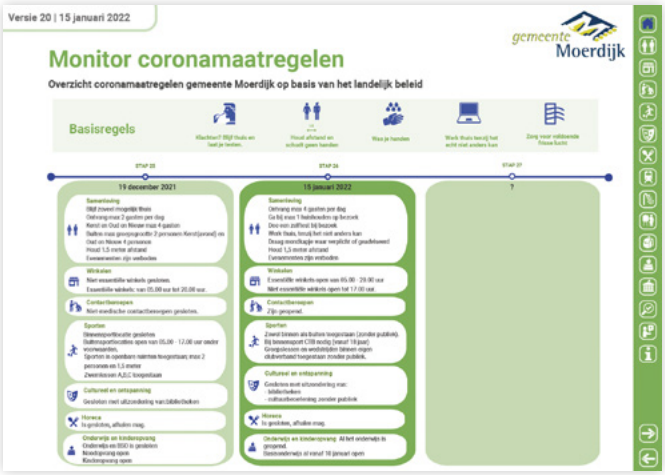
Onderhoud openbare ruimte opnieuw aanbesteed
Dit is via het GroenPlus bestek opnieuw aanbesteed om het gevraagde kwaliteitsniveau te realiseren. Reden voor het opnieuw aanbesteden en niet te kiezen voor verlenging was de stijging van het aantal meldingen en de moeizame samenwerking.

Areaal steeds beter in beeld
Met de oplevering van het beheerpakket in 2021 voor de gehele openbare ruimte komen de arealen die de gemeente onderhoudt steeds beter in beeld. Daarnaast zal het areaal steeds uitbreiden door de extra woningen die worden gebouwd. Dit zal worden gekoppeld aan met name de noodzakelijke opgave van uitbreiding woningbouwlocaties. Het groeiende beheerareaal zal de komende jaren steeds een daaraan gekoppelde verhoging betekenen van de beheer- en onderhoudsgelden.

Bestrijding coronapandemie
Net als in 2020, stond ook in 2021 de aanpak van de coronapandemie centraal binnen de gemeente Moerdijk. Na een rustige zomer kwamen we tegen het einde van het jaar weer in een lockdown terecht, met verstrekkende gevolgen voor onze ondernemers en bewoners. De

maatregelen hadden gedurende het gehele jaar een grote weerslag op de capaciteit van team VTH (o.a. extra inzet BOA-capaciteit), de gemeentelijke veiligheidsstaf en vele andere onderdelen van de gemeentelijke organisatie. We zijn door de vereende inzet en de veerkracht van onze samenleving, door deze moeilijke periode heen gekomen. Een belangrijk deel van de effecten van deze 2 jaar durende crisis zullen vanaf 2022 pas zichtbaar worden. December 2021 kregen we opnieuw te maken met een algeheel vuurwerkverbod waarop gehandhaafd moest worden en wederom extra toezichtscapaciteit heeft gevraagd.
Op het gebied van veiligheid moeten we concluderen dat we ondanks dat we veel van onze ambities hebben moeten bijstellen er ook nog tal van mijlpalen wel zijn bereikt.

Met de gemeentelijke coronamonitor, een eigen product, hebben we de steeds wisselende maatregelenpakketten scherp in beeld gehouden en hier steeds onze gemeentelijke besluitvorming op afgestemd

Sociale veiligheidsproblemen steeds beter in beeld
Door o.a. het besluit tot het inzetten van een wijkGGZ'er en het instellen van een zorgcoordinatiepunt mensenhandel (binnen district de Markiezaten), krijgen we een steeds beter beeld van wat er nodig is om verwarde personen de juiste zorg te bieden en problemen eerder te signaleren. Signalen van uitbuiting en mensenhandel kunnen beter worden opgepakt en er wordt gewerkt aan preventie.

Meer aandacht voor cybercriminaliteit
Zowel binnen de gemeentelijke organisatie (Arda trainingsmodule) als binnen ons bedrijfsleven (online talkshow cybercriminaliteit) hebben we gewerkt aan het vergroten van de awareness.

Effecten

- Het aantal woninginbraken is verder afgenomen van 84 in 2019, 67 in 2020, naar 48 in 2021.
- Het aantal personen dat zich veilig voelt in de eigen buurt is in 2021 met 2% toegenomen tot 86%.
- De waardering van de gemeentelijke zorg voor de openbare ruimte is volgens de inwonerpeiling net als vorige peiling een 6,3.

Meldingen openbare ruimte

Aantal

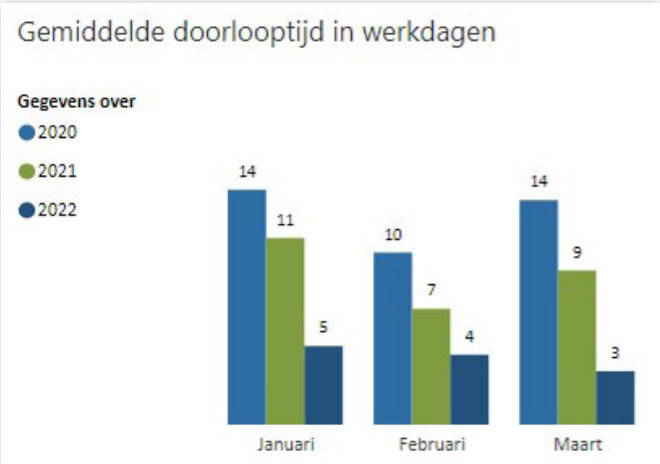
- 2021: 17.281 meldingen
- 2020: 15.791 meldingen

Verklaring verschil

In 2020 werd het overgrote deel van de meldingen over openbare verlichting via het systeem van de aannemer behandeld. In 2021 werden deze meldingen wel in ons dashboard meegenomen. Dat zijn rond de duizend meldingen en daarmee is het grootste verschil verklaard. Verder waren er in juni en juli rond de 50% meer meldingen dan het jaar daarvoor en tot september bleef het aantal meldingen significant hoger. Verbetering was, ondanks het hele groeizame en natte zomerseizoen, nodig en mogelijk. Daarom is besloten het contract voor verzorgend onderhoud niet te verlengen en de opdracht opnieuw op de markt te zetten. Vanaf 1 januari 2022 zijn we een samenwerking aangegaan met een nieuwe partner.

Doorlooptijd

In 2021 liep de gemiddelde doorlooptijd iets op en daar is op geacteerd. We zien nu in de eerste drie maanden van 2022 al een flinke verbetering optreden (zie onderstaande figuur).

Risico's

In 2020 is het meerjaren onderhoudsplan wegen vastgesteld. Daarmee is een actueel beeld verkregen van ons wegenareaal en hebben we kunnen ingrijpen om gevaarlijke situaties en kapitaalvernietiging te voorkomen. Samen met het in 2020 vastgestelde beheerplan kunstwerken is nu een groot deel van de risico's afgedekt. Nog niet voor alle kapitaalgoederen is een actueel inzicht. In 2022 worden objecten en (cultuurhistorische) kunstwerken geïnventariseerd en geïnspecteerd en verwerkt tot een meerjaren onderhoudsplan dat eind 2022/ begin 2023 aan de raad wordt aangeboden. De kans dat we acuut moeten ingrijpen als we een onacceptabele situatie tegenkomen is voorstelbaar. In de meerjarenbegroting is al rekening gehouden met mogelijk onverwachte kosten die hieruit voortvloeien. Daardoor is het financiële risico beperkt.

Ondanks de krappe arbeidsmarkt voor (civiel)technisch personeel is het de gemeente Moerdijk gelukt om steeds redelijk tot goed bemenst te zijn. Ook voor vacatures die zijn voortgekomen uit nieuwe ambities worden opgevuld, maar minder snel dan we zouden willen. We investeren flink op goede arbeidsmarktcommunicatie. In DE6 verband zijn we actief om het vak zo aantrekkelijk mogelijk te maken en mensen te verbinden aan de DE6 gemeenten, zodat iedereen een leven lang kan leren en werken in deze zes West-Brabantse gemeenten.

Het risico op prijsstijgingen in de markt heeft zich wel voorgedaan in 2021. Het meest in het oog springende voorbeeld is het significant duurdere nieuwe contract voor het verzorgende onderhoud van de openbare ruimte voor 2022 en verder, hoewel dat contract pas in 2022 een financieel effect heeft. In 2022 verwachten we overigens nog aanzienlijkere prijsstijgingen. Dit als gevolg van de oorlog in Oekraïne, die bovenop de toch al schaarse grondstoffenmarkt een fors effect heeft.

THEMA ACCOMMODATIES EN VOORZIENINGEN

Strategisch doel

Sociaal maatschappelijke voorzieningen dragen bij aan een stevige sociale structuur en hulp en ondersteuning dichtbij (link met programma 4)

Operationeel doel

- We faciliteren accommodaties en voorzieningen op basis van behoefte, draagvlak, kwaliteit en maatwerk
- We bieden accommodaties en voorzieningen aan op kansrijke en aantrekkelijke plekken waar duurzame en veilige instandhouding en exploitatie mogelijk is
- Er is in de accommodaties een samenhangend, zoveel mogelijk geclusterd aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting
- We stimuleren eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voor instandhouding en exploitatie van sociaal maatschappelijke voorzieningen
- We bieden goede faciliteiten voor een waardig afscheid van en een laatste rustplaats/ asbestemming voor een overledene

Mijlpalen

Onderzoek MFC's/gemeenschapshuizen gestart

De raad heeft in april middelen ter beschikking gesteld voor een onderzoek naar de meest efficiënte en duurzame wijze om MFC's/gemeenschapshuizen te exploiteren en op basis hiervan besluitvorming door de raad voor te bereiden. Per 1 september jl. is gestart met de inventarisatiefase, deze wordt eind van het eerste kwartaal 2022 afgerond. Hiervoor is cijfermateriaal verzameld, zijn bezettingcijfers in beeld gebracht en zijn exploitanten/beheerders en vaste gebruikers geïnterviewd.

Contract exploitatie De Parel verlengd met vijf jaar

Er heeft met de exploitant van MFC De Parel overleg plaatsgevonden om te komen tot een kortere contractverlenging van 2,5 jaar met daarbij een aanpassing van afspraken, in plaats van een contractverlenging van 5 jaar, zoals in het huidige contract is opgenomen. Dit heeft niet geleid tot overeenstemming. Het huidige contract blijft dan ook gehandhaafd tot en met 2026. In de begroting is hier rekening mee gehouden en dit leidt dus niet tot een aanpassing van het budget.

Onderzoek naar toekomst Niervaert
Er is door het college besloten om geen grootschalig onderzoek naar alle vier de gemeentelijke zwembaden te doen. De raad heeft middelen ter beschikking gesteld om het voorkeursscenario voor complex De Niervaert, vervangende nieuwbouw op de huidige locatie, nader uit te werken. Aan een extern bureau is opdracht verstrekt om een behoefte- en haalbaarheidsonderzoek uit te voeren met daarbij een investerings-en exploitatieraming. Besluitvorming op basis van dit haalbaarheidsonderzoek zal in Q3 van 2022 plaatsvinden.

Nieuwe afspraken over exploitatie Standaert
Voor de exploitatie van De Standaert zijn in juni 2021 nieuwe afspraken gemaakt over de huurprijs en de exploitatiebijdrage voor de jaren 2021 en 2022. Voor de periode vanaf 2023 worden nieuwe afspraken gemaakt o.a. aan de hand van resultaten van het onderzoek naar MFC's/gemeenschapshuizen.

Compensatieregeling voor corona
Ook in 2021 waren sociaal-maatschappelijke voorzieningen (deels) gesloten. Met de huurcompensatieregeling voor vrijwilligersorganisaties hebben we de huurinkomsten voor de exploitanten van deze accommodaties zoveel mogelijk op peil gehouden. Dit is gefinancierd met compensatiemiddelen vanuit het Rijk. Uit de jaarrekeningen over 2021 moet blijken of zo de verminderde inkomsten voldoende zijn opgevangen.

Scholenontwikkeling Willemstad /MFA Willemstad en verplaatsing Kogelvangers
Het project is opgesplitst in twee deelprojecten om de processen efficiënter te kunnen inrichten

1. Verplaatsing Kogelvangers: er is een voorlopig ontwerp van de nieuwe veldindeling inclusief positionering nieuw clubgebouw gemaakt en een concept kostenraming opgesteld. Meermaals is hierover tussen verenigingsbestuur en gemeente afstemming geweest.
2. Scholenontwikkeling/MFA: het proces met alle betrokken partijen is hervat om te komen tot een ruimtelijk en functioneel programma van eisen voor de nieuwbouw, de samenwerkingsafspraken en een financieel haalbaar plan.

Voor deelproject 1 zal in 2022 een kredietaanvraag aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Na goedkeuring kunnen de voorbereidingen voor verplaatsing van de velden starten. Voor het nieuwe clubgebouw moet een architect worden ingeschakeld en een planologische procedure worden doorlopen om de bouw mogelijk te kunnen maken.

Voor deelproject 2 MFA wordt het haalbaarheids-onderzoek in 2022 afgerond waarmee er inzicht is in de planologische, maatschappelijke en financiële haalbaarheid. Bij een haalbaar plan, wordt naast een kredietaanvraag voor de vervolgfasen tevens een locatieontwikkelingsovereenkomst aan de gemeenteraad voorgelegd.

MFA Zevenbergschen Hoek
De ruimtestaten en het vlekkenplan voor de verschillende onderdelen zijn uitgewerkt, waarbij ook duidelijk is hoe de gemeenschappelijke ruimten eruit zien. Deze maken onderdeel uit van het gezamenlijk opgestelde ruimtelijk en functioneel programma van eisen. Het college heeft eind 2021 een keuze gemaakt voor de invulling van de grote zaal met het podium. Daarnaast hebben Stichting de Waarden en gemeente gezamenlijk, als toekomstige eigenaren van het MFA, het technisch programma van eisen opgesteld.

Beide programma's van eisen vormen de input voor de investeringsraming. Deze zullen samen in 2022 ter besluitvorming worden aangeboden aan de raad. Na instemming kan het proces voor de uitwerking van het definitief ontwerp worden opgestart.

Brandweerkazerne Willemstad
Voor het onderzoek naar een nieuwe locatie voor de brandweerkazerne hebben diverse gesprekken plaatsgevonden over grondverwerving voor de realisatie van nieuwbouw. Aankoop van gronden blijkt in de huidige marktsituatie lastig te zijn en heeft nog niet geleid tot overeenstemming over de verwerving van een locatie. Het onderzoek voor de kazerne wordt in 2022 voortgezet. In overleg met de brandweer moet een besluit over de toekomstige huisvesting genomen worden.

Toekomstbestendige Gymaccommodaties Zevenbergen
Op 30 september 2021 heeft de raad besloten om plannen uit te werken voor de realisatie van een nieuwe sporthal met drie zaaldelen bij zwembad de Bosselaar (fase 1). En ook plannen uit te werken voor de vervanging van de gymzalen in de Lindonk en Droge Mark op één of meerdere nader te bepalen locaties (fase 2)

De beoogde planning is dat de realisatie van de nieuwe sporthal en gymzalen, afhankelijk van planologische procedure in 2024/2025 gereed zal zijn

Ontwikkeling d'Ouwe school Noordhoek / MFA Noordhoek
Er zijn ontwerpvarianten voor het hele gebouw gemaakt. Als deze nader zijn uitgewerkt, volgt een samenwerkingsovereenkomst tussen Woonkwartier en gemeente. De realisatie van de werkzaamheden wordt voorzien eind 2022.

Scholenontwikkeling Klundert
In 2021 is het startdocument afgerond en in procedure gebracht voor besluitvorming. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad op 10 februari 2022 het startdocument vastgesteld.

De komende periode werken we aan het locatieonderzoek en vervolgens de haalbaarheidsstudie. Het uiteindelijke doel is realisatie van een nieuw schoolgebouw in 2028.

Scholenontwikkeling Fijnaart
In 2021 is een start gemaakt met een locatiestudie naar de ruimtelijke inpasbaarheid van de scholenontwikkeling in Fijnaart, in samenwerking met de schoolbesturen. In 2022 zal het startdocument van het project worden opgesteld. Naast de input uit de locatiestudie en de centrumvisie Fijnaart wordt ook de Visie Integrale Kindcentra betrokken in het startdocument.

Rijksbijdrage voor exploitatietekort zwembaden
Voor de exploitatie van de zwembaden is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bij het Rijk middelen aan te vragen ter compensatie van exploitatietekorten. Een ontvangen totaalbedrag van ruim € 100.000 is overgemaakt aan de exploitanten van De Niervaert, De Bosselaar en De Oester. Bij St. Ons Bad in Willemstad was geen sprake van een tekort.

Renovatie atletiekbaan
In 2021 is de atletiekbaan van AV De Groene Ster gerenoveerd. Niet alleen de rondbaan is gerenoveerd, maar er zijn ook aanpassingen gedaan aan het kogelstootsegment, een nieuwe kogelslingerkooi en poolstokinstallatie. Daarnaast is de baanverlichting verduurzaamd met LED armaturen. De lichtsterkte kan met een app worden aangepast, waardoor nog meer energiebesparing mogelijk is. Na goedkeuring van de keuringsinstantie voldoen alle wedstrijdonderdelen weer aan de reglementen van NOC-NSF en KNAU.

Ontwikkelingen

Overschot op onderhoud buitensport

Bij buitensport is € 126.000 over op onderhoud vanwege de invloed van corona.

Ontwikkelingen Vastgoed

Bij vastgoed is een aantal ontwikkelingen die een financiële afwijking/verschuiving veroorzaken:

Onderzoek Brandveiligheid fase 2

In juli 2021 is krediet beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de brandveiligheid aanpassingen fase 2. De uitvoering van deze werkzaamheden is eind 2022 gereed. In 2021 is de aanbesteding gestart maar er zijn nog geen daadwerkelijke aanpassingen gedaan aan de gebouwen. Het beschikbare budget van € 118.000 voor 2021 wordt daarom overgeheveld naar 2022.

Afronding asbest inspectie en sanering

De 35 gemeentelijke gebouwen zijn eind 2020 en begin 2021 geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest. Met het resterende budget van € 56.570 is in 2021 gestart met de sanering van het aanwezige asbest. In het eerste kwartaal van 2022 is deze sanering afgerond.

Modernisering binnensport locaties

Het college heeft de ' basis inventarislijst primair onderwijs gymaccommodaties' vastgesteld. Deze is tot stand gekomen in overleg met de schoolbesturen. Aan de hand hiervan wordt de inrichting van onze binnensportaccommodaties gemoderniseerd. Voor bestaande accommodaties is in de meerjarenbegroting al rekening gehouden met deze aanpassingen. Bij nieuwbouwsituaties worden de benodigde middelen voor de inrichting meegenomen in de kredietaanvraag van het betreffende project.

Instandhoudingsonderhoud rijksmonumentale objecten, o.a. Stenen Poppen

Eind 2020 is door de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld voor 'instandhoudingsonderhoud' van diverse monumentale objecten, waaronder de Stenen Poppen, Fort de Hel en diverse sluizen in Klundert en Willemstad. In 2021 is gestart met de werkzaamheden, deze worden in het tweede kwartaal van 2022 afgerond

Verduurzaming gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed

Om de klimaatdoelstellingen uit het klimaatakkoord van Parijs te halen wordt de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed opgesteld. In maart 2022 is deze routekaart vastgesteld door de gemeenteraad

Effecten

Tevredenheid van inwoners over sociaal maatschappelijke voorzieningen

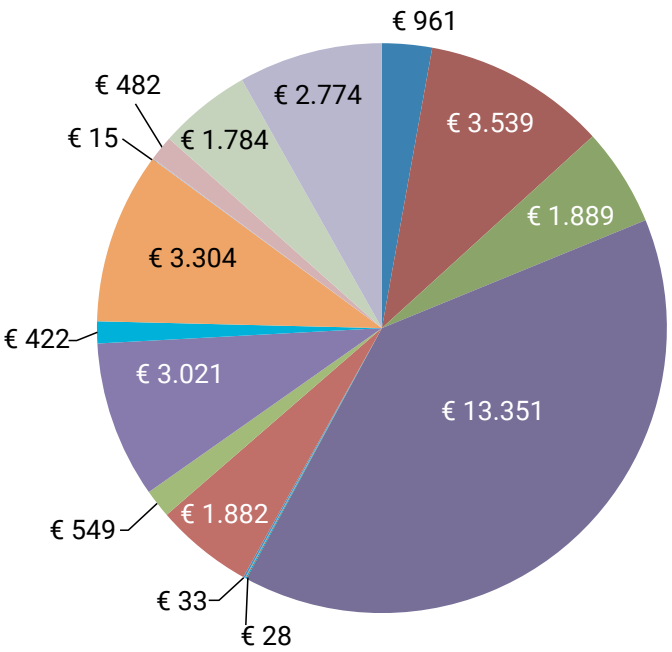
Uit de Inwonerspeiling 2021 blijkt dat de meeste respondenten (zeer) tevreden zijn over het aanbod van sportvoorzieningen (74%), (Gezondheids-) zorgvoorzieningen (72%) en speelvoorzieningen (61%)

LASTEN EN BATEN 2021

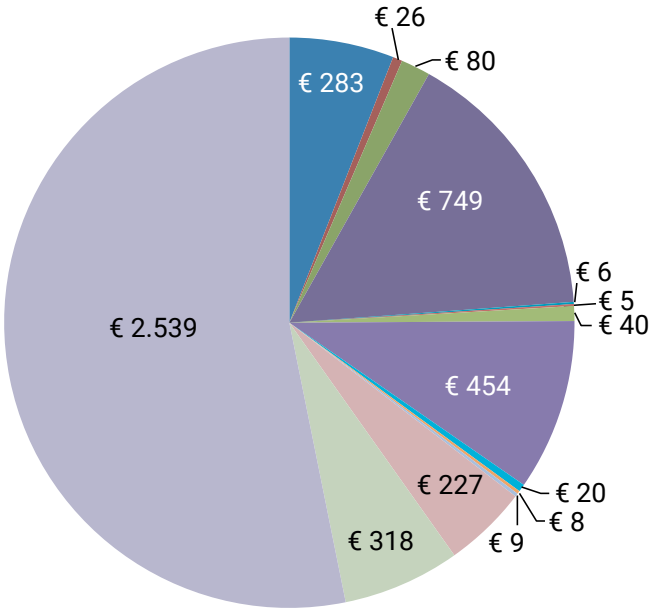
bedragen x € 1.000

LASTEN: € 34.050

- 0.3 Beheer overige gebouw. en grond.
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid
- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.5 Openbaar vervoer
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 4.2 Onderwijshuisvesting

BATEN € 4.775

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, prod., particip.
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recrea
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria
- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.3 Wonen en bouwen

OVERZICHT TAAKVELDEN

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021 Lasten	Baten	Saldo
0.3 Beheer overige gebouw. en grond.	961	-283	678
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.539	-26	3.513
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.889	-80	1.810
2.1 Verkeer en vervoer	13.351	-749	12.602
2.2 Parkeren	28	-6	22
2.5 Openbaar vervoer	15	0	15
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	33	0	33
4.2 Onderwijshuisvesting	1.882	-5	1.877
5.1 Sportbeleid en activering	549	-40	509
5.2 Sportaccommodaties	3.021	-464	2.557
5.3 Cultuurpresentatie, prod., particip.	422	-20	402
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recrea	3.304	-8	3.295
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	15	-9	6
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	482	-227	255
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.784	-318	1.467
8.3 Wonen en bouwen	2.774	-2.539	235
Saldo baten en lasten	**34.050**	**-4.775**	**29.275**
0.10 Mutaties reserves	2.013	-10.183	-8.169
Resultaat na bestemming	**36.063**	**-14.957**	**21.106**

OVERZICHT PROGRAMMA 2

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil realisatie en begr. na wijz.
(Bedragen x € 1.000)				
Totaal lasten	23.681	34.246	34.050	-196
Totaal baten	-2.420	-5.263	-4.775	488
Saldo van baten en lasten	**21.260**	**28.983**	**29.275**	**292**
Storting in reserves	1.787	2.086	1.926	-160
Onttrekking aan reserves	-1.885	-10.218	-10.096	122
Resultaat na bestemming	**21.162**	**20.851**	**21.106**	**255**

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

Onze gemeente heeft een sterke economische functie van regionale en nationale betekenis. Hierdoor ontstaat zowel werkgelegenheid voor onze eigen inwoners als voor de regio. De economische doorontwikkeling biedt kansen voor een inclusieve arbeidsmarkt en het aantrekken van nieuwe inwoners om de leefbaarheid te versterken en onze voorzieningen op peil te houden.

De economische positie van de gemeente wordt verder uitgebouwd door economische kansen te benutten, met oog voor de effecten op de leefbaarheid van onze kernen. We kunnen de economische kracht van het haven- en industrieterrein waar mogelijk koppelen aan andere lokale en regionale opgaven. Er liggen kansen om de spin-off vanuit de industrie richting lokale bedrijvigheid te vergroten.

De aanwezigheid van de zeehaven van Moerdijk en ons uitgestrekte buitengebied met agrarische bebouwing en recreatieterreinen hebben helaas een aantrekkingskracht op de georganiseerde criminaliteit. Die kan ondermijnende effecten hebben op onze samenleving.

THEMA HAVEN- EN INDUSTRIETERREIN

Strategisch doel:

Het Haven en Industrieterrein ontwikkelt zich in balans met haar omgeving (People, Planet, Profit)

Operationeel doel

- We dragen actief bij aan het opstellen en realiseren van de Uitvoeringsagenda Havenstrategie 2018 e.v.
- We zoeken een krachtige samenwerkingspartner voor het Havenbedrijf Moerdijk NV.

Strategisch doel

We benutten de economische kracht van het Haven- en Industrieterrein ten behoeve van een vitaal en duurzaam Moerdijk

Operationeel doel

- We ondersteunen de realisatie van het Logistiek Park Moerdijk
- We realiseren het flankerend maatregelenpakket MoerdijkMeerMogelijk en voeren de Moerdijkregeling uit
- We zetten in op het vergroten van spin off vanuit het Haven- en Industrieterrein richting lokale ondernemers
- We verkennen kansen in het dossier NL Delta

Mijlpalen

Eerste partij tekent voor vestiging op LPM

In juni 2021 heeft DSV als eerste partij getekend voor de ontwikkeling van meer dan 200.000 m2 hoogwaardige opslag en distributie op een perceel van 34 hectare. Insteek is dat het bedrijf in 2023 operationeel kan zijn op deze locatie. Het bouwrijp maken van het gebied is in volle gang.

Corporate strategy havenbedrijf aangescherpt

In december 2021 hebben de aandeelhouders van het Havenbedrijf ingestemd met de aangescherpte corporate strategy. Deze bedrijfsstrategie vloeit voort uit

de havennota 2020-2030 en de Havenstrategie Moerdijk 2030. Waar de havenstrategie de ambitie vormt van het Havenbedrijf, de provincie en de gemeente gezamenlijk, vormt de corporate strategy de eigen bedrijfsstrategie van het havenbedrijf. De strategie heeft betrekking op de periode 2021-2025. Opgaven en doelen worden jaarlijks geprioriteerd en geoperationaliseerd in de begroting.

RIA regio Breda gereed, verstedelijkingsstrategieën in ontwikkeling

Het rijk heeft de stedelijke regio's uitgedaagd om tot een verstedelijkingsstrategie en regionale investeringsagenda's te komen. Moerdijk ligt op het snijvlak van de stedelijke regio Breda-Tilburg en West Brabant West. Mede vanwege de economische impact van het Haven- en Industrieterrein is Moerdijk partner in beide verstedelijkingstrajecten. Voorjaar 2021 heeft het college de Regionale Investeringsagenda (RIA) regio Breda vastgesteld. Het Haven- en Industrieterrein is hierin als economische toplocatie en energiehub goed gepositioneerd. Om een goede koppeling te maken tussen grootschalige werkgelegenheid en het stedelijk gebied waar veel werknemers wonen, is in de RIA o.a. ingezet op verbeteren van de bereikbaarheid van het Haven- en Industriegebied met snelfietspaden en collectief vervoer. Daarnaast is de locatie Zevenbergen Oost gepositioneerd als grootschalige woningbouwlocatie, waar de LPM-opgave (extra woningbouw) kan worden ingevuld. De RIA regio Breda wordt in 2022 opgewerkt tot een verstedelijkingsstrategie en een RIA op stedelijke regio Breda-Tilburg-schaalniveau. Het traject om in West Brabant West tot een verstedelijkingsstrategie te komen is later gestart en komt in 2022 tot eerste resultaten.

Ontwikkelingen

Naar een nieuwe Uitvoeringsagenda Havenstrategie

In de periode 2018 – 2021 hebben Havenbedrijf, provincie en gemeente gezamenlijk gewerkt aan de Uitvoeringsagenda Havenstrategie Moerdijk 2030. Focus in deze agenda lag op innovatiebevordering en versterking van het ecosysteem. De afgelopen jaren

zijn mooie resultaten bereikt, maar de stuurgroep havenstrategie heeft ook geconstateerd dat het in de nieuwe uitvoeringsagenda wenselijk is om de opgaven “dichter bij huis” te houden en beter aan te laten sluiten op de eigen sturingsinvloed. Partijen zijn momenteel in gesprek over de uitvoeringsagenda 2022 – 2025. Medio 2022 verwachten we de nieuwe uitvoeringsagenda Havenstrategie vast te stellen. Er wordt verkend of VNO-NCW en Rewin als partner kunnen aansluiten.

Investeringen kansrijk voor cofinanciering vanuit het JTF

In 2022 zal het Europese Just Transition Fund (JTF) open worden gesteld. Dit fonds komt beschikbaar voor regio’s met (chemische) industrieclusters die sterk afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Middelen zijn bedoeld om invulling te geven aan de transitieopgave. Het Rijk heeft in Zuid-Nederland drie gebieden aangewezen die in aanmerking komen voor het JTF, waaronder West-Brabant. Voor dit gebied is € 58,5 miljoen gereserveerd als co-financiering voor investeringen in innovatie, infrastructuur en arbeidsmarkt. In 2021 is een inventarisatie gemaakt van mogelijke projecten. Vanuit de Moerdijkse industrie (o.a. Shell) zit er veel betrokkenheid op de thema’s innovatie en infrastructuur. Gemeente Moerdijk heeft zich opgeworpen om op het thema arbeidsmarkt projecten en partners te mobiliseren om tot succesvolle aanvragen te komen. Het project “hybride leeromgeving Moerdijk” (uitvoeringsagenda havenstrategie) is er hier een van.

Gemeentelijk havenkompas

In navolging van de vastgestelde bedrijfsstrategie door het havenbedrijf, willen we ook als gemeente scherpstellen op de eigen opgaven en ambities binnen de breedte van de Havenstrategie. Hierbij willen we de uitkomsten betrekken uit een interne verkenning naar de spin-off en meerwaarde van het Haven- en Industrieterrein voor de gemeente die in 2021 is uitgevoerd.

NLDelta

In de zomer van 2021 is gebleken dat het aanvragen van de status nationaal park nieuwe stijl nog een stap te ver was. Meerdere partijen zijn (nog) niet voldoende aangehaakt en ook het toetsingskader vanuit het ministerie is nog niet voldoende ingericht om de aanvragen nieuwe stijl te kunnen toetsen. Hierdoor is het aanvragen van de status on hold gezet. In 2021 en eerste helft 2022 wordt ingezet op het vergroten van het draagvlak voor het aanvragen van de status. In de zomer van 2022 wordt bekeken waar we op dat moment staan en of de status nationaal park nieuwe stijl aangevraagd kan worden.

Effecten

De vaststelling van de strategische monitor Havenstrategie is uitgesteld naar medio 2022. Voor een overzicht van de jaarcijfers van het havenbedrijf verwijzen we naar de website www.portofmoerdijk.nl.

THEMA VITALE CENTRA

Strategisch doel:

Zevenbergen, Fijnaart, Klundert en Willemstad hebben een bereikbaar, compact winkelhart dat uitnodigt als ontmoetingsplaats, met een aantrekkelijk aanbod van detailhandel, horeca, culturele en recreatieve functies en evenementen

Operationeel doel

- We realiseren de centrumontwikkeling Zevenbergen, inclusief de heropening van de Roode Vaart
- We verbinden de omgeving rondom de oude suikerfabriek (project Zevenbergen Noord) met het centrum
- We realiseren de centrumontwikkeling Klundert (met aandacht voor de potentie van de Bottekreek)
- We ontwikkelen een plan om tot een vitaal centrum in Fijnaart te komen (inclusief mogelijke verplaatsing van een supermarkt)
- We onderzoeken wat er aanvullend op de lopende en beoogde projecten nodig is voor vitale centra in Zevenbergen, Klundert, Fijnaart en Willemstad. In Willemstad ligt daarbij de nadruk op de balans tussen toerisme en wonen

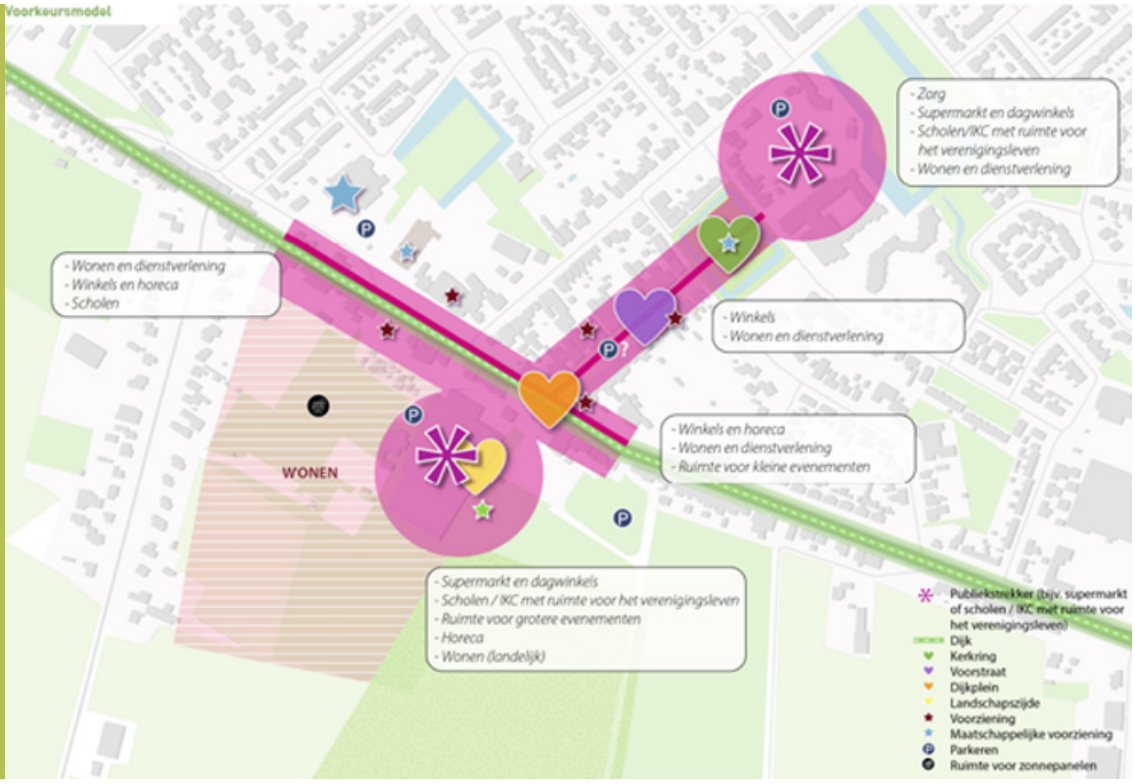
Mijlpalen

Fijnaart – vaststelling centrumvisie

Op 16 december 2021 is de centrumvisie voor Fijnaart (unaniem) vastgesteld. Het afgelopen jaar hebben inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden kunnen meedenken over het toekomstperspectief van het vitale centrum voor Fijnaart. Met de visie wordt ingezet op de clustering van voorzieningen en evenementen en er is behoefte aan een bruisend dorpsplein. Onderdeel van de centrumvisie is een concrete uitvoeringsparagraaf waarin de belangrijkste acties zijn benoemd om te komen tot een vitaal centrumgebied.

Zevenbergen – afronding deelgebieden Haven en Markt

De deelgebieden Markt en Haven zijn zo goed als afgerond. Het water stroomt door de Haven en de volledige openbare ruimte is reeds eind 2020 in gebruik genomen. Het werk is formeel nog niet opgeleverd door de bouwcombinatie. Diverse herstelwerkzaamheden moeten nog worden opgepakt en de administratieve afhandeling van het contact met de bouwcombinatie dient nog te worden afgerond.

Zevenbergen – deelgebied Molenstraat

De werkzaamheden voor het deelgebied Molenstraat met de realisatie van een parkeergarage, appartementen en commerciële ruimte zijn zo goed als afgerond in 2021. Begin 2022 volgde de officiële opening (van o.a. de supermarkt). Met de realisatie van het deelgebied Molenstraat wordt de compacte winkelstructuur in het centrum van Zevenbergen verder versterkt met een belangrijke publiekstrekker, waardoor de vitaliteit van het centrum als geheel verbetert.

Klundert – start uitvoering centrumontwikkeling fase 1

In 2021 is gestart met het opknappen van de vlonders aan de Bottekreek. De onderconstructie is vervangen en weer up-to-date. Daarnaast zijn er nieuwe vlonderplanken gelegd en daarmee zijn de vlonders weer als nieuw. Ook is het metselwerk van de muurtjes rondom de vlonders weer netjes gemaakt. In 2022 worden de laatste werkzaamheden uitgevoerd, waarmee fase 1 kan worden afgerond.

Actualisatie beleidsregels

In 2021 is een aantal beleidsregels geactualiseerd om enerzijds de verhouding tussen activiteiten en de omgeving vast te leggen en anderzijds ondernemers meer ruimte te bieden om te kunnen ondernemen. Het gaat onder meer om de Verordening Winkeltijden en de Nadere regels terrassen. Met de aanpassing van de beleidsregels krijgen ondernemers de mogelijkheid om een terras te realiseren aan nieuwe haven in Zevenbergen, maar ook hebben alle ondernemers de mogelijkheid om ruimere openingstijden te hanteren op zon- en feestdagen.

Opnieuw tijdelijk grotere terrassen

Ook in 2021 zijn de horecaondernemers in de gelegenheid gesteld om extra terrasruimte aan te vragen in verband met de beperkende coronamaatregelen. Hier is door 34 ondernemers gebruik van gemaakt. Er zijn wel enkele meldingen van overlast gedaan, maar ook dit jaar hebben de verruimde terrassen vrijwel geen negatieve klanken opgeleverd vanuit de omgeving.

Geen leges evenementen

De evenementenbranche, horeca en verenigingen verzorgen traditioneel een groot deel van de evenementen in Moerdijk. Het hele jaar was onzeker of evenementen door kunnen konden gaan als gevolg van de steeds wisselende coronamaatregelen.

Om te voorkomen dat leges een drempel vormden voor het aanvragen van vergunningen heeft het college besloten om in 2021 geen leges voor evenementenvergunningen en ontheffingen artikel 35 Alcoholwet in rekening te brengen.

Ontwikkelingen

Zevenbergen – Stoofstraat

In 2021 is een biedingsprocedure doorlopen voor de verkoop van de locatie Stoofstraat. De hoogste bieder is bepaald. Voorafgaand aan levering van de grond aan de ontwikkelaar vindt een bodemsanering plaats. De voorbereidingen voor de sanering hebben meer tijd in beslag genomen dan eerder voorzien. Om die reden zal levering van de grond pas plaatsvinden in het 4e kwartaal van 2022. Start bouw wordt voorzien eind 2022/begin 2023.

Willemstad - Start uitvoeringsprogramma vitaal centrum

Om de vitaliteit van het centrum in Willemstad te verbeteren is in 2021 een start gemaakt met een Uitvoeringsprogramma. Het Uitvoeringsprogramma wordt in samenwerking met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden uitgewerkt en wordt in 2022 vastgesteld.

Klundert – ontwikkeling plannen centrumontwikkeling fase 2

In september 2021 is een krediet gevoteerd voor de ontwikkeling van plannen voor fase 2 van de centrumontwikkeling, als vervolg op de renovatie van de vlonders aan de Bottekreek. Fase 2 van de centrumontwikkeling omvat het opknappen van de openbare ruimte aan de Voorstraat, Molenstraat en Zevenbergsche Poort.

Uitvoering ondernemersfondsen Fijnaart, Klundert en Zevenbergen

In 2021 is verder uitvoering gegeven aan de Ondernemersfondsen Fijnaart, Klundert en Zevenbergen. Ook is het eerste jaar, 2020, geëvalueerd samen de ondernemersverenigingen. De conclusie van de evaluatie 2020 is dat alle ondernemersfondsen, ondanks de coronapandemie, hebben geïnvesteerd in activiteiten om het ondernemersfonds op een goede wijze te laten functioneren, zodat wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstellingen. De verwachting is dat er in de navolgende jaren meer activiteiten en evenementen georganiseerd kunnen worden.

Effecten

Leegstand naar centrumgebied

Ondanks alle trends en ontwikkelingen en de coronapandemie is de leegstand vrijwel stabiel gebleven in de vitale centra van de gemeente Moerdijk. In Zevenbergen is zelfs een afname waarneembaar. Dit heeft te maken met enkele transformaties van winkelruimte naar wonen.

Tabel Ontwikkeling leegstand 2020-2021 (aantal panden; bron: Locatus)

omvang leegstand	2020	2021	verandering in aantal	verandering %
Centrum Fijnaart	1	1	0	0%
Centrum Klundert	2	3	+1	50%
Centrum Willemstad	4	4	0	0%
Centrum Zevenbergen	15	13	-2	-13%
Totaal vitale centra	**22**	**21**	**-1**	**-5%**

Ontwikkeling commercieel aanbod per centrumgebied (vkp)

Als wordt gekeken naar de ontwikkeling van het winkelaanbod in de vitale centra dan is het aanbod licht afgenomen met 4 winkels. De afname ligt in lijn met de landelijke trends en ontwikkelingen waaruit blijkt dat er minder behoefte is aan fysieke winkels.

Tabel Ontwikkeling winkelaanbod naar centrumgebied (aantal panden; bron: Locatus)

omvang winkelaanbod	2020	2021	verandering in aantal	verandering %
Centrum Fijnaart	12	12	0	0%
Centrum Klundert	29	28	-1	-3%
Centrum Willemstad	9	9	0	0%
Centrum Zevenbergen	64	61	-3	-5%
Totaal vitale centra	**114**	**110**	**-4**	**-4%**

Voor de horeca geldt dat het aanbod licht is toegenomen in de vitale centra van de gemeente Moerdijk.

Tabel Ontwikkeling horeca aanbod naar centrumgebied (aantal panden; bron: Locatus)

omvang horeca aanbod	2020	2021	verandering in aantal	verandering %
Centrum Fijnaart	7	7	0	0%
Centrum Klundert	10	10	0	0%
Centrum Willemstad	11	12	+1	9%
Centrum Zevenbergen	26	28	+2	8%
totaal vitale centra	**54**	**57**	**+3**	**6%**

THEMA TOERISME

Strategisch doel

We trekken meer toeristen aan, die langer blijven, meer plekken bezoeken en meer besteden

Operationeel doel

- We creëren een goed verbindingennetwerk over water (binnen- en buitenwater) dat belangrijke punten met elkaar verbindt
- We optimaliseren het fiets- en wandelnetwerk door het toevoegen of aanpassen van verbindingen en het toevoegen van elementen die het gebruik en de beleving van het netwerk aantrekkelijker maken (bv. bankjes, informatieborden, watertappunten etc.)
- We zorgen voor onderhoud en optimalisatie van de verdedigingswerken in Willemstad en Klundert
- We zorgen voor behoud van onze monumenten
- De Stelling van Willemstad heeft een bepalende positie binnen de Zuiderwaterlinie
- We zorgen voor een goede informatievoorziening over de gemeente Moerdijk en de Stelling van Willemstad voor bezoekers en inwoners

Strategisch doel

Met MoerdijkMarketing positioneren en profileren we Moerdijk als aantrekkelijke gemeente voor wonen, werken en recreatie om inwoners aan te trekken

Operationeel doel:

- We informeren en enthousiasmeren bezoekers over Moerdijk als aantrekkelijke woon- en werkgemeente

Mijlpalen

Opening Mauritshuis in juli 2021

Op 22 juli is het vernieuwde Mauritshuis geopend door gedeputeerde Stijn Smeulders en wethouder Danny Dingemans. Het Mauritshuis is na de verbouwing en het opnieuw inrichten het nieuwe bezoekerscentrum met (toeristische) informatie over het Mauritshuis, Willemstad, de Stelling van Willemstad en de Zuiderwaterlinie.

Aanbesteding veerverbindingen
De aanbesteding Expeditie Haringvliet is in het najaar van 2021 de markt opgegaan en heeft geresulteerd tot een gunning in januari 2022. De aanbesteding van de pontverbindingen Moerdijk- Strijensas en Numansdorp-Willemstad is begin 2022 de markt opgegaan. Verwacht wordt dat deze in april 2022 wordt afgerond.

Stelling van Willemstad verbinden over land en water
In de zomer van 2021 heeft een shuttledienst Willemstad (Mauritshuis), Fort de Hel en Fort Sabina met elkaar verbonden. Na evaluatie is besloten deze dienst in 2022 opnieuw aan te bieden.

Onderhoud verdedigingswerken
De Stenen Poppen en andere delen van de vestingwerken/onderdelen van de Stelling van Willemstad hebben een onderhoudsbeurt gehad of krijgen die begin 2022.

Ontwikkelingen

Programmatisch toezicht monumenten
De quickscan naar de staat van monumenten is al afgerond in 2020. Op basis daarvan wordt een programmatische aanpak van toezicht op de instandhouding van de gemeentelijke en rijksmonumenten in Moerdijk uitgewerkt. Dat wordt onderdeel van het in 2022 vast te stellen nieuw VTH-beleid. Dit betreft de invulling van de wettelijke taken als bevoegd gezag.

De invulling van deze wettelijke verplichting voor de monumenten in gemeentelijk eigendom wordt vormgegeven in een meerjarig onderhoudsprogramma.

Inrichten openbaar gebied rondom Stenen Poppen
In het laatste kwartaal 2021 is tot een ontwerp gekomen waar alle partijen zich in kunnen vinden. Dit is vastgelegd in het bouwplanoverleg met RCE en provincie in december. In 2022 wordt dit plan uitgevoerd.

Onderhoud en instandhouding monumenten
In zomer 2021 is er krediet beschikbaar gesteld voor het onderhoud aan verschillende monumenten in de gemeente. Na het beschikbaar stellen is het onderhoud gestart. Omdat dit doorloopt in 2022 wordt het beschikbaar gestelde budget overgeheveld naar 2022.

Actualiseren archeologiekaart
Er is een aanvang gemaakt met de actualisatie van de archeologiekaart om goed in te kunnen spelen op de omgevingswet. Hierbij wordt een versoepeling van de archeologische onderzoeksplicht verwacht.

Fort de Hel
In het najaar van 2021 is besloten de overeenkomst met de huidige exploitant niet te verlengen. Er wordt een lange termijn traject opgestart waarbij een ontwikkelplan Fort de Hel wordt opgesteld. Op basis daarvan wordt een nieuw aanbestedingstraject doorlopen. In de tussentijd wordt een kortlopende overeenkomst opgesteld waarbij de huidige exploitant de eerste gesprekspartner is.

Fort Sabina
Op Fort Sabina lopen verschillende projecten.
Het project gevelrenovatie is uitgewerkt, de verduurzamingsmogelijkheden zijn in beeld gebracht en het poortgebouw is verbouwd. In 2022 wordt een voorstel voor de renovatie in de raad gebracht, de plannen voor de verduurzaming verder uitgewerkt met een installateur en het poortgebouw beleefbaar gemaakt.

Toeristisch Fonds Moerdijk
Op verzoek van en in overleg met het bestuur Toeristisch Fonds Moerdijk (TFM) is besloten het fonds per 1 januari 2022 te stoppen. Het beschikbare budget voor toeristische initiatieven van ondernemers is, onder dezelfde voorwaarden als bij TFM, ondergebracht bij gemeente Moerdijk.

Website VVV Moerdijk
In 2021 is het besluit genomen om de huidige VVV-website te actualiseren en aan te passen naar een website die aansluit bij regionale ontwikkelingen. Dit houdt in dat een andere partij de website bouwt met een database aan de achterkant die makkelijk te koppelen is aan databases van toeristische marketingorganisaties in de regio. We lopen hierbij vooruit op de wens om in de toekomst intensiever samen te werken met regiopartners met als doel de informatievoorziening voor bezoekers en inwoners te optimaliseren. De website is naar verwachting medio 2022 gereed (drietalig: Nederlands, Engels en Duits).

Effecten

Website

WEBSITE	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	2021
Page views	4081	4605	5996	6868	8993	9762	14046	15280	10146	6664	4290	3453	**94184**
visits	2736	2844	3522	4136	5383	5719	8218	8970	6029	4023	2970	2236	**56786**
Unique visitors	2443	2553	3078	3651	4770	5026	7102	7641	5125	3435	2669	1931	**49424**
Returning visitors	293	291	382	462	537	592	996	986	697	433	266	237	**6172**

Social Media

SOCIAL MEDIA	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	2021
Facebook acties	518	704	367	194	175	349	208	869	90	26	51	105	**3656**
Facebook bereik	5318	6814	7591	2920	1976	5483	3696	8751	1685	844	886	2032	**47996**
Facebook volgers	477	437	474	478	486	489	465	473	479	482	482	484	
Instagram acties	825	3047	170	196	210	149	191	149	50	19	25	37	**5068**
Instagram volgers	261	269	2579	1972	2558	1937	2110	2082	554	367	373	373	

Aantal passagiers

Verbinding	# passagiers 2019	# passagiers 2020	# passagiers 2021
Expeditie Haringvliet (totaal op alle routes)	1850-3250	-*	1350
De Anna (W'stad-Numansdorp)	2555	1613	2179
De Lucretia (Moerdijk-Strijensas)	1724	1435	1725
Waterpoortpont	2448	-**	290

** In 2020 was Willemstad geen halte in de Expeditie Haringvliet.*

*** De Waterpoortpont heeft vanwege corona niet gevaren in 2020, in 2021 is een alternatieve dienstregeling gevaren.*

Bezoekers Mauritshuis

Maand	# bezoekers	Maand	# bezoekers
Januari	Gesloten *	Juli	1584
Februari	Gesloten*	Augustus	3226
Maart	Gesloten*	September	2377
April	Gesloten*	Oktober	784
Mei	Gesloten*	November	450
Juni	Gesloten*	December	164**

** Vanwege corona en verbouwing is het Mauritshuis pas vanaf 10 juli weer opengegaan.*

*** Het Mauritshuis is vanaf 19 december weer dichtgegaan vanwege de corona maatregelen.*

Archeologische onderzoeken

Er zijn in 2021 in totaal 69 onderzoeken opgevraagd en getoetst.

Risico's

Een bezoeker kent geen gemeentegrenzen. Een bezoeker komt naar een stad of streek voor de omgeving en de activiteiten die binnen een bepaalde straal worden aangeboden. Vaak niet enkel in één gemeente. Om goed aan de vraag te voldoen worden toeristische ontwikkelingen dan ook in (verschillende) samenwerkingsverbanden vormgegeven en uitgevoerd (en uiteraard altijd vertaald naar de lokale situatie). Dit brengt wel risico's met zich mee. Ontwikkelingen worden vaak door meerdere partijen bedacht, uitgevoerd en betaald. Hierdoor versterken we elkaar, maar lopen we ook de kans dat we elkaar vertragen. Door consensus over wat we willen doen, bestuurlijke besluitvorming of het in orde krijgen van de financiering. Over het algemeen geldt voor toerisme wel dat het geheel meer is dan de som der delen en de kansen die deze samenwerkingsverbanden ons opleveren een meerwaarde zijn voor ons toeristische product.

THEMA ARBEIDSMARKT

Strategisch doel

We hebben een inclusieve arbeidsmarkt met een arbeidsplaats voor iedereen die kan werken

Operationeel doel

- We scholen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt om richting de sectoren waar in de toekomst veel werk te vinden is, zoals zorg, techniek en logistiek
- We combineren participatie en integratie door het ontwikkelen van leer-werktrajecten voor statushouders
- We zijn als gemeente een voorbeeld van goed werkgeverschap, onder meer door het bieden van arbeidsplaatsen voor mensen met een beperking
- Wij bieden onze meest kwetsbare inwoners via beschut werk en leerwerktrajecten de mogelijkheid om te werken en zo onderdeel te zijn van de maatschappij

Strategisch doel

Er is voldoende en goed gekwalificeerd personeel voor nieuwe en bestaande bedrijven

Operationeel doel

- We verbeteren de aansluiting van onderwijs(aanbod) op de personeelsvraag van bedrijven
- We benutten de synergiemogelijkheden met onze arbeidsmarkt door actief in te zetten op realisatie van het Port of Skills, thema binnen de Uitvoeringsagenda Havenstrategie Moerdijk 2030
- We ontwikkelen een integrale aanpak ten aanzien van de vraagstukken rondom arbeidsmigratie

Mijlpalen

Mobiliteitscentrum West-Brabant gestart

Met behulp van coronagelden is het mobiliteitscentrum West-Brabant gestart. Een plek voor alle werk gerelateerde vragen van burgers voor de arbeidsmarktregio. Vanuit centrumgemeente Breda wordt dit voor onze regio getrokken. Moerdijk kent een bijzondere positie in de arbeidsmarktregio vanwege onze grote bedrijvigheid. De regionale samenwerking zal voor Moerdijkse bedrijven zorgen voor een grotere naamsbekendheid bij werkzoekenden

Arbeidsmarkt centrale rol in komende jaren

De arbeidsmarkt staat al geruime tijd onder hoogspanning. In 2021 is de golf van werkloosheid n.a.v. corona uitgebleven. Er zijn veel vacatures in de sectoren waar Moerdijk sterk in is, zoals de logistiek. De verwachting is dat dit de komende jaren zo zal blijven. Daarom kijken we naar projecten als een hybride leeromgeving in de logistiek. In 2021 zijn we gestart met een onderzoek naar het draagvlak voor een hybride leeromgeving. De businesscase die daaruit voortkomt zal begin 2022 worden opgeleverd.

West-Brabant werkt met talent gestart

De nieuwe uitvoeringsagenda West-Brabant werkt met talent is gestart om projecten rond arbeidsmarkt vanuit de Regio West-Brabant (RWB) te ondersteunen. Vanuit de uitvoeringsagenda worden projecten gefinancierd die bijdragen aan de ontwikkeling en het behoud van talent voor West-Brabant. Ook Moerdijkse bedrijven en organisaties kunnen hier aanvragen voor indienen.

Human Capital agenda

In 2021 is er een nieuwe Human Capital Agenda (HCA) geschreven vanuit de arbeidsmarktregio. Deze agenda is leidend voor het arbeidsmarktbeleid van de komende jaren. De agenda is geschreven door de RWB, samen met gemeenten en wordt nu door de samenwerkingspartners zoals het bedrijfsleven en het onderwijs bekeken. De verwachting is dat er komend jaar op basis van de HCA-samenwerkingsovereenkomsten kunnen worden gesloten om samen te werken aan arbeidsmarktopgaven in onze regio. Gemeente Moerdijk heeft actief bijgedragen aan de totstandkoming van de agenda.

WVS en ketensamenwerking

De WVS heeft afgelopen jaar samen met het Werkplein en de ISD Brabantse Wal geïnvesteerd in de ketensamenwerking. Zij hebben 3 proeftuinen georganiseerd. De resultaten van deze proeftuinen komen in de loop van 2022. De verwachting is dat de proeftuinen gaan bijdragen aan meer maatwerk en een betere ontwikkeling van de C doelgroep.

Arbeidsmigranten

Op 9 juli 2021 is het regionaal afsprakenkader arbeidsmigranten West-Brabant door alle

regiogemeenten ondertekend. Hiermee is regionale afstemming opgestart. Dit afsprakenkader sluit aan op de integrale aanpak arbeidsmigratie Moerdijk (2020).

Ter uitwerking van de beleidskeuzes uit de integrale aanpak is het ruimtelijk afwegingskader passendheid omgeving huisvesting arbeidsmigranten vastgesteld op 15 juli 2021 en de verordening huisvesting arbeidsmigranten op 16 december 2021. Met deze verordening is de huisvesting van arbeidsmigranten vergunningsplichtig geworden. Op 9 december 2021 is een speciale raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd over de volkshuisvestelijke en de sociaal-maatschappelijke stappen die worden gezet.

Ontwikkelingen

Plek arbeidsmarkt

Gemeente Breda krijgt als centrumgemeente voor West-Brabant een nieuwe rol. Er wordt een plek opgebouwd in 2022 om alle arbeidsmarkt gerelateerde vragen van burgers te beantwoorden

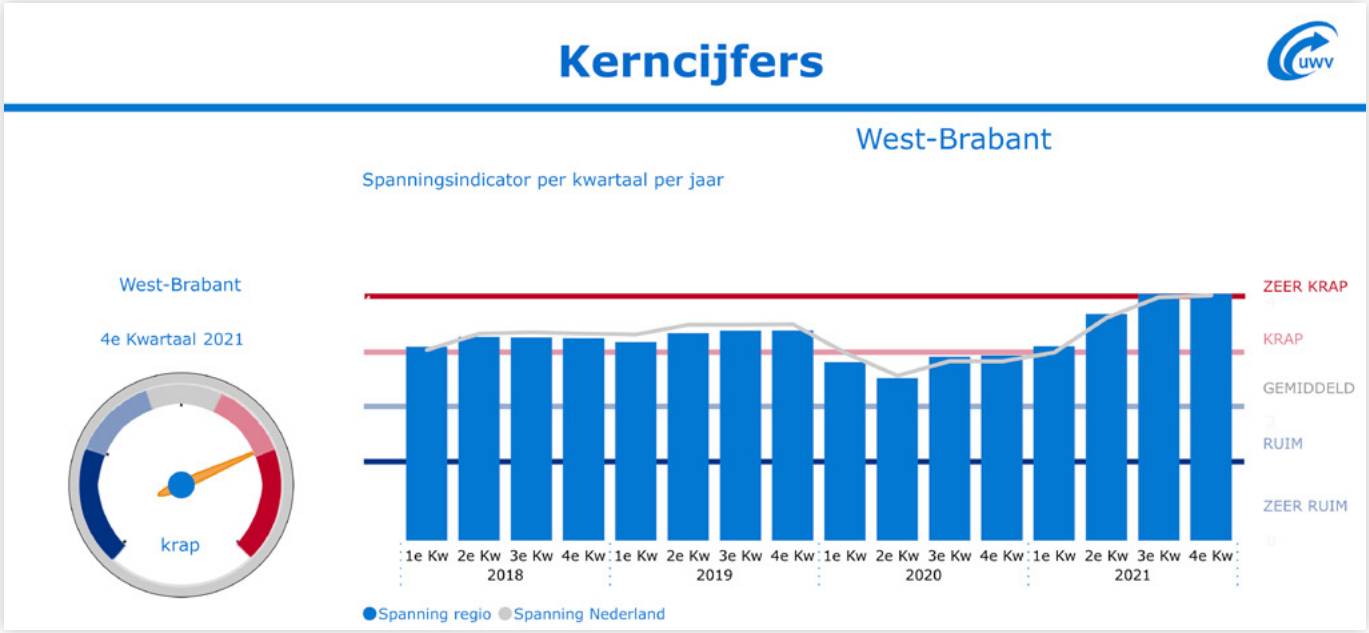
JTF gepositioneerd

Gemeente Moerdijk staat goed gepositioneerd voor Europese subsidies rond verduurzaming. Dit raakt voor een groot deel arbeidsmarkt. De afgelopen maanden hebben in het teken gestaan van het positioneren van het Moerdijks belang in deze agenda.

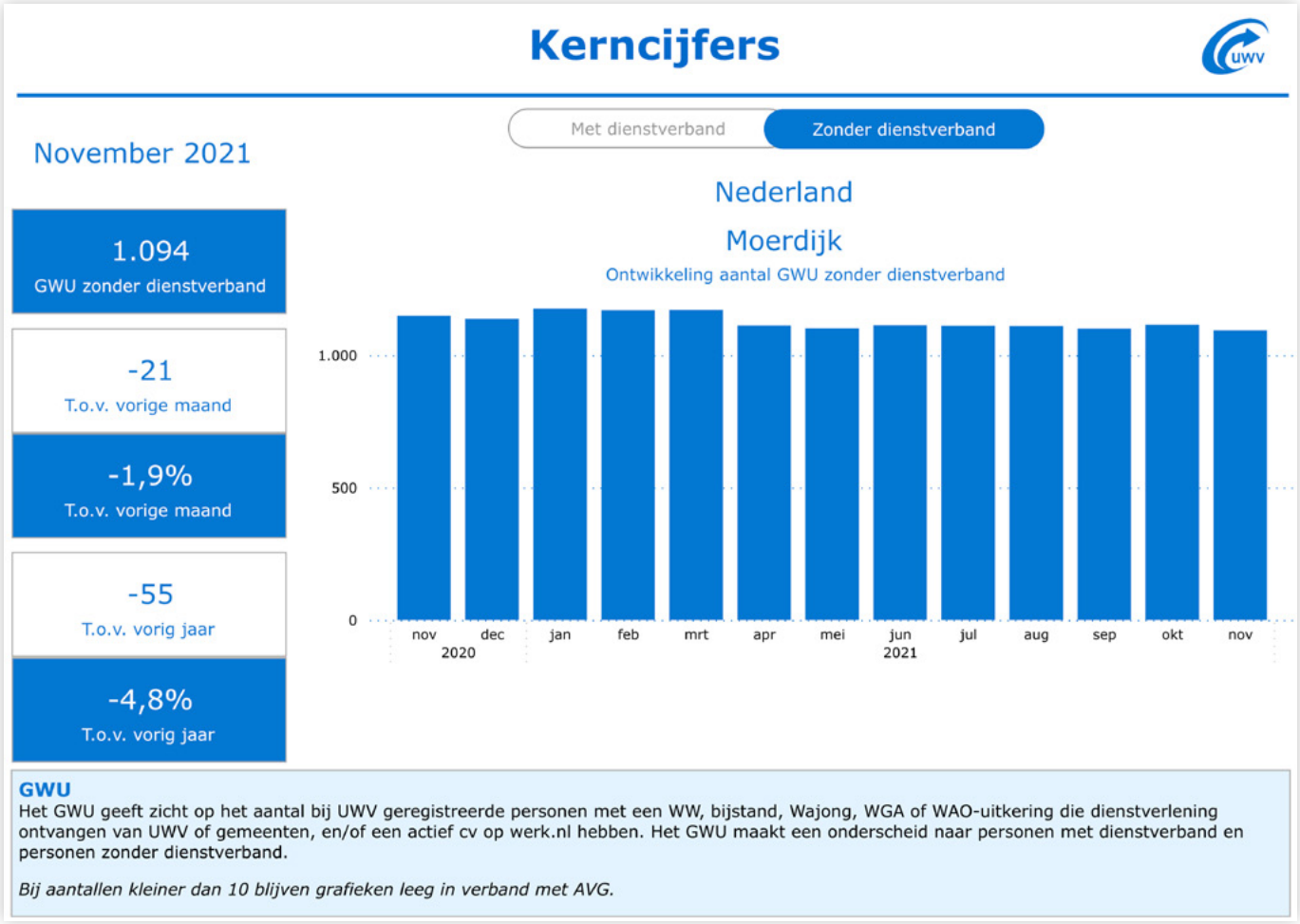
Arbeidsmarkt projecten

Komende tijd gaan we aan de slag met arbeidsmarkt projecten waarbij de koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt centraal staat. Als gemeente Moerdijk nemen we hier een faciliterende rol in. Er staat diverse projecten in de steigers, te weten een hybride leeromgeving, een robotiseringsproject bij Schavemakers, een project met statushouders bij DSV, de hackaton met studenten van Avans en een matchingsevent van studenten, afgestudeerden en Moerdijkse bedrijven in de duurzaamheidsector van Avans.

Effecten

Figuur 1. Spanningsindicator arbeidsmarkt West-Brabant

Figuur 2. Geregistreerde personen zonder dienstverband (arbeidsmarktreserve Moerdijk)

Uitkeringsdossiers uitgesplitst naar regeling

	Totaal	PW	IOAZ	IOAW	BBZ
Januari	494	445	2	45	2
Februari	497	447	2	45	3
Maart	505	454	2	45	4
April	506	455	2	45	4
Mei	507	457	2	44	4
Juni	502	452	2	44	4
Juli	495	446	2	42	5
Augustus	496	447	2	42	5
September	491	444	2	41	4
Oktober	501	452	2	42	5
November	498	449	2	42	5
December	492	445	2	42	3

Figuur 3. Aantal uitkeringsdossiers in 2021 per maand

Risico's

De komende tijd gaan we als gemeenten investeren in de relatie tussen het bedrijfsleven, het onderwijs en diverse stakeholders. Wij hebben daar een faciliterende rol. De projecten slagen alleen als de stakeholders ook commitment geven. Het is een opdracht van ons allen. Wij staan voor een gedeeld probleem en zullen samen moeten zorgen voor de oplossing. Er is een risico dat er uiteindelijk door andere problematiek of prioritering minder commitment is vanuit stakeholders. Dat is een risico voor het slagen van de projecten.

THEMA VESTIGINGSKLIMAAT

Strategisch doel
We positioneren en profileren Moerdijk als aantrekkelijke gemeente voor wonen, werken en recreatie om jonge gezinnen aan te trekken

Operationeel doel:
- We ontwikkelen de MoerdijkMarketing strategie gericht op de pijlers wonen, werken, recreatie en trots. We informeren en enthousiasmeren huidige en toekomstige werknemers over Moerdijk als aantrekkelijke woongemeente

Strategisch doel
We beschikken over schone, veilige en bereikbare bedrijventerreinen met voldoende ontwikkelruimte

Operationeel doel
- De inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte sluit aan op de behoefte van ondernemers en de functie van het bedrijventerrein
- Door (her)ontwikkeling is er voldoende en kwalitatief toereikend aanbod aan bedrijventerreinen beschikbaar

Strategisch doel
We faciliteren ondernemers in aansluiting op hun behoefte, met specifieke aandacht voor ontwikkeling, verduurzaming en innovatie

Operationeel doel
- We ontzorgen ondernemers door vraaggerichte dienstverlening (online en offline)
- We verbinden ondernemers met elkaar. Online (door digitale platforms/ communicatiekanalen) en offline door events en bijeenkomsten
- We richten een ondernemerskoepel op t.b.v. participatie bij gemeentelijk economisch beleid (2021).
- We werken samen met regionale partners (Rewin, Ondernemersklankbord en de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij) om onze lokale ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen en kennis te bieden

In 2021 was de coronapandemie sterk van invloed op de ondernemers in de gemeente Moerdijk. Specifiek voor de horecabedrijven heeft de gemeente Moerdijk actie ondernomen door het opnieuw toestaan van verruimde tijdelijke terrassen. Daarnaast zijn in 2021 geen leges voor aanvragen evenementenvergunning opgelegd. Naast deze lokale acties heeft ook de gemeente Moerdijk invulling gegeven aan de door het Rijk beschikbaar gestelde tegemoetkoming coronatoegangsbewijzen voor horeca en verenigingen.

Mijlpalen

Vaststelling nieuwe regionale afspraken bedrijventerreinen

In 2021 is de Regionale bedrijventerreinenstrategie vastgesteld. Deze strategie bestaat uit 3 onderdelen: met een toekomstbeeld, een programmerings- en investeringsagenda en een bedrijventerreinenagenda Het toekomstbeeld geeft strategisch richting voor de ontwikkeling van onze bedrijventerreinen, wat verder is uitgewerkt in de Kwalitatief gestuurde programmerings- en investeringsagenda. In deze programmeringsafspraken is een aanpak opgenomen voor een adaptieve bedrijventerreinenagenda, met de werkwijze voor het dynamisch programmeren en faciliteren van bedrijven die zich willen vestigen op een bedrijventerrein. In de Uitvoeringsagenda bedrijventerreinen is de prioritering opgenomen van projecten voor de komende periode.

Succes digitaal ondernemersontbijt – 'Vanuit vertrouwen op je doel af'

In 2021 hebben we ondanks de de coronacrisis een mooi resultaat behaald met de organisatie van een digitaal ondernemersontbijt. Met Bas Nijhuis als gastspreker heeft het event gezorgd voor een mooi resultaat met veel inspiratie, verbinding tussen de gemeente en de ondernemers.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling bedrijventerrein Zevenbergen Noord

In 2021 is besloten dat de gemeente een actieve rol in de ontwikkeling van een nieuw (boven) lokaal bedrijventerrein, als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Zevenbergen Noord. De actieve rol blijkt onder meer uit het gevestigd voorkeursrecht gemeenten (Wvg) op de gronden van het noordelijke bedrijventerreindeel. De Wvg heeft een werking van 3 jaar. Binnen die termijn dient er een omgevingsplan vastgesteld te worden om het bedrijventerrein daadwerkelijk mogelijk te maken.

Opstellen bedrijventerreinenprogramma
Onderdeel van de nieuwe regionale afspraken bedrijventerreinen is dat gemeenten beleid gaan formuleren voor de bedrijventerreinen. Het beleid voor de gemeente Moerdijk wordt vooruitlopend op de Omgevingsvisie vastgelegd in een programma. Naar verwachting is het bedrijventerreinenprogramma in 2022 gereed.

Ontwikkeling stationsgebied Lage Zwaluwe
Eind 2021 is een 'expertmeeting' gehouden met de belangrijkste stakeholders voor de ontwikkeling van het gebied bij station Lage Zwaluwe. Tijdens deze bijeenkomst is een eerste verkenning gedaan naar de verschillende belangen van partijen, maar ook naar de haalbaarheid van de programmatische invulling. In 2022 zal verder invulling worden gegeven aan de planuitwerking en zal de ontwikkeling regionaal worden afgestemd.

Weekmarkten
Het traject om te komen tot verzelfstandiging van de weekmarkten is gestaakt. Dat leidt ertoe dat de organisatie van de markt weer bij de gemeente komt te liggen. Dat betekent dat randvoorwaardelijke zaken vanaf 2022 opnieuw moeten worden geborgd. Het gaat hierbij onder andere over de benodigde toezichtscapaciteit en het actualiseren van de Marktverordening en bijbehorende regelement.

Ontwikkeling online communicatiestrategie
In 2021 is de gemeente Moerdijk gestart met een campagne op LinkedIn en Facebook Ondernemen in Moerdijk. Het doel van deze algemene campagne is om meer en de juiste volgers te generen voor de pagina's op deze twee social media platformen. Afgelopen jaar heeft de gemeente Moerdijk mogen proeven van het succes van de digitale campagnes. Het bereik van juiste doelgroep is afgelopen jaar, mede dankzij een verbeterde visuele opzet, het gebruik van video's en een gerichte aanspraak van de doelgroep vergroot. Niet alleen het bereik is sterk toegenomen maar ook de betrokkenheid ofwel het engagement ratio is toegenomen mede als gevolg van de inzet in 2021.

Door de intensiteit te verhogen, content af te stemmen op de doelgroep en te werken met herkenbare thema's zal het bereik en de mate van betrokkenheid in 2022 naar verwachting blijven toenemen.

Effecten
De gegevens over de ontwikkeling van het aantal banen en het aantal bedrijfsvestigingen over 2021 waren ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag helaas nog niet beschikbaar.

THEMA VEILIGHEID

Strategisch doel

We gaan veiligheidsrisico's en georganiseerde criminaliteit tegen

Operationeel doel

- We beschikken over een actueel beeld van te beheersen risico's in de gemeente
- We zorgen ervoor dat de risico's in onze gemeente beheersbaar zijn
- We beschikken over een actueel beeld van (georganiseerde) criminaliteit en haar ondermijnende effecten binnen de gemeente
- We zijn regisseur, facilitator en innovator binnen het regionale veiligheidsnetwerk
- We optimaliseren de inzet van het Bibob instrumentarium
- We vergroten de operationele slagkracht voor het bestrijden van ondermijning
- We werken actiegericht samen met alle Nederlandse zeehavens op het gebied van havenveiligheid, inclusief bestrijding (milieu) criminaliteit en smokkel (drugs, mensen etc.)
- We bevorderen de zelfredzaamheid en samenredzaamheid onder burgers en bedrijven

Mijlpalen

Investeren in bluswater

Voor het Logistiek Park Moerdijk (LPM) is een plan ontwikkeld waarmee op een collectieve wijze via enorme opslagtanks water geleverd wordt aan zowel de publieke bluswatervoorziening in het gebied als aan de private sprinklerinstallaties in de toekomstige bedrijven. Het geheel wordt aangestuurd door een centraal pompgebouw. Daarnaast wordt het gebied zo ingericht dat er voldoende open water aanwezig is, dat kan worden ingezet bij eventuele incidenten. Dit alles is door havenbedrijf Moerdijk en Brabant Water vastgelegd in een masterplan.

Voor Dintelmond ligt er een uitgewerkt verbeterplan dat in 2022 zal worden uitgevoerd. De gemeente heeft verder een belangrijke rol gespeeld in de regionale implementatie van het landelijke bluswaterbeleid. Tevens is een tool ontwikkeld om bluswaterafnamepunten periodiek te controleren.

Succesvolle lobby ondermijningsgelden zeehaven Moerdijk

Medio 2021 maakte toenmalig minister Grapperhaus van Justitie & Veiligheid bekend dat de logistieke knooppunten, waaronder de zeehavens, weerbaarder moeten worden tegen criminelen die met malafide praktijken misbruik maken van de goede economisch infrastructuur. Voor de zeehavens werden zogenaamde mainportgelden in het vooruitzicht gesteld. Eind 2021 is samen met de andere partners binnen het programma Veilige Zeehavens, door gemeente Moerdijk op een succesvolle manier aanspraak gemaakt op een cofinanciering van 800.000 euro vanuit het Rijk voor uitvoeringsjaar 2022 en structureel geld vanaf 2023.

Het geld zal samen met de investeringen die vanuit de Stichting beveiliging industrieterrein Moerdijk zijn vrijgemaakt, worden ingezet om de beveiligingsschil van het havengebied naar een nog hoger niveau te tillen. De middelen worden ingezet voor nieuwe hekwerken, slimme camerasystemen, dronetoezicht, een real-time veiligheidsdashboard, biometrische toegangscontroles, etc. Tevens hebben is ons voorstel tot het ontwikkelen van een risicotaxatiemodel voor de export van synthetische drugs landelijk overgenomen. Tot slot is in 2021 een zogenaamd "information sharing centre (ISC)" opgestart, waarbinnen informatie over bijvoorbeeld smokkeltechnieken wordt gedeeld tussen bedrijven en overheidspartijen.

Toezicht in de zeehaven

Samen met het havenbedrijf investeren we in meer toezicht in de openbare ruimte binnen de zeehaven. Onder andere door de gezamenlijke bekostiging van de havenBoa en te investeren in gebiedsgerichte toezichtssamenwerking. In 2021 is vooral inzet geleverd op de naleving van de havenverordening (o.a. aanpak stalling onbeheerde trailers en illegaal overnachten) en het terugdringen van het aantal inklimmers dat sinds de zomer illegaal via onze zeehaven naar het Verenigd Koninkrijk probeerde te komen. Naast de inzet vanuit gemeente, havenbedrijf, politie en koninklijke marechaussee, hebben onze bedrijven een cruciale rol gespeeld om deze problematiek tegen het eind van 2021 nagenoeg helemaal te hebben teruggedrongen (zie ook dit nieuwsitem van Omroep Brabant)

Ontwikkelingen

Onderzoek aanpak ondermijning in Moerdijk

De aanpak van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente Moerdijk, met specifieke plannen voor o.a. de zeehaven, vraagt steeds meer van de gemeentelijke organisatie. De komende jaren willen we hier slimmer op organiseren. Waar de knelpunten en de kansen liggen hebben we in 2021 door een onafhankelijk adviseur in beeld laten brengen. Op basis hiervan stellen we in 2022 een programma op en komen we met een voorstel tot versterking van de uitvoeringscapaciteit.

In 2021 hebben we de aanpak van criminele activiteiten kunnen intensiveren door deel te nemen in het Integraal teamoverleg ondermijning (ITO) binnen de regio. Dit is een projectmatige aanpak op thema's via handhavingsdagen.

Doorontwikkeling veiligheidsorganisatie gemeente

Om invulling te geven aan organisatieontwikkeling Van Goed naar Beter (VGNB) en veiligheid beter in te bedden in de gemeentelijke organisatie, is in 2021 een verbetervoorstel geschreven. Dit zal ertoe leiden dat de huidige veiligheidsstaf medio 2022 wordt ondergebracht binnen een team in de lijnorganisatie. Vervolgens zal worden gewerkt met een programmatische aanpak, waarbinnen de bestrijding van ondermijning en omgevingsveiligheid bijzondere aandacht krijgen. Hiermee moet de operationele slagkracht worden vergroot, ontstaat er rust en ruimte voor prioritaire thema's en nieuwe ontwikkelingen.

Nieuwe risico's in beeld

In 2021 hebben we de effecten van het nieuwe omgevingsveiligheidsbeleid (voorheen externe veiligheid) en de energietransitie/veranderingen in de chemie in beeld gebracht. Ondanks het feit dat nog niet alle risicocontouren beschikbaar zijn gesteld door provincie en rijksoverheid, kunnen we constateren dat het huidige lokale externe veiligheidsbeleid grotendeels al voorsorteerde op de nieuwe aanpak op basis van risicocontouren en aandachtsgebieden. Het nieuwe beleid dat onder de Omgevingswet van kracht zal worden leidt niet tot grote beleidswijzigingen, maar er dienen in 2022 en de jaren die daarop volgen wel een aantal keuzes te worden gemaakt. Ook ligt er een flinke uitdaging op het gebied van risicocommunicatie.

Veiligheidsmaatregelen spoorzone

In 2021 zijn de eerste civiele veiligheidsvoorzieningen

uit het plan "verbetering bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid spoorzones Moerdijk-Halderberge-Roosendaal", gerealiseerd. Dit in de vorm van aanpassingen in watergangen en rioolsystemen. De realisatie van vloeistofkerende wanden langs het spoor en het aanbrengen van lijngoten bij de spoorovergangen vinden in 2023 of later plaats. Dit in combinatie met het groot onderhoud aan het spoor dat voor 2023 gepland staat of in combinatie met de plaatsing van geluidsschermen.

In 2021 is veel energie gezet om samen met ProRail te komen tot een concrete aanpak. Tevens is door ProRail reeds in 2021 het spoortraject N285 – station Lage Zwaluwe geheel vernieuwd vanwege ernstige verslechtering van de spoorkwaliteit, waardoor langer wachten niet mogelijk was. Dit heeft geleid tot de nodige overlast. Eind 2021 speelde ook de ter inzagelegging van het definitieve saneringsplan geluidshinder spoor, waartegen door de gemeente en bewoners zienswijzen zijn ingediend.

Tot slot is na een jarenlang traject samen met ProRail bereikt dat naast de wachtsporen ook alle wissels in de kern Zevenbergen worden verwijderd, hetgeen de kans op spoorincidenten aanmerkelijk verkleind. Dit zal eveneens in 2023 worden geëffectueerd.

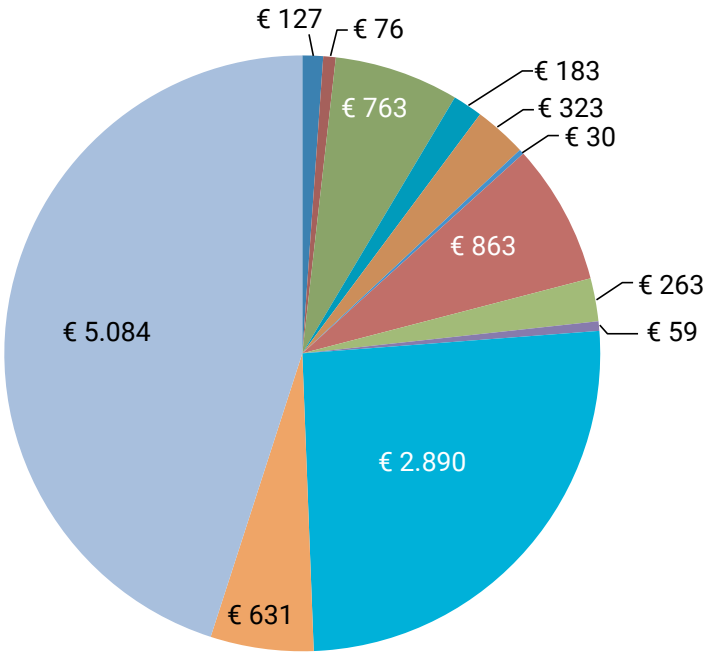
Effecten

Veiligheidscijfers zijn opgenomen onder programma 2.

LASTEN EN BATEN 2021

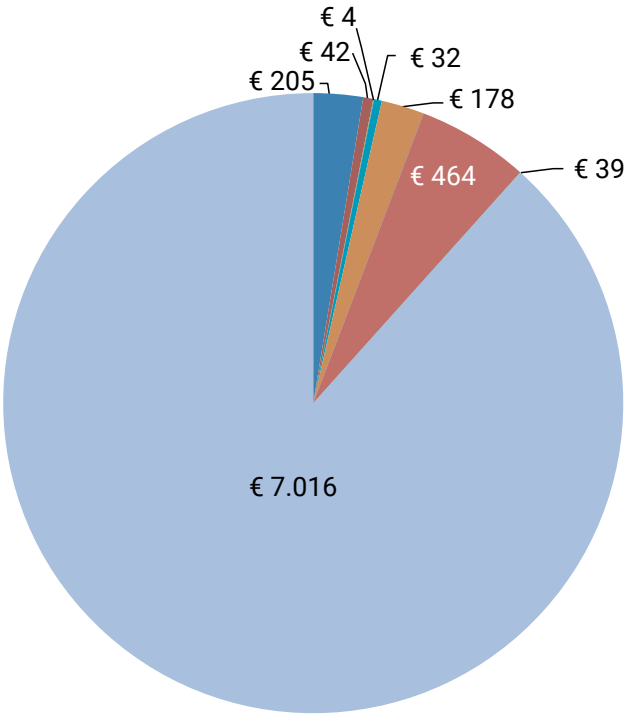
bedragen x € 1.000

LASTEN: € 11.291

- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

BATEN € 7.942

- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureelerfgoed
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recrea
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

OVERZICHT TAAKVELDEN

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021 Lasten	Baten	Saldo
2.3 Recreatieve havens	127	-205	-78
2.4 Economische havens en waterwegen	76	-42	35
3.1 Economische ontwikkeling	763	-4	759
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	183	-32	151
3.4 Economische promotie	323	-178	145
5.4 Musea	30	0	30
5.5 Cultureelerfgoed	863	-464	400
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recrea	263	0	263
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	59	0	59
6.4 Begeleide participatie	2.890	0	2.890
6.5 Arbeidsparticipatie	631	-1	630
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerr)	5.084	-7.016	-1.933
Saldo baten en lasten	**11.291**	**-7.942**	**3.350**
0.10 Mutaties reserves	9.889	-9.839	50
Resultaat na bestemming	**21.181**	**-17.781**	**3.400**

OVERZICHT PROGRAMMA 3

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil realisatie en begr. na wijz.
(Bedragen x € 1.000)				
Totaal lasten	14.904	14.691	11.291	-3.400
Totaal baten	-9.753	-10.413	-7.942	2.471
Saldo van baten en lasten	**5.151**	**4.279**	**3.350**	**-929**
Storting in reserves	771	10.135	9.889	-246
Onttrekking aan reserves	-128	-9.848	-9.839	9
Resultaat na bestemming	**5.793**	**4.566**	**3.400**	**-1.166**

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben

Corona tekende het jaar 2021, ook bij Programma 4. Ziekte bij cliënten, uitvoeringspartners en medewerkers, lockdowns en beperkende maatregelen, het vroeg om creatieve oplossingen om onze cliënten die het nodig hadden onze ondersteuning te blijven bieden. Ondanks de bijzondere omstandigheden zijn we daar gelukkig toch in geslaagd. Door afspraken in de buitenlucht, via videobellen of als het kon, toch via huisbezoek.
Het aantal aanvragen voor jeugdhulp en volwassenenondersteuning nam in de loop van het jaar weer opnieuw toe.

Verder nam de Scan Mens en Maatschappij een centrale plaats in binnen dit programma. Gestart is met het onder de loep nemen van onze wettelijke en niet-wettelijke taken in het sociaal maatschappelijk domein. Ook de specifieke problematiek in Moerdijk is in beeld gebracht evenals het belang van het preventief werken. Deze inzichten hebben tot eerste maatregelen geleid ten behoeve van de taakstelling van 1,7 miljoen euro in 2024.

Uitvoering maatregelen Scan Mens en Maatschappij

In 2021 zijn voorbereidingen getroffen om de 12 maatregelen voor 2022 te kunnen uitvoeren.

Voorbereiden Buurtkamers

Om de dagbesteding zonder indicatie te kunnen organiseren is samenwerking met Surplus Welzijn verkend. Deze verkenningen waren succesvol en hebben geleid tot het aanstellen van twee kwartiermakers die vanaf oktober 2021 werken aan het voorbereiden van zogenaamde Buurtkamers op twee plekken in onze gemeente, in Zevenbergen en Willemstad.

Nieuw product 'Huishoudelijke Ondersteuning light'

In het huidige productenaanbod is geen lichte vorm van huishoudelijke ondersteuning opgenomen. Met het nieuwe product 'HO light' ontstaat de mogelijkheid om een meer passende ondersteuning te bieden aan een groep (nieuwe) cliënten. Een hele concrete doelgroep zijn hier de mantelzorgers die in 2021 gebruik maakten van de dienstencheques. Deze lichte vorm van ondersteuning vraagt slechts de helft van de inzet. De cliënt is dan namelijk al dan niet samen met zijn netwerk in staat om een deel van de huishoudelijke taken zelf uit te voeren.

Nieuw product bij Wmo 'Begeleiding waakvlam plus'

De overeenkomst voor de maatwerkvoorziening begeleiding is met één jaar verlengd om de nieuwe aanbesteding voor begeleiding zorgvuldig voor te bereiden. Bij deze verlenging is per 1 september een lichter product toegevoegd waar een succesvolle pilot voor is uitgevoerd.

Er is nu naast reguliere Begeleiding en 'gewone' waakvlam, ook 'waakvlam plus'. Als tussencategorie. Dit extra product voldoet aan een behoefte en is ook kostendempend.

In samenhang werken (integraal) verder uitgebouwd

- Het sociaal domein en de samenwerkingspartners van de vrij toegankelijke voorzieningen hebben de integrale samenwerking verder ontwikkeld.
- Intern is een casuïstiek overleg voor 18- / 18 + opgestart. Hierbij wordt multidisciplinair besproken welke ondersteuning het best passend is vanaf de 18e verjaardag. Hiermee kunnen we de grenzen aan de jeugdzorg beter bewaken en de continuïteit van jeugdhulp naar volwassenhulp beter borgen.
- Voor de aanpak van jeugdige statushouders stemmen professionals en betrokkenen drie keer per jaar af. Denk aan bibliotheek, Surplus, GGD, Thuiszorg West-Brabant, gemeente, CJG, Vluchtelingenwerk en Meer Moerdijk. Verbeteren van aanbod voor de statushouders en onderlinge informatieuitwisseling over beleidsontwikkelingen en -keuzes zijn onderwerp van gesprek.
- Net als in 2020 heeft MeerMoerdijk in opdracht van de gemeente in de zomervakantie van 2021 in samenwerking met verenigingen, CJG en de gemeente een mooi en afwisselend activiteitenprogramma ontwikkeld op het gebied van sport, cultuur, techniek en natuur voor de jeugd. Met meer dan 1100 deelnemers was dit een groot succes!

THEMA PREVENTIE EN MEEDOEN

Strategisch doel

Zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Moerdijk zijn zelfredzaam

Operationeel doel

- We stimuleren dat jongeren minimaal hun MBO niveau2-diploma halen en indien nodig ondersteunen we daarbij
- Kwetsbare inwoners bieden we actief voorzieningen op het gebied van taal, vrije tijd en vrijwilligerswerk aan
- We stimuleren en ondersteunen inwoners zodat ze langer thuis kunnen blijven wonen
- We vergroten de kans op economische en sociale zelfredzaamheid door onderwijs, begeleiding en vrijwilligerswerk
- Stimuleren van interesses en talenten door een divers vrijetijdsaanbod (sport, cultuur, verenigingsleven etc) dat dichtbij en toegankelijk is.

Strategisch doel

Inwoners die onze ondersteuning nodig hebben, bieden we een passend aanbod dat bij voorkeur zo licht en zo snel mogelijk wordt ingezet

Operationeel doel

- Gemeente, professionals, vrijwilligersorganisaties, ondernemers en inwoners werken nauw samen om in samenhang en zo vroeg mogelijk, tot passende ondersteuning te komen
- Als gemeente en partners zijn we zichtbaar in de verschillende kernen, we zijn in contact met inwoners en pakken signalen adequaat op
- We stimuleren en faciliteren professionals, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, ondernemers en inwoners om hun maatschappelijke rol te vervullen en signalen op te vangen
- Versterking van het zgn. 'voorliggend' veld (alle ondersteuning die voor iedereen vrij te benaderen is, zonder doorverwijzing: welzijnswerk, algemeen maatschappelijk werk, Huizen van de Wijk, vrijwilligerswerk, de wijkzuster, Centrum Jeugd en Gezin etc.)

Strategisch doel

Gemeente Moerdijk is een gezonde samenleving waar plek is voor alle inwoners, waar inwoners meedoen en er als vanzelfsprekend voor elkaar zijn

Operationeel doel

- Stimuleren van een gezond leefklimaat en een gezonde levensstijl
- Inwoners weten hoe ze elkaar kunnen vinden en helpen (Huizen van de Wijk, vrijwilligerswerk). De informatie hierover is makkelijk te vinden en dichtbij.
- Bereiken van meer mantelzorgers, we ondersteunen en waarderen hen
- Voor alle inwoners (dus ook inwoners die niet geheel zelfredzaam zijn zoals statushouders, mensen met een psychiatrische achtergrond, een beperking, eenzamen, armoedeproblematiek) is een plek. Zij voelen zich prettig in hun omgeving. Wij ondersteunen hen waar nodig.

Mijlpalen

Onderwijs

Resultaatgerichte bekostiging voorschoolse educatie

We werken sinds vorig jaar op contractbasis met kinderopvangorganisaties voor voorschoolse educatie. Met deze zogenaamde resultaatgerichte bekostiging in plaats van via vergoeding hebben we veel meer regie op de besteding van het onderwijsachterstandenbudget en kunnen we beter de resultaten monitoren. We zorgen voor een vereenvoudigde digitale aanvraag voor onze aanbieders en een efficiëntie slag voor de interne organisatie.

Naschoolse activiteiten Brede School gecoördineerd

Een Brede school is een samenhangend netwerk van toegankelijke en goede voorzieningen voor kinderen, ouders en buurt met de basisschool als middelpunt. Het doel is de ontwikkeling van kinderen te stimuleren met hulp van activiteiten op het gebied van sport, cultuur, gezondheid en techniek. Ook wordt er ingezet op ouderbetrokkenheid en wijkgerichte leefbaarheid. De afgelopen drie jaar is een netwerk opgebouwd van partners, verenigingen en aanbieders en zijn de activiteiten gecoördineerd door Meer Moerdijk. Professionals, vrijwilligers en studenten werken samen in de uitvoering. Steeds meer scholen zijn gaan deelnemen aan de Brede School activiteiten. Er is in 2021 een keuzemenu ontwikkeld, zodat alle scholen vanaf 2022 kunnen deelnemen en zelf kunnen aangeven waarop zij willen focussen in hun naschoolse programma. Deze activiteiten dragen bij aan talentontwikkeling en kansengelijkheid en vergroten het zelfvertrouwen van de leerlingen.

Doorstroming van onderwijs naar arbeidsmarkt gerealiseerd

De trajectbegeleiders van het Regionaal Bureau Leerplicht dragen zorg voor doorstroming naar de arbeidsmarkt van jongeren voor wie MBO 2 niveau niet haalbaar is. In veel gevallen betreft het jongeren van 18 jaar en ouder en hebben de trajectbegeleiders hierin alleen een adviserende rol.

Plan van aanpak Laaggeletterdheid deels uitgevoerd

Het certificeringsproces van het Taalhuis – dat inmiddels regiobreed Digi-Taalhuis heet – is volop gaande. De zogenaamde impactmetingen hebben vertraging opgelopen; dit komt deels door corona. In de week van Lezen en Schrijven in september is ingezet op het creëren van meer bewustwording met activiteiten voor eigen medewerkers. Daarnaast is er regionaal stevig ingezet via de campagne Eenvoudig communiceren en heeft er een regionale Taalstrijd plaatsgevonden.

Gezondheid

Gezondheidsonderzoek 2016-2019 uitgevoerd

Met cofinanciering van de provincie Noord-Brabant is door onderzoeksinstituut Nivel in samenwerking met GGD West-Brabant en de huisartsen een tweede gezondheidsverkenning over de periode 2016-2019 uitgevoerd. Net als bij het vorige onderzoek is een belangrijke bevinding dat ernstige chronische aandoeningen als kanker en COPD niet vaker voorkomen in de omgeving van het Haven en Industrieterrein dan elders. Wel is sprake van meer acute long- en luchtwegklachten en klachten als hoofdpijn, duizeligheid en vermoeidheid. In dit onderzoek zijn naast de geregistreerde patiëntgegevens van de huisartsen ook de leefstijl-, sociale en omgevingsfactoren meegenomen. De resultaten gebruiken we als input voor het Lokaal Preventie Akkoord Moerdijk en voor het thema gezondheid binnen de Omgevingsvisie, Klimaatadaptie en Visie Haven- en Industriegebied Moerdijk. Het college heeft het voornemen om het onderzoek periodiek te herhalen om zo de gezondheid van inwoners op structurele basis te monitoren.

Lokaal Preventie Akkoord van start gegaan

Om op korte termijn te kunnen beschikken over het door het Rijk beschikbaar gestelde middelen is medio 2021 het concept Lokaal Preventie Akkoord opgesteld in samenwerking met uitvoeringspartners zoals o.a. GGD, TWB en Meer Moerdijk. In november heeft een gezamenlijke aftrap met betrokken uitvoeringspartners plaatsgevonden. Hierbij is commitment ontvangen voor de drie gekozen thema's; gezonde keuzes maken, blijven bewegen en mentale gezondheid. Op basis hiervan wordt momenteel het concept uitgewerkt tot een definitief Lokaal Preventie Akkoord.

Sportakkoord Moerdijk krijgt vorm

Ondanks de corona periode zijn er 5 werkgroepen van start gegaan en zijn we bezig met 6 projecten, waaronder sportaanbod voor jongeren met autisme, een cursus Creatief denken voor bestuursleden en een cursus Pedagogische vaardigheden voor trainers. Meer informatie is te vinden op www.moerdijk.nl/sportakkoord.

Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar weer twee jaar bij TWB
Het college heeft in juni 2021 besloten om gebruik te maken van de mogelijkheid de overeenkomsten voor de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg en het Rijksvaccinatieprogramma met Thuiszorg West-Brabant(TWB) te verlengen voor een periode van 2 jaar tot en met 2023. Hierbij wordt regionaal samengewerkt met de 6 "TWB" gemeenten.

Veiligheid

Uitvoering landelijk programma Geweld hoort nergens thuis
Eén van de focuspunten uit het regionaal programma 'Geweld hoort nergens thuis West-Brabant' is het tegengaan van ouderenmishandeling. In het vierde kwartaal van 2021 is gestart met het opstellen een plan van aanpak. Kengetallen zijn in beeld gebracht en er is met meer dan 30 personen van gemeente en partners gesproken over het onderwerp. Alleen dat al droeg bij aan bewustwording. Begin 2022 ligt er een concreet plan van aanpak.

Verder is het protocol 'meldcode' vastgesteld. We hebben collega's met speciale aandacht voor huiselijk geweld en kindermishandeling en onze collega's zijn getraind in het signaleren van en handelen bij vermoedens op dit vlak. Uit een zelfscan werd duidelijk aan welke kwaliteitsstandaarden onze collega's moeten voldoen op dit vlak.

Voortzetting aanpak tegen dak- en thuisloosheid
De succesvolle inzet van de projectleider voor het regionale versterkingsplan tegen dak-en thuisloosheid konden we in 2021 voortzetten door vanuit Moerdijk en de andere regiogemeenten de kosten hiervoor te dragen uit de incidentele rijksbijdrage die we voor 2021 hebben gekregen voor de brede aanpak dak- en thuisloosheid. In 2021 is het niet gelukt om in Moerdijk extra opvang- en of woonplekken voor deze doelgroep te realiseren.

Financiële ondersteuning

Vroegsignalering (uitvoering Wet Schuldhulpverlening) ingevoerd
Vanaf 1 januari 2021 is Vroegsignalering van schulden wettelijk verplicht. De leveranciers geven zorgelijke betalingsachterstanden bij huur, energie, water en de zorgverzekering nu verplicht door aan de gemeenten. Zodat vroegtijdig hulp kan worden geboden. De 6 gemeente in de regio hadden hier met de aanpak Vroeg Eropaf al voorgesorteerd. Als gemeente Moerdijk zijn wij aangesloten bij het landelijk convenant vroegsignalering. Door dit te doen is de samenwerking met leveranciers vergemakkelijkt.

Ondersteuning jeugd en gezin

Intake en doorverwijzing jeugdhulpvragen verbeterd

Ondanks de impact van corona heeft de ontwikkeling en zorg voor onze jeugdigen niet stilgestaan. Het CJG is gedurende de lockdown bereikbaar gebleven voor de ondersteuningsvragen van onze inwoners. Er is hulp geboden aan ongeveer 1100 unieke jeugdigen.
In 2021 is binnen het Jeugdteam van de gemeente het team Toeleiden & Volgen (T&V) gestart. Dit team bestaat uit 4 ervaren jeugdprofessionals die samen de toegang tot jeugdhulp bij de gemeente vormgeven. Aanmeldingen worden multidisciplinair besproken met partners. Zij verzorgen gezamenlijk de eerste intakegesprekken met het gezin en dragen zorg voor een passende doorverwijzing. Dit kan bestaan uit kortdurende begeleiding van een gezin om de eigen kracht of het eigen netwerk te versterken, toeleiding naar één van onze of naar een ambulant begeleidingstraject van het CJG.

Mocht specialistische hulp nodig zijn dan adviseert T&V het gezin hierover en stemt af met de zorgaanbieder. Zowel zorgaanbieders als huisartsen geven aan dat de eenduidige werkwijze en samenwerking met T&V als zeer prettig te ervaren. Dit komt de kwaliteit van het gekozen zorgarrangement ten goede en maakt dat de administratieve afhandeling is verbeterd.

Ambulant spreekuur in Klundert voor jeugdvragen

Ook is binnen het Team Jeugd van de gemeente het team Ambulant gestart. Lichte ondersteuningsvragen kunnen terecht bij team Ambulant. Zij werken met kind en gezin aan thema's als opvoedondersteuning, weerbaarheid, psycho-educatie etcetera.

Op de CJG-locatie aan de Vestkant in Klundert is een ruimte ingericht, speciaal voor ambulante ondersteuning. Hier kunnen zij kinderen en hun ouders ontvangen en met hen, aan de hand van diverse methodieken, de ondersteuning bieden die op dat moment nodig is. De ruimte voldoet hiermee aan de behoefte voor een geschikte werkplek om begeleiding te bieden aan de kinderen en geeft structuur en efficiëntie aan de agenda van de jeugdprofessional.

Ontwikkelingen

Huisvesting statushouders lastig door krapte woningmarkt

In 2021 hebben we 46 statushouders kunnen huisvesten. Aan het eind van het jaar is hiermee een achterstand opgelopen van 7, de taakstelling bedroeg 53 personen. Vanwege de krapte op de woningmarkt blijft de taakstelling een forse uitdaging, die ook doorloopt naar 2022. Daarnaast is sprake van langere levertijden voor bouwmaterialen, waardoor er bij Woonkwartier meer tijd nodig was om een woning in orde te maken. Gemeenten worden gevraagd om extra inspanningen te leveren om gedwongen noodopvang te voorkomen.

THEMA SPECIALISTISCHE HULP

Strategisch doel

De hulp van de gemeente is kwalitatief goed, gemakkelijk vindbaar en dichtbij

Operationeel doel

- De kwaliteit van de hulp staat voorop
- We pakken de hulp zo vroeg mogelijk op, benaderen verschillende problematiek in een gezin in samenhang en doen dit samen met onze partners
- We geven de specifiek wettelijke taken rondom de veiligheid van kinderen en volwassenen verder vorm.
- Inwoners weten hoe ze onze hulp kunnen vinden. De informatie daarover is makkelijk te vinden en dichtbij, zowel digitaal als fysiek
- Er is meer ruimte voor inhoudelijke goede hulp door het terugdringen van administratieve lasten en regeldruk voor inwoners, zorgaanbieders en gemeente

Mijlpalen

Wet Inburgering ingevoerd

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. In voorbereiding daarop is met de zes 'Werkplein gemeenten' eind 2020 besloten om de uitvoering van de nieuwe wet bij het Werkplein weg te leggen. In 2021 is een intensief voorbereidingstraject doorlopen. Er zijn twee taalaanbieders gecontracteerd en Vluchtelingenwerk heeft een grote rol in de maatschappelijke begeleiding. Daarnaast zijn nog vele andere partners betrokken. Bij het Werkplein zijn drie medewerkers aangesteld die voor de 6 gemeenten de inburgering gaan coördineren, zij doen dat op locatie bij de gemeente.

Veiligheid

Beschermd wonen ook verantwoordelijkheid van gemeente

Beschermd wonen is sinds 2021 niet meer een taak van alleen de centrumgemeente Breda maar van alle gemeenten in deze regio. Voorjaar 2021 heeft de raad het regionale beleidskader voor beschermd wonen (2021-2025) vastgesteld. Na een succesvolle pilot worden vanaf medio 2022 alle Wmo afdelingen bij de lokale gemeenten in regio Breda verantwoordelijk voor de ontvangst van lokale aanmeldingen. De individuele gemeenten beoordelen of de beschermd wonen aanvraag lokaal op te lossen is of warm wordt overgedragen aan het regionale team wat voor alle regiogemeenten werkt.

Gezien de gezamenlijke inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid is eind 2021 een lichte gemeenschappelijke regeling vastgesteld.
Deze centrumregeling doet recht aan de brede verantwoordelijkheid voor beschermd wonen, zonder dat het de eindverantwoordelijkheid van gemeenten overneemt. Met het treffen van de deze GR voldoen we als regio aan de niet vrijblijvende Norm voor Opdrachtgeverschap voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang, die in 2020 door de VNG is vastgesteld.

Sinds 2021 kunnen mensen die hun leven lang intensieve GGZ nodig hebben, toegang krijgen tot de Wet langdurige zorg. Na onderzoek door het CIZ is een aantal cliënten uit beschermd wonen uitgestroomd naar de WLZ. Omdat het CIZ langer over het stellen van deze indicaties deed dan vooraf voorzien, werden gemeenten gecompenseerd voor de tijd dat deze clienten nog beschermd wonen kregen terwijl zij in de WLZ thuishoorden. Dit heeft er toe geleid dat de begroting voor beschermd wonen van de regio Breda afgesloten kon worden met een positief saldo. Dit is volgens afspraak teruggestort naar de deelnemende gemeenten.

Ondersteuning volwassenen

Strategie bepaald voor inkoop huishoudelijke ondersteuning en begeleiding

In 2021 is samen met de gemeenten in de regio de strategie bepaald om de twee grootste contracten binnen de Wmo aan te gaan besteden.

Op 1 oktober 2022 en op 1 januari 2023 zullen de nieuwe overeenkomsten voor de Wmo Huishoudelijke Ondersteuning en Wmo Begeleiding van kracht zijn waarmee:

- we kwalitatief goede ondersteuning aan onze inwoners bieden,
- we de kosten beheersbaar willen houden ondanks de toename in aantallen en de toename van complexiteit,
- we grip hebben door op elk moment inzicht te

hebben in de kwaliteit en kwantiteit van de geleverde ondersteuning en we bij kunnen sturen waar nodig,
- we flexibel kunnen zijn gedurende het contract om zo te kunnen innoveren en goed aan te kunnen sluiten op lokale beleidsontwikkelingen, zoals de beweging naar 'lichte hulp waar mogelijk, zware hulp waar nodig'.

Deze strategie past bij de lokale uitgangspunten zoals geformuleerd in de Scan Mens en Maatschappij.

Ondersteuning Jeugd en gezin

Datagedreven werken Jeugd: nu ook prognoses mogelijk en inzicht in kwaliteit

Bij Jeugd is het sinds 2021 mogelijk om de cijfers goed te voorspellen (prognosemodel), de realtime cijfers in te zien (Grip model) en om zicht te hebben op de kwaliteit van de geleverde jeugdhulp. De realtime informatie was al beschikbaar via het GRIP systeem

Prognosemodel Jeugd

Vanaf november 2021 is dit dashboard operationeel en voorziet het ons van sturingsinformatie rondom de inzet van jeugdhulp.

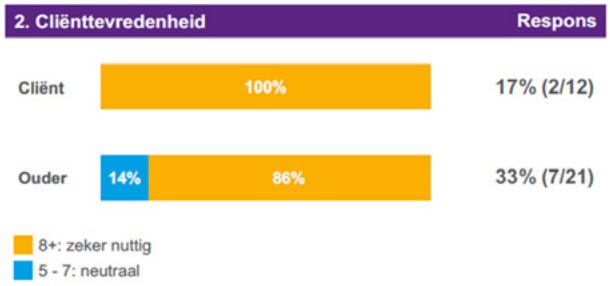
Met gebruik van het prognosemodel kan het budgetteam Jeugd, bestaande uit medewerkers van beleid, uitvoering en financiën, het jeugdhulp gebruik en de effecten op het budget voor de aankomende 12 maanden analyseren en hiermee de impact van maatschappelijke ontwikkelingen en/of geïmplementeerd beleid monitoren. Backoffice en Jjugdprofessionals dragen zorg voor een goede registratie en verwerking van signaleringslijsten. De procesondersteuner monitort dit en stuurt bij waar nodig.

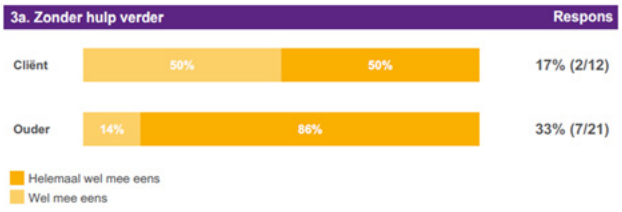
De raad is door middel van een RIB en animatie in november 2021 geïnformeerd over de in gebruik name van dit dashboard.

Kwaliteitsmonitor

Om de kwaliteit en tevredenheid over de jeugdhulp in West Brabant West te meten wordt door zowel zorgaanbieders als lokale toegangen een korte vragenlijst aan ouders en jeugdigen gestuurd na afloop van de hupverlening. In 2021 werden binnen CJG Moerdijk 24 ambulante trajecten afgerond. De respons vanuit de cliënten is momenteel nog te laag om regionaal vergelijkbare data uit te halen, maar geeft wel een beeld van het gebruik van deze monitor. Voor de inzet van ambulante ondersteuning vanuit CJG stellen we jongeren en hun ouders 2 vragen;
- Heeft de hulp bijgedragen aan het oplossen van uw hulpvraag ?
- Kunt u na afronden van de hulp nu zonder specialistische hulp verder?

Ontwikkelingen

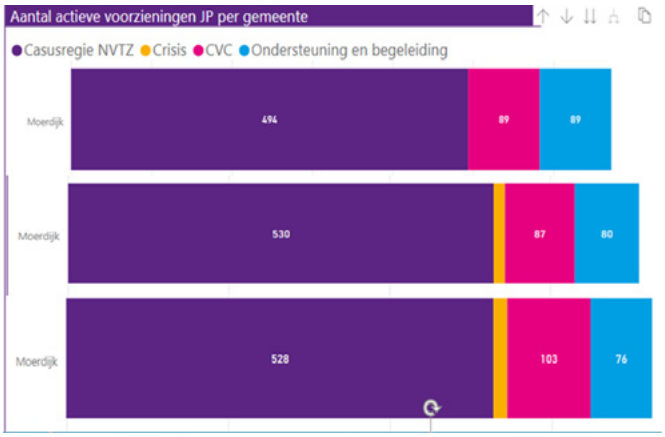
Indicaties in huishoudelijke ondersteuning in 2e coronajaar flink gestegen

Na een kleine groei van het aantal actieve indicaties huishoudelijke ondersteuning in 2020 (11), is het aantal actieve indicaties huishoudelijke ondersteuning in 2021 aanzienlijk toegenomen met 114. Voor de coronacrisis nam de groei stevig toe door de invoering van de lage eigen bijdrage (abonnementstarief), de vergrijzing en de extramuralisatie. Het eerste coronajaar nam het aantal aanvragen flink af, in het tweede coronajaar is dit weer toegenomen.

Toename inzet van jeugdprofessionals

Vanaf 2019 zien we dat jeugdprofessionals vaker zelf betrokken zijn bij een jeugdhulp traject. Dit helpt ons om de inzet van voorliggende voorzieningen uit onze gemeente in te zetten en de werking van het jeugdstelsel te monitoren.

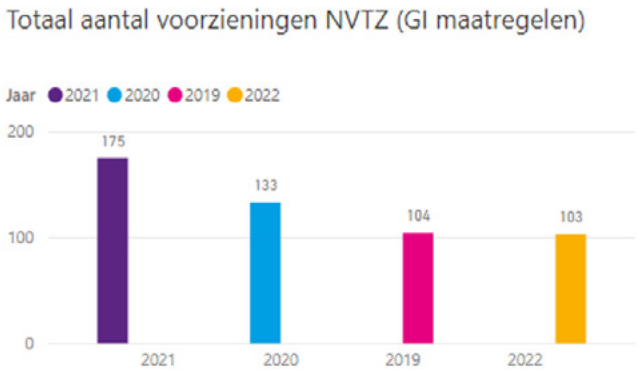
De toename van complexe veiligheid casuïstiek (CVC) en crisis gaat echter weer ten koste van lichtere ondersteuning en begeleiding (ambulant).

Aantallen zorgvragen Jeugd stabiel, echter zwaarder van aard

Na een tweede coronajaar blijft de impact van de diverse richtlijnen, lockdowns, thuisonderwijs, thuiswerken en beperktere toegang tot ondersteuning of zorg voelbaar. Hoewel de toegang en zorgaanbieders ook gedurende de lockdowns hulp zijn blijven bieden, was dit in aangepaste vorm en soms alleen op afstand. Er ontstonden wachtlijsten voor zwaardere zorgvormen (GGZ) en in de jeugdbeschermingsketen (opnamestop JBB). Dit vertraagde de doorstroom naar passende hulp en de druk op de gezinnen, het voorliggend veld en het team Jeugd werd hoger.

Ook zien we in 2021 het aantal zogenaamde ‘ondertoezichtstellingen’ verder stijgen. De rechter wijst het gezin dan een gezinsvoogd toe. De gezinsvoogd begeleidt het kind en helpt de ouders bij het oplossen van de problemen, thuis of eventueel in een instelling.

De omvang van de niet vrij toegankelijke zorg of wel specialistische hulp is gestegen. Dit maakt dat er spanning ontstaat op de visie, licht waar mogelijk, zwaar waar nodig. De jeugdprofessionals hebben door toename van de zorgzwaarte en beperkingen in de doorstroom te maken met meer crisissituaties. Hoewel het aantal unieke jeugdigen die ondersteuning krijgen van het CJG stabiel blijft, is de zorgzwaarte zichtbaar toegenomen. Hiermee loopt de wachtlijst voor lichte hulp op en is er minder tijd voor preventieve activiteiten.

Ontwikkeling jeugdbescherming in de regio

De veiligheidsteams, bestaande uit Jeugdbescherming, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en het CJG hebben het afgelopen jaar hard gewerkt om de impact van de verzwaring in casuïstiek gezamenlijk goed op te vangen. Maar gezien de ontwikkelingen en wachtlijstproblematiek is er meer nodig.
In jeugdhulpregio West-Brabant West maken we ons sterk voor het verbeteren van de zorg voor kinderen in een onveilige situatie. We zetten in op kortere doorlooptijden door snel en integraal handelen. Wettelijke maatregelen willen we alléén inzetten als dit aantoonbaar meerwaarde heeft. In het najaar van 2021 is onze aanvraag voor een vervolgpilot ‘Toekomstscenario jeugdbescherming’ gehonoreerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Op basis hiervan kan de jeugdbescherming in onze regio zich verder ontwikkelen.

Samenwerking Kredietbank Nederland en beëindiging PLANgroep

Eind 2021 zijn wij gestart een juridische procedure richting PLANgroep door het versturen van een ingebrekestelling. Een aantal belangrijke dienstverleningsafspraken kwamen zij niet na wat grote gevolgen voor onze inwoners had. Parallel daaraan zijn wij met Kredietbank Nederland gaan samenwerken om de continuïteit van dienstverlening voor schuldhulpverlening te waarborgen. Het betreft fase 2 (schuldregelingen en saneringskredieten) en budgetbeheer. In 2022 worden de afspraken met Kredietbank Nederland geoptimaliseerd en geformaliseerd.

Effecten

Lichte stijging ipv daling aantal voortijdige schoolverlaters (vsv-ers)

Het Ministerie OCW/Duo heeft de volgende voorlopige cijfers gepubliceerd van het schooljaar 2020-2021:

- aantal nieuwe vsv-ers: 54 waarvan 47 van MBO en 7 van VO.
- percentage = 1,87 %.
- er is sprake van een stijging t.o.v. schooljaar 2019-2020, waarbij het percentage voortijdig schoolverlaters op 1,45% lag. Het absolute aantal was 45.

Hoger bereik van mantelzorgers

Uit onderstaande cijfers blijkt dat er in 2021 meer mantelzorgers zijn bereikt met ondersteuning en waarderingsactiviteiten dan in 2020.

	2021	2020
Deelnemers aan activiteiten	703	487
Unieke mantelzorgers 2021	303	277
E-mail adressen 2021	1238	1096
Waarderingsmenu's verstrekt	1376	1350

Waardering mantelzorgers (minimaal gelijk of hoger)

Er zijn afgelopen jaar diverse activiteiten georganiseerd voor mantelzorgers. Een aantal daarvan kreeg een cijfer, dat varieerde van 6,9 tot een 9.

Waardering Wmo-clienten score minimaal gelijk of hoger dan 7.8

In het Clientervaringsonderzoek Wmo van 2021 gaven cliënten gemiddeld een 7,7 aan het keukentafelgesprek. De score is 0,1 lager dan in 2020 toen een 7,8 werd gegeven, het jaar daarvoor (2019) een 7,7.

Er is dit jaar ook gevraagd of onze cliënten tevreden zijn over de dienstverlening van het Wmo loket in corona tijd. 76% van de respondenten is (heel) tevreden. 8% is ontevreden. 13% geeft een neutrale score, 2% heeft geen mening.

Toename aantal keren voeren van casusregie

Omdat de werkwijze van casusregie nog niet volledig is doorontwikkeld wordt deze prestatie-indicator nog niet geregistreerd.

Toename in de verwijzing naar voorliggende voorzieningen

Wmo: In 2021 zijn meerdere corona lockdowns geweest waardoor voorliggende voorzieningen bijna niet open waren, daarom kan deze prestatie-indicator voor 2021 niet in beeld gebracht worden.

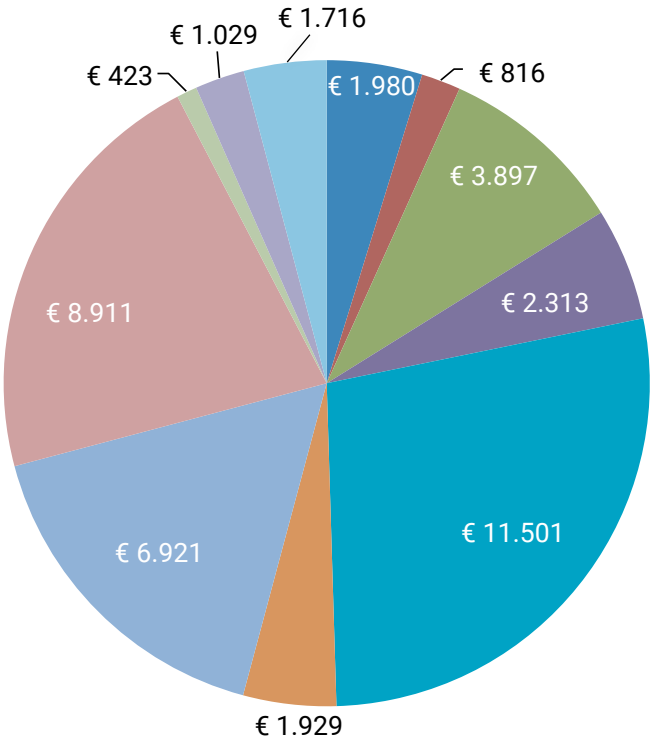
Risico's

- De invulling van de taakstelling tot 1.7 miljoen euro, zal mogelijk tot ingrijpendere maatregelen leiden voor de inwoners dan tot nu toe bij Scan Mens en Maatschappij
- Schaarste aan personeel is een risico in de hele zorg- en ondersteuningssector.
- De geringe doorstroming in de zogenaamde Veiligheidsketen voor zware casuistiek bij Jeugdhulp. Er zijn lange wachtlijsten bij oa de Raad van de Kinderbescherming, waardoor kinderen langer in ongewenste situaties blijven.

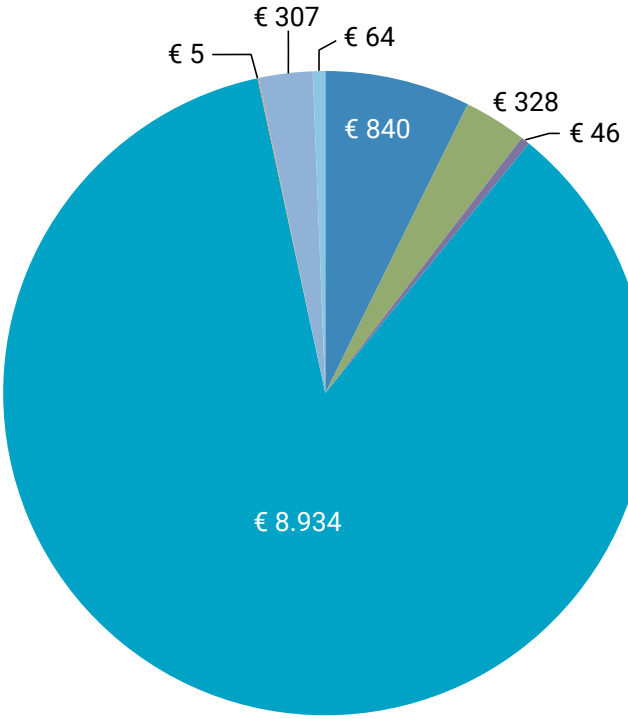
LASTEN EN BATEN 2021

bedragen x € 1.000

LASTEN: € 41.435

BATEN € 10.525

- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- 5.6 Media
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-
- 7.1 Volksgezondheid

OVERZICHT TAAKVELDEN

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021 Lasten	Baten	Saldo
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.980	-840	1.140
5.6 Media	816	-0	816
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.897	-328	3.569
6.2 Wijkteams	2.313	-46	2.267
6.3 Inkomensregelingen	11.501	-8.934	2.567
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.929	-5	1.924
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.921	-307	6.614
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	8.911	-0	8.911
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	423	-0	423
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.029	-0	1.029
7.1 Volksgezondheid	1.716	-64	1.652
Saldo baten en lasten	**41.435**	**-10.525**	**30.910**
0.10 Mutaties reserves	108	-906	-798
Resultaat na bestemming	**41.543**	**-11.431**	**30.112**

OVERZICHT PROGRAMMA 4

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil realisatie en begr. na wijz.
(Bedragen x € 1.000)				
Totaal lasten	38.528	42.217	41.435	-781
Totaal baten	-8.591	-11.544	-10.525	1.019
Saldo van baten en lasten	**29.936**	**30.672**	**30.910**	**238**
Storting in reserves	0	59	108	49
Onttrekking aan reserves	-204	-952	-906	46
Resultaat na bestemming	**29.732**	**29.779**	**30.112**	**334**

Partnerschap in een veranderende samenleving

We streven naar een samenleving die zo is ingericht dat inwoners zich comfortabel, prettig en veilig voelen. Als gemeente hebben we daar een rol in, maar zeker niet als enige. We werken daarbij steeds meer en hechter samen met inwoners, partners en ondernemers. Voor ons vormen partnerschap en participatie de sleutel tot succes. De veranderende samenleving verwacht van het openbaar bestuur concrete resultaten op maatschappelijke opgaven. Daardoor zijn we steeds meer aangewezen op initiatieven vanuit diezelfde samenleving en moeten we onszelf ook sterker positioneren als partner in die samenleving.

Het gaat niet alleen om een andere houding van ons als gemeente, maar ook om een andere verhouding met onze inwoners, ondernemers en partners. De veranderende samenleving heeft ook invloed op de rol van de gemeenteraad. Complexe vraagstukken vragen om een sterke lokale democratie en een bestuur dat in staat is problemen op te lossen en dat te doen op een wijze die aansluit bij de eisen van deze tijd.

THEMA REGIONALE SAMENWERKING

Strategisch doel

We zoeken naar het juiste niveau van samenwerking, zodat we toekomstbestendige oplossingen hebben voor maatschappelijke opgaven

Operationeel doel:

- We bouwen aan en behouden een netwerk van samenwerkingspartners binnen en buiten de regio
- Het is inzichtelijk met welk doel en beoogd resultaat we samenwerken
- We vergroten de bestuurbaarheid van de inzet van regionale samenwerkingsvormen die bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke doelen

Mijlpalen

In 2021 heeft de De6 samenwerking teruggekeken en vooruitgekeken op de samenwerking. Dit heeft geleid tot een hernieuwde visie op regionale samenwerking. Voor operationele samenwerking is de De6 een voor de hand liggende samenwerking. Voor meer strategische vraagstukken kijken we vanuit de opgaven welke samenwerkingen meer passend zijn.

Ten aanzien van de prestaties uit de begroting 2021 geldt:

- Dat we de aanbevelingen uit de Nota verbonden partijen hebben overgenomen en bij de aanpassing van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen ook de nota verbonden partijen gaan aanpassen.
- Dat we het proces zijn gestart om tot een Moerdijkse visie op regionale samenwerking te komen. Deze visie komt in de eerste helft van 2022 naar de gemeenteraad. Deze visie vertalen we in een regionale samenwerkingsagenda.
- De wens om samen met regiogemeenten te kijken naar de mogelijkheid om de uitgaven aan verbonden partijen te beperken is niet gerealiseerd. Door de ruimte die in de begrotingen van de gemeenten ontstond door de autonome ontwikkelingen in het gemeentefonds werd de noodzaak daartoe niet langer gevoeld. Wel is in het reguliere begrotingsproces van de verbonden partijen door de raad kritisch gekeken naar de individuele begrotingen van de verbonden partijen.

Ontwikkelingen

De RWB beraadt zich op haar agenda voor de komende jaren omdat de RWB constateert dat er steeds meer meerschalig wordt samengewerkt en de RWB zich daarop moet aanpassen. Ook zijn er in 2021 verkenningen gestart rondom samenwerking vanuit de Baroniegemeenten. De impuls daarvoor kwam vanuit de positieve ervaringen rond de RIA. De verkenning richting zicht nu ook op het sociaal domein. Moerdijk is op dit laatste punt terughoudend vanwege de goede ervaringen binnen De6 en De9. Vanuit Moerdijk worden beide ontwikkelingen in relatie tot elkaar bezien.

THEMA PARTICIPATIE

Strategisch doel
Participatie is een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijkse werk van de gemeentelijke organisatie

Operationeel doel
- Uitvoering geven aan het actieplan 'Participatie' dat we eind 2020 presenteren en dat is voorzien van acties en concrete doelstellingen. Bijvoorbeeld een overkoepelende, eenduidige Moerdijkse visie op participatie
- Investeren in het inbedden van deze Moerdijkse visie in de dagelijkse werkpraktijk
- Raad en college geven samen invulling aan democratische vernieuwing en vertalen dit in concrete doelen en acties

Strategisch doel
We zetten in op versterking van de lokale democratie zodat deze aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven

Operationeel doel
- Raad, college en organisatie hebben een gedeeld beeld van de veranderende samenleving en de daaruit voortvloeiende maatschappelijke opgaven

Strategisch doel
In elke kern is de gebiedstafel een belangrijke partner voor de gemeentelijke organisatie

Operationeel doel
- Vergroten inwonersvertegenwoordiging aan de gebiedstafels
- Inwoners van de verschillende kernen goed informeren over de rol en status van de gebiedstafels
- Een uitvoeringsplan voor de doorontwikkeling van gebiedstafels in samenhang met de visie op participatie

Strategisch doel
We zetten in op partnerschap bij inwonersinitiatieven

Operationeel doel
- Voor de initiatiefnemer is duidelijk wat hij kan verwachten
- De gemeentelijke organisatie is flexibel en benut en ondersteunt de kracht van de inwoners zoveel mogelijk
- We maken gebruik van en ontwikkelen digitale mogelijkheden om dienstverlening voor inwonersinitiatieven te versterken

Mijlpalen
In april 2021 is de notitie Participatie en Gebiedsgericht werken in Moerdijk 2.0 door de raad vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten en de acties voor de doorontwikkeling op deze thema's vastgelegd. Diverse acties zijn ook uitgewerkt en opgepakt:
- Er is geïnvesteerd in de ontwikkeling van het Moerdijkse Stappenplan voor de inzet van Participatie. Ook is een hele set aan andere participatie-instrumenten samengesteld. Deze totale set is gereed.
- Voor gebiedsgericht werken is een brede evaluatie uitgevoerd onder alle stakeholders. Deze evaluatie wordt in april 2022 afgerond. Enkele rode draden:
  - Gebiedsgericht werken doorzetten. Elke kern verdient eigen aanpak, uiteraard binnen het bredere gemeentelijke geheel.
  - Doelen en rollen van de stads- en dorpstafels bij alle partijen helder maken.
  - De stads en dorpstafels zijn voor de gemeente één van de participatie-instrumenten in het dorp, naast enquêtes, informatieavonden, polls etc. Ze zijn niet hét exclusieve participatie-instrument
  - De tafels komen zelf met veel initiatieven en vragen. Duidelijke terugkoppeling en communicatie is een belangrijk aandachtspunt.
  - Positie gebiedscoördinator in de interne organisatie beter inbedden
  - Duidelijkheid over aanwezigheid van de tafels door bestuurders (college en raad).

- Als gevolg van corona en de Omgevingsvisie is de planning van de actualisatie van de gebiedsplannen aangepast. Er wordt prioriteit gegeven aan de evaluatie van het gebiedsgericht werken (zie hierboven) en het opzetten van zogenaamde kernkaarten. Deze kernkaarten bevatten een visualisatie van alle belangrijke opgaven en ontwikkelingen per kern. Begin 2022 worden die digitaal ontsloten. Na de evaluatie van het gebiedsgericht werken en de Omgevingsvisie wordt gestart met de concrete actualisatie van de gebiedsplannen
- Wat betreft democratische vernieuwing is de Quick Scan Lokale Democratie uitgevoerd. Kernen zijn bezocht door de nieuwe burgemeester (eerst fysiek en daarna digitaal) en inwoners zijn bevraagd naar hoe ze worden betrokken. De aanbevelingen komen overeen met de punten uit de evaluatie gebiedsgericht werken.

Ontwikkelingen

Gebiedsgericht werken, participatie, dienstverlening, de Omgevingswet: deze thema's vragen allemaal 'anders werken': duidelijk, betrouwbaar, meebewegend, minder vanuit regels, flexibiliteit in rollen als gemeente, ruimte geven aan inwoners om mee te denken. Een eerste groep medewerkers heeft hiertoe een specifiek leertraject 'Samen werken in Moerdijk' gevolgd. De tweede groep start binnenkort.

In maart 2022 is de nieuwe aanjager Participatie en Dienstverlening gestart. Zij gaat collega's ondersteunen in het daadwerkelijk inzetten van het participatie-instrumentarium en het verder in de praktijk brengen van de dienstverleningsprincipes.

Effecten

- %inwoners dat vindt dat de gemeente zorgt dat voor iedereen duidelijk is hoe besluiten worden genomen en wat er wordt besloten: 17% eens en 45% helemaal mee eens;
- % inwoners dat vindt dat de gemeente luistert naar haar inwoners 22% eens, 34% helemaal eens;
- % inwoners dat vindt dat de gemeente inwoners voldoende betrekt bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen: 30% eens, 42% helemaal eens;
- % inwoners dat vindt dat de gemeente ruimte biedt voor initiatieven: 20% eens, 30% helemaal eens;
- % inwoners dat vindt dat de gemeente voldoende doet om speciale doelgroepen (zoals jongeren, ouderen, laaggeletterden) te motiveren mee te praten over lokale kwesties (n=756): 18% eens en 40% helemaal eens.

Risico's

Het blijft lastig om alle inwoners te bereiken om mee te doen of mee te denken. Bijvoorbeeld jongeren, jong volwassenen of inwoners van niet-Nederlandse afkomst. Vaak participeren dezelfde groepen. Niet iedereen wil meedoen of meedenken, maar we willen in ieder geval proberen dat iedereen in de gelegenheid is om mee te doen en ook duidelijk zijn over de spelregels daarbij.

THEMA INFORMATISERING

Strategisch doel

We groeien door naar een datagedreven organisatie en bouwen verder aan samenhang in de informatiehuishouding

Operationeel doel

- We voeren het programmaplan datagedreven werken uit, dat in 2020 is opgesteld. We richten ons op de drie bouwstenen:
  - Richt: gezamenlijk projecten datagedreven oppakken. Identificeren van de belangrijkste gemeentelijke opgaven en het organiseren van een gezamenlijke, datagedreven aanpak voor deze opgaven.
  - Bouw: investeren in de randvoorwaarden die medewerkers in staat stellen om dagelijks datagedreven te werken.
  - Realiseer: sturen en leveren van de verandering: voor deze nieuwe manier van werken moeten nieuwe vaardigheden worden ontwikkeld.

Strategisch doel

Toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie is essentieel voor goed bestuur en kenmerkt Moerdijk als betrouwbare partner voor inwoners, bedrijven en ketenpartners. In de dingen die we doen, maken we steeds een risicoafweging en zoeken we de balans tussen veiligheid en privacy enerzijds en het doel van ons handelen anderzijds.

Operationeel doel

- We voldoen aan wet- en regelgeving en geldende normenkaders, zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)
- ENSIA (zelfevaluatie Eenduidige Normatiek Single Information Audit) toont aan in hoeverre we 'in control' zijn op het gebied van informatieveiligheid en het beheer van basisregistraties, waarvoor de gemeente verantwoordelijkheid draagt
- We blijven werken aan de bewustwording, wat moet leiden tot gedragsverandering, zodat medewerkers veilig en vertrouwd werken en weten hoe ze met (privacy-) gevoelige gegevens en informatie om moeten gaan.

Strategisch doel

De gemeente Moerdijk wil informatie beter toegankelijk maken. Door online samen te werken kunnen we onderlinge betrokkenheid vergroten, waardoor de organisatie beter zal presteren. Een nieuw samenwerkingsplatform waarbij beheersbaarheid, eigenaarschap, en kennis worden gecreëerd, draagt hieraan bij.

Operationeel doel

- Door trainingen, kennisuitwisseling en ondersteuning wordt draagvlak en eigenaarschap gecreëerd onder de medewerkers waarbij iedere medewerker een rol vervult en eigenaar is van het nieuwe samenwerkingsplatform.
- In dienst nemen van een functioneel Office365 beheerder
- De inrichting van de beheersorganisatie waarbij met name de functioneel beheerder een coördinerende rol zal innemen om te komen tot een goed beheersbaar digitaal samenwerkingsplatform

Mijlpalen

- Groei in datavolwassenheid. Er wordt meer en vaker data gebruikt om dienstverlening te verbeteren. Zo kwam uit een analyse van data uit de klanttevredenheidonderzoeken naar voren dat onze communicatie op dit vlak verbeterd kan worden. Naar aanleiding hiervan zijn de teksten van het meldingenformulier aangepast. Ook worden er betere beleidskeuzes gemaakt door beter inzicht in budgetten met bijvoorbeeld het prognosemodel jeugd. Dit is gebouwd om meer inzicht te krijgen in de kosten van jeugdzorg de komende jaren en daarop in te kunnen spelen. Zijn er logische redenen voor opvallende zaken uit de analyse, hoe verhouden ontwikkelingen zich tot andere gemeenten en wat heeft de uitvoering nodig om op veranderingen in te spelen? Het prognosemodel wordt actief gebruikt binnen het team jeugd.

- ICT WBW voerde in 2021 voor de gemeente Moerdijk een groot vernieuwingstraject uit door om te zorgen dat de ICT omgeving betrouwbaar en veilig kan blijven werken. Daarbij is de apparatuur in de server-ruimtes van het gemeentehuis verhuisd naar een

gemeenschappelijk datacenter van een externe leverancier. Moerdijk maakte als eerste deelnemer deze overstap. Door te werken met vijf vrijwel gelijke ICT infrastructuren in plaats van vijf verschillende is de complexiteit van het ICT-beheer aanzienlijk verminderd.

- Om ook in 2021 informatieveiligheid op een hoger niveau te brengen zijn in 2021 grote stappen gezet. Voor het verkrijgen van inzicht in het volwassenheidsniveau binnen de organisatie is opdracht gegeven voor het uitvoeren van een GAP analyse Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) in de vorm van een nulmeting. In deze meting wordt gekeken op welk niveau de organisatie zich bevindt op het gebied van de eisen volgens de wetgeving informatieveiligheid (BIO). Afgesproken is om ieder jaar een meting te doen waarmee structureel inzicht verkregen wordt en actief gewerkt kan worden aan verbeteringen. Ook is gewerkt aan een nieuw functieprofiel van de CISO (Chief Informatie Security Officer). Om de CISO beter in positie te brengen is gekozen voor een procesmatige functie waarbij de CISO zich meer kan richten op de taken die het meest van belang zijn. Daarnaast gaat de CISO meer samenwerken met de strategisch adviseur informatiemanagement en een ENSIA-coördinator.

- In 2021 is de gemeente Moerdijk aangesloten op een door VNG Realisatie gerealiseerd besloten elektronisch datacommunicatienetwerk dat onderdeel is van Diginetwerk. Deze infrastructuur is een verzameling van besloten elektronische communicatienetwerken die, door onderlinge afspraken en de implementatie van de uitgangspunten, functioneert als één virtueel besloten communicatienetwerk voor de aangesloten organisaties. Deze aangesloten organisaties kunnen elkaar op een veilige wijze via het Diginetwerk bereiken.

- Een nieuw informatiebeleid is als I-visie (“Van digitaal werken naar digitaal SAMENwerken”) opgeleverd en middels interactieve presentaties gedeeld met het management. Een visie gericht op samenwerken aan informatie, samenwerken met data en samenwerken in systemen. Techniek gaat snel en het is lastig om te

voorspellen wat morgen belangrijk is. Toch proberen we dat te doen en wel voor de komende vijf jaar. We sluiten met de visie aan bij 'Van goed naar beter' en hebben de kernwaarden vertaald naar een pro-actieve koers voor de organisatie. Deze koers gaat in op systemen, processen, sturen op basis van data en het bewust omgaan met informatie.

- In 2021 is functioneel beheer en ondersteuning voor Microsoft365 ingericht met behulp van een MS365 specialist in dienst getreden bij de gemeente Moerdijk. Er zijn laagdrempelige trainingen en workshops gegeven voor het stimuleren van digitaal samenwerken en het verhogen van het kennisniveau onder de medewerkers. Ook is er een regionale samenwerking opgezet tussen de Microsoft 365 specialisten om ook in de regio elkaar te inspireren en versterken, maar ook om meer samen te werken en ontwikkelen.

- Het college heeft d.d. 30-11-2021 het Het 'Metadatamodel E-depot West-Brabants Archief' met bijbehorend mappingdocument vastgesteld als het metadatamodel van gemeente Moerdijk. Om de belangrijkste systemen die archiefwaardige informatie bevatten goed aan te kunnen sluiten op het E-depot, worden deze ingericht volgens het 'Metadatalmodel van gemeente Moerdijk' zodat een soepele opname van informatie in e-depot gegarandeerd is. Zij doen dit in overleg de adviseurs e-depot van het WBA.

Ontwikkelingen

- Door het vele thuiswerken, de strengere eisen op het gebied van informatieveiligheid is niet alleen de behoefte aan Microsoft licenties gegroeid maar is ook ingezet op een uitgebreidere Microsoft licenties. De werkplek is hiermee beter voorbereid op de toekomst. Hierdoor is het budget IT-investeringen overschreden met € 100.000

- In 2021 zijn door het vertrek van de gemeente Bergen op Zoom uit de gemeenschappelijke regeling ICT-WBW vragen opgekomen over de toekomstvastheid van ICT-WBW als samenwerkingsorganisatie. Moerdijk heeft de keuze gemaakt om verder te werken aan het vertrouwen, de volwassenheid als opdrachtgever en daarmee uitvoering te geven aan de cloud-strategie. In 2025 wordt opnieuw geëvalueerd of de samenwerking toekomstvast is óf worden onderbouwd om een andere koers te kiezen op het moment dat de toekomstvastheid van ICT WBW ontbreekt.

- In 2021 zijn trainingen gegeven, desondanks is het verschil in kennisniveau op het gebied van digitaal werken nog groot onder de medewerkers. Daarom blijven we ook in 2022 trainingen en workshops organiseren.

- De verslagen van de uitgevoerde archiefinspecties, plannen van aanpak en verbeteragenda's van de gemeenschappelijke regelingen waar gemeente Moerdijk deelnemer van is zijn opgevraagd. Uit de ontvangen verslagen blijkt dat erbij deze verbonden partijen aandacht is voor hun informatie- en archiefbeheer. Hier zijn nog geen dienstverleningsovereenkomsten archiefzorg voor afgesloten omdat het kader hiervoor nog ontbreekt, hiervoor worden landelijk handreikingen voorbereid.

Effecten

- Op het gebied van openbare ruimte, meldingen voor de boa's en op het gebied van jeugd is er meer data verzameld en zijn er meer analyses gedaan waardoor er meer effectindicatoren voor de organisatie in het algemeen te meten zijn.

Risico's

- De datakwaliteit wordt beter door volwassenheidsniveau. Als data meer gebruikt wordt komen er ook meer vragen over de kwaliteit. Ondanks dat dit meer van de organisatie vraagt is dit positief voor de ontwikkeling van datagedreven werken binnen de gemeente. Goede datakwaliteit is namelijk essentieel voor de juiste analyse.

- Ondanks alle trainingen en awareness activiteiten blijft het kennisniveau van medewerkers op het gebied van datagedreven werken, informatieveiligheid en digitaal werken een risico.

- Onvoldoende capaciteit; door de toenemende druk van steeds snellere ontwikkelingen en verwachtingen binnen digitalisering en wetgeving op het gebied van gegevensbescherming dreigt een personeelstekort. Daarnaast wordt het vinden van goed personeel in de krappe arbeidsmarkt steeds moeilijker.

THEMA TOEKOMSTBESTENDIGE ORGANISATIE

Strategisch doel

De organisatie wordt ondersteund door moderne (eigentijdse) en veilige ICT-middelen en -mogelijkheden

Operationeel doel

- We moderniseren onze werkplekken aan de hand van een doordacht en toekomstvast concept
- We verhogen de digitale vaardigheden van onze medewerkers

Strategisch doel

Onze gemeentelijke organisatie is een flexibele organisatie die adequaat reageert op initiatieven en regie vanuit de samenleving

Operationeel doel

- We hebben een gezonde financiële huishouding.
- We zijn een aantrekkelijke werkgever en binden en boeien (nieuwe) medewerkers
- Leren en blijven leren is de norm. Er wordt een lerende cultuur en organisatie gecreëerd door 'te doen'.

Mijlpalen

Jaarrekening 2020

De accountant heeft bij de jaarrekening 2020 zowel een goedkeurende afgegeven voor getrouwheid, als rechtmatigheid. Evenals voor 2019 had de accountant ook bij de jaarrekening 2020 geen aanvullende opmerkingen ten opzichte van alles wat al door de eigen organisatie in beeld was gebracht. Dit biedt perspectief voor het vanaf de jaarrekening 2022 afgeven van een rechtmatigheidsoordeel door het college.

De jaarrekening had een positief resultaat van € 5,6 miljoen. In verband met het later afronden van een aantal specifieke onderwerpen is een bedrag van ruim € 1,8 miljoen ingezet in 2022. Het restant van bijna € 3,8 miljoen is toegevoegd aan de algemene reserve.

Begroting 2022-2025

De meerjarenbegroting gaf voor alle jaren een structureel sluitend beeld. Dit is enerzijds het gevolg van de keuzes die bij de meerjarenbegroting 2021-2024 gemaakt zijn op basis van het toen gepresenteerde document "Keuzemogelijkheden, naar een sluitende begroting 2021-2024" en anderzijds een verhoging van

de gemeentefondsuitkering (o.a. extra middelen voor uitvoering Jeugdwet) en het aan de voorkant meer risicovol ramen van budgetten. Structureel gezien gaf de begroting voor 2022 een positief saldo van bijna € 1,4 miljoen. Het saldo van incidentele lasten en baten gaf een tekort van bijna € 600.000. Dit tekort kon worden opgevangen binnen het positieve structurele saldo.

De provincie heeft aan de begroting het repressief toezichtsregime toegekend. Dit betekent dat in 2022 wijzigingen op de begroting slechts ter kennisname hoeven te worden ingestuurd.

Toekomstbestendige organisatie
In 2021 is de visie op werken vertaald naar projectplan waarin de thema's ontmoeten, thuiswerken, samenwerken, vitaliteit en (persoonlijk) leiderschap zijn beslag krijgen. Afgelopen jaar is met name gewerkt aan het werkplekconcept. In navolging daarvan is een aanvang gemaakt met de voorbereiding van de verbouwing van het gemeentehuis. Door te kiezen voor een werkplekconcept gebaseerd op activiteit gerelateerd werken kan er makkelijker en beter worden (samen) gewerkt. De (leer) ervaringen van het thuiswerken als gevolg van de corona pandemie zijn hierin meegenomen. De realisatie van de verbouwing vindt plaats in 2023. Anders werken vraagt om ander gedrag; dit wordt komende jaren ondersteund door leertrajecten via de Moerdijk academie.

Gesprekscyclus
Om wendbaar te kunnen zijn moeten we op een goede manier in contact zijn met de buitenwereld en met de medewerkers. Daarnaast helpt een meer planmatige werkwijze bij een beter focus en resultaatgerichtheid. In het kader van binden en boeien is aandacht voor de medewerker en weten wat er speelt cruciaal. Hiertoe is 2021 een aanvang gemaakt met de ontwikkeling van een meer toekomstgerichte moderne gesprekscyclus, waarbij aandacht is voor te behalen doelen en resultaten, maar ook ruimte voor thema's als werkgeluk, vitaliteit en persoonlijke ontwikkeling. De nieuwe gesprekscyclus wordt in 2022 afgerond en treedt per 2023 in werking.

Leren en ontwikkelen
De Moerdijk Academie heeft zich in het jaar 2021 gefocust op de volgende thema's: (digitaal) werken op afstand, privacy- en informatieveiligheid, het leertraject Zo werkt Moerdijk samen (participatie) en de professionalisering van het adviseurschap binnen het domein Interne Dienstverlening. Dit zijn met name maatwerktrajecten waar zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de kennis die we zelf in huis hebben. Leren door te DOEN staat daarbij centraal. Door het op het op afstand werken is het een uitdaging geweest om inhoudelijk het werk goed te doen en aandacht te blijven te besteden aan leren en ontwikkelen. We zien vooral dat het lastig was om de verbinding met elkaar en de organisatie goed vorm te blijven geven of nieuwe werkwijzen door te voeren in de verschillende teams.

E-HRM
Een belangrijk middel om data-gedreven te kunnen werken is het verder digitaliseren van data. In 2021 zijn diverse HR doorstroomprocessen geoptimaliseerd en gedigitaliseerd. In 2022 worden de processen op de gebieden uitstroom en instroom opgepakt.

Ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling
In 2021 werden we nog steeds beperkt door de coronamaatregelen. Dit heeft een zware wissel getrokken op de organisatie. Zorg voor personeel heeft daarom veel aandacht gekregen. Onder deze omstandig hebben de in het werk de uitgangspunten van ons organisatieontwikkelmodel wel steeds meer invulling kunnen geven.

Treasurybeleid
De actualisatie van dit beleid is in 2021 nog niet uitgevoerd. Door vertraging bij de implementatie van het nieuwe financieel systeem Financials was hiervoor onvoldoende tijd beschikbaar. De actualisatie wordt nu in 2022 opgepakt.

Financiële verhoudingen; Gemeentefonds
De herziening van de verdeelmaatstaven was in 2021 een voortdurend thema. Medio 2021 zijn aangepaste resultaten gepresenteerd en ter beoordeling en advies voorgelegd aan de diverse betrokken partijen, zoals de VNG en de Raad voor het Openbaar Bestuur. Voor Moerdijk betekende dit een verlaging van het positieve effect van € 49 naar € 25 per inwoner. De reacties van VNG en ROB waren echter opnieuw niet positief. Het verdeelmodel voldoet volgens hen nog steeds niet. Daarnaast moet het Gemeentefonds in totaal worden opgehoogd is hun mening. Inmiddels zijn wel structureel extra middelen toegekend voor met name de jeugdzorg, maar wel met een oplopende korting vanaf 2023. De huidige planning is dat de herverdeling

in de meicirculaire 2022 wordt verwerkt en ingaat vanaf uitkeringsjaar 2023. Gelet op de weerstand tegen de huidige cijfers is er een reële kans dat de invoering wederom een jaar doorschuift.

Eind 2021 zijn de effecten weer iets bijgesteld. Voor Moerdijk komt het positieve effect nu uit op € 35 per inwoner, ofwel totaal € 1.295.000. Dit is echter nog steeds een voorlopige inschatting.

De totale opbrengst van de algemene uitkering over 2021 is uiteindelijk ruim € 1,1 miljoen hoger dan was voorzien in de 2e berap 2021. Voor € 700.000 is dit een gevolg van de te ontvangen suppletie-uitkering bommenregeling. Hier staat op het taakveld Openbare Veiligheid een kostenpost tegenover voor opsporing en ruiming van niet-gesprongen explosieven. Verder zijn er extra inkomsten vanwege aanvullend toegekende coronacompensatie en middelen ter versterking van de dienstverlening bij gemeenten en de invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB).

Lagere opbrengst OZB

In de 2e berap 2021 is de verwachte opbrengst van de OZB voor niet-woningen al neerwaarts bijgesteld. De in de begroting 2021 aangehouden waardevermeerdering van € 100 miljoen bleek achteraf niet realistisch. De heffing voor het gebruik van niet-woningen blijkt na afloop van het jaar nog circa € 500.000 lager uit te komen. Op basis van gegevens van de BWB is dit een gevolg van meer toegekende bezwaren dan vooraf begroot, en aanzienlijk meer leegstand.

Uitwerking document "Keuzemogelijkheden, naar een sluitende begroting 2021-2024"

In het document zijn een drietal soorten van maatregelen ingebracht, t.w.:

- direct ingeboekte maatregelen;
- nader te onderzoeken maatregelen;
- taakstelling domein Mens en Maatschappij (ook wel Scan M&M).

Bij de uitvoering van de maatregelen uit het document gedurende 2021 bleek dat van de 50 direct ingeboekte maatregelen uiteindelijk een bedrag van structureel € 33.000 niet kan worden gerealiseerd. Voor de te onderzoeken maatregelen geldt dat van het beoogde bedrag dat deze onderzoeken zouden opleveren van € 200.000 er een bedrag van € 62.500 is gerealiseerd.

Het realiseren van de taakstelling op het domein Mens en Maatschappij loopt trager dan verwacht. In 2021 is voor latere jaren een bedrag van € 350.000 aan maatregelen doorgevoerd, terwijl een bedrag van € 550.000 was gepland. De totale taakstelling is overigens wel gewoon gehandhaafd op € 1,7 miljoen.

De conclusie is dat 90% van de voorgenomen ombuigingen/aanpassingen is gerealiseerd.

Gemeentelijk belastinggebied

Tot op heden zijn er geen specifieke maatregelen getroffen om het gemeentelijk belastinggebied uit te breiden. In het regeerakkoord "Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst" van het vierde kabinet Rutte, is bij het onderwerp 'stabielere financiering voor de medeoverheden' aangegeven dat bij het uitwerken van een nieuwe financieringssystematiek voor de periode na 2025 de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

P-budget

In de 2e bestuursrapportage 2021 was een prognose opgenomen voor het P-budget over het volledige jaar 2021. De uitkomst hiervan was een overschot van € 379.000. Inmiddels kan een overzicht over het jaar 2021 worden gegeven op basis van de werkelijke kosten. De cijfers zijn verwerkt in onderstaande tabel. In de begrotingswijziging bij de 2e berap 2021 is het verwachte overschot van € 379.000 volledig afgeraamd. Daarbij is een bedrag van € 56.000 al geoormerkt voor de resultaatbestemming 2021.

Verloop personeelsbudget 2021

	Raming na aanpassing	Werkelijke kosten	Saldo
Reguliere loonkosten	€ 18.908.567	€ 17.772.646	€ 1.135.921
Terugontvangsten	€ -32.500	€ -190.416	€ 157.916
Subtotaal	**€ 18.876.067**	**€ 17.582.230**	**€ 1.293.837**
Inhuur tijdelijk personeel	€ -	€ 1.547.983	€ -1.547.983
Totaal	**€ 18.876.067**	**€ 19.130.213**	**€ -254.146**

De overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten van de cao-aanpassing die in december 2021 bekend is geworden. Ter afdekking van deze meerkosten was een stelpost loonontwikkeling in de begroting opgenomen van € 502.000. Deze stelpost is ruimschoots voldoende om de overschrijding op te vangen. Daarnaast is aan het personeel een thuiswerkvergoeding (was ook onderdeel van de cao) en als blijk van waardering een internetvergoeding uitbetaald over het jaar 2021. Totaal gaat dit om € 220.000; een bedrag dat ook binnen de stelpost loonontwikkeling kon worden opgevangen. Uiteindelijk resteert van de stelpost een bedrag van € 28.000.

Inhuur bij ziekte

Het totaal beschikbare budget van € 225.000 te vermeerderen met de WAZO-uitkeringen en ziekte-uitkeringen in 2021 van € 132.000 bedraagt € 357.000. Voor vervangende inhuur bij ziekte en zwangerschap is in 2021 totaal € 304.000 uitgegeven, waardoor een overschot resteert van € 53.000. Uiteindelijk blijkt de bijraming in de 2e bestuursrapportage van € 75.000 te hoog geweest te zijn.

Effecten

De provincie Noord-Brabant heeft in het kader van interbestuurlijk toezicht aan de gemeente Moerdijk de volgende 'scores' over 2021 toegekend:

- Financiën voldoet
- Huisvesting vergunningshouders voldoet
- Omgevingsrecht voldoet
- Informatie- en archiefbeheer voldoet gedeeltelijk

Met betrekking tot de onderwerpen Monumentenzorg en Ruimtelijke Ordening vindt geen systematisch toezicht plaats.

De accountant heeft zoals al gemeld een verklaring van getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven bij de jaarrekening 2020.

De afgifte van een rechtmatigheidsverklaring door het college heeft nog niet plaatsgevonden. De regelgeving is doorgeschoven naar de jaarrekening 2022.

Risico's

De spanning op de arbeidsmarkt is in 2021 verder toegenomen. We merken dat het steeds moeilijker wordt om goed personeel te werven. Inzet op het gebied van arbeidsmarktstrategie/beleid is voor de komende jaren van groot belang. Daarbij is aandacht voor het behoud van ons huidige personeel cruciaal. De instrumenten om de risico's te verkleinen, zoals SPP en de gesprekscyclus, zijn beschikbaar en worden ingezet.

THEMA DIENSTVERLENING

Strategisch doel

Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voelen zich op een prettige manier door ons gefaciliteerd en ondersteund

Operationeel doel

- Onze dienstverlening is waar het kan digitaal en indien nodig persoonlijk. Het uitgangspunt is 'click-call-face'. We sturen hierbij op het meest geschikte kanaal. Inwoners houden keuzevrijheid in de wijze waarop ze met ons communiceren.
- Onze medewerkers zijn klantvriendelijk, betrouwbaar in de afspraken en zoeken waar mogelijk naar dienstverlening op maat
- De informatie over producten is makkelijk vindbaar en begrijpelijk

Mijlpalen

De start van een Nieuwskamer is voorbereid in 2021. Deze voorbereidingen betroffen het opstellen van een plan van aanpak, benaderen verschillende teams die een bijdrage kunnen leveren aan de nieuwskamer en het zoeken naar een geschikte fysieke locatie.

Daarnaast is vanuit het dienstverleningsprincipe 'duidelijk' het instrument beeldbrieven ontwikkeld.

Er wordt continu gemonitord op het afhandelen van terugbelverzoeken. Er is ingezet om kwalitatief betere informatie te gaan verkrijgen uit de applicatie. Hiermee kunnen we op een later tijdstip beter analyses maken.

Bij 22 producten/diensten die wij digitaal verlenen wordt na afhandeling een verzoek gedaan om een klanttevredenheidsonderzoek in te vullen. De respons hierop wisselt.

Ontwikkelingen

De voorbereidingen die getroffen zijn voor de pilot nieuwskamer en beeldbrieven zorgen ervoor dat in 2022 hier een start mee gemaakt kan worden.

In 2022 gaan we proberen om beter inzichtelijk te maken waardoor op sommige momenten de servicenorm van terugbelverzoeken niet gehaald wordt. Door gebruik te maken van het datacluster en er verbeterde gegevens vanuit de applicatie te verkrijgen zijn.

Bij de eerste klantcontacten aan het kanaal telefonie wordt steeds meer het click-call-face-principe gebruikt. Met het doorvragen en uitleggen hoe eenvoudig iemand 24/7 een aanvraag, melding of informatie kan opzoeken, wordt de inwoner geïnformeerd naar de mogelijkheden en wat men zelf kan doen.

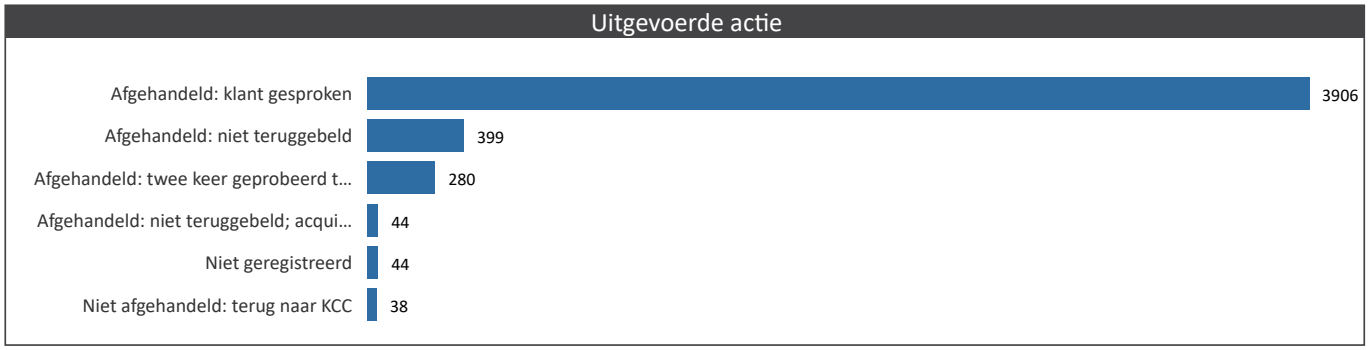
In 2022 wordt bekeken of er een verbeterslag te maken is in de aangeboden klanttevredenheidsonderzoeken en het analyseren van de ingekomen data.

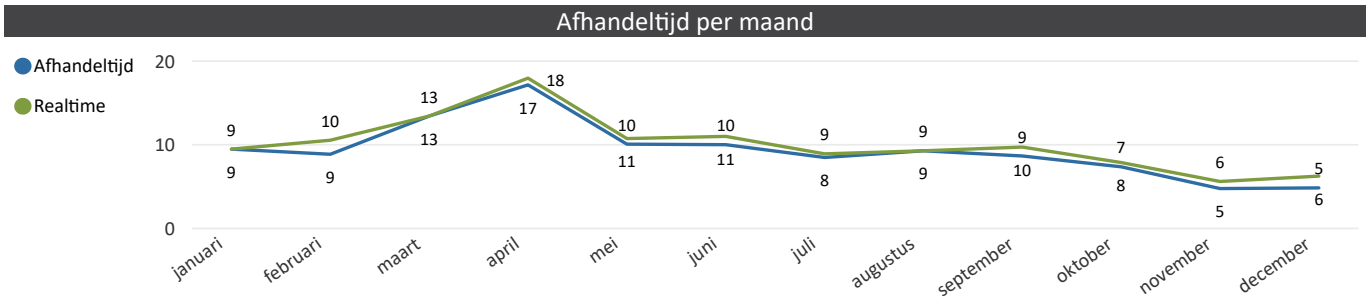
In maart 2022 is de nieuwe aanjager Participatie en Dienstverlening gestart. Zij gaat de bewustwording stimuleren, zorgen dat de dienstverleningsprincipes – duidelijk, betrouwbaar, meedenkend, persoonlijk en volledig antwoord- echt in het werk worden ingebed. Zij gaat bestaande acties stimuleren, nieuwe acties aanjagen en het geheel coördineren. Op diverse terreinen wordt gewerkt aan dienstverlening

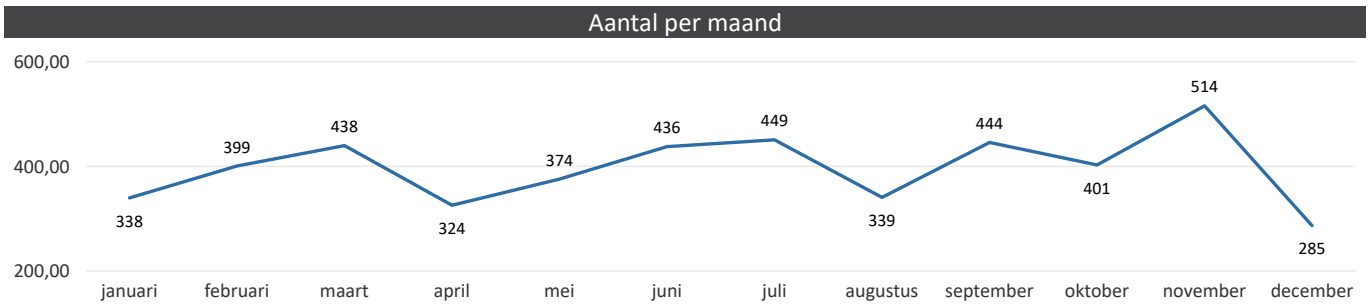
Effecten

- Waardering inwoners voor gemeentelijke dienstverlening in het algemeen: 6,6
- Waardering inwoners voor gemeentelijke dienstverlening via digitale faciliteiten: 6,9
- Waardering inwoners communicatie en voorlichting vanuit de gemeente: 6,7

Terugbelverzoeken 2021

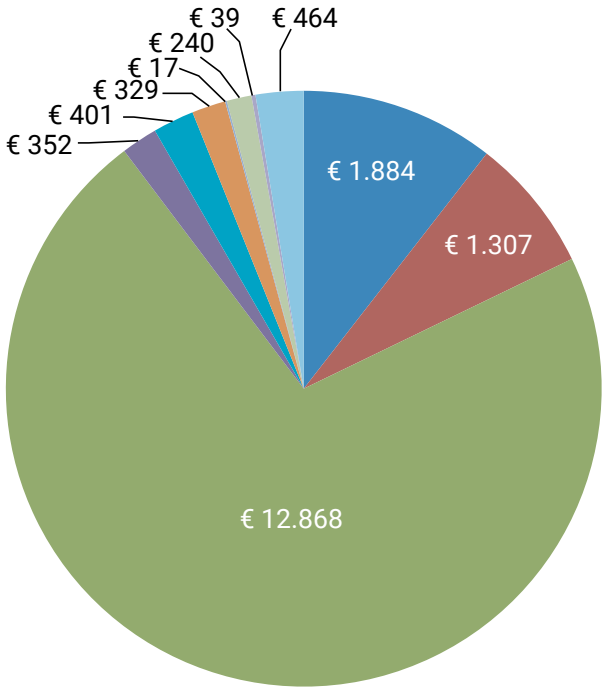

LASTEN EN BATEN 2021

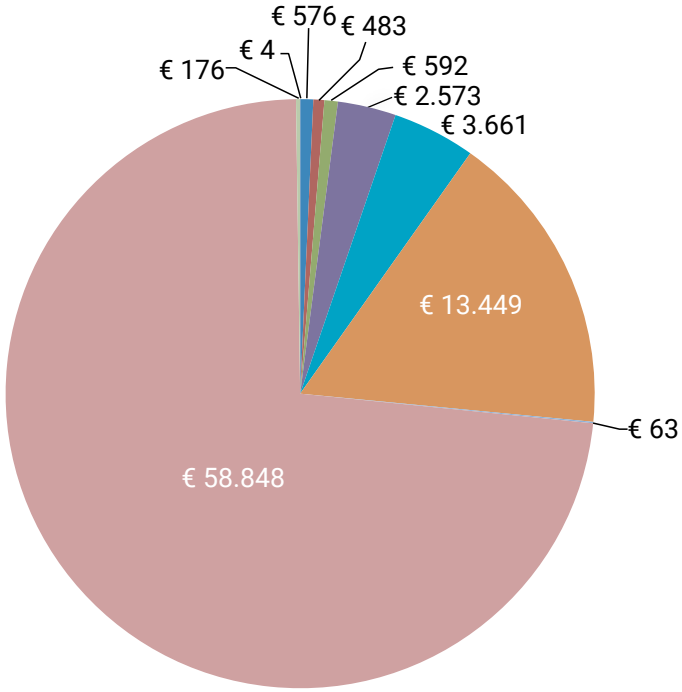
bedragen x € 1.000

LASTEN: € 17.903

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen

BATEN € 80.426

- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Alg.uitk. en overig uitk.gem.fnd.
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

OVERZICHT TAAKVELDEN

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021 Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.884	-576	1.309
0.2 Burgerzaken	1.307	-483	824
0.4 Overhead	12.868	-592	12.276
0.5 Treasury	352	-2.573	-2.221
0.61 OZB woningen	401	-3.661	-3.261
0.62 OZB niet-woningen	329	-13.449	-13.120
0.64 Belastingen overig	17	-63	-46
0.7 Alg.uitk. en overig uitk.gem.fnd.	0	-58.848	-58.848
0.8 Overige baten en lasten	240	-176	64
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	39	0	39
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	464	-4	460
Saldo baten en lasten	17.903	-80.426	-62.523
0.10 Mutaties reserves	3.789	-4.580	-792
Resultaat na bestemming	**21.691**	**-85.007**	**-63.315**

OVERZICHT PROGRAMMA 5

Partnerschap in een veranderende samenleving	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil realisatie en begr. na wijz.
(Bedragen x € 1.000)				
Totaal lasten	26.002	19.408	17.903	-1.505
Totaal baten	-77.866	-78.976	-80.426	-1.451
Saldo van baten en lasten	-51.863	-59.568	-62.523	-2.956
Storting in reserves	0	3.789	3.789	0
Onttrekking aan reserves	-123	-4.600	-4.580	19
Resultaat na bestemming	-51.986	-60.379	-63.315	-2.937

Financiële paragraaf

Algemeen

Voor u ligt het jaarverslag 2021 en de jaarrekening 2021. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn het sluitstuk van de budgetcyclus 2021. In de begroting worden de kaders en prioriteiten gesteld, de beoogde effecten aangegeven en vindt op programmaniveau autorisatie plaats van budgetten. De verdere uitvoering/uitwerking ligt in handen van het college. Via het jaarverslag en de jaarrekening legt het college verantwoording af. Tussentijds wordt over de voortgang gerapporteerd via de bestuursrapportages.
De jaarrekening 2021 sluit aan bij de voorschriften met betrekking tot de gemeentelijke begroting en jaarrekening, de zogenaamde BBV-regels (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten).

Resultaat

Voor bestemming (saldo van baten en lasten)
De jaarrekening 2021 sluit met een nadelig resultaat vóór bestemming van
€ 1,3 mln. Na verwerking van alle raadbesluiten in 2021 werd dit resultaat geschat op € 5,1 mln. nadelig.

Na bestemming (incl. reservemutaties)
Als alle mutaties op de reserves worden meegenomen bedraagt het resultaat 2021 € 8,6 mln. voordelig. Na verwerking van alle raadbesluiten in 2021 werd een voordelig resultaat verwacht van € 4,6 mln. voordelig.

Het voordelige resultaat van € 8,6 mln. is afzonderlijk op de balans opgenomen onder het eigen vermogen. Bij het voorstel tot vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel worden gedaan voor de bestemming van dit resultaat.

Jaarrekeningresultaat	Begroting 2021 voor wijziging	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil realisatie en begr. na wijz.
(Bedragen x € 1.000)				
Totaal lasten	114.286	124.890	118.720	-6.169
Totaal baten	-109.333	-119.744	-117.470	2.274
Resultaat voor bestemming	**4.953**	**5.145**	**1.250**	**-3.895**
Storting in reserves	2.558	16.447	16.091	-356
Onttrekking aan reserves	-2.340	-26.143	-25.951	192
Resultaat na bestemming	**5.170**	**-4.551**	**-8.610**	**-4.059**

Analyse resultaat

Op basis van de aangepaste begroting 2021 werd een voordelig resultaat verwacht van € 4,6 mln. Het gerealiseerde resultaat voor 2021 bedraagt € 8,6 mln. voordelig. Onderstaand is op hoofdlijnen een verklaring van het voordelige verschil (€ 4 mln.) gegeven.

Deze afwijkingen zijn in het document "Jaarrekening 2021" per programma nader toegelicht.

Onderwerp	Bedrag (x € 1.000)	
Uitkering gemeentefonds	-512	V
Voorziening pensioenen wethouders	-498	V
Rijks en gemeentelijke monumenten	-399	V
Grondexploitaties	-322	V
Vennootschapsbelasting	-251	V
Parcticipatiewet	-219	V
Omgevingsvergunning	-216	V
Stelpost nieuw beleid	-201	V
12 afwijkingen (€100.000 <> € 200.000)	-1.660	V
8 afwijkingen (€ 50.000 <> € 100.000)	-654	V
Overige afwijkingen (< € 50.000)	-1.069	V
Totaal voordelen	**-6.001**	**V**
Totaal	**-4.059**	**V**

Onderwerp	Bedrag (x € 1.000)	
Jeugd (Niet vrij toegankelijke zorg en LTA)	707	N
OZB niet-woningen	444	N
Jeugd, veiligh, reclassering en opv.	293	N
6 nadelen (€50.000 <> € 100.000)	498	N
		N
		N
		N
		N
		N
Totaal nadelen	**1.942**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is sprake van begrotingsonrechtmatigheid als de werkelijke lasten in de jaarrekening in een programma de begrote lasten overtreft.

De totale lasten binnen de diverse programma's blijven ruimschoots binnen de begrote lasten. Ook binnen de diverse investeringskredieten blijven de uitgaven die t/m 31-12-2021 zijn gedaan binnen de beschikbaar gestelde investeringskredieten. Op basis van de beoordeling van de overschrijdingen komen wij tot de conclusie dat er geen sprake is van een begrotingsonrechtmatigheid die mee moet tellen in het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Incidentele baten en lasten

De jaarrekening 2021 bestaat uit zowel structurele als incidentele (éénmalige) baten en lasten. Het jaarrekeningresultaat is het totaal van de structurele en de incidentele baten en lasten. Wordt het resultaat gezuiverd van de incidentele baten en lasten (een totaal overzicht is opgenomen in de jaarrekening 2021) dan is het resultaat over 2021 € 4,7 mln. voordelig. In dit saldo zijn de daadwerkelijk gerealiseerde incidentele baten en lasten opgenomen. Er kan bijvoorbeeld ook sprake zijn van onderuitputting op structurele budgetten. Doordat deze lasten in principe van structurele aard zijn, zitten de voordelen van dergelijke onderuitputtingen niet in dit saldo.

Onderstaand is een en ander schematisch weergegeven (N = nadeel; V = voordeel, bedragen x € 1.000):

-resultaat, incl. incidentele baten en lasten	€	8.610	V
-af: saldo incidentele baten en lasten	-	3.887	V
-resultaat, excl. incidentele baten en lasten	€	4.723	V

Reserves en voorzieningen

Van het verloop van de reserves over 2021 kan het volgende overzicht worden gegeven:

Stand reserves per 1-1-2021 (bedragen x € 1.000)	**93.929**
Mutaties 2021:	
-bij: stortingen 2021	16.090
-af: onttrekkingen 2021	20.339
Stand reserves per 31-12-2021	**89.680**

Het totaal van de reserves per 31-12-2021 bedraagt € 89,7 mln. Dit bedrag bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

De omvang van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2021 € 23,1 mln.

Om een goed beeld te geven van de (toekomstige) vrije ruimte binnen de algemene reserve dient tevens rekening gehouden te worden met in 2022 genomen besluiten en eerdere aangegeven claims ten laste van deze vrije ruimte. Door middel van een raadsinformatiebrief wordt de gemeenteraad periodiek geïnformeerd over de stand van de algemene reserve. Rekening houdend met de besluiten die door de gemeenteraad zijn genomen (tot en met 14 april 2022), resteert een algemene reserve van afgerond € 21,7 mln.

Van dit bedrag moet €12,5 mln. worden afgezonderd voor het aan te houden weerstandsvermogen. De algemene reserve heeft namelijk een belangrijke functie als algemeen weerstandsvermogen en buffer tegen niet gecalculeerde risico's. Dit is nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De 'vrije ruimte' in de algemene reserve bedraagt hierdoor € 9,2 mln.

Het jaarrekeningresultaat 2021 (€ 8,6 mln. voordelig) is hier nog niet in verwerkt. Bij het voorstel tot vaststelling van de jaarrekening zal voorgesteld worden dit overschot deels in te zetten voor een aantal activiteiten die in 2021 zijn gestart, maar nog doorlopen in 2022. Voor het restant zal worden voorgesteld om dit ten gunste van de algemene reserve te brengen.

Bestemmingsreserves

De omvang van de bestemmingsreserves bedraagt per 31 december 2021 € 66,6 mln. (2020: € 68,1 mln.).
Deze middelen zijn afgezonderd van de algemene reserve ten behoeve van reeds afgesproken activiteiten. In de jaarrekening zijn de mutaties nader toegelicht.

Voorzieningen

Op 31 december 2021 bedraagt de stand van de voorzieningen € 40 mln. (2020: € 34 mln.). Omdat hier verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag liggen, zijn voorzieningen niet vrij besteedbaar. In de jaarrekening zijn de mutaties nader toegelicht.

Corona paragraaf

Inleiding

In maart 2020 werden we getroffen door wat later genoemd is de “coronacrisis”. Deze crisis heeft zich ook in 2021 in meer en mindere mate doen laten voelen. Van een zware lockdown, inclusief een avondklok, in het begin van het jaar naar een zomerperiode met een beperkt aantal maatregen naar een najaar waarin de maatregelen weer steeds zwaarder werden. De effecten van alle maatregelen zijn natuurlijk niet voorbij gegaan aan onze inwoners, verenigingen, maatschappelijke partners, bedrijven en ook niet aan de gemeentelijke organisatie zelf.

Gezien de impact is besloten ook in de jaarrekening 2021, evenals in 2020, een aparte paragraaf hieraan te wijden. De opzet van de paragraaf is gelijk aan die van vorig jaar. Naast een algemeen beeld, zal worden ingegaan op:

-de financiële effecten tot ultimo 2020;
-hoe met de prestatielevering die aan een subsidieverstrekking is gekoppeld is omgegaan;
-welke maatregelen voor verenigingen zijn getroffen;
-welke maatregelen voor ondernemers zijn getroffen;

Algemeen

De coronacrisis duurde langer dan verwacht en heeft ook heel 2021 gezorgd voor diverse beperkende maatregelen. In de winter- en voorjaarsperiode zijn vergaande maatregelen gekomen die een flinke impact hebben gehad. Zo zijn scholen en winkels gesloten, werd bezoek aan huis beperkt tot maximaal 1 persoon per dag en werd gedurende een aantal weken een avondklok ingesteld. In aanloop naar de zomer konden deze maatregelen (deels) worden teruggedraaid en golden er gedurende de zomermaanden maar een beperkt aantal maatregelen. In het najaar moesten de maatregelen weer worden aangescherpt in verband met een nieuwe variant, waardoor het aantal besmettingen weer opliep. Alle maatregelen die zijn doorgevoerd waren vooral bedoeld om de zorg in Nederland overeind te houden.

Gedurende het jaar bleek dat er veranderingen optraden in de mentale veerkracht in algemene zin bij de bevolking en specifieke doelgroepen. Binnen het regionaal en lokaal overleg is hier veelvuldig bij stilgestaan en is nagedacht op welke wijze hier aandacht aan kon worden geschonken.

Begin januari 2021 is in Nederland gestart met de vaccinatie van mensen. De snelheid waarmee en de wijze van organisatie is meerdere keren in het jaar onderwerp van gesprek geweest. Ondanks dat is het best een unicum dat binnen een jaar nadat het coronavirus om zich heen sloeg er meerdere vaccins beschikbaar waren. Binnen de gemeente Moerdijk bleek de vaccinatie bereidheid hoog. Circa 85% van de inwoners in de doelgroep heeft zich laten vaccineren.

Een bijzonderheid was dat gedurende alle maatregelen die maart golden ook de 2e Kamerverkiezingen plaatsvonden. Om spreiding van de kiezers mogelijk te maken werden de verkiezingen over 3 dagen verdeel. Zo kon er gestemd worden op 15, 16 en 17 maart. Ook op de stembureaus waren maatregelen getroffen om de kiezers veilig hun stem uit te kunnen laten brengen. In Moerdijk zijn de verkiezingen zonder problemen verlopen.

Evenals in 2020 is vooral gefocust op het zichtbaar zijn en blijven voor onze inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Waar mogelijk is ondersteuning geboden, zijn vragen beantwoord en is advies gegeven hoe het best gehandeld kon worden. Dit gold zeker op het moment dat er sprake was bij wijziging van de landelijk getroffen maatregelen. Ook zijn wij een actieve rol blijven spelen binnen het regionaal beleidsteam van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Dit heeft veel inzet gevraagd van onze medewerkers binnen de Veiligheidsstaf.

Los van ieders betrokkenheid binnen de ambtelijke organisatie bij vraagstukken in het kader van corona is in 2021 ook weer heel veel inzet gevraagd van onze BOA’s, zeker ook tijdens de periode van de avondklok. Zij hebben in samenwerking met de 3 andere gemeenten in ons basisteam en de politie toegezien op handhaving van de diverse maatregelen in de openbare ruimte. Een taak, die mede ook door een teruglopende

acceptatiegraad in het algemeen, zeker niet altijd een dankbare taak.

De coronacrisis, inclusief alle maatregelen, zijn ook niet voorbij gegaan aan de bestuurlijke en ambtelijke organisatie. Gedurende een deel van het jaar hebben nagenoeg alle vergadering digitaal plaatsgevonden. Besluitvorming kon hierdoor gewoon plaatsvinden, maar het fysieke elkaar ontmoeten en de spontaniteit werden wel gemist. Met de ervaringen opgedaan in 2020 is het bij een aantal dossiers toch mogelijk gebleken om op een mooie manier participatie te kunnen organiseren. Een voorbeeld hiervan is een breed gedragen centrumvisie Fijnaart.

De beperkingen van de coronamaatregelen en de gevolgen van corona zelf hebben ook een zware wissel getrokken op onze organisatie. Zorg voor personeel heeft daarom veel aandacht gekregen. Ook in 2021 werkten we door de coronacrisis massaal thuis. Het 'praatje bij de koffie' en het gewoon binnen een afdeling met een aantal collega's samenzijn werd node gemist. Dit dan verder los van het feit dat natuurlijk ook een aantal collega's besmet is geraakt door het coronavirus. Dit heeft op zo'n moment ook effect voor het werk dat gedaan moet worden en dus op de werkdruk binnen het totaal van de organisatie. Toch is het gelukt om met ieders inzet veel zaken gedaan te krijgen, inclusief alle specifieke corona-gerelateerde werkzaamheden.

De gemeenteraad is in 2021 via een aantal raadsinformatiebrieven geïnformeerd over alles wat zich rondom de coronacrisis heeft afgespeeld.

Financiële effecten

TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers)

In 2021 is voor de uitvoering van de zgn. TOZO-regeling een voorschot van het Rijk ontvangen van € 1,9 miljoen. Dit bedrag is een compensatie voor te verstrekken uitkeringen aan ondernemers en de hieraan gerelateerde uitvoeringskosten. De uitvoering van de regeling is opgedragen aan het Werkplein Hart van West-Brabant. In 2021 is tot een bedrag van € 0,8 miljoen besteed aan uitkeringen aan belanghebbenden en uitvoeringskosten. Uiteindelijk moet een overschot worden terugbetaald aan het Rijk. Voor de gemeente is in feite dus sprake van een budgettair neutrale uitvoering.

TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten)

De TONK is opgezet, omdat door de coronacrisis veel mensen hun noodzakelijke kosten niet konden betalen. De TONK was bedoeld om een terugval van inkomsten als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De uitkering gold voor ondernemers en werknemers waarvoor andere regelingen, zoals TOZO, onvoldoende uitkomst boden. In 1e instantie was de looptijd van de TONK-regeling voor de 1e twee kwartalen van 2021. Later is deze regeling verlengd voor ook het 3e kwartaal 2021. De verlenging werd mede ingegeven door het relatief laag gebruik door ondernemers en werknemers van de regeling.

De gemeente heeft voor de uitvoering van de TONK zelf kaders opgesteld door middel van beleidsregels. Basis voor deze beleidsregels lag in de Participatiewet. Hierin is samengewerkt met de gemeenten die zijn aangesloten bij het Werkplein Hart van West-Brabant en de regels zijn afgestemd met de andere gemeenten in West-Brabant (Bergen op Zoom, Oosterhout, Breda). Het Werkplein heeft de regeling voor de gemeente uitgevoerd. De regeling betrof een zgn. 'openeinderegeling'. Dit betekent dat geen koppeling bestond tussen de uit te keren gelden aan ondernemers en werknemers en de bijdrage van het Rijk. In totaal is door het Werkplein € 33.000 besteed aan uitkeringen aan belanghebbenden en uitvoeringskosten. Van het Rijk is een bedrag ontvangen van € 330.000.

Naast genoemde regelingen heeft de gemeente van het rijk ook middelen ontvangen voor specifieke en generieke taken. Bij specifieke taken moet dan gedacht worden aan b.v. compensatie voor het exploitatietekort aan SW-bedrijven, inhaalzorg en meerkosten Jeugd en Wmo 2015, compensatie voor niet ontvangen toeristenbelasting. Daar waar deze bijdrage een relatie heeft naar derden, is de vergoeding ingezet ten behoeve van deze derden. Bij middelen voor generieke taken moet vooral gedacht worden aan een tegemoetkoming voor reguliere taken van de gemeente, zoals b.v. toezicht en handhaving en overige inzet van de gemeentelijke organisatie voor corona gerelateerde werkzaamheden. Voor de generieke taken is een bedrag ontvangen in 2021 van ruim € 1,9 mln. Verder is bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 een bedrag van ruim € 0,5 mln. toegevoegd aan de exploitatie 2021 voor het opvangen van budgetmutaties die door corona veroorzaakt worden. Dit bedrag was vooral bedoeld voor nog niet afgewikkelde zaken uit 2020.

In de 2e bestuursrapportage 2021 is geconstateerd dat er een bedrag van € 0,7 miljoen resteert van de ontvangen coronagelden, waar geen specifieke uitgaven tegenover staan en ook niet verwacht wordt dat deze nog komen. Dit bedrag is toen ten gunste van de exploitatie gebracht en maakt dus onderdeel uit van het jaarrekeningsaldo. Wel is bij de 2e bestuursrapportage 2021 ingestemd met het voorstel om, vooruitlopend op de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021, een bedrag van € 350.000 in te zetten voor het afwikkelen van corona-gerelateerde uitgaven.

Los van de ontvangen bijdrage van het rijk en de werkelijk gedane uitgaven (specifieke en generieke taken) is de exploitatie ook doorgenomen op corona gerelateerde effecten in de diverse budgetten. Insteek hierbij is geweest of corona invloed heeft gehad op de reguliere goïng concern werkzaamheden. Dit kan b.v. zijn dat werkzaamheden niet zijn opgepakt of zijn doorgeschoven naar later. Gesaldeerd (minder/meer lasten en minder/meer baten) komt deze beïnvloeding uit op een positief effect voor de jaarrekening van € 0,8 miljoen. Het is goed aan dit bedrag geen absolute waarde te hechten omdat het voor veel werkzaamheden niet eenvoudig is om het werkelijk door corona veroorzaakte effect te becijferen.

Prestatielevering bij subsidieverstrekkingen

De coronamaatregelen hebben ook in 2021 bij alle uitvoeringsorganisaties voor de nodige uitdagingen gesteld. Met alle afzonderlijke uitvoeringsorganisaties zijn maatwerkafspraken gemaakt hoe de verschillende beleidsdoelen in deze complexe situatie alsnog gerealiseerd kunnen worden binnen de afgesproken subsidiekaders. Wat hiervan de effecten zijn zien wij terug in de aanvraag subsidievaststelling die iedere uitvoeringsorganisatie vóór 1 juli 2022 moet indienen. De toepassing van deze afspraken is analoog aan die over het jaar 2020.

Maatregelen en inzet ten behoeve van de inwoners
In 2021 is vanuit onze organisatie en ketenpartners extra inzet gepleegd door en voor corona voor onze inwoners. Dit heeft ook tot gevolg gehad dat niet alle voorgenomen activiteiten konden doorgaan of in een beperktere vorm. Onderstaand enkele specifieke zaken:

- *Inzet in de wijk voor kwetsbare mensen*
  Onder verantwoordelijkheid van de sociaal werkers van Surplus Welzijn zijn voor kwetsbare en eenzame inwoners de Huizen van de Wijk opengesteld, in eerste instantie alleen voor koffiemomenten. Ook de inlopen GGZ bleven open. Op deze manier was er toch een mogelijkheid tot sociaal contact voor deze groep tijdens de lockdown begin 2021. De overige activiteiten zijn vanaf juni weer opgestart maar eind van het jaar moesten we helaas weer terug naar een beperkte openstelling voor alleen de meest kwetsbare inwoners. Het inmiddels opgebouwde netwerk rondom Huizen van de Wijk was hierbij van groot belang, via betrokken partners konden deze inwoners goed bereikt worden.

- *Corona jeugdpakket*
  Vanuit het Rijk zijn extra middelen ontvangen om gevolgen van de coronacrisis op te vangen. In samenspraak met betrokken partners, zoals o.a. Jeugdgezondheidszorg, de GGD, GGZ WNB en Meer Moerdijk is een samenhangende aanpak opgetuigd voor individuele begeleiding, preventieactiviteiten op school en in de kernen. Zo is door Meer Moerdijk gestart met een pilot Kinderwerk op het primair onderwijs, heeft een extra groep kunnen deelnemen aan programma HEAD-Up voor verbetering van de mentale gezondheid, hebben bijna 100 jongvolwassenen gebruik gemaakt van het gratis zomer sportabonnement en zijn er extra activiteiten georganiseerd in verschillende kernen.
  Op het voortgezet onderwijs (Markland College Zevenbergen & Oudenbosch) is een Steunpunt ingericht in samenwerking met Jongerenwerk Meer Moerdijk, Novadic Kentron, GGD, GGZ en Centrum Jeugd en Gezin. Veel jeugdigen kregen te maken met GGZ-gerelateerde vraagstukken over bijvoorbeeld somberheid, depressie of eenzaamheid. Ook leerkrachten kunnen gebruik maken van het Steunpunt voor vragen over hun leerlingen.
  Ook bij de groepen 7 en 8 blijkt behoefte aan een dergelijk ondersteuningspunt. Gezien het groot aantal basisscholen en de vragen mogelijk incidenteel en verspreid zullen zijn, komt een medewerker van het steunpunt voor aanbod naar de basisschool toe.

- *Het bouwen van een netwerk rond mantelzorgondersteuning*
  Het creëren van een netwerk van partijen die betrokken zijn bij de ondersteuning van de mantelzorger is vooruitgeschoven tot het moment dat partijen weer fysiek bijeen kunnen komen.
  Dit betekent zeker niet dat de ondersteuning van mantelzorgers minder aandacht heeft gekregen in 2021. Alle partijen die ondersteuning verlenen aan

mantelzorgers hebben extra inzet geleverd om in contact te blijven met de mantelzorgers. In de tweede bestuursrapportage is hier al uitgebreid bij stilgestaan.

- *Investeren in contact met huisartsen om door te verwijzen naar lichte ondersteuning*
  Fysieke afspraken op de huisartslocatie konden nauwelijks plaatsvinden en bovendien was de werkdruk bij zowel huisartsen als jeugdprofessionals erg hoog. Er was wel schriftelijk en telefonisch contact. Nadere uitwerking van de zogenaamde 'huisartsenroute' is opgenomen in de Scan Mens een Maatschappij.

- *Huisbezoeken in het kader van Vroegsignalering*
  Hierdoor hebben wij mogelijk niet iedereen kunnen bereiken. Ditzelfde geldt voor de schuldhulpmaatjes, zij hebben lange tijd minimaal contact gehad met de inwoners die op dat moment hulp nodig hadden. Ook de preventiewerkzaamheden in het kader van financiële zorgen en schulden konden nauwelijks doorgaan.

- *Netwerkbijeenkomsten armoede en schulden*
  Voor veel partijen zijn dit een zinvolle bijeenkomsten om ervaringen en kennis uit te wisselen tussen professionals en vrijwilligers.

- *Evaluatie van het huidige armoedebeleid*
  Vanwege de extra werkzaamheden rondom TONK en TOZO is de evaluatie van het huidige armoedebeleid doorgeschoven.

- *Minder gebruik van armoedevoorzieningen*
  Er is aanzienlijk minder gebruik gemaakt van armoedevoorzieningen zoals Stichting Leergeld, Jeugdfonds sport en cultuur en het Jeugdeducatiefonds. Mede hierdoor was er een minimale signaleringsfunctie waardoor minder inwoners uit deze doelgroep bereikt is.

- *Actualisatie van de gebiedsplannen*
  Als gevolg van de coronacrisis en het steeds uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de actualisatie van de gebiedsplannen aangepast.

Maatregelen voor verenigingen/ maatschappelijke organisaties

In 2021 is de basisgedachte die we in 2020 gehanteerd hebben voor verenigingen en maatschappelijke organisaties gecontinueerd. De inzet was en is gericht op het zo ongestoord mogelijk kunnen voortzetten van de activiteiten van deze verenigingen en maatschappelijke organisaties, rekening houdend met de landelijke maatregelen die in 2021 op de verschillende momenten golden. Hierbij was belangrijk in te zetten op het 'overeind' kunnen blijven als vereniging/maatschappelijke organisatie.

Belangrijkste maatregelen

- betaalde leges voor evenementenvergunningen die niet konden doorgaan zijn aan de organisaties terugbetaald.
- de regeling "Nadere regels Huurcompensatie Vrijwilligersorganisaties corona" is ook van toepassing verklaard voor 2021. Met deze regeling kunnen alle vrijwilligersorganisaties hun daadwerkelijk gemaakte huurkosten vergoed krijgen door de gemeente.
- verlengen aanleverdata voor de vaststelling van budgetsubsidie 2020 en aanvraag verlening budgetsubsidies 2022 naar 1 juli 2022.
- snelle behandeling vragen van verenigingen/ maatschappelijke organisaties.

Maatregelen voor ondernemers

Ook voor ondernemers is de basisgedachte bij de maatregelen die de gemeente heeft genomen gecontinueerd. De inzet was en is gericht op het terugbrengen van de vaste lasten van ondernemers om zoveel mogelijk werkgelegenheid en continuïteit van bedrijvigheid te behouden. Deze gedachte sluit aan bij de inzet vanuit het Kabinet. De daadkrachtige maatregelen van de Rijksoverheid verzachten de economische pijn van deze crisis zoveel mogelijk. De verwachting was dat de economie op termijn weer zou aantrekken. In de loop van 2021 bleek dit ook daadwerkelijk zo te zijn. Daar waar nodig hebben wij aanvullende maatregelen genomen om te ondersteunen en ook middelen beschikbaar gesteld om ondernemers in onze gemeente te helpen om deze crisis door te komen.

Belangrijkste maatregelen

- ondernemers konden individueel met de Belastingsamenwerking West-Brabant afspraken maken voor het treffen van een betalingsregeling indien hier behoefte aan bestond.
- facturen werden door de gemeente zo snel mogelijk betaald.
- bijdragen op grond van eerdere gemaakte afspraken worden volledig uitbetaald (b.v. bijdrage aan ondernemersverenigingen).
- voor facturenstromen waarvoor landelijke/regionale adviezen zijn gegeven, volgt de gemeente Moerdijk deze afspraken ook als er niet direct sprake is van geleverde prestaties (b.v. vervoerskosten KCA, leerlingenvervoer en vervoer gymonderwijs)
- verruiming terrassen (tijdelijk mochten terrassen ruimer worden opgesteld).
- er zijn geen leges in rekening gebracht voor evenementenvergunningen en ontheffingen artikel 35 Alcoholwet aanvragen
- binnen de kaders zoveel mogelijk meedenken met de ondernemers en het contact onderhouden. Dit is op verschillende manieren gebeurt, zoals o.a.:
  - bestuurlijke overleggen met diverse groepen ondernemers (ondernemers- verenigingen OVZ, OVF, KOK, ondernemersplatform Willemstad, brancheverenigingen ZLTO en KHN).
  - regulier contact accountmanagement individuele bedrijven (reactief luisterend oor en verbindende rol naar bestaande ondersteunende partners
  - informatievoorziening website Gemeente Moerdijk
  - voorzetten van de Ondernemersevents via digitale oplossingen (o.a. Moerdijks ondernemersontbijt met Bas Nijhuis en Moerdijks ondernemersevent)

Conclusie

Zoals al eerder aangegeven zijn we in 2021 gewoon doorgegaan op de ingeslagen weg van 2020 om op een goede wijze invulling te geven aan de effecten die de coronacrisis met zich bracht. Het was wederom een wel heel bijzonder jaar. Wij hebben veel in het werk gesteld om onze inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers bij te staan, met hen mee te denken, te faciliteren waar mogelijk en van advies te voorzien om deze crisis zo goed mogelijk door te komen. Dit heeft veel inzet van onze organisatie gevraagd. Logisch gevolg hiervan is dat niet alle voorgenomen zaken in 2021 zijn opgepakt. In het jaarverslag is een aantal van deze zaken verwoord.

gemeente Moerdijk

Jaarverslag
2021

PARAGRAFEN

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoeringsprocessen ondersteunen de realisatie van de opgenomen doelstellingen in de 5 programma's. Denk hierbij aan de inzet van personeel, financiën, control, informatievoorziening en automatisering. In deze paragraaf geven wij inzicht in de voortgang rondom de bedrijfsvoering voor zover daarop in de hoofdstukken en programma's van de begroting niet nader is ingegaan.

Toekomstbestendige organisatie: PERSONEEL EN ORGANISATIE

In 2021 hebben we de uitgangspunten van de organisatie in het werk verder vertaald naar handelingsperspectieven voor (individuele) medewerkers. We merken dat de uitgangspunten in de organisatie steeds beter landen. Ook in 2021 werkten we door de coronacrisis massaal thuis. De opgestelde 'Visie op werken' schetst een duidelijk beeld van de gewenste manier van werken die hoort bij de mix tussen thuis en op kantoor werken, zoals we die sinds de coronacrisis kennen. De doelstelling van het project Visie op werken is hybride werken/ activiteit-gerelateerd werken vorm te geven. Er zijn verschillende thema's waaraan aandacht besteed wordt: ontmoeten, thuiswerkplek, samenwerken, vitaliteit en (persoonlijk) leiderschap. De visie op werken sluit nauw aan bij de verbouwing van het gemeentehuis en de manier waarop we de thuiswerkplek vorm willen geven.

In programma 5 zijn ook concrete resultaten op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering benoemd.

Hierbij hebben we de volgende instrumenten ingezet:

Gesprekkencyclus

In 2021 is gestart met het vernieuwen van de gesprekkencyclus. In 2022 wordt de nieuwe gesprekkencyclus geïmplementeerd. De nieuwe gesprekkencyclus draagt bij aan:

- Grotere betrokkenheid en hogere tevredenheid over de gesprekkencyclus bij medewerkers
- De leer- en ontwikkelcultuur
- De feedbackcultuur
- De kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente richting de inwoners van gemeente Moerdijk door op de hoogte te zijn van elkaars doelen, kwaliteiten en ontwikkeling

Strategische Personeelsplanning (SPP)

In 2021 is bij 1 team (team Financiën, Juridische zaken en Inkoop) gestart met een SPP-traject. Voor dit team hebben we de ontwikkelingen op de diverse vakgebieden in beeld gebracht en vervolgens benoemd wat dit betekent voor het team en de medewerkers van het team zelf. Dit resulteerde in verschillende opleidingstrajecten, maar ook werden afspraken gemaakt rondom kennisborging bij vertrekkende medewerkers (door aankomend pensioen). Met de opgedane leerervaringen wordt in 2022 en 2023 SPP verder uitgerold.

Duurzame inzetbaarheid

Regeling fietslease

Met de invoering van de regeling fietslease sluiten we zoveel mogelijk aan bij het optimaal faciliteren van medewerkers om een gezonde leefstijl te bevorderen. Daarnaast stimuleert de werkgever hiermee het terugdringen van het autogebruik voor woon-werkverkeer. 31 medewerkers maken inmiddels gebruik van deze regeling.

Collectieve verzekering gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid

Om medewerkers meer inkomenszekerheid bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid te kunnen garanderen biedt de gemeente Moerdijk een collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid voor al zijn medewerkers. Hiermee zijn medewerkers gegarandeerd van een inkomensaanvulling tot 70% bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid.

Regeling duurzaam doorwerken
De Regeling duurzaam doorwerken is een belangrijk en succesvol instrument voor de duurzame inzetbaarheid en vitaliteit. De oudere medewerker kan in arbeidstijd teruggaan voor een betere werk-privé balans. Voor de ruimte die minder wordt gewerkt wordt de medewerker gedeeltelijk financieel gecompenseerd.

De vrijgekomen ruimte biedt meer mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling, doorstroom en instroom voor medewerkers uit alle leeftijdscategorieën en geeft ruimte voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
17 deelnemers Regeling duurzaam doorwerken (incl. voormalige Regeling Generatiepact)
- 16 medewerkers 80/90/100 variant
- 1 medewerker 50/70/100 variant

* Voor de lager ingeschaalde medewerker is er 5% extra inkomenscompensatie

Arbeidsvoorwaarden
De 'Cao Gemeenten 2019-2021' liep per 1 januari 2021 af. In afwachting van de uitkomst van de cao-onderhandelingen is aan medewerkers een thuiswerkvergoeding van € 2 per thuiswerkdag betaald en een vergoeding voor het internetabonnement. Na een lang proces is op 27 januari 2022 een cao-akkoord bereikt. De looptijd van de cao Gemeenten bedraagt twee jaar: van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023.

Per 1 december 2021 is een salarisverhoging van 1,5% afgesproken inclusief salaris gerelateerde toelagen. In de cao zijn verder afspraken gemaakt over een salarisverhoging van 2,4% per 1 april 2022, thuiswerkvergoeding, éénmalige uitkering en verlof en vitaliteit. Deze worden in het jaar 2022 geformaliseerd.

Moerdijk Academie in 2021
In 2021 is de Moerdijkacademie verder geprofessionaliseerd. Samen met management en medewerkers is het opleidingsaanbod vormgegeven door aan te sluiten bij de doelstellingen uit de organisatieontwikkelingen. Binnen dit aanbod zijn er in 2021 20 verschillende trainingen gegeven. Enkele daarvan zijn meerdere keren in het jaar gegeven waardoor er in totaal 39 trainingen zijn afgenomen. Het aantal deelnemers betrof 362 (waarvan sommige deelnemers meerdere trainingen hebben gevolgd). Ter vergelijk met 2020; toen zijn er 9 verschillende trainingen gegeven (13 in totaal) en betrof het 158 deelnemers.

E-HRM
Een belangrijk middel om data-gedreven te kunnen werken is het verder digitaliseren van data. In 2021 zijn diverse HR-doorstroomprocessen geoptimaliseerd en gedigitaliseerd. In 2022 worden de processen op de gebieden uitstroom en instroom van personeel opgepakt.

Formatie omvang en bijbehorende loonkosten
Onderstaand een overzicht van de aangepaste begrotingsgegevens voor wat betreft de onderdelen fte's en loonsom en de werkelijke cijfers over 2021. Het is goed hierbij te realiseren dat in de primitieve begroting uitgegaan wordt van de toegestane formatieruimte. Of er op dat moment vacatures zijn is niet relevant. Bij de start van het jaar blijkt vaak dat op dat moment niet alle toegestane formatieruimte ook werkelijk is ingevuld. Dit komt hoofdzakelijk door vacatures die er dan zijn. Afgesproken is dat de loonkosten behorende bij de toegestane formatieruimte de grens is voor wat betreft uitgaven voor het reguliere werk. De ruimte die ontstaat door aanwezige vacatureruimte kan ingezet worden voor tijdelijke inhuur van capaciteit voor hetzij het reguliere werk, hetzij projecten en tijdelijke werkzaamheden. Dit past in het streven om vooral te sturen op de loonsom en niet op fte's. Het totaal aantal fte's en de loonsom zijn exclusief het bestuur.

Begroting 2021 na wijziging	243,41 fte	loonsom € 18.972.645
Werkelijk 2021	239,29 fte	loonsom € 17.801.950

Het verschil tussen de begrote loonkosten en de werkelijke loonkosten bedraagt € 1.170.695. Daarnaast is er nog een bedrag van € 157.916 aan loonkosten terugontvangen. Op dit totaal van € 1.328.611 wordt de inhuur tijdelijk personeel van € 1.547.983 in mindering gebracht. Dit resulteert in een overschrijding voor 2021 van € 219.000. Deze is veroorzaakt door de kosten van de cao-aanpassing die in december 2021 bekend is geworden. De overschrijding wordt afgedekt door de stelpost loonontwikkeling van € 502.000 die in de begroting was opgenomen.

Overhead

Sinds de wijziging van de BBV-voorschriften per 1 januari 2017 worden de indirecte (apparaats)kosten niet meer via een opslag op de directe kosten verdeeld over de diverse producten. Voor de indirecte kosten is een specifiek taakveld in het leven geroepen t.w. 'overhead'. Het werkelijke totaal aan overhead is als volgt opgebouwd:

Personeelskosten	€ 7.776.000
Huisvesting-	1.042.000
Overig-	3.458.000
Totaal	€ 12.276.000

De verhouding tussen indirecte en directe kosten bedraagt (afgerond) 42%: 58%.
De opslag bedraagt 73,17%.

PLANNING & CONTROL: verbetering van de interne beheersing

Wij streven naar een organisatie die in control is, die de voorgenomen doelen realiseert en dat conform de geldende wet- en regelgeving doet en tegen zo laag mogelijke kosten. Het in control zijn beperkt zich niet alleen tot de financiën, maar is gericht op de gehele bedrijfsvoering. Het gaat hierbij om rechtmatigheid en doelmatigheid.

Hierbij hebben we de volgende instrumenten ingezet:

Visie integraal risicomanagement

Met de vaststelling van de Visie Integraal Risicomanagement door de raad in december 2021 is de ambitie uitgesproken om binnen 5 jaar te komen tot een gemeentebrede kwaliteitszorg, Een zorg die gebaseerd is op een continue, vanzelfsprekende aandacht voor het verbeteren van gemeentelijke diensten en producten. Een belangrijke basis voor kwaliteitszorg is integraal risicomanagement. Het doel hiervan is dat zowel bij het realiseren van gemeentelijke doelen als het benutten van kansen die zich voordoen we in staat zijn om risico's te herkennen en vervolgens bewuste keuzes te maken over hoe met deze risico's om te gaan.

Pilot Rechtmatigheidsverantwoording door het college

Vanaf het verantwoordingsjaar 2022 dient het college in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording aan de gemeenteraad af te leggen. Deze verantwoording dient langs de volgende rechtmatigheidscriteria plaats te vinden:

1. Het begrotingscriterium: Wordt er binnen financiële kaders van de raad gehandeld?
2. Het voorwaardencriterium: Wordt wet- en regelgeving nageleefd?
3. Het M&O criterium: Hoe wordt misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke diensten en voorzieningen voorkomen?

Zoals afgesproken met uw raad is het jaar 2021 als proefjaar gebruikt. De verrichte interne controles en analyses die in dit kader hebben plaatsgevonden, leidden tot de volgende bevindingen en conclusies:

1. Begrotingscriterium: Er zijn geen begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd;
2. Voorwaardencriterium:
   a. Bij de beoordeling van de rechtmatigheid van het proces verlenen en vaststellen van budgetsubsidies aan professionele instellingen zijn 2 financiële onrechtmatigheden met een totale omvang van € 35.485 vastgesteld. Dat is 1,7 % van het totaal aan vastgestelde subsidies aan professionele instellingen. Eén onrechtmatigheid is het gevolg van het niet toepassen van een korting (van 10%) vanwege een te laat ingediende aanvraag. Met de

vaststelling van de geactualiseerde Algemene Subsidie Verordening (ASV), welke per 1-1-2021 is ingegaan, is het toepassen van deze korting geschrapt en kan dit type fouten niet meer voorkomen. De andere onrechtmatigheid betreft het hoger vaststellen van een subsidie dan voorlopig was beschikt. De oorzaak hiervan is gelegen in de specifieke afspraken (subsidie o.b.v. prijs x hoeveelheid) die in de subsidievoorwaarden zijn opgenomen. Om deze fout in de toekomst te voorkomen worden de "activiteiten/diensten" van de betreffende instelling vanaf 2021 ingekocht.

b. De beoordeling van de overige getoetste processen heeft geen rechtmatigheidsfouten aan het licht gebracht.
c. Er zijn geen fouten ten aanzien van getrouwheid waargenomen.

3. M&O-criterium: Op basis van verrichte analyses en controles van Concern Control én de aandacht voor het beter borgen van integer handelen (o.a. actualisatie Regeling melding vermoeden integriteitsschending) wordt geconcludeerd dat er in 2021 voldoende aandacht is geweest voor het voorkomen van Misbruik & Oneigenlijk gebruik. Er ontbreekt nog wel een specifiek beleidskader voor M&O.

De verantwoordingsgrens voor het jaar 2021, zoals vastgesteld door de gemeenteraad, bedraagt € 1.348.110, zijnde 1% van de totale lasten (inclusief stortingen in reserves). De geconstateerde financiële onrechtmatigheden met een omvang van € 35.485 liggen ruim onder deze grens.

De verrichte controles en analyses hebben naast bovenstaande conclusies ook geleid tot diverse aanbevelingen ter verdere verbetering van de kwaliteit van procesbeheersing. Het betreft vooral aanbevelingen op het vlak van het beter vormgeven en inbedden van de verschillende controlelijnen binnen enkele teams (waaronder kennisborging), versterken sturing op basis van tussentijdse monitoring én het stimuleren van en het sturen op het gewenste gedrag in het kader van het voldoen aan wet- en regelgeving. Betreffende aanbevelingen zijn overgenomen door het college en het management. De realisatie hiervan wordt in de loop van 2022/2023 gestart.

Het college heeft op 10 mei jl. de rapportage, waarin het bovenstaande is vermeld, vastgesteld als zijnde een goede basis voor de rechtmatigheidsverantwoording aan de raad. Op basis hiervan geeft het college een rechtmatigheidsverklaring af, die als bijlage van de jaarrekening 2021 is toegevoegd. De bevinding van college is dat "de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens".

FINANCIËN: een gezonde financiële huishouding

Naast de regelgeving op landelijk niveau (Gemeentewet en Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten), zijn de kaders o.a. uitgewerkt in de Financiële Verordening en de budgethoudersregeling. In het in 2019 opgestelde plan van aanpak "Van Inkopen Tot Betalen" zijn de randvoorwaarden opgenomen om te komen tot een goede beheersing en sturing van de bedrijfsprocessen.
Hierbij hebben we de volgende instrumenten ingezet:

Nieuw financieel pakket

In 2021 is het nieuwe financiële pakket Financials versie 14 (opvolger van CODA) geïmplementeerd. De overgang naar een nieuw pakket vraagt altijd om adoptie van en gewenning bij de gebruikers en in de eerste periode was sprake van aanloopproblemen. Daarnaast was het werken met een nieuw rekeningschema en de herziening van het crediteuren- en debiteurenbestand voor de administratie geen sinecure. Hierdoor heeft de invoering, in de context van volledig thuiswerken en de effecten van de coronapandemie, meer energie en tijd gevraagd dan wenselijk was. Gevolg van al deze zaken bij elkaar is dat gedurende 2021 veel energie is gaan zitten in het goed operationeel krijgen van het pakket. Dit heeft o.a. geleid tot uitstel van het uitsluitend gaan werken met het vooraf inbrengen van orders. Factuurafwikkeling wordt dan eenvoudiger en dus efficiënter. Medio najaar 2021 is deze werkwijze alsnog doorgevoerd. Een ander belangrijke wijziging ten opzichte van de jaren voor 2021 betreft het opnemen van de prestatieverklaring binnen de afwikkeling van facturen. Dit draagt bij aan het kunnen toetsen of het voldoen van een factuur rechtmatig is. Alle wijzigingen die binnen Financials zijn doorgevoerd komen ten goede aan het steeds

meer in control zijn van de organisatie en kunnen straks ondersteunend zijn bij het afgeven van een verklaring van rechtmatigheid door het college (vanaf 2022). Eind 2021 is een evaluatie en een optimalisatiescan uitgevoerd. De uitkomsten hiervan en de mogelijke besluitvorming hierop volgen in 2022.

Evaluatie P&C-cylcus
In 2021 is de P&C cyclus onder de loep genomen en is bezien op welke wijze dit proces (verder) kan worden geoptimaliseerd. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met (een vertegenwoordiging vanuit) de organisatie, het college en de gemeenteraad.

Dat heeft geresulteerd in ruim 40 optimaliseringsvoorstellen. Medio 2021 is door het management een prioritering hierin aangebracht. De voorstellen dragen bij tot een meer efficiënt P&C-proces (zowel binnen organisatie als van organisatie naar bestuur), waarin helder is wie welke taak heeft en wie waarvoor verantwoordelijk is.

INKOOP: een gezonde (financiële) huishouding

Het kader van het handelen is opgenomen in het op 1-3-2021 geactualiseerde Inkoop- en aanbestedingsbeleid. Hierdoor hebben medewerkers, mede in het kader van de verantwoording zo laag mogelijk in de organisatie weg te leggen, meer ruimte en vrijheid gekregen om tot de vastgestelde drempelbedragen '1 op 1' werken en/of diensten/ leveringen aan te besteden. Zij kunnen dit geheel zelfstandig én volledig digitaal uitvoeren. De inkoopprocessen worden getoetst op de beoordelingscriteria prijs- kwaliteitverhouding, duurzaam inkopen, innovatie, onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie, ruimte geven voor lokale ondernemers en het toepassen van social return.
In 2021 is een verdere aanzet gedaan in het verder doorontwikkelen en professionaliseren van het contractbeheer en contractmanagement binnen de inkoopfunctie. Vanwege de corona perikelen heeft dit vertraging opgelopen. In 2022 zal dit een vervolg krijgen.

We zetten hierbij de volgende instrumenten in:

Mercell (voorheen Negometrix)
Deze software maakt het mogelijk om het gehele inkooptraject digitaal te doorlopen. De dossiervorming ten behoeve van het rechtmatig handelen wordt op automatische wijze gegenereerd. Het gebruik van dit inkoopsysteem is belangrijk omdat een koppeling gemaakt kan worden met het financiële systeem. In 2022 zal een nadere verdieping op de kansen en mogelijkheden plaatsvinden.

Stichting Inkoopbureau West-Brabant
Medewerkers in de organisatie kunnen een beroep doen op inkoopadviseurs bij deze Stichting. In 2021 zijn de dagdelen voor de gemeente Moerdijk teruggebracht van 16 naar 14 dagdelen per week. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 200.200. Vanwege een tekort aan dagdelen zijn eind 2021 nog 19,72 dagdelen afgenomen. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 8.184.

JURIDISCHE ZAKEN: een gezonde (financiële)huishouding

In 2021 is met extra inhuurcapaciteit ingezet op het voorbereiden en integreren van gemeentelijke verordeningen in het omgevingsplan. In regionaal verband is nauw samengewerkt en vindt regelmatig afstemming plaats. Tijdens deze omvangrijke operatie is gelijktijdig een kwaliteitstoets van de gemeentelijke regelingen in zijn algemeenheid uitgevoerd.

Wet Open Overheid (Woo)
In 2021 is gestart met de voorbereiding en implementatie van de Woo. De Woo heeft invloed op het dagelijks werk van iedereen. Hoewel we al veel actief openbaar maken, gaat de Woo nog een stapje verder daarin. Van regelgeving tot vergunningen, van besluitenlijsten tot beschikkingen en van jaarverslagen tot raadsstukken of zelfs appjes en

mails. Met deze wet zijn heel veel dingen die wij maken, schrijven of vaststellen vanzelfsprekend openbaar. Er is gestart met een eerste nulmeting. Uit de nulmeting (inventarisatie) komt naar voren dat de (verplichte) actieve openbaarmaking per 1 mei 2022 geen nieuwe inspanningen voor de organisatie met zich meebrengt, aangezien we de informatie uit de categorie wet- en regelgeving ook nu al openbaar maken. Een van de eerste stappen die gezet moet worden is de invulling van een Woo-contactfunctionaris: een verplichting vanuit de Wet. Dit is uitgewerkt in een profiel. Verder is ook gewerkt aan een gedragslijn rondom digitaal communiceren, zoals bijvoorbeeld met Whatsapp.

INFORMATISERING EN AUTOMATISERING: verder bouwen aan samenhang in de informatiehuishouding

We hebben hierbij de volgende instrumenten ingezet:

Digitale toegankelijkheid

In september 2021 is gewerkt aan de voorbereiding en implementatie van de digitale toegankelijkheid. Digitale toegankelijkheid betekent dat iedereen, dus óók mensen met wat voor beperking dan ook, volledig gebruik kunnen maken van onze websites en apps. Iedereen moet informatie die wij aanbieden, kunnen lezen of beluisteren.
De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van de opstart van het project en de oriëntatie op de wettelijke verplichtingen die voortkomen uit het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid (voorloper van de in 2022 in te voeren Wet digitale overheid). Daarnaast hebben we een inventarisatie opgesteld van de websites en apps die vallen onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid en die – stapsgewijs - digitaal toegankelijk gemaakt moeten worden. Ook wordt bij de aankoop van nieuwe websites/apps rekening gehouden met de digitale toegankelijkheidseisen.

Het opstellen van centrale kaders en het maken van heldere afspraken over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden rondom het beheren van applicaties

De kaders rondom applicatiebeheer zorgen ervoor dat de continuïteit die we nastreven geborgd wordt in heldere afspraken. Voor bestaande applicaties is waar nodig gericht gewerkt aan het waarmaken van deze afspraken. De afspraken voor functioneel en technisch beheer vanuit ICTWBW worden in 2022 vastgelegd in een nieuwe producten en diensten en service lever agreement. Voor nieuwe applicaties (zoals Microsoft 365) is in 2021 gericht gebouwd aan het creëren van moderne mogelijkheden van samenwerking op een behapbare en toekomst vaste wijze.

Bij logische vervangingsmomenten wordt gekeken of en hoe een applicatie past bij de (technische) infrastructuur en de doelstellingen van de gemeente. Onder andere door het inzetten van een reseller zijn verdere stappen gezet in een aantoonbaar rechtmatig applicatielandschap.

ENSIA

De zelfevaluaties voor de verschillende basisregistratie zijn tijdig uitgevoerd, met het volgende resultaat: Het beheer van de Basisregistratie Personen (BRP) en de Paspoort Uitvoeringsregeling Nederland (PUN) is prima op orde. De Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) zijn verbeterd ten opzichte van vorig jaar en voldoen aan de landelijke norm. Voor de basisregistratie ondergrond (BRO) zijn nog geen gegevens verzameld of vastgelegd in 2021.

Waarderegistratie Onroerende Zaken (WOZ) is in 2021 als nieuw onderdeel aan ENSIA toegevoegd en is nu voor het eerst geëvalueerd, met positief resultaat.

Het onderzoek van de externe auditor geeft aan dat onze processen rondom DigiD op orde zijn. Wij voldoen voor onze verschillende e-diensten aan de hiervoor gestelde beveiligingsnormen.

De taken waarbij Suwinet wordt gebruikt, zijn uitbesteed aan het Werkplein Hart van West-Brabant.
Het Werkplein voldoet niet aan 4 van de 14 normen voor het gebruik van Suwinet. Het Werkplein heeft aangegeven de tekortkomingen in 2021 op te lossen.

Paragraaf Financiering 2021

KADERS EN BELEID

De paragraaf Financiering geeft aan hoe invulling is gegeven aan het treasurybeleid van de gemeente Moerdijk, zoals dat is vastgelegd in het treasurystatuut. De kaderstellende uitgangspunten van het treasurystatuut zijn vastgelegd in de financiële verordening (Artikel 212 Gemeentewet). Dit is gebaseerd op de bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). De intentie van de wet is gericht op het bevorderen van de kredietwaardigheid en transparantie van het financieringsbeleid. Voor de beheersing daarvan is een aantal instrumenten geformuleerd, zoals:

- het stellen van een kwantitatieve kasgeldlimiet en renterisiconorm;
- het verplichten van een treasurystatuut, met onder meer het stellen van kwalitatieve en duurzame uitgangspunten voor uitzettingen en rente-instrumenten.

Treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen zowel voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles, onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen en renteaanpassingen. Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders. In principe zijn de uitgangspunten als volgt:

- zorgdragen voor voldoende financierbaarheid op korte en lange termijn;
- bewerkstelligen van passende financieringslasten;
- beheersen van wettelijke en feitelijke rente- en of financieringsrisico's;
- risicomijdend uitzetten van gelden en afgeven van garanties;
- zorgdragen voor een effectief, veilig en efficiënt betalingsverkeer;
- actief onderhouden van contacten met marktpartijen om toegang tot de financiële markten open te houden.

Deze uitgangspunten leiden tot het zo nauwkeurig mogelijk toepassen van de matching tussen opgenomen en uitgezette gelden. Dit principe zetten we ook in de komende periode door. Voorts maken we actief gebruik van de wettelijke mogelijkheden om passende financieringslasten te bewerkstelligen. Dit resulteert onder meer in het maximaal benutten van de kasgeldlimiet bij financieringsbeslissingen. In geen geval wordt de limiet onnodig overschreden.

Expliciet zijn de doelstellingen gericht op het versterken van de financierings- en vermogenspositie. Door de te betalen rente op de opgenomen leningen terug te dringen, trachten wij de rentekosten van de totale portefeuille te minimaliseren. Hierbij mag de renterisiconorm niet worden overschreden, wordt het gebruik van kortlopende leningen beperkt tot de kasgeldnorm en moet de match tussen opgenomen gelden (o/g) en uitgezette gelden (u/g) niet in gevaar worden gebracht. De genoemde doelstellingen wijken niet af van vorige jaren.

Relatie met de programma's

In elk programma zijn verschillende doelen opgenomen. De financieringsfunctie zorgt ervoor dat het benodigde geld beschikbaar is om die doelen te bereiken.

Rentebeleid

De behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente in de begroting en jaarrekening te harmoniseren, hebben er derhalve toe geleid dat in het wijzigingsbesluit BBV is opgenomen, dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van de renteomslag.

Onderstaand de belangrijkste uitgangspunten die gehanteerd zijn met betrekking tot het rentebeleid van de gemeente Moerdijk:

1. In de berekening van de totale rentekosten wordt rekening gehouden met het berekenen van zgn. bespaarde rente over de reserves en voorzieningen. Het percentage bedraagt 1,91%, dit is het gemiddelde percentage van de rente van aangegane langlopende leningen.
2. De rentetoerekening aan de complexen van de grondexploitatie (bouwgrond in exploitatie) is conform de voorschriften op 0,75% bepaald. Het betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen.
3. Ingevolge de afspraken in het kader van het zgn. schatkistbankieren moeten de overtollige middelen aangehouden worden in de rijkskas. Hierover wordt geen rentevergoeding ontvangen.
4. De Moerdijkregeling wordt beschouwd als een project en derhalve worden de spelregels met betrekking tot projectfinanciering toegepast. In dit kader is van de provincie een bedrag ontvangen van € 10 miljoen, waarover t/m 2020 een vergoeding werd verstrekt van 2,5%. Per 1 januari 2021 bedraagt de vergoeding 0,52%. Voor de boekwaarde van de regeling boven de € 10 miljoen voorziet de gemeente Moerdijk in de financiering. Ook aan dit bedrag werd t/m 2020 een vaste vergoeding verstrekt van 2,5%. Per 1 januari 2021 bedraagt de vergoeding 0,52%.

Renteschema en renteresultaat

Conform het advies van de commissie BBV is een overzicht opgenomen waarmee we transparant inzicht bieden in de rentelasten en -baten en de wijze van rentetoerekening aan grondexploitaties, projectfinanciering en taakvelden (programma's). De rente moet worden toegerekend met behulp van een rente-omslagpercentage.

	Renteschema	Realisatie
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	244.670
	Rentelasten verwacht financieringstekort	1.147
b.	De externe rentebaten	81.771
	Saldo rentelasten en rentebaten	**164.045**
c1.	De rente die aan de grondexploitatie **moet** worden doorberekend	15.432
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	0
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	**148.614**
d1.	Rente over eigen vermogen	1.795.992
d2.	Rente over voorzieningen	584.497
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**2.529.103**
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.342.979
f.	**Resultaat op taakveld treasury**	**-186.124**

De renteomslag wordt conform de Financiële verordening artikel 12 lid 4 berekend en bedraagt 2,0% afgerond op een half procent. Het percentage is bepaald uit het gewogen gemiddelde van de rentelasten en baten op de opgenomen langlopende en kortlopende geldleningen en de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen.

Het negatieve resultaat op het taakveld treasury ad € 186.124 komt tot stand door het afrondingsverschil op een half procent. Het verschil tussen de aan taakvelden toegerekende rente en toe te rekenen rente bedraagt 7%. Volgens regelgeving dient een verschil van 25% of hoger verplicht aangepast te worden. Het resultaat heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekeninguitkomst.

RENTERISICO

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximale bedrag waarmee een financieringstekort met een kortlopende lening gefinancierd mag worden. De omvang van de kasgeldlimiet is bepaald in de Wet fido en wordt via ministeriële regeling vastgesteld. Op dit moment is de limiet vastgesteld op 8,5% van het totaal van de begroting van de programma's. In absolute zin komt dit voor 2021 neer op een bedrag van afgerond € 9,7 miljoen. In 2021 is er geen gebruik gemaakt van een kasgeldlening.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. De jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente (bijvoorbeeld bij een rentevaste periode) mogen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn.

De renterisiconorm voor Moerdijk bedraagt € 22,8 miljoen. De gemeente Moerdijk heeft naar verhouding weinig leningen en het renterisico is derhalve beperkt.

Vaste schuld

De gemeente heeft per 31 december 2021 nog 3 vaste geldleningen om in de financieringsbehoefte te voorzien. Als ondersteunende maatregel om de leefbaarheid in de kern Moerdijk te verbeteren is er in 2015 een waarborgregeling "Moerdijkregeling" tot stand gebracht, hiervoor is een bedrag ad € 10 miljoen geleend van de provincie Noord-Brabant. Volgens het afsprakenkader tussen gemeente, provincie en Havenbedrijf dekt het Havenbedrijf het financiële resultaat van de Moerdijkregeling in 2030.

Opgenomen langlopende geldleningen							
Omschrijving	Geldgever	Saldo 01-01-2021	opname 2021	aflossingen 2021	Saldo 31-12-2021	rente-percentage	laaste jaar aflossing
400.088.112	BNG	1.361.341	0	453.780	907.561	5,440	2023
40.109.450	BNG	5.988.569	0	267.784	5.720.785	1,775	2039
164.412	AG Insurance	6.300.000	0	300.000	6.000.000	1,280	2041
		13.649.910	0	1.021.564	12.628.346		

ONTWIKKELINGEN

Renteontwikkelingen

De verwachtingen voor wat betreft de economische ontwikkeling en rentevisie worden door ons gehaald uit de publicaties van diverse grote banken en financiële instellingen. Maandelijks worden deze ontwikkelingen gevolgd. Voorts worden wij door onze contactpersonen regelmatig op de hoogte gehouden van actuele belangrijke ontwikkelingen.

Door de economische crisis i.v.m. corona en de oorlog in Oekraïne en de genomen maatregelen die bij moeten dragen aan het economisch herstel ligt het rentepercentage van leningen nog steeds op een laag niveau. Dit betreft zowel de rente voor zgn. kort geld, als lang geld. Overigens is het niveau van de rente voor kort geld nog beduidend lager als voor lang geld. Reden dat wij zoveel mogelijk financieren met kort lopende leningen. Afgaande op recente afspraken van centrale bankiers lijkt het waarschijnlijk dat de ECB de effectenaankopen medio dit jaar zal beëindigen. Hiermee wordt de weg vrijgemaakt voor een eerste verhoging van de officiële rentetarieven voor het einde van 2022. Door de verwachte stijging is het afwegen of het dan gewenst is kort vreemd vermogen om te zetten in lang vreemd vermogen.

Kasbeheer BNG

De afspraken met de huisbankier van de gemeente Moerdijk, de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), zijn vastgelegd in een financieringsovereenkomst. Medio 2018 heeft de BNG in overleg met de gemeente de kredietfaciliteit aangepast. Dit is vastgelegd in een overeenkomst met ingang van 1 januari 2019. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over onder meer de kredietfaciliteiten en de rentetarieven in rekening courant.

FINANCIERINGSBEHOEFTE

De gemeente Moerdijk kent diverse inkomstenbronnen om uitgaven te financieren. De belangrijkste inkomstenbronnen op een rij:
- uitkeringen uit het gemeentefonds (algemene uitkering, integratie- en decentralisatie uitkeringen);
- gemeentelijke heffingen (belastingen);
- specifieke uitkeringen van het Rijk en andere overheden (provincies).

De lopende inkomsten dienen in beginsel de lopende uitgaven te dekken. Omdat het tijdstip waarop inkomsten worden ontvangen niet altijd gelijk loopt met het tijdstip waarop de uitgaven worden gedaan, ontstaat er behoefte aan financieringsmiddelen. Een andere oorzaak voor het ontstaan van financieringsbehoefte zijn (grote) investeringen en rente- en aflossingsverplichtingen van al opgenomen geldleningen.

Regelmatig kijken we - binnen de wettelijke kaders - naar de optimale verhouding tussen lang- en kortlopende leningen. Uit de liquiditeitsplanning blijkt vooralsnog dat er geen vaste geldleningen aangegaan hoeven te worden.

EMU-SALDO

Het EMU-saldo heeft betrekking op het vorderingensaldo van gemeente op transactiebasis. Het geeft het saldo weer van de inkomsten en uitgaven op de lopende rekening en kapitaalrekening. De veranderingen in de vorderingen en schulden op de financiële balans van de gemeente geven inzicht in de wijze waarop de gemeente (per saldo) hun tekort hebben gefinancierd of hun overschot hebben uitgezet. Hieronder de berekening van het EMU-saldo van de jaarrekening 2020, het begrotingsjaar 2021 en de jaarrekening 2021:

Omschrijving	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
1. Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	19.064	-4.953	-1.250
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	14.582	-694	5.698
3. Mutatie voorzieningen	823	801	6.044
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-4.138	-2.609	-2.428
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**9.443**	**-849**	**1.524**

Zoals blijkt uit bovenstaand overzicht is het EMU-saldo sterk afhankelijk van de omvang van de investeringen in enig jaar. De berekende saldi zijn zodanig van omvang dat van enige beïnvloeding op nationaal niveau geen sprake is.

SCHATKISTBANKIEREN

Sinds eind 2013 is het schatkistbankieren voor decentrale overheden verplicht. Gemeenten hebben allemaal een rekening-courantverhouding met het Rijk gekregen en dienen daar de overtollige middelen te stallen. Om het cashmanagement van een gemeente niet al te veel te verstoren heeft het Rijk bepaalde middelen uitgezonderd, waaronder het drempelbedrag. Dit drempelbedrag was 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 tot en met 30 juni 2021. Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel opgehoogd tot € 1 miljoen. Voor de middelen die moeten worden aangehouden bij het Rijk wordt geen rentevergoeding ontvangen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**857**	**857**	**1.000**	**1.000**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**455**	**446**	**186**	**163**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	402	411	671	694
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	114.286	114.286	114.286	114.286
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	114.286	114.286	114.286	114.286
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000 / 1 milj.	Drempelbedrag	857	857	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	40.979	40.580	17.129	15.025
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	455	446	186	163

Paragraaf Lokale heffingen

Lokale heffingen

De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen en rechten. Naast de onroerende-zaakbelastingen (OZB) zijn de afvalstoffenheffing, de reinigingsrechten en de rioolrechten van groot belang voor het totaalbeeld van de lokale lasten. Hieronder wordt een beeld gegeven van de geraamde en werkelijke opbrengsten 2021 van de diverse gemeentelijke belastingen en rechten.

Overzicht lokale heffingen

(Bedragen x € 1.000) Product	Begroting 2021*	Rekening 2021	Mutatie nominaal	Mutatie in %
Onroerende-zaakbelastingen (OZB)	17.474	17.073	-401	-2,50%
Toeristenbelasting	189	168	-21	-11,73%
Afvalstoffenheffing/ reinigingsrecht	4.461	4.475	14	0,44%
Rioolheffing Moerdijk	4.308	4.593	285	7,55%
Rioolheffing Havenbedrijf	1.349	1.029	-320	-26,67%
Leges	2.258	2.680	422	21,97%
Marktgelden	36	26	-10	-24,39%
Reclamebelasting	65	61	-4	
Begraaf- en onderhoudsrechten	186	191	5	5,05%
Totaal lokale heffingen	**30.326**	**30.296**	**-30**	**-0,11%**

*na wijziging

Tariefbeleid
De algemene uitgangspunten voor de belastingen en retributies voor 2021 waren als volgt:
toepassing prijsindexcijfer 1,8%;
kostendekkendheid (max 100% overhead m.u.v. lijkbezorgingsrechten);
er is rekening gehouden met autonome ontwikkelingen, zoals nieuwbouw en verbouw.

Toelichting per belasting/recht

Onroerende-zaakbelastingen

Beleid onroerende-zaakbelastingen

De opbrengsten m.b.t. onroerende-zaakbelastingen gelden als een algemeen dekkingsmiddel. Als zodanig zou de OZB gebruikt kunnen worden als sluitpost van de begroting. Het beleid is dat de gemeentelijke belastingen in principe jaarlijks mogen stijgen met het prijsindexcijfer.
Met ingang van het belastingjaar 2021 golden weer nieuwe vastgestelde taxatiewaarden naar een waardepeildatum van 1 januari 2020. Voor 2021 is uitgegaan van een stijging van de tarieven van 1,8% (prijsindexcijfer).

De OZB-tarieven voor 2021 zijn definitief vastgesteld in de belastingverordeningen die de raad in december 2020 zijn aangeboden. In deze voorstellen is uitgegaan van de nieuwe taxatiewaarden. Uitgangspunt hierbij was dat bij een stijging van de totale economische waarden de tarieven zullen dalen, terwijl bij een daling van de waarden de tarieven stijgen.

Bij de berekening van de tarieven 2021 voor de OZB is rekening gehouden met:
Nieuwe taxatie uitkomsten;
Toepassing van prijsindexcijfer (1,8%);
Autonome ontwikkelingen (nieuwbouw/verbouw/objecten in aanbouw)

De tarieven, geraamde opbrengst en daadwerkelijke opbrengst (x € 1.000) over 2021 bedragen:

	Tarieven	Opbrengst begroting na wijziging	Opbrengst Rekening
Omschrijving	**2021**	**2021**	**2021**
Eigenaar woningen	0,0857%	€ 3.599	€ 3.641
Eigenaar Niet-Woningen	0,3041%	€ 8.051	€ 8.086
Gebruik Niet-Woningen	0,2422%	€ 5.824	€ 5.346
Totaal OZB	0,6320%	€ 17.474	€ 17.073

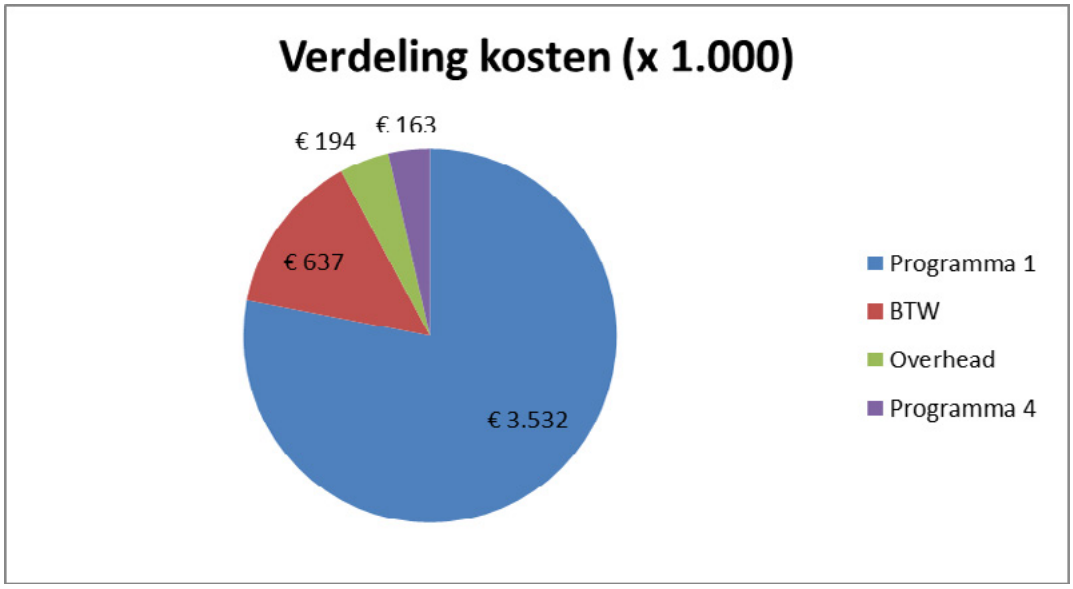
Relatie OZB met de algemene uitkering

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De Financiële Verhoudingswet regelt onder meer de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over de gemeenten. De algemene uitkering wordt verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die de verschillen in kosten weerspiegelen, maar ook de verschillen in belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een afgeleide van de totale waarde van alle onroerende zaken binnen de gemeente. Van de waarde van woningen wordt 80% meegerekend, van de waarde van niet-woningen 70%. Hierop worden zogenaamde rekentarieven toegepast (0,0894% van 80% van de totale WOZ-waarden voor eigenaren woningen, 0,1281% van 70% van de totale WOZ-waarden voor gebruikers niet-woningen en 0,159% voor eigenaren niet-woningen). De uitkomsten hiervan worden gekort op de algemene uitkering. De aftrek in de algemene uitkering 2021 bedraagt voor eigenaren woningen € 3.028.000, voor gebruikers niet-woningen € 2.324.000 en voor eigenaren niet-woningen € 2.945.000; totaal is dit € 8.297.000.
Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert heeft geen enkel effect op de aftrekpost in de algemene uitkering. Alleen de WOZ-waarden hebben invloed op de algemene uitkering.

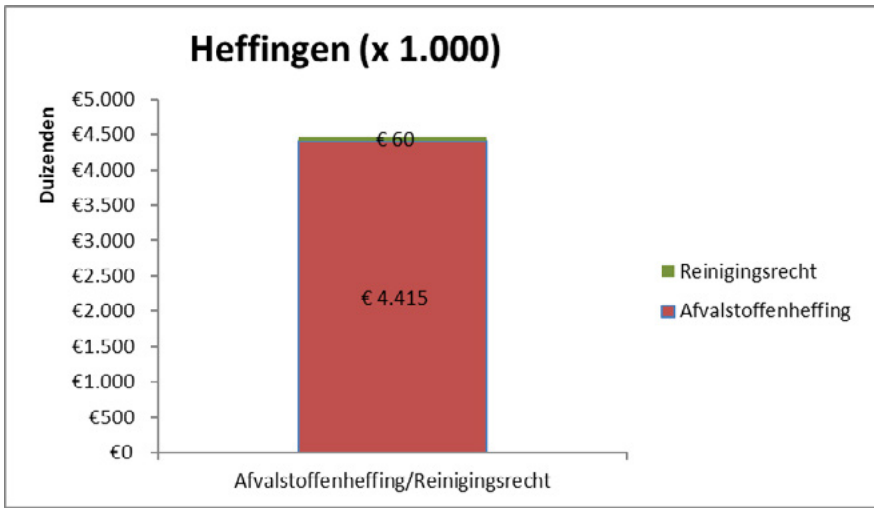
Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht

Uitgangspunt is dat de totale kosten van afvalverwijdering worden gedekt door de afvalstoffenheffing/ reinigingsrechten. Het tarief afvalstoffenheffing voor 2021 voor alleenstaanden was € 222,57 en voor meerpersoons-huishoudens € 296,74.

Werkelijke kosten:
De gemeente heeft een wettelijke inzamelplicht voor het afval van huishoudens. Daarnaast biedt de gemeente aan kleine ondernemers de mogelijkheid hun bedrijfsafval af te voeren. In het afgelopen jaar heeft de gemeente hiervoor € 4,5 miljoen aan kosten gemaakt. Uit onderstaande grafiek blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van programma 1 (€ 3,5 miljoen). Deze kosten zitten vooral in inzameling en verwerken van bedrijf- en huishoudelijk afval. Daarnaast zijn binnen programma 4 € 163.000 aan kosten gemaakt voor kwijtschelding en binnen programma 5 € 637.000 aan BTW en € 194.000 aan overhead.

Werkelijke inkomsten:
De werkelijke inkomsten bestaan uit Heffingen: Afvalstoffenheffing € 4.415.000, Reinigingsrecht € 60.000. Ten opzichte van de originele begroting 2021, waarop de tarieven afvalstoffenheffing 2021 zijn gebaseerd, zijn de werkelijke opbrengsten op het product afval € 52.000 lager dan de werkelijke kosten.

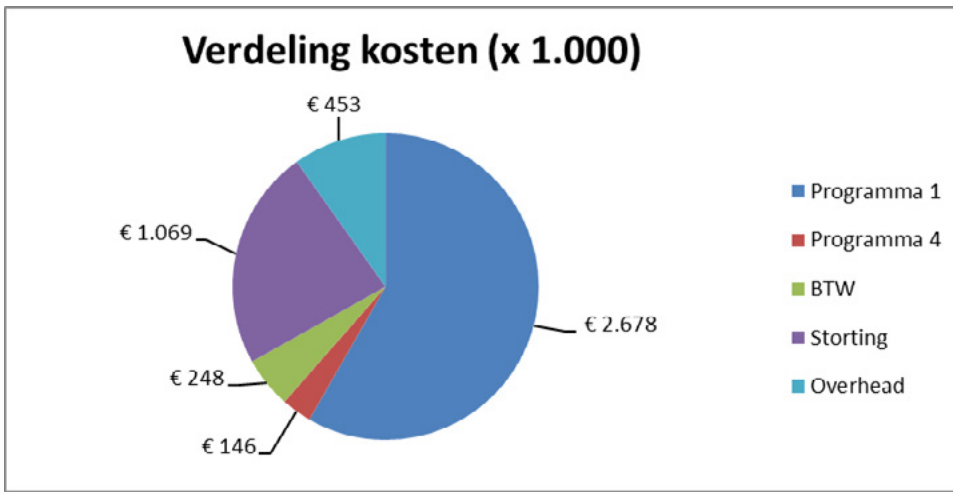
In onderstaande tabel is de berekening van de kostendekkendheid op basis van nacalculatie weergegeven.

Berekening Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht		
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	€	4.101
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€	-567
Netto kosten taakveld	€	3.533
Toe te rekenen kosten	€	162
Overhead incl. (omslag) rente	€	194
BTW	€	637
Totale kosten	€	4.527
Opbrengst heffingen	€	4.475
Dekkingspercentage		98,85%

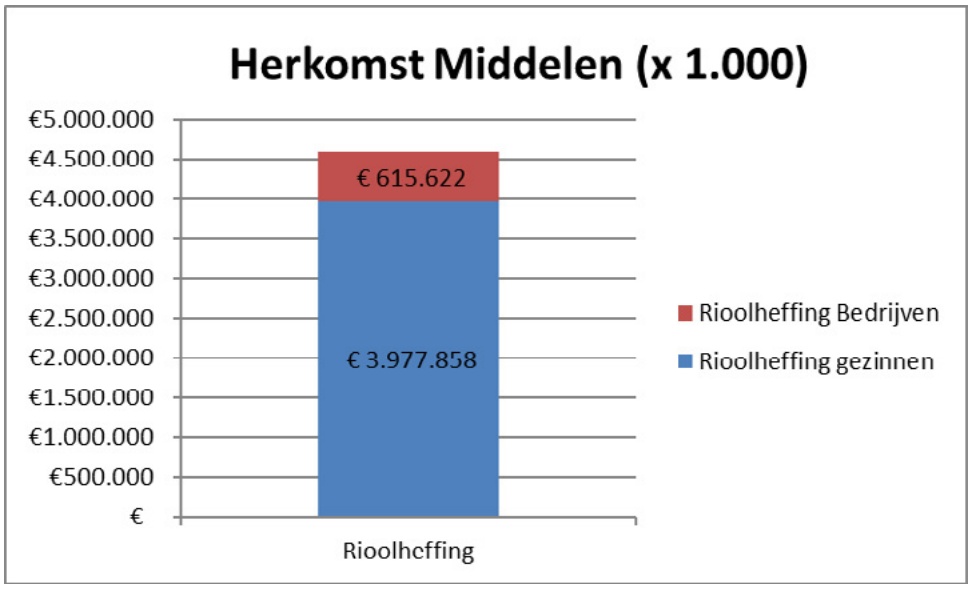
Rioolheffing

Rioolheffing is een heffing die wordt geheven van gebruikers van onroerende zaken die direct of indirect op de gemeentelijke riolering lozen.
De tarieven voor 2021 waren € 198,72 voor alleenstaanden en € 264,95 voor meerpersoonshuishoudens.

Werkelijke kosten:
De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. Uit onderstaande grafiek blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van programma 1 (€ 2,677 miljoen). Daarnaast zijn binnen programma 4 € 146.000 aan kosten gemaakt voor kwijtschelding en € 248.000 aan BTW. De overhead bedraagt € 453.000.

Werkelijke inkomsten:
De werkelijke inkomsten bestaan uit Heffingen: Rioolheffing Gezin € 3.978.000, Rioolheffing Bedrijf € 616.000.

In onderstaande tabel is de berekening van de kostendekkendheid op basis van nacalculatie weergegeven.

Berekening Kostendekkendheid Rioolheffing		
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	€	3.783
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€	-35
Netto kosten taakveld	€	3.748
Toe te rekenen kosten	€	145
Overhead incl. (omslag) rente	€	453
BTW	€	248
Totale kosten	€	4.593
Opbrengst heffingen	€	4.593
Dekkingspercentage		100%

Het saldo van baten en lasten van € 1.069.000 is gestort in de Voorziening riolering.

Rioolheffing Havenbedrijf

De geraamde opbrengst voor 2021 was € 1.350.000. De feitelijke opbrengst voor 2021 was € 1.029.000. De lagere opbrengst is te wijten aan de mindere productiecapaciteit door corona door bedrijven die veel water verbruiken in hun productieproces. De totale kosten bedroegen in 2021 € 1.217.000. Het verschil tussen werkelijke opbrengst en werkelijke kosten is gecompenseerd uit de Voorziening tariefegalisatie Havenbedrijf.

Toeristenbelasting

Deze belasting geldt als een algemeen dekkingsmiddel en wordt geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf met overnachten binnen de gemeente.
Het tarief voor 2021 bedroeg per persoon, per overnachting € 1,26. De oorspronkelijk geraamde opbrengst bedroeg voor 2021 € 189.000; De werkelijke opbrengst voor 2021 is € 168.000.

Leges

Er worden leges geheven voor onder andere bouw- en sloopvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en APV. In onderstaande overzicht zijn de werkelijke kosten en werkelijke opbrengsten voor 2021 opgenomen met daarbij het % kostendekkendheid.

	Lasten 2021			**Baten 2021**			***Kosten-dekking***
1.	Algemene dienstverlening	€	2.111.375	1.	Algemene dienstverlening	€	607.545	28,77%
2.	Omgevingsvergunningen	€	1.667.313	2.	Omgevingsvergunningen	€	2.047.186	122,78%
3.	Europese dienstenrichtlijn:	€	486.486	3.	Europese dienstenrichtlijn:	€	25.434	5,23%
	Totaal	**€**	**4.265.174**		**Totaal**	**€**	**2.680.165**	**62,84%**

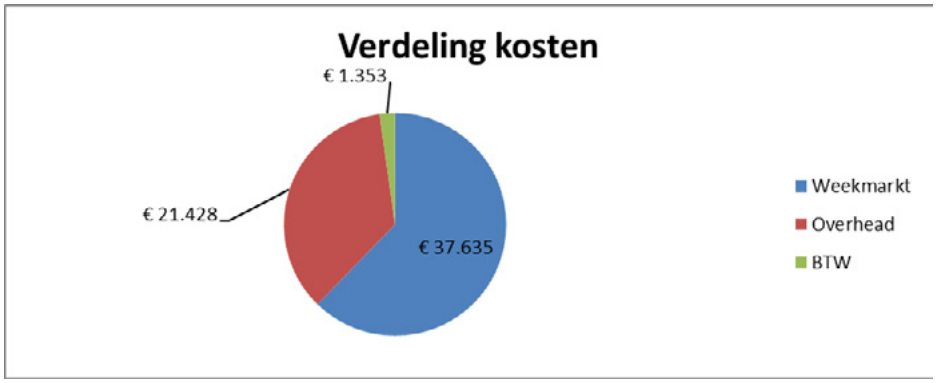
Reclamebelasting

Vanaf 2020 is er voor de kernen Zevenbergen, Fijnaart en Klundert een reclamebelasting geïntroduceerd om te komen tot een ondernemersfonds. De ondernemersverenigingen zien de oprichting van een ondernemersfonds als een manier om tot meer gezamenlijke investeringen in de centra te komen en om de onderlinge samenhang tussen ondernemers te versterken.
De werkelijke opbrengst voor 2021 is € 61.000.

Marktgelden

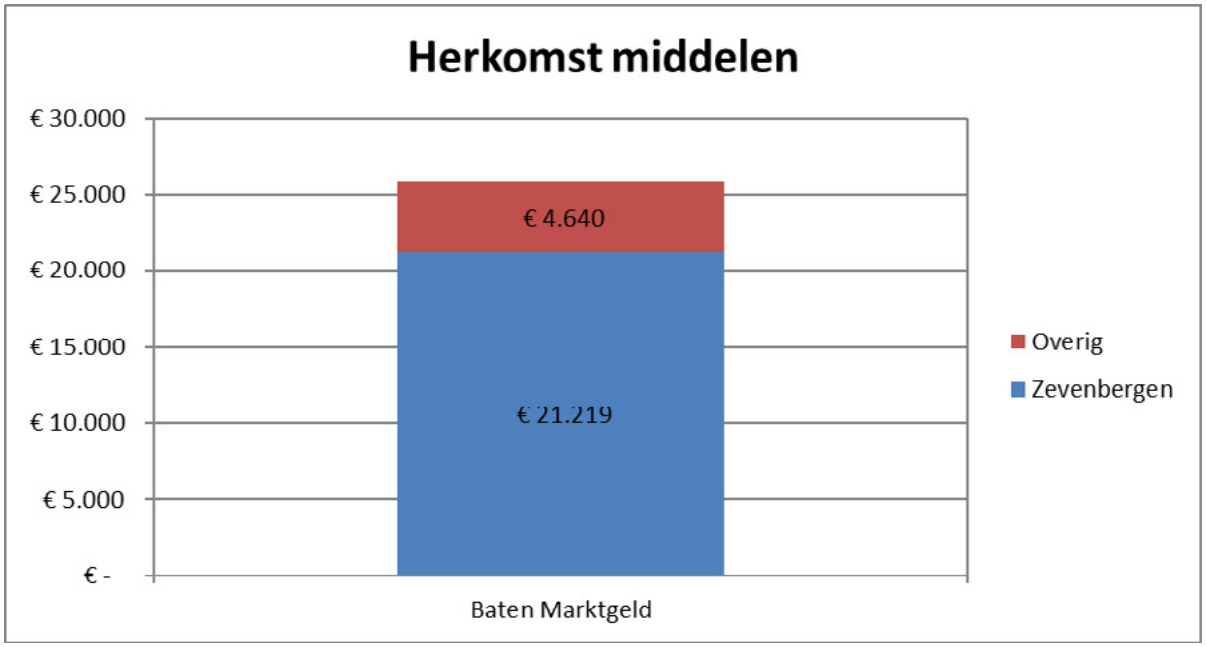
Binnen de kernen Zevenbergen, Klundert, Willemstad en Fijnaart worden wekelijks markten gehouden. De gemeente heeft de mogelijkheid om op grond van artikel 229, eerste lid onderdelen a en b van de Gemeentewet marktgeld te heffen van degene aan wie een standplaats wordt toegewezen.

Werkelijke kosten:
In onderstaande grafiek zijn de kosten van de markten, de overhead en de kostencomponent BTW weergegeven.

Werkelijke inkomsten:

In onderstaande grafiek zijn de werkelijke inkomsten (excl. doorberekende elektra) van de markten weergegeven. De in rekening gebrachte elektra is privaatrechtelijk in rekening gebracht en is geen onderdeel van de marktgelden.

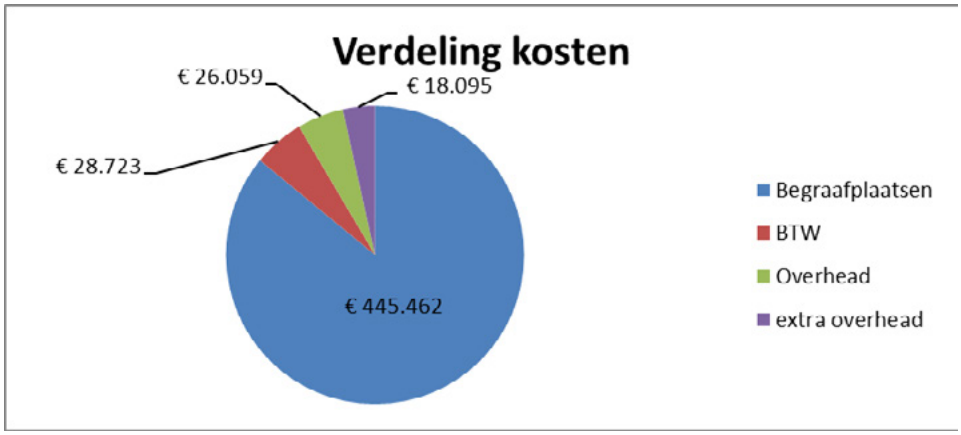
In onderstaande tabel is de berekening van de kostendekkendheid op basis van nacalculatie weergegeven.

Berekening Kostendekkendheid Marktgeld		
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	€	38
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€	-
Netto kosten taakveld	€	38
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag) rente	€	21
BTW	€	1
Totale kosten	€	60
Opbrengst heffingen	€	26
Dekkingspercentage		42,80%

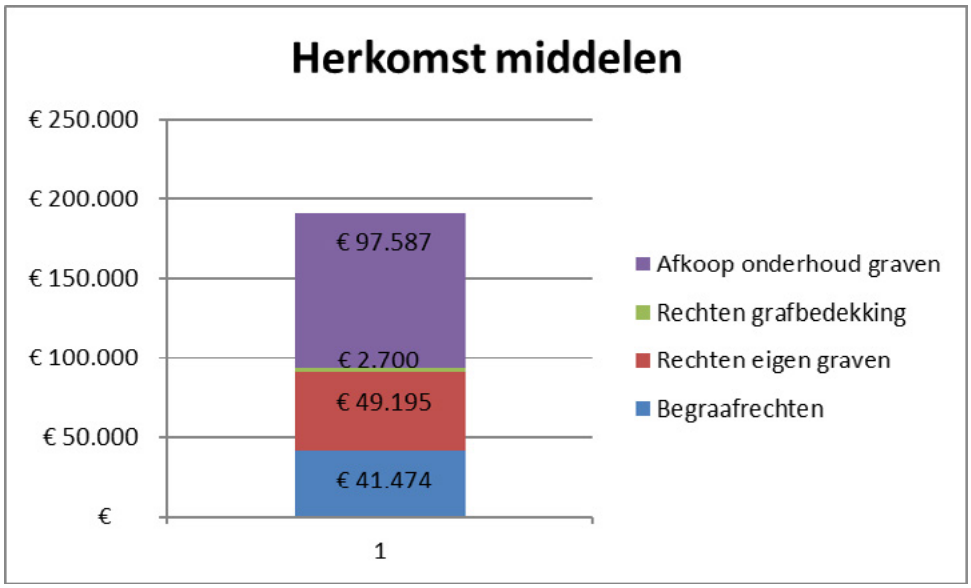
Begraaf- en onderhoudsrechten

De Wet op de lijkbezorging geeft regels voor een zorgvuldige omgang met het stoffelijk overschot tot en met de begrafenis of crematie, voor de asbestemming en voor het ruimen van graven. De kosten die hiermee verband houden kunnen op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet worden verhaald.

Werkelijke kosten:
De kosten zijn verdeeld in, Begraafplaatsen, BTW, Overhead en extra Overhead. In onderstaande grafiek zijn de werkelijke kosten weergegeven.

Werkelijke inkomsten:
De werkelijke inkomsten bestaan uit heffingen van Lijkbezorgingsrechten. In onderstaande grafiek zijn de inkomsten per onderdeel weergegeven.

In onderstaande tabel is de berekening van de kostendekkendheid op basis van nacalculatie weergegeven.

Berekening Kostendekkendheid Lijkbezorgingsrechten		
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	€	445
Inkomsten taakveld(en), excl heffingen	€	-
Netto kosten taakveld	€	445
Toe te rekenen kosten	€	-
Overhead incl. (omslag) rente	€	44
BTW	€	29
Totale kosten	€	518
Opbrengst heffingen	€	191
Dekkingspercentage		36,84%

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Kwijtschelding kan in principe voor elke gemeentelijke belasting worden verleend. Uitgangspunt bij het verlenen van kwijtschelding is het ontbreken van draagkracht. Die draagkracht moet steeds individueel worden beoordeeld. Bij de beoordeling van de draagkracht kan worden aangesloten bij het rijksbeleid (95% bijstandsnorm). Gemeenten kunnen er voor kiezen die kwijtscheldingsnorm te verruimen tot maximaal 100% van de bijstandsnorm.

In de gemeente Moerdijk wordt met ingang van 2005 kwijtschelding verleend voor de onroerendezaakbelastingen (OZB), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing, met toepassing van de maximale 100% van de bijstandsnorm. In 2007 is gestart met het verstrekken van automatische kwijtschelding aan bijstandsgerechtigden.
Vanaf 2013 is het ook mogelijk voor natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen kwijtschelding toe te passen voor hun privé-belastingen. Ook worden met ingang van 2013 de netto kosten van kinderopvang als uitgaven bij de berekening van het netto besteedbaar inkomen meegenomen. De norm voor de kosten van bestaan voor 65 plussers is verhoogd tot de maximaal toegestane 100% van de toepasselijke netto AOW bedragen.

In 2021 zijn 894 kwijtscheldingsverzoeken ontvangen. In de begroting 2021 is rekening gehouden met een kwijtscheldingsraming van € 267.000. Daadwerkelijk is een bedrag van € 306.000 kwijtgescholden.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt ingegaan op de vraag in hoeverre de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen. Om dat te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de aanwezige risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Het doel van risicomanagement is drieledig:
1. Het maken van verantwoorde keuzes t.a.v. het al dan niet aanvaarden van risico's;
2. Ervoor zorgen, dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de te behalen (beleids)doelen en de voorzieningen;
3. Het minimaliseren van financiële, juridische, imago-en vertragingsgevolgen van ontstane risico's.

In het kader van het risicomanagement worden periodiek de belangrijkste risico's geïnventariseerd.

We zijn voortdurend bezig om het risicomanagement in de organisatie verder te optimaliseren. Stappen die daarin al zijn ondernomen betreffen het duidelijker beleggen van de verantwoordelijkheid van goed risicomanagement bij het management en het vergroten van de kennis op het gebied van risicomanagement bij de teamleiders. Voorts besteden we op aangeven van de accountant op een meer gestructureerde wijze aandacht aan frauderisico's.

Weerstandsvermogen en weerstandsratio

Het weerstandsvermogen van de gemeente Moerdijk is de mate waarin de gemeente in staat is niet begrote, substantiële financiële tegenvallers op te vangen met het doel de gemeentelijke taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen geeft de robuustheid van de financiële huishouding weer.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de berekende benodigde weerstandscapaciteit. Deze verhouding wordt uitgedrukt in de zogenaamde weerstandsratio, die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. De weerstandsratio is de factor hoeveel keer de risico's financieel zijn afgedekt in het weerstandsvermogen.

De raad heeft aangegeven dat de weerstandsratio **minimaal 1,0** moet bedragen. Het bedrag van het benodigde weerstandsvermogen wordt binnen de algemene reserve afgezonderd, zodat dit derhalve niet vrij meer inzetbaar is voor andere investeringen e.d..

<u>Benodigde weerstandscapaciteit</u>
De geïnventariseerde risico's met daarbij het ingeschatte maximum schadebedrag en de inschatting van de kans dat het risico zich zal voordoen, leveren tezamen de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit op. Het totaal van de geïnventariseerde risico's bedraagt € 26 miljoen, maar rekening houdend met de kans dat de risico's zich gaan voordoen komt de benodigde weerstandscapaciteit uit op € 12.500.000.

<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>
De beschikbare weerstandscapaciteit komt overeen met de stand van de algemene reserve per 31-12-2021 van € 23.100.000.

Berekening weerstandsratio

De ratio van het weerstandsvermogen = de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit = € 23.100.000 : € 12.500.000 = **1,8** (1,0 is voldoende en 2,0 is uitstekend). De weerstandsratio dient volgens het gemeentelijk beleid minimaal 1,0 te zijn.

Ontwikkeling weerstandsvermogen	**Rekening 2021**	**Begroting 2022**	**Rekening 2020**
Benodigd weerstandsvermogen	€ 12.500.000	€ 15.100.000	€ 15.100.000
Beschikbaar weerstandsvermogen (algemene reserve)	€ 23.100.000	€ 21.300.000	€ 25.748.000
Weerstandsratio	1,8	1,4	1,7

De weerstandsratio is 0,4 hoger dan bij de begroting 2022 is berekend. Dit komt enerzijds door een stijging van de algemene reserve, waardoor het beschikbare weerstandsvermogen hoger is. Anderzijds doordat een aantal risico's is vervallen of gemitigeerd. Zo is een risico ten aanzien van een juridische claim vervallen en zijn de risico's op het gebied van de openbare ruimte en vastgoed naar beneden bijgesteld. Dit kon doordat een aantal beheerplannen op orde is gebracht en de ramingen in de meerjarenbegroting zijn bijgesteld.

Top 10 risico's

De belangrijkste risico's en de daaraan gerelateerde bedragen in het weerstandsvermogen zijn:

	Raads-progr.	**Risicogebied**	**Risicobedrag rekening 2021**	**Risicobedrag begroting 2022**	**Risicobedrag rekening 2021**
1	alg.	Pandemie / covid-19 (incidenteel)	€ 0	€ 500.000	€ 1.000.000
2	2	Openbare ruimte (incidenteel/structureel)	€ 400.000	€ 800.000	€ 500.000
3	2	Vastgoed (incidenteel/structureel)	€ 400.000	€ 1.000.000	€ 400.000
4	3	Projecten (incidenteel)	€ 5.400.000	€ 5.500.000	€ 5.500.000
5	3	Externe veiligheid (incidenteel)	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
6	3-4	Sociaal domein (incidenteel/structureel)	€ 500.000	€ 700.000	€ 1.200.000
7	5	Algemene uitkering (incidenteel/structureel)	€ 1.100.000	€ 900.000	€ 900.000
8	5	Bedrijfsvoering (incidenteel/structureel)	€ 1.900.000	€ 1.900.000	€ 1.700.000
9	5	Juridische claims (incidenteel)	€ 1.500.000	€ 2.500.000	€ 2.600.000
10	5	Samenwerkingsverbanden (inc./structureel)	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
		Overige risico's (incidenteel/structureel)	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
		Totaal	**€ 12.500.000**	**€ 15.100.000**	**€ 15.100.000**

Incidentele risico's zijn eenmaal meegerekend in het weerstandsvermogen, structurele risico's tweemaal. De gedachte hierachter is de gemeente in staat moet worden geacht om structurele risico's in twee jaar tijd in een sluitende meerjarenbegroting te kunnen verwerken.

Pandemie Covid-19 (incidenteel)

Nederland is, evenals de andere landen in de wereld, sinds het voorjaar 2020 hard geraakt door een wereldwijde pandemie, veroorzaakt door het coronavirus (Covid-19). De impact van de coronacrisis is groot, voor de Moerdijkse inwoners en voor de bedrijfsvoering. Het rijk heeft de gemeenten in 2020 en 2021 gecompenseerd voor een aantal specifieke gevolgen van de coronacrisis. Hierdoor vielen de financiële gevolgen voor de gemeenten Moerdijk mee. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 zijn de middelen die nog niet waren besteed gereserveerd. Het gaat om een bedrag van € 532.000.

De effecten voor op langere termijn zijn op dit moment nog niet echt goed in te schatten. In de (meerjaren)begroting zijn deze dan ook niet verwerkt. Eventuele risico's worden bij het betreffende taakveld meegenomen.

Er is, rekening houdend met de bedragen die vanuit het jaarrekeningresultaat 2020 zijn gereserveerd, geen bedrag meer meegenomen in het weerstandsvermogen.

Openbare ruimte (incidenteel/structureel)

De gemeente Moerdijk kent een groot areaal aan wegen, openbare verlichting, openbaar groen, rioleringen en civiele objecten. De aanleg, het beheer en het onderhoud van deze kapitaalgoederen maakt een groot onderdeel uit van onze gemeentebegroting. De wettelijke verplichtingen die uit onze rol als beheerder voortkomen zijn aanzienlijk. (Letsel) schade en kapitaalvernietiging, veroorzaakt door achterstallig onderhoud moet te alle tijden voorkomen worden. In 2019 werd geconstateerd dat we beter in control moesten komen ten aanzien van onze assets en zijn we gestart met een inhaalslag.
Om het risico van achterstallig onderhoud te beperken waardoor grootschalig onderhoud en/of vervangingen nodig zijn worden voor de diverse onderdelen meerjarige beheerplannen opgesteld die financieel worden vertaald naar de meerjarenbegroting. We inspecteren regelmatig om de onderhoudsstaat te controleren en plannen deze inspecties terugkerend in.

Er is inmiddels een nieuw beheersysteem in werking en gevuld om de data weer op orde te krijgen. Het vullen van het systeem met actuele (beheer)data is een hele klus. Immers, elke straat, lichtmast, prullenbak, boom en bestrating staat omschreven, inclusief onderhoudsstaat. En elk nieuwbouwplan wordt verwerkt. Daardoor ontstaat een actueel beeld, met actuele data en actuele arealen. Veel beheeroppervlakten weken af, waardoor we onvoldoende begroot hadden en onze partners achteraf terecht meerwerk mochten indienen. Dit risico is nu sterk verminderd.

Met de vaststelling van de beheerplannen Rioleringen (2020), Wegen (2021), Civiele Kunstwerken onderdeel stalen en houten bruggen (2020) en de daarmee samenhangende ophoging van middelen en beheerformatie hebben we inmiddels een flink deel van het risico in de openbare ruimte weten te beheersen. In 2022 worden de beheerplannen Openbare Verlichting, Groen, Buitensportaccommodaties en Civiele Kunstwerken onderdeel betonnen bruggen en duikers geactualiseerd. Daarmee neemt het risico op onverwachte kosten steeds verder af. De financiële risico's met betrekking tot de nog te actualiseren beheerplannen zijn in het weerstandsvermogen zo goed mogelijk ingeschat.

Een ander risico is dat als gevolg van schaarste aan grondstoffen en personeel de kosten in de markt stijgen. Nieuwe aanbestedingen, die periodiek dienen plaats te vinden, zullen leiden tot hogere kosten. Verder is er in de openbare ruimte altijd een risico aanwezig op onvoorziene zaken, zoals bodemverontreiniging.

In het weerstandsvermogen is met betrekking tot de openbare ruimte een bedrag van € 400.000 meegenomen.

Gemeentelijk vastgoed (incidenteel/structureel)

De gemeente heeft veel verschillende soorten vastgoed in bezit om zowel haar strategische positie te behouden of te verstevigen als om beleidsdoelen te realiseren. Binnen het gemeentelijk vastgoed worden diverse risico's onderkend, zoals hogere exploitatiekosten of hoge onderhouds- en vervangingskosten van bijvoorbeeld vestingwerken.

De gevolgde indices bij het opstellen van de meerjarenbegroting lopen achter bij de reële prijsontwikkeling in de markt. Het risico van budgetoverschrijdingen in de exploitatiebegroting en bij investeringen door middel van kredieten neemt daardoor flink toe. Dit risico wordt verkleind door het uitvoeren van driejaarlijkse inspecties van al onze panden. Daarnaast wordt jaarlijks een indexatie toegepast om o.a. de stijging van de bouwkosten en personeelskosten op te vangen.
Vervolgens vormt de wijze van het realiseren van beleidsdoelen door middel van het beschikbaar stellen van vastgoed een potentieel financieel risico. Het bezit en onderhoud van vastgoed betekent dat moet worden voldaan aan toenemende wettelijke eisen, zoals brandveiligheid, asbestverwijdering en het duurzaam maken en houden van

het vastgoed. Door middel van het project verduurzaming wordt dit risico deels ondervangen. Om het risico verder te verkleinen is de afgelopen periode het deel van het gemeentelijk vastgoed waar personen verblijven geïnspecteerd op brandveiligheid en de oudere gebouwen ook op de aanwezigheid van asbest. Naar aanleiding van deze inspecties vinden de bouwkundige aanpassingen plaats.

Een bijzondere categorie panden en objecten binnen het gemeentelijk vastgoed betreft de gemeentelijke monumenten, zoals het Mauritshuis, het stadhuis Klundert en de vestingwerken in Willemstad en Klundert. Dit zijn kwetsbare gebouwen/objecten die hoge onderhoudslasten met zich meebrengen. Ten opzichte van de vorige risico-inventarisatie (begroting 2022) zijn de financiële risico's met betrekking tot de vestingwerken en monumentale objecten beter ingeschat.

Het zelf beheren van vastgoed ten behoeve van beleidsdoelen vraagt extra ambtelijke capaciteit (die weer schaars aan het worden is). Het op andere wijze realiseren van beleidsdoelen door het beschikbaar stellen van subsidies aan maatschappelijke instanties in plaats van het beschikbaar stellen van vastgoed kunnen de (financiële) risico's worden gereduceerd en de politieke sturingskracht van de gemeentelijke organisatie worden bevorderd. Om dit te bereiken is een herstructurering van de vastgoedportefeuille noodzakelijk. Gezien de huidige beperkte financiële middelen in de begroting focussen wij ons de komende periode op de twee groepen waarbij we het meeste financiële risico lopen, namelijk de zwembaden en multifunctionele accommodaties.

In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 400.000 meegenomen.

Grondexploitaties / ruimtelijke projecten (incidenteel)

Algemeen

Ook in 2021 hield Corona de wereld in haar greep. Gaandeweg werd duidelijk dat de coronacrisis op zichzelf geen negatief effect heeft op gebiedsontwikkeling, zeker niet op het gebied van woningbouw. De vraag naar woningen blijft landelijk en ook in de gemeente Moerdijk onverminderd groot. De opeenstapeling van crises zoals Oekraïne, corona, stikstof, Pfas, maar ook de uitspraak van de Hoge Raad inzake 'gronduitgifte door overheden' en de effecten hiervan, maken gebiedsontwikkeling vooral complexer. Te denken valt aan schaarste van materialen, kostenstijgingen, krapte op de arbeidsmarkt en vertraging door procedures.

De grote woningbouwopgave in combinatie met de verstoring van de productieketen door de diverse crises in combinatie met een lage rente heeft geleid tot een vraagoverschot van materialen, waardoor verdere kostenstijgingen niet uitgesloten kunnen worden. Een aanhoudend vraagoverschot kan ook resulteren in een gebrek aan capaciteit bij de uitvoerende bedrijven, waardoor opdrachten uitgesteld moeten worden. Dat heeft weer tot gevolg dat de prijsstijging van materialen over een langere termijn moeten worden berekend.
In de huidige projectenvoorraad uitte deze materiaalkostenontwikkeling zich door wezenlijke verschillen bij opnieuw doorgerekende civiele kostenramingen eind 2021. Dit resulteert in een daling van de plansaldo's voor de projecten waar dit van toepassing was. Deze daling is overigens wel (gedeeltelijk) opgevangen door een hogere inschatting van de opbrengsten. Dergelijke effecten worden ook voor de komende jaren verwacht. Door de actualisatie van de kostenprijzenindexen in de grondexploitaties wordt (in ieder geval een deel) van het risico opgevangen.
Aandachtspunten bij gebiedsontwikkeling zijn de rol welke de gemeente wenst in te nemen in met name de grootschalige ontwikkelingen, zoals Zevenbergen Noord en Zevenbergen Oost, de betaalbaarheid van de geplande woningen in relatie tot financieringsmogelijkheden en de kostenbeheersing bij nieuwe grondexploitaties. Per project zal goed gemonitord moeten worden op welke wijze de crisiseffecten de komende tijd alsnog voor stagnatie kunnen zorgen, wat hiervan dan de financiële effecten zijn en hoe hiermee moet worden omgegaan. In zijn algemeenheid geldt dat het weerstandsvermogen adequaat dient te zijn om tegenvallers op te vangen. Keuzes maken en risicobeheersing blijven bovenaan de agenda staan.

Gronden voormalig Caldic-terrein
Op 30 september 2020 heeft de Raad van State eindelijk groen licht gegeven inzake het Planologische Inpassingsplan Logistiek Park Moerdijk (LPM). Een jarenlang fors beslag op het weerstandsvermogen ten behoeve van grondverwerving en de voorfinancieringslast i.v.m. de uitplaatsing van het bedrijf Caldic is toen komen te vervallen. Een bedrag van € 5 miljoen gerelateerd aan de uitplaatsing van Caldic blijft gereserveerd in verband met het risico van afwaardering van deze locatie. De verder vrijgekomen LPM gelden zijn als gevolg van het raadsbesluit van 4 februari 2021 grotendeels ingezet voor de financiering van het project Waterfront Moerdijk.

Haven Zevenbergen
De werkzaamheden aan de haven in Zevenbergen zijn fysiek gereed, het water stroomt vanaf eind 2020 door de haven. Het werk is echter nog niet formeel opgeleverd. Het opleverdossier dat de Bouwcombinatie dient aan te leveren is nog onvoldoende van kwaliteit en daarnaast zijn er kwaliteitsissues in het werk zelf geconstateerd. De gemeente heeft de kwaliteitsissues bij de Bouwcombinatie aangekaart en aangedrongen op een oplossing. Afronding hangt af van de resultaten van de gesprekken met de Bouwcombinatie en een mogelijke procedure bij de Raad van Arbitrage. Ook is het mogelijk dat er nog herstelwerkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Een voorzichtige inschatting is dat de posten onvoorzien en de risico-alliantievoorziening voldoende zijn om tegenvallers te dekken. Voor het aspect planschade, wat een volledig gemeentelijke risicopost is, is een bedrag meegenomen in de risicoberekening bij het onderdeel juridische claims. Naar verwachting kan dit bedrag in de loop van 2022 naar beneden worden bijgesteld, maar zal nog enkele jaren als reservering moeten worden opgenomen.

Waterfront Moerdijk
Ten behoeve van een aantal projecten is er bewust voor gekozen om als gemeente zelf actief de grondexploitatie uit te voeren. Hier zitten ook de grootste risico's aan verbonden. Het Waterfront in de kern Moerdijk is zo'n complex project waar de gemeente primair voor aan de lat staat. Als gevolg van de verkrijging van een onherroepelijke titel voor het LPM zijn de grote verwervingsrisico's inmiddels afgedekt, maar het project kent nog andersoortige risico's die gaandeweg het traject voor tegenvallers kunnen zorgen. Hierbij valt te denken aan zaken zoals de kwaliteit van de (water)bodem en de verouderde kadeconstructie. De komende periode worden deze risico's verder in kaart gebracht.

Moerdijkregeling
Als ondersteunende maatregel om de leefbaarheid in de kern Moerdijk te verbeteren is er een waarborgregeling tot stand gebracht met als doel een deel van de (financiële) onzekerheid over de consequenties van de havenstrategie bij inwoners met een eigen woning weg te nemen. In totaal gaat het hierbij om circa 300 woningen. Volgens het afsprakenkader tussen gemeente, provincie en Havenbedrijf dekt het Havenbedrijf het financiële resultaat van de Moerdijkregeling af in 2030, zodat er voor de gemeente geen direct financieel risico aan de regeling is verbonden. Er zijn bij de start van de regeling 3 scenario's in beeld gebracht, te weten een best case, base case en worst case, waarvan de prognoses uiteenliepen van € 1 miljoen negatief tot € 19 miljoen negatief in 2030. Door het hoge aantal verkopen, een gestage netto afname van de woningportefeuille van de regeling, de verwachting dat er minder woningen worden aangekocht en de aanpassing van de rente in 2021 is de impact voor het Havenbedrijf in het base case scenario verlaagd naar € 6,3. Dit kan binnen het weerstandsvermogen van het Havenbedrijf worden afgedekt. Jaarlijks wordt dit bij de jaarrekening van het Havenbedrijf beoordeeld. Om de werking en de financiële gevolgen van de regeling te monitoren is een administratiemodel opgezet dat is beoordeeld door de accountant. Jaarlijks wordt op basis van dit model geëvalueerd en gerapporteerd.

In het weerstandsvermogen is voor de diverse projecten en grondexploitaties een bedrag van € 5.400.000 meegenomen.

Externe veiligheid (incidenteel)
De brand bij Chemie-Pack heeft laten zien dat het risico van grootschalige incidenten en rampen voor de gemeente Moerdijk niet denkbeeldig is en de financiële gevolgen hoog kunnen zijn. De financiële impact van het risico wordt ingeschat op € 5 miljoen. De kans op een incident met een dergelijke impact wordt ingeschat op eens in de 10 jaar. In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 500.000 meegenomen.

Sociaal domein (incidenteel/structureel)

Tot en met 2019 werden overschotten of tekorten met betrekking tot jeugdhulp en/of Wmo verrekend met de bestemmingsreserve 'sociaal domein'. Vanaf 2020 maakt het resultaat op het sociaal domein onderdeel uit van het totale gemeentelijk rekeningresultaat.

De kosten van jeugdhulp en Wmo zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Vrijwel alle gemeenten in Nederland kampen met een tekort op het sociaal domein. Voor de jaren 2019-2022 zijn door het Rijk extra middelen toegekend. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met continuering van de extra bijdrage (€ 511.000). Dit is conform de afspraken die tussen rijk, provincies en VNG zijn gemaakt. Formeel gezien moet over de bijdragen voor de jaren ná 2022 nog besluitvorming plaatsvinden en die zijn dan ook niet gegarandeerd.

Bovenop de toch al stijgende kosten in het sociaal domein zijn de gemeenten en ketenpartners geconfronteerd met de gevolgen van de coronapandemie. Er is nog onvoldoende bekend over de consequenties van de huidige coronacrisis voor de langere termijn. Zo zien we consequenties op het gebied van doorlooptijden en verzwaring van casuïstiek in de lokale toegang, waardoor er wachtlijsten (GGZ, veiligheidsketen) ontstaan en zorg duurder uitvalt. De impact van de diverse effecten van de coronacrisis op het sociaal domein zal pas later meetbaar zijn.
Sinds maart 2022 wordt in de gemeente voorzien in de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Deze tijdelijke extra inwoners worden, waar nodig, ondersteund in hun weg naar zelfredzaamheid. De toename van zorg- en ondersteuningsvragen heeft impact op het sociaal domein. Mogelijke toename van kosten zal in de 2e bestuursrapportage worden verwerkt.

Binnen de gemeentelijke organisatie wordt met behulp van de extra beschikbaar gestelde coronamiddelen van € 1,1 miljoen ingezet op een nieuwe werkwijze ten behoeve van vroegtijdige ondersteuning en kostenreductie. Het relatief grote aandeel aan intensieve en hoogcomplexe jeugdzorg is teruggedrongen door in te zetten op het voorliggend veld op een verhoogde inzet van preventieve en lichte vormen van zorg. Dit draagt bij aan het beheersbaar krijgen/houden van de uitgaven op dit terrein. Vanwege de verzwaring in casuïstiek en vertraagde doorstroom staat de inzet op lichte hulp onder druk.
De verwijzingen via de huisarts, kinderarts, specialisten en gecertificeerde instelling is een recht in Nederland. Dit geldt dus ook in de Jeugdwet. Ouders kunnen een verwijzing krijgen via artsen/specialisten. De gemeente is echter wel de betaler van deze hulp. Er is maar beperkt invloed op deze instroom. Verstevigen van de afspraken en samenwerking met huisartsen en specialisten blijft nodig, willen we op de inzet naar specialistische zorg zelf meer in regie hebben.

De inzet van niet vrij toegankelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en PGB's) vanuit de Wmo blijft doorgroeien ondanks de inzet van Huizen van de Wijk en andere vrij toegankelijke voorzieningen. Hoe snel de kwetsbare inwoners na de tijdelijke sluiting van deze voorzieningen vanwege de coronamaatregelen hier weer gebruik van gaan maken is tevens onzeker. De toekenningen van voorzieningen op grond van de Wmo is een open-einde-regeling. Het risico is mede dat de komende jaren de vraag om individuele voorzieningen blijft toenemen door:
a. de vergrijzing van de inwoners in Moerdijk
b. het landelijk afbouwbeleid van intramurale zorg, waardoor inwoners langer thuis blijven wonen

Naast een stijging van het aantal hulpvragen zullen deze ook complexer worden, waardoor meer en duurdere ondersteuning ingezet moet worden.

In de begroting 2022 is rekening gehouden met een reële groei van het aantal cliënten dat gebruik maakt van de maatwerkvoorzieningen huishoudelijke ondersteuning en begeleiding Wmo. Daarnaast is rekening gehouden met een reëel tarief voor beide maatwerkvoorzieningen. Dit maakt dat het te verwachten risico voor de begroting lager ligt dan de afgelopen jaren.

Mochten er zich binnen de Wmo ontwikkelingen voordoen, bijvoorbeeld vanuit de scan op het domein Mens en Maatschappij, die om personele en eenmalige financiering vragen dan zal daarvoor de bestemmingsreserve 'sociaal domein' worden aangewend. Ook dit maakt dat het risiconiveau binnen de Wmo-uitgaven voor 2022 naar beneden kan worden bijgesteld.

Daarnaast is er een risico op tekorten beschermd wonen, die we, doordat we vanaf 2022 met alle gemeenten in de regio Breda verantwoordelijk zijn, samen zullen moeten afdekken. Omdat we niet weten of de uitname van het budget voor de Wlz gelijkloopt met de toelating van cliënten tot de Wlz is er een risico voor de gemeenten.
Na jaren van economische groei en een dalend uitkeringsbestand op het gebied van werk en inkomen was het begin van het jaar de verwachting dat het uitkeringsbestand weer flink zou gaan stijgen, versterkt door de gevolgen van de coronacrisis. De prognoses van het CPB worden sindsdien echter steeds positiever. De risico's voor de gemeente zijn vooral verbonden aan de grilligheid van de economische ontwikkeling en het uitkeringsgerechtigdenbestand alsmede de ontwikkelingen met betrekking tot het BUIG-budget (rijksbudget). De begroting 2022 van het Werkplein is nog gebaseerd op de minder positieve prognoses en zal in het najaar worden geactualiseerd aan de hand van de dan beschikbare informatie. Conform de provinciale richtlijnen zijn de begrotingsramingen 2022 van het Werkplein verwerkt in onze begroting.

In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 500.000 meegenomen ten aanzien van het sociaal domein.

Algemene uitkering Gemeentefonds (incidenteel/structureel)
Gemeenten zijn in grote mate afhankelijk van de inkomsten van het rijk. De belangrijkste inkomstenstroom is de algemene uitkering, die vaak een grillig verloop kent met soms forse bijstellingen achteraf. De ramingen in de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn gebaseerd op de laatst bekende circulaire.

Voor de jaren 2023 en verder is een herverdeling van het Gemeentefonds aangekondigd door het Rijk. In het afgelopen jaar zijn er meerdere berekeningen van het herverdeeleffect gepubliceerd. De meest recente berekening dateert uit december 2021. Op basis hiervan zou een herverdeling van het gemeentefonds voor Moerdijk een positief effect hebben van € 35 per inwoner, ofwel op termijn € 1.295.000. Dit is echter nog steeds een voorlopige inschatting. Nog steeds roept het herverdeelvoorstel veel reacties en vragen op bij zowel voordeel- als nadeelgemeenten, maar ook de ROB (Raad voor het Openbaar Bestuur) vroeg om meer toelichting op de keuzes en effecten en plaatste kritische kanttekeningen bij de uitlegbaarheid van de uitkomsten.

In de meerjarenbegroting is voor de jaren 2023 en volgende rekening gehouden met een toename van de algemene uitkering op basis van de cijfers van juli 2021. Rekening houdende met een ingroeitraject zou Moerdijk vanaf 2025 € 1,5 miljoen meer aan algemene uitkering ontvangen.

Vanwege de grilligheid van de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, zoals positieve of negatieve bijstellingen achteraf, is in het weerstandsvermogen een bedrag meegenomen van € 1.100.000.

Bedrijfsvoeringsrisico's (incidenteel/structureel)
Binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering wordt een aantal risico's onderkend op het gebied van ICT, personeel, financiën, inkoop en aanbesteding, huisvesting, fiscaliteit, het betalingsverkeer en rentekosten. Voor zover deze risico's niet zijn te vermijden, te mitigeren of te verzekeren zijn ze meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Krapte arbeidsmarkt
Een belangrijk risico dat zich de afgelopen jaren steeds sterker is gaan manifesteren is de krapte op de arbeidsmarkt. Dit heeft een stevige impact op de gemeentelijke organisatie en het tijdig en binnen de kostenramingen kunnen realiseren van de gemeentelijke doelen. Het is daarbij niet alleen een kwestie van geld. De krapte op de arbeidsmarkt heeft ook gevolgen voor de mogelijkheden om tijdelijk personeel in te kunnen huren.

Digitale veiligheid & weerbaarheid
Digitalisering is een van de motoren waarop de samenleving draait. De digitalisering in de samenleving zet door. Niet alleen het dagelijkse werk wordt in hoge mate ondersteund door ICT, steeds vaker nemen slimme applicaties, algoritmes en innovaties werk van mensen over. Daarmee nemen ook de risico's ten aanzien van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijke gegevens toe. Bij gemeenten bestaat het toenemende bewustzijn dat zij aan inwoners, ondernemers en ketenpartners (waaronder partijen in het verlengd lokaal bestuur) verplicht zijn hun verantwoordelijkheid te nemen in de digitale samenleving. Bestuurders streven naar een verdere verhoging van de digitale weerbaarheid in brede zin: in de eigen organisatie, bij ketenpartners en voor inwoners en ondernemers. Dat betekent dat permanent aandacht besteed wordt aan digitale veiligheid bij bestuur, gemeenteraadsleden, management en ambtenaren.

Ondanks alle maatregelen en inspanningen blijft het mogelijk dat we getroffen worden door (grote) incidenten,100% veiligheid bestaat immers niet. De gevolgen kunnen variëren van het volledig stil komen te liggen van de organisatie tot het niet kunnen werken van een individuele medewerker. De bedrijfsrisico's, die hiermee samenhangen, laten zich moeilijk kwantificeren. De extra kosten bestaan niet alleen uit eigen uren, een lagere productie en een slechtere dienstverlening, maar ook het inhuren van externe expertise voor forensisch onderzoek, herstel- en vervangingskosten en imagoschade.

Gegevensbescherming
Onze inwoners moeten en mogen ervanuit gaan dat hun gegevens bij ons veilig en vertrouwd worden verwerkt. Daarom zetten we in op informatieveiligheid op onze systemen en leren we onze medewerkers om bewust, veilig en vertrouwd met (persoons)-gegevens om te gaan. Hierdoor wordt de kans op een inbreuk op gegevensbescherming verkleind maar die blijft aanwezig. De impact van een inbreuk kan heel hoog zijn, omdat wij als gemeente veel van de meest gevoelige gegevens van personen verwerken, zoals financiële gegevens, BSN, gezondheidsgegevens en andere bijzondere en/of gevoelige persoonsgegevens.

De kosten naar aanleiding van een inbreuk met een hoge impact zitten in ieder geval in: apparaatskosten, communicatiekosten, expertisekosten, auditkosten, kosten voor technische aanpassingen, herstel van dossiers en mogelijke kosten naar aanleiding van een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens.

In het weerstandsvermogen is voor de diverse bedrijfsvoeringsrisico's een bedrag meegenomen van € 1.900.000.

Juridische claims (incidenteel)
Het maximaal verzekerde bedrag inzake juridische claims bedraagt € 2,5 miljoen. Eventuele juridische kosten vallen niet onder de verzekering. Het risico inzake een aansprakelijkstelling van de gemeente door omliggende bedrijven van Chemie Pack is inmiddels verjaard en daarmee vervallen. Verder is er een risico van (plan)schadeclaims met betrekking tot het project centrumplan Zevenbergen en wijziging van bestemmingsplannen.
In het weerstandsvermogen is voor bovenstaande juridische risico's een bedrag meegenomen van € 1.500.000.

Samenwerkingsverbanden (incidenteel/structureel)
Gemeenten bevinden zich in een voortdurend veranderende omgeving. Daarom wordt steeds gezocht naar een meer efficiënte en effectievere uitvoering van taken en activiteiten. Daar waar mogelijk wordt hierbij ingezet op samenwerking met andere gemeenten en private partijen. In de praktijk blijkt de kaderstelling en de controle ten aanzien van verbonden partijen en in het verlengde hiervan risicobeheersing complex te zijn. Met het oog op het versterken van de grip op verbonden partijen is in regionaal verband een 6-tal richtlijnen vastgesteld ten aanzien van onder andere de kaderstelling door de raden en de wijze van verantwoording door de verbonden partijen. Naast het toezien op het toepassen van deze richtlijnen wordt daarbij ingezet op het maken van duidelijke prestatieafspraken (bijvoorbeeld door middel van dienstverlenings-overeenkomsten) en het goed monitoren van de uitvoering hiervan. Tot slot is in de regio een quickscan ontwikkeld gericht op een zevental risicovolle regelingen (o.a. BWB, OMWB,

Veiligheidsregio, RWB en GGD). Op basis van deze scan kan besloten worden om een diepgaandere evaluatie uit te voeren.
Een aantal gemeenschappelijke regelingen, zoals bijvoorbeeld de Veiligheidsregio en het WVS, houdt op basis van besluiten van het algemeen bestuur zelf geen weerstandsvermogen aan. Dat betekent dat de samenwerkende gemeenten het resterende risico dragen. In die gevallen zullen de deelnemende gemeenten zelf dienen zorg te dragen voor voldoende weerstandsvermogen.
In het weerstandsvermogen is derhalve een bedrag van € 300.000 meegenomen.

Overige risico's (incidenteel/structureel)
Naast de bovengenoemde risico's is er voor rekeningrisico's, zoals open einde-regelingen een bedrag meegenomen in het weerstandsvermogen. Te denken valt bijvoorbeeld aan kosten met betrekking tot afval, waarvan de structurele lasten worden afgedekt door de afvalstoffenheffing, maar eventuele tegenvallers in het lopende jaar ten laste komen van het rekeningsaldo.
In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 500.000 meegenomen.

Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en Verantwoording gemeente en provincies (BBV) is bepaald dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing vijf kengetallen worden opgenomen.
Deze kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie.
De kengetallen hebben geen functie als normeringsinstrument, maar zijn juist bedoeld om de gemeentelijke financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten.

De kengetallen die we opnemen in onze jaarrekening zijn:

Netto schuldquote: de netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager het percentage, hoe kleiner de schulden.
Solvabiliteitsratio: het kengetal solvabiliteitsrisico geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.
Grondexploitatie: het kengetal grondexploitatie laat zien hoe groot de grondpositie is ten opzichte van het totaal van de baten in de jaarrekening. Hoe lager het percentage, hoe beter.
Structurele exploitatieruimte: dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.
Belastingcapaciteit: de belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Hoe lager het percentage hoe beter.

De kengetallen voor 2021

Jaarrekening 2021		Verloop van de kengetallen		
	Kengetal		Categorie	Rekening 2021
1.	Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	A	2%
		b. met correctie doorgeleende gelden	A	-8%
2.	Solvabiliteitsratio		A	56%
3.	Grondexploitatie		A	14%
4.	Structurele exploitatieruimte		C	-5%
5.	Belastingcapaciteit		B	96%

Beoordeling

In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren.
Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Op basis van deze indeling is de tabel hierboven per kengetal de categorie aangeduid.

Toelichting score:
Categorie A = “goed”
Categorie B = “middelmatig” (nog geen acuut risico)
Categorie C = “slecht” (risico!)

	Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
1.	Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
		b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2.	Solvabiliteitsratio		> 50%	20 - 50 %	< 20 %
3.	Grondexploitatie		< 20 %	20 - 35 %	> 35 %
4.	Structurele exploitatieruimte		Begroting > 0%	Begroting 0%	Begroting < 0%
5.	Belastingcapaciteit		< 95%	95 - 105 %	> 105 %

Beoordeling onderlinge verhouding tussen de kengetallen i.r.t. financiële positie

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuldquote in 2021 bedraagt 2%, de netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden bedraagt negatief 8%. Beide percentages liggen ver onder het gemiddelde van 90%. Het kengetal komt hiermee in categorie A.

Solvabiliteitsratio
Het eigenvermogen van de gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. De solvabiliteitsratio ligt in categorie A met een percentage van 56%. De gemeente heeft hiermee een stabiele en gunstige ratio.

Grondexploitatie
Voor de berekening van dit kengetal worden bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten exclusief de reserves en uitgedrukt in een percentage.
Het kengetal grondexploitatie bedraagt 14% en ligt onder de 20%. Hiermee komt het kengetal in categorie A.

Structurele exploitatieruimte
De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden bezien. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie er niet toe bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatie ruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten.

De jaarrekening 2021 bevestigt het beeld van de begroting 2021 dat de structurele exploitatieruimte onder de 0% zit, namelijk negatief 5%. Hiermee komt het kengetal uit in categorie C waarmee de gemeente risico loopt. Dit geeft aan dat de structurele baten niet toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit
De onroerendezaakbelasting is voor gemeenten de belangrijkste vorm van belastinginkomsten. De belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan de landelijk gemiddelde tarieven. Hierbij wordt uitgegaan van de woonlasten voor een gezin, bestaande uit de OZB voor een woning met een gemiddelde waarde, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

De mate waarbij een tegenvaller kan worden bijgestuurd, wordt ook wel de wendbaarheid van de begroting genoemd. Wanneer een gemeente te maken heeft met een hoge schuld, de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

De gemiddelde lastendruk voor 2021 bedraagt 96%. Hierdoor komt het kengetal uit in categorie B. Dit komt met name door de stijgende lasten voor de afvalstoffenheffing en het uitgangspunt dat deze heffingen 100% kostendekkend moeten zijn. Hiermee kan worden geconcludeerd dat de woonlasten weinig tot geen ruimte bieden om, indien nodig, de financiële positie van de gemeente bij te sturen.

Samenvattend oordeel
Tweemaal per jaar, bij de jaarrekening en bij de begroting, wordt de voortgang getoetst door middel van de financiële kengetallen. Daarbij is wel goed op te merken dat de kengetallen in samenhang moeten worden bezien.

Zoals is aangegeven komen er 4 kengetallen uit in categorie A, 1 in categorie B (belastingcapaciteit) en 1 in categorie C (structurele exploitatieruimte). De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit laten zien dat er weinig ruimte is om bij te dragen aan verbetering van de financiële positie van de gemeente Moerdijk. Het negatieve kengetal van de structurele exploitatieruimte ligt in lijn met de begroting 2021, waarin een ratio van negatief 2% was berekend. Het gerealiseerde resultaat voor 2021 bestaat voornamelijk uit incidentele voordelen en zitten niet in het structurele saldo.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de gemeente verplicht om bij zowel de begroting als bij de jaarrekening een paragraaf grondbeleid op te stellen. Doel van deze paragraaf is de gemeenteraad inzicht te bieden en te ondersteunen in haar kaderstellende rol.

Deze paragraaf bevat een inhoudelijke analyse over de realisatie van de voornemens die op het gebied van grondbeleid in de beleidsbegroting 2021 uiteengezet zijn. Daarnaast wordt een actuele verwachting uitgesproken omtrent de financiële uitkomsten van de grondexploitatie.

Het jaar 2021: een terugblik

Grondbeleid algemeen

Uitgangspunt van de huidige Nota Grondbeleid is een actieve en regisserende rol van de gemeente Moerdijk. De veranderingen op de ontwikkelingsmarkt vroegen van overheden noodgedwongen een andere en meer actievere betrokkenheid. Dit om te voorkomen dat ontwikkelingen stilvielen. In de tussentijd is de markt volledig omgeslagen en is er een ander uiterste bereikt. Enorme krapte met hoge woningprijzen, stijgende kosten en overvolle bouwagenda's zijn op dit moment de norm.

Ondanks de verhoogde woningbouwdruk om het woningtekort bij te werken kunnen deze marktomstandigheden de versnellingsopgave belemmeren. Door de extreme vraag naar woonproductie kan dit ten kosten gaan van de kwaliteit en onderscheidenheid van woningbouwprojecten op de langere termijn. Door de snelheid komen ook de capaciteit van de organisatie en het financiële risicoprofielen van gemeenten onder druk te staan. De huidige situatie vraagt steeds vaker om een actieve inzet van het gemeentelijk instrumentarium en situationeel grondbeleid, om de haalbaarheid, de kwaliteit en de snelheid van (toekomstige) projecten veilig te kunnen stellen.

Grondbeleid en Projecten:

Na het realiseren van de water gerelateerde opgaven in het centrumplan Zevenbergen begin 2021, is aan het eind van het jaar ook een groot deel van het complex aan de Molenstraat opgeleverd. Op de begane grond zijn al diverse winkels geopend, waaronder een Kruitvat en een Dirk van de Broek. De oplevering van de appartementen zal medio 2022 plaatsvinden. Omdat in 2021 de gunning van het andere plandeel aan de Stoofstraat heeft plaatsgevonden zal de daadwerkelijke levering van de grond aan de ontwikkelende partij naar verwachting in 2022 plaats kunnen vinden.

In de projecten waar de gemeente een actieve rol heeft in grondverkoop van particuliere bouwkavels lopen de verkopen ook zeer vlot. Zo zijn de resterende kavels in de Vlinderbuurt (4) te Standdaarbuiten en de Waterwijk (22) te Fijnaart volledig verkocht. De Waterwijk is mede door de actieve en voortvarende rol van de gemeente veel sneller dan aanvankelijk werd gedacht een nieuwbouwwijk rijker. Ook door de sterke vraag, een actieve rol in het verkoop proces en het leveren van bijzonder veel maatwerk is de gemeente geslaagd haar nieuwer inwoners snel te kunnen interesseren voor dit project. Met een zeer actieve gemeentelijk insteek kunnen dus zowel ruimtelijke bevordering als significante financiële resultaten worden bewerkstelligd.

Toekomstige ontwikkelingen (grondbeleid gerelateerd):

De huidige Nota Grondbeleid dateert uit 2016. De nieuwe Nota Grondbeleid anticipeert op de inwerkingtreding van de omgevingswet. Omdat de inwerkingtreding van de omgevingswet meermaals is uitgesteld heeft dit ook tot gevolg gehad dat het vaststellen van de nota grondbeleid is uitgesteld. De Omgevingswet staat op dit moment gepland om op 1 januari 2023 ingevoerd te worden. De verwachting is dat de nota grondbeleid in 2022 kan worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Vennootschapsbelasting (VPB)

Op 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelasting ingevoerd voor gemeenten. Overheden vallen onder deze regelgeving als zij als ondernemer optreden en hierbij (in fiscale zin) winst maken. Het grootste risico binnen de vennootschapsbelasting wordt gelopen binnen de grondexploitaties, aangezien daar het financiële zwaartepunt ligt van gemeentelijke activiteiten die als ondernemersactiviteit gekwalificeerd kunnen worden. Om deze reden is er ook een afzonderlijke winststreventoets geïntroduceerd voor de grondexploitaties om te bepalen of een gemeente voor dit onderdeel mogelijk belastingplichtig is voor de VPB, namelijk de (Post-)QuickScan.

Tot en met boekjaar 2020 zijn de resultaten van deze scan dusdanig negatief, dat de gemeente vooralsnog niet door de ondernemerspoort is gegaan. Door het toevoegen van de Waterwijk in Fijnaart met een omvangrijk positief projectresultaat en het toevoegen/afsluiten van enkele andere projecten begon het risico op een positieve scanuitslag wel op te lopen. Door het afsluiten van de Vlinderbuurt lijkt het er echter op dat de gemeente ook voor 2021 buiten de ondernemerspoort blijft. Belangrijk is om in de toekomst proactief te blijven acteren op strategisch niveau waar mogelijk om buiten de vennootschapsbelastingplicht te blijven. Nieuwe complexe grondexploitaties van grote schaal kunnen namelijk zomaar leiden tot een complete omslag, en daarom moet in de aanloopfase van dergelijke projecten worden geanalyseerd wat het effect is op de winststreventoets.

Economie

Na circa twee jaar lijkt de coronacrisis op zijn eind of tenminste een permanent mildere vorm af te stevenen. De effecten van de deze crisis zullen echter nog wel doorwerken in de (nabije) toekomst. Zowel de woning- als ontwikkelingsmarkt staat nog steeds onder hoge druk, en daar lijkt vooralsnog geen verandering in te komen. De huizenprijzen bleven in 2021 de opwaartse trend van de afgelopen jaren volgen met als resultaat de aanhoudende krapte in het woningaanbod. Deze krapte lijkt ook in stand gehouden te worden door het wederzijdse gebrek aan productiecapaciteit van woningen en de sterk stijgende kosten in deze sector. Hoewel de coronacrisis dus aan het bedaren is, is het gebrek aan een internationale crisis met de oorlog in Oekraïne een verschijnsel van zeer korte duur. Hoe heftig de effecten van deze nieuwe crisis zullen zijn voor de economie en de woningmarkten zal afhangen van hoe de situatie zich daar ontwikkeld. De schaarste op de grondstoffenmarkt is het eerste direct merkbare resultaat hiervan, maar ook het gebrek aan andere (bouw)producten uit zowel Oekraïne als Rusland kan op termijn prijsstijgingen opleveren.

Deze steeds verder uitdijende omstandigheden hebben uiteraard gevolgen voor de projectrisico's in de Moerdijkse projecten. Zo wordt steeds vaker duidelijk dat alle gerelateerde (markt)partijen te maken hebben met onzekerheid wat betreft hun kostprijzen, maar ook wat betreft hun eigen arbeidscapaciteit. Sinds de coronacrisis op een lager pitje staat is de arbeidsmarkt weer aangetrokken, waardoor hier ook stevige tekorten ontstaan. Vacatures worden steeds moeilijker ingevuld terwijl opdrachten en daarmee de werkdruk stijgt. Deze arbeidsmarktkrapte heeft zowel directe als indirecte gevolgen voor de gemeentelijke projecten, aangezien er zowel in het ambtelijke apparaat als bij externe partijen een tekort is aan menselijk kapitaal. Hierdoor moet rekening worden gehouden met langere doorlooptijden in de verschillende fases van de projecten.

De recente stijging van de hypotheekrente (die overigens nog steeds historisch laag is) kan nog wel zorgen voor interessante veranderingen in de woningmarkt, aangezien deze effectief de koopkracht en daarmee de totale vraag van potentiële woningkopers beperkt. Hoe dit tot uiting gaat komen lijkt nog onduidelijk, maar ook hierbij moet rekening worden gehouden met extreme varianten. De druk op de markten loopt immers al velen jaren op, en de geschiedenis leert ons dat conjunctuurschommeling op regelmatige basis voor blijven komen en bubbels kunnen ontstaan zonder dat veel mensen dat door hebben. Dit heeft mogelijk ook effect op de projectrisico's, mocht de markt op termijn namelijk uiteindelijk uit elkaar vallen om wat voor reden, dan wordt de verkoopbaarheid mogelijk opeens een hekel punt wat we ons nu amper voor zouden kunnen stellen. Ook in verband met de langere doorlooptijden en vertragingen kan dit al sneller dan verwacht relevant worden.
Verder zullen de strengere regelgeving op het gebied van PFAS en Stikstof nog steeds effect blijven hebben op projectbegrotingen en de planning van de projecten. Ook het recente Didam-arrest vormt waarschijnlijk weer een

extra barrière voor de projecten. Door deze uitspraak moeten grondverkopen naar alle waarschijnlijkheid vrijwel altijd openbaar gebeuren, wat een aanvullend arbeids- en kostenintensief traject met zich mee brengt dat uiteraard ook tijdrovend is. Dergelijke ontwikkelingen dragen dus niet bij aan de versnelde woningbouwopgaven.

Wijze van grondbeleid

De Nota Grondbeleid is een belangrijk instrument om uitvoering te kunnen geven aan ruimtelijke visies, beleidslijnen en de collegeagenda. Door de invoering van de Omgevingswet gaat de koers van het ruimtelijk beleid veranderen. De wijze van grondbeleid wordt momenteel in samenhang met de introductie van de Omgevingswet aangepast aan deze nieuwe koers.

Instrumentarium

Inzet publiekrechtelijk instrumentarium

Bij het verwerven van gronden in projectgebieden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de mogelijke inzet van het grondbeleidsinstrumentarium. Dit vergt dan telkens een separaat besluit van de gemeenteraad. Op dit moment lopen er 5 trajecten voor voorkeursrechten, namelijk Zevenbergen Noord (1&2), Zevenbergen Oost, Fijnaart Molenstraat 5, Westschans Klundert en Logistiek Park Moerdijk. Er lopen geen trajecten voor onteigening.

Inzet privaatrechtelijk instrumentarium

In 2021 heeft geen strategische verwerving plaatsgevonden.

Grondbeleid en financiën

A. Complexen in exploitatie
   - Toelichting algemeen
   - Algemene uitgangspunten
   - Grondverkopen
   - Exploitatieprognose maximaal 10 jaar
   - Voorziening verlies/winstneming
   - Weerstandsvermogen projecten

B. Materiële en vlottende activa
   - Reserve strategische verwerving
   - Reserve grondexploitatie

C. Kostenverhaal

D. Resultaat grondexploitatie

E. Toelichting projecten in exploitatie

Uiteenzetting per onderdeel volgt hierna:

Bedragen x € 1.000

NR.	COMPLEXEN IN EXPLOITATIE	BOEKWAARDE Per 1-1-2021	MUTATIES 2021 Kosten	MUTATIES 2021 Opbrengsten	WINSTNEMING/ AFSLUITNG 2021	BOEKWAARDE per 31-12-2021	BEGROTE MUTATIES vanaf 1-1-2022 Kosten	BEGROTE MUTATIES vanaf 1-1-2022 Opbrengsten	BEGROTE BOEKWAARDE einddatum	(VERWACHT) EINDRESULTAAT	JAAR AFSLUITING
14	Havenfront	€ 20	-	€ 0	-	€ 20	€ 33	-	€ -13	€ -13	2022
56	Frisostraat	-	€ 72	€ 174	-	€ 103	€ 100	-	€ 2	€ 2	2022
110	Dorpshart Moerdijk	€ -2.073	€ 55	€ 10	-	€ -2.118	€ 443	€ 325	€ -2.236	€ -2.236	2023
116	Vlinderbuurt	€ 1.047	€ 325	€ 471	€ 1.193	-	-	-	-	€ 2.208	2021
128	Even.terrein Klundert	€ 421	€ 6	-	-	€ 415	€ 508	-	€ -93	€ 335	2022
153	Stoofstraat	€ -1.315	€ 24	€ 1	-	€ -1.338	€ 341	€ 2.343	€ 663	€ 663	2023
154	Molenstraat Zvb	€ -612	€ 59	-	-	€ -672	€ 180	€ 10	€ -841	€ -841	2022
163	Sporenbergstraat	€ -889	€ 26	€ 2	-	€ -914	€ 1.083	€ 1.805	€ -191	€ -191	2023
176	Waterwijk West	€ -234	€ 177	€ 3.119	€ 709	€ 2.000	€ 2.464	€ 3.599	€ 3.135	€ 4.367	2025
179	Tankstation St.buiten	€ 97	-	-	€ 97	-	-	-	-	€ 97	2021
	TOTAAL	€ -3.539	€ 744	€ 3.778	€ 1.998	€ -2.503	€ 5.152	€ 8.082	€ 426	€ 4.390	

A. Complexen in exploitatie

Toelichting algemeen

Bovenstaande complexen betreffen projecten waar de gemeente Moerdijk in risicodragende vorm deel uitmaakt van het productieproces naar bouwrijpe grond en/of grond verkoopt als onderdeel van het project. In 2021 waren 10 projecten actief (waarvan 2 in 2021 zijn afgesloten). Verdere toelichting en onderbouwing per complex is opgenomen onder sectie E.

Totalen per 31-12-2021:

- Boekwaarde geïnvesteerd vermogen: ca. € 2.503.100 negatief
- Nog te maken kosten binnen grondexploitaties: ca.€ 5.152.500
- Nog te realiseren opbrengsten binnen grondexploitaties: ca. € 8.081.800

Algemene uitgangspunten

- De in de grondexploitaties genoemde bedragen zijn exclusief BTW;
- De kosten bouw en woonrijp maken binnen de grondexploitatie zijn (overwegend) gebaseerd op aanbestedingsresultaten, offertes, kengetallen en/of ervaringscijfers;
- De opbrengstenraming is (overwegend) gebaseerd op overeengekomen bijdragen, taxatierapportages, marktanalyses, subsidie aanvragen en of vastgesteld kostenverhaal;
- De in de grondexploitatie berekende rente (0,75%) wordt elk jaar opnieuw vastgesteld op basis van de voorgeschreven methode in de notitie grondbeleid van de commissie BBV;
- De in de grondexploitatie berekende kostenstijging is gebaseerd op de methodiek beschreven in een interne notitie (memo index rente en kostenstijging) en bedraagt 5,72%, deze methodiek combineert een aantal sector gebonden statistieken in één gewogen index;
- Er wordt geen opbrengstenstijging toegerekend binnen de grondexploitatie. Eventuele prijsstijging moet blijken uit een geactualiseerde taxatierapportage.

Grondverkopen

In 2021 hebben binnen de grondexploitaties de volgende grondverkopen plaatsgevonden tegen een totaalsom van ca. € 3.730.000 t.w.;

- 4 bouwkavels in de Vlinderbuurt te Standdaarbuiten
- 22 bouwkavels in Waterwijk te Fijnaart
- Grond t.b.v. project Frisostraat in Zevenbergschen Hoek

Exploitatieprognose, 10 jaarstermijn: Binnen het totaal aan complexen in exploitatie is er geen sprake van overschrijding van de (voortschrijdende) 10 jaarstermijn. Alle grondexploitaties kunnen binnen 10 jaar worden afgerond.

Verliesvoorziening

Met de voorziening verliesgevende plannen worden financiële middelen gereserveerd ter dekking van verwachte verliezen in de afzonderlijke projecten. Deze verwachte verliezen worden jaarlijks bij de opstelling van de jaarrekening (her)berekend tot het op dat moment berekende verlies. De voorziening bedroeg op 31-12-2021 € 3.281.200.
Dit is ca. € 24.000 meer dan op 31-12-2020. Dit wordt veroorzaakt door de negatievere saldi in de Molenstraat en Sporenbergstraat als gevolg van (verwachte) kostenstijgingen. Naast deze projecten maken ook de negatief verwachte resultaten van de projecten Dorpshart Moerdijk en Havenfront Willemstad deel uit van de huidige voorziening verliesgevende plannen.

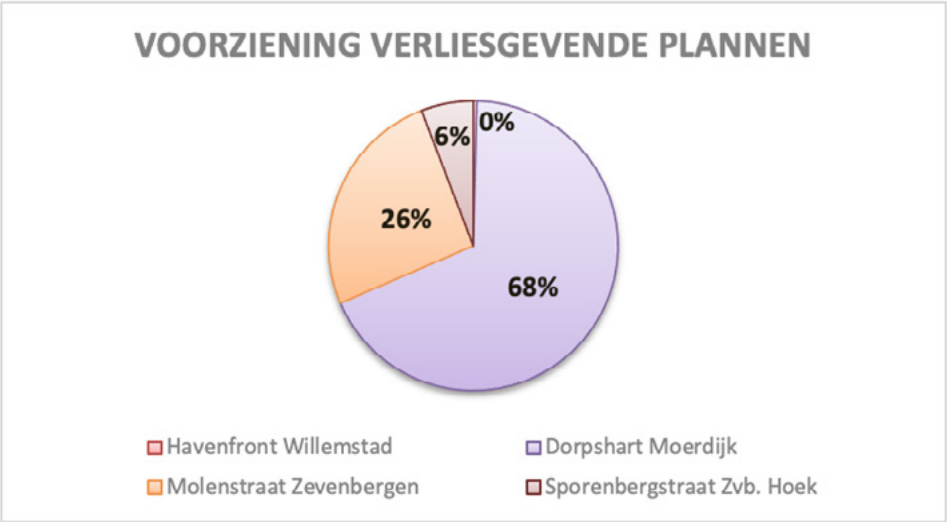
Voorziening per project

Havenfront Willemstad:
€ 12.700

Dorpshart Moerdijk:
€ 2.235.800

Molenstraat:
€ 841.400

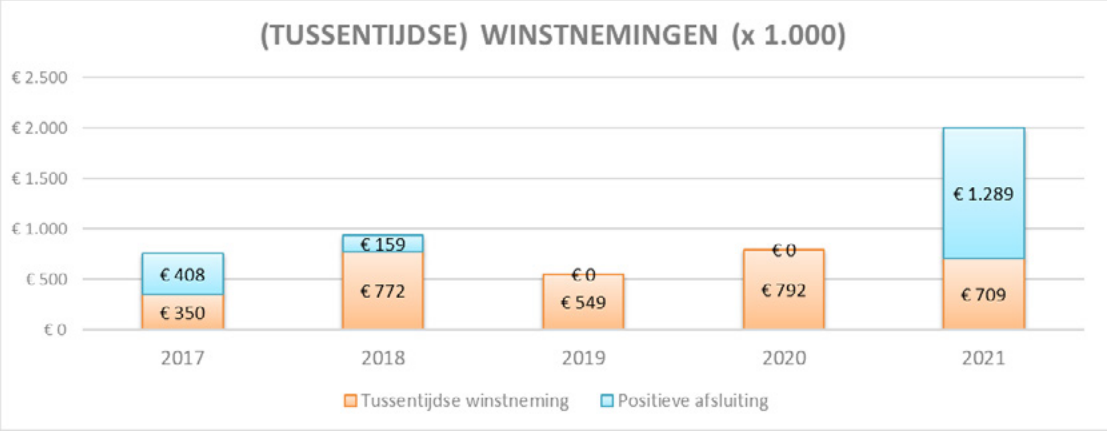
Sporenbergstraat:
€ 191.300

Winstneming en positieve afsluiting

Op grond van de exploitatieresultaten per complex moet worden beoordeeld of er sprake is van een te nemen winst binnen dat afzonderlijke complex. Er moet wel sprake zijn van voldoende zekerheid dat de winst ook daadwerkelijk is of wordt gerealiseerd. Op basis van de vastgestelde POC-methodiek (percentage of completion) wordt voor ieder project berekend of er (tussentijds) winst moet worden genomen. Bij het afsluiten van betreffende winstgevende complexen resteert normaliter nog een positieve afsluiting over de overgebleven positieve boekwaarde van het project na de eerdere winstnemingen.

Op basis van de POC-methodiek dient een enkele winstneming gedaan te moeten worden. Het gaat hierbij om een bedrag van ca. € 709.000 in project Waterwijk West te Fijnaart. Verder zijn er 2 positieve afsluitingen onder de in 2021 afgesloten grondcomplexen. Het gaat hier om een bedrag van ca.
€ 1.193.000 bij de Vlinderbuurt en ca. € 97.000 bij Tankstation Standdaarbuiten.

Weerstandsvermogen projecten

In het weerstandsvermogen van de gemeente wordt rekening gehouden met de risico's binnen de grondexploitatie. Hiervan wordt een toelichting gegeven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

B. Materiele vaste & vlottende activa

Het gaat hierbij om complexen waarvoor nog geen raadsbesluit is genomen inzake (her)ontwikkeling en/of geen projectexploitatie is vastgesteld. Het betreft hier voornamelijk strategisch verworven objecten.
Om zicht en grip te houden op de waardeontwikkeling wordt afhankelijk van het soort object, (met een gemiddelde frequentie van 1 x per 2 jaar) de taxatie geactualiseerd dan wel getoetst aan de WOZ-waarde. In 2021 was er één geval van een onbalans tussen de historische verkrijgingsprijs en de actuele marktwaarde, namelijk voor de strategische verwerving Mulders (Huizersdijk). Deze locatie is met € 32.000 afgewaardeerd.

De spelregels strategische verwerving moeten nog worden aangepast aan de nieuwe verslagleggingsregels/BBV. Eerder is aangegeven dat ook deze aanpassingen worden betrokken bij de actualisatie van de Nota Grondbeleid die in 2022 moet worden vastgesteld.

Bedragen x € 1.000

COMPLEX	KERN	BOEKWAARDE 1-1-2021	GROND-AANKOPEN	OVERHEVELING NAAR BIE	GROND-VERKOPEN	AFWAARDERING IVM HERTAXATIE	BOEKWAARDE 31-12-2021
Materiële Vaste Activa (Niet in exploitatie genomen bouwgrond)							
Plan Fijnaart West	Fijnaart	€ -					€ -
Gronden buiten bestemmingsplan)	div.kernen	€ 524					€ 524
Schansweg 22a (Leijten)	Klundert	€ 1.050					€ 1.050
Frisostraat 23 b	Zevenbergschen Hoek	€ 61		€ 61			€ 0
Pr.Irenestraat (vm.gymzaal)	Fijnaart	€ 117					€ 117
Landbouwgronden Joh. Willem Frisostraat (H	Moerdijk	€ 330					€ 330
Schansdijk 8(a)(Wolst)	Zevenbergen	€ 1.520					€ 1.520
Julianastraat 76	Moerdijk	€ 283					€ 283
Den Bels, Waterfront (Van Diepeningen)	Moerdijk	€ 3.012					€ 3.012
Westerstraat 46 (centrumontw)	Klundert	€ 195					€ 195
Kruisgebouw	Moerdijk	€ -					€ -
Sporenbergstraat	Zevenbergschen Hoek	€ -					€ -
Kop Roode Vaart	Zevenbergen	€ 36					€ 36
Aanleunwoningen Westhoek	Zevenbergen	€ -					€ -
Strategische verwerving Mulders (Huizersdijk	Zevenbergen	€ 1.350				€ 32	€ 1.318
Grasland Roode Vaart (Huizersdijk)	Zevenbergen	€ 26					€ 26
Gronden Caldic	Zevenbergen	€ 6.000					€ 6.000
Vloeivelden Noordrand	Zevenbergen	€ 232					€ 232
Gronden Ballast Nedam, Den Bels 8	Moerdijk	€ 2.230				€ -	€ 2.230
Totaal Materieel vaste activa		€ 16.965	€ -	€ 61	€ -	€ 32	€ 16.873

Reserve strategische verwerving

De Reserve Strategische Verwerving Onroerend Goed is door de gemeenteraad ingesteld omdat er behoefte was aan een budget en methodiek waarmee het college strategisch kon handelen indien nodig en gewenst. Met behulp van deze reserve kan het college op advies van de werkgroep strategische verwervingen besluiten tot de aankoop van gronden voor strategische doeleinden, zoals bijvoorbeeld ter voorkoming van het "warm" worden van gronden (wat prijsopdrijvende effecten zou hebben) op locaties waar in de toekomst mogelijk woningbouwprojecten gepland worden.

In 2021 heeft één storting in de reserve strategische verwerving plaatsgevonden van € 1.300.000. Dit betrof een terugbetaling aan de reserve inzake de verwerving van de gronden voor Waterfront Moerdijk. De stand van de reserve strategische verwerving komt hierdoor op € 4.631.700 positief.

Reserve grondexploitatie

Het doel van deze in 2021 geïntroduceerde reserve is het opvangen van fluctuaties in de winstnemingen van grondexploitaties. Aangezien het verplicht is om tussentijds al winst te nemen, kan het voorkomen dat het restant van de winst bij afsluiting lager is dan de noodzakelijke afdrachten die nog te voldoen zijn bij het afsluiten. Hierdoor kan een dergelijk tekort ten laste komen van het jaarrekeningresultaat. Door bij elke winstneming een deel van het resultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserve' reserve grondexploitatie' kan dit worden voorkomen.

De toevoeging aan deze reserve wordt dan evenals het bedrag van de winstneming gebaseerd op de verhouding tussen de omvang van de werkelijke lasten tot opzichte van de totale lasten. Bij het afsluiten van een grondexploitatie worden de afdrachten vanuit de reserve grondexploitatie dan overgeheveld naar de andere betreffende reserves. Ook eventueel te veel genomen winstnemingen kunnen ten laste van deze reserve worden gebracht.

In 2021 zijn er 2 toevoegingen geweest aan de reserve grondexploitatie, namelijk de toevoeging vanuit de winstneming Waterwijk van ca. € 222.000 met de tweede bestuursrapportage 2021 en een toevoeging vanuit de bestemming jaarrekening resultaat van 2020 à ca. € 232.000. Hierdoor komt het saldo per 31-12-2021 uit op € 453.700.

C. Kostenverhaal

In projecten waar de gemeente in een faciliterende of passieve rol participeert is de gemeente niet of in mindere mate risicodragend. Inkomsten worden hier gegenereerd via het kostenverhaal. Tevens kan het zijn dat uit grondverkopen in projecten een deel aan het kostenverhaal wordt toegevoegd. Dit conform de systematiek zoals beschreven in de Nota Kostenverhaal.

Een deel van de besluitvorming omtrent het heropenen van het water en de markt in Zevenbergen is ten laste gebracht van de algemene reserve, omdat er op het moment van onttrekken onvoldoende ruimte beschikbaar was in de reserve bovenwijkse voorzieningen. Het bedrag wat uit de algemene reserve is onttrokken wordt terugbetaald met bijdragen die gedurende het jaar worden gestort in de reserve bovenwijks tot de hoogte van het beschikbaar gestelde krediet. In 2021 is € 600.600 terugbetaald ten gunste van de algemene reserve, waarmee de “schuld” is afgelost.

In 2021 hebben de volgende stortingen in de reserves bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkeling plaatsgevonden:

RESERVE BOVENWIJKSE VOORZIENINGEN

€ 142.400	Diverse bijdragen uit kleinschalige ruimtelijke initiatieven

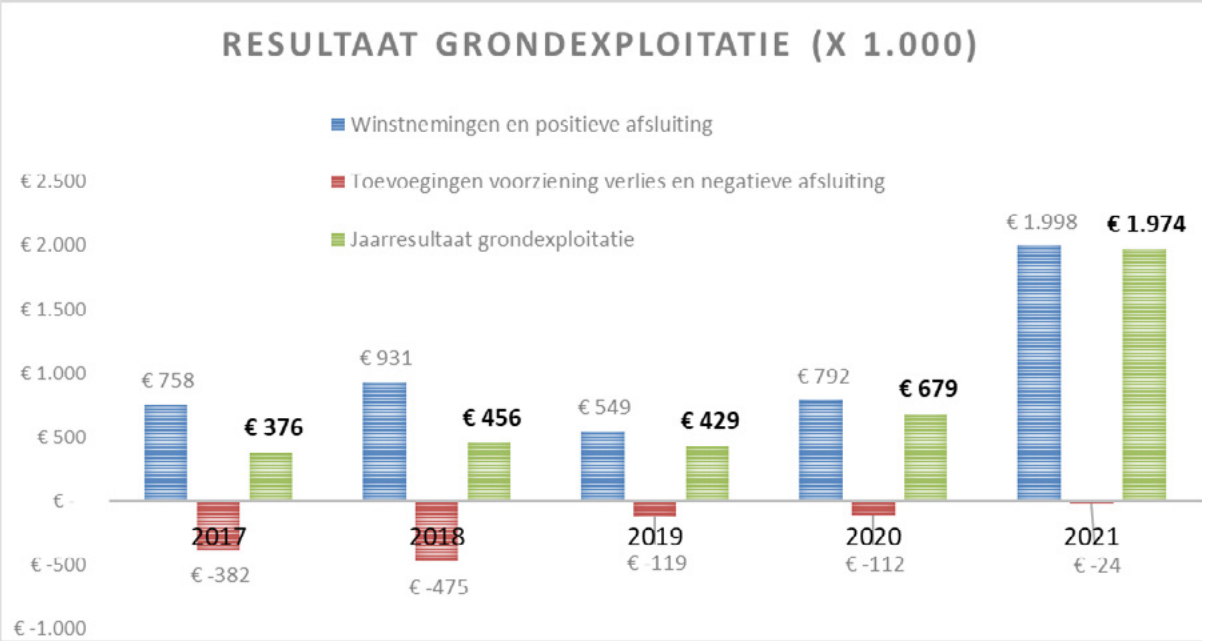
RESERVE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN

€ 26.700	Diverse bijdragen uit kleinschalige ruimtelijke initiatieven

Na deze bijdragen staan de standen van de reserves bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkeling op respectievelijk € 177.100 en € 3.873.000.

D. Resultaat grondexploitatie 2021

Per 31-12-2021 zijn er 8 grondcomplexen actief en in ontwikkeling. Er is 1 toevoeging geweest aan de actieve grondexploitaties in 2021, namelijk de Frisostraat te Zevenbergschen Hoek. Verder zijn er 2 grondcomplexen afgesloten voor het eind van 2021, namelijk de Vlinderbuurt en Tankstation Standdaarbuiten. Het positieve resultaat van de grondexploitatie in 2021 was ca. € 1.974.000. Dit resultaat is opgebouwd uit de positieve afsluitingen van de Vlinderbuurt en het Tankstation, tezamen ca. € 1.289.200, de winstneming van de Waterwijk van ca. € 709.000 en de toevoegingen aan de voorzieningen verlies van ca. € 24.000 die hierop in mindering zijn gebracht.

E. Toelichting projecten in exploitatie

Hieronder een toelichting op hoofdlijnen per project als het gaat om de ontwikkelingen in 2021 en de prognoses. Onderstaande prognoses zijn de bedragen van het totale resultaat van het betreffende project (inclusief winstnemingen).

PROJECT 14 – HAVENFRONT WILLEMSTAD

Over de overdracht van de openbare ruimte van Ballast Nedam naar de gemeente worden nog steeds gesprekken gevoerd. Door het ontbreken van actuele revisietekeningen zal ook in 2022 verder gesproken worden onder welke condities de overdracht plaats kan vinden. Hierna kan deze grondexploitatie worden afgesloten.

Prognose 2020	€ 12.700	(nadelig)
Prognose 2021	€ 12.700	(nadelig)

PROJECT 116 – VLINDERBUURT STANDDAARBUITEN

In de loop van 2021 zijn de laatste 4 bouwkavels in het projectgebied verkocht. De projectexploitatie is eind 2021 vervroegd afgesloten, mede vanwege fiscale overwegingen. Voor de afbouw van het resterende gebied Markiezenlaan- Herfstvlinder is een voorziening van ca. € 307.000 getroffen op basis van een geactualiseerde kostenraming.

Prognose 2020	€ 1.237.500	(voordelig)
Prognose 2021	€ -	(project afgesloten)

PROJECT 128 – RODEBORG EVENEMENTENTERREIN KLUNDERT

In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen voor het woonrijp maken van het laatste deel van de woonwijk. Hiervoor is door een extern bureau een nieuwe civiele raming opgesteld, deze komt uit op ruim € 460.000. Dit is hoger dan eerder in 2019 werd ingeschat. Dit is het gevolg van prijsstijgingen in de sector en een aantal werkzaamheden die eerder niet geraamd waren. Het projectsaldo komt na uitvoering van de werkzaamheden uit op bijna € 430.000. Mogelijk komen de daadwerkelijke kosten van het woonrijp maken hoger te liggen vanwege doorgaande prijsstijgingen, hier is echter wel rekening mee gehouden in de vorm de kostenstijgingsindex.

Prognose 2020	€ 453.700	(voordelig)
Prognose 2021	€ 427.600	(voordelig)

PROJECT 153 – STOOFSTRAAT ZEVENBERGEN

De locatie Stoofstraat is volledig eigendom van de gemeente. Het bestemmingsplan voor de beoogde vastgoedontwikkeling is sinds december 2013 onherroepelijk. De grond is vrij beschikbaar en wordt verkocht. In 2021 is hiertoe een biedingsprocedure doorlopen, waarmee de hoogste bieder is bepaald. Voorafgaand aan levering van de grond vindt een bodemsanering plaats. De voorbereidingen voor de sanering hebben meer tijd in beslag genomen dan eerder voorzien. Om die reden zal levering van de grond pas plaatsvinden in het 4e kwartaal van 2022. Start bouw wordt voorzien eind 2022/begin 2023. De begrote kosten in 2021 zijn grotendeels nog niet gerealiseerd, dit heeft met name betrekking op de bodemsanering die eerder in 2021 was gepland, maar nu in 2022 zal plaatsvinden. Ook de andere onbenutte begrote kosten zijn doorgeschoven. Het negatieve effect op het plansaldo is het resultaat van de verhoogde kostenstijgingsindex i.r.t. de aanhoudende materiaalprijsstijgingen.

Prognose 2020	€ 664.700	(voordelig)
Prognose 2021	€ 663.200	(voordelig)

PROJECT 153D - MOLENSTRAAT ZEVENBERGEN

Voor het project Molenstraat is in april 2021 een extra budget van € 75.000,- beschikbaar gesteld. De aanpassingen van het openbaar gebied zijn begin 2022 afgerond binnen het resterende budget. Het project zal in 2022 worden afgesloten. Buiten het extra budget worden er door de planningswijzigingen ook wat rente- en kostenstijgingseffecten doorgerekend wat tezamen uitkomt op het verschil in de saldi.

Prognose 2020	€ 748.800	(nadelig)
Prognose 2021	€ 841.400	(nadelig)

PROJECT 110 – DORPSHART MOERDIJK

Begin 2021 heeft het college besloten om de scope van de ontwikkeling Steenweg 43 en 45 te wijzigen. Deze wijziging is verantwoordelijk voor de positievere prognose van het eindsaldo van dit project. De raad is middels een informatiebrief op de hoogte gebracht. Steenweg 43 zal worden verkocht aan Woonkwartier ten behoeve van de ontwikkeling van 7 levensloopbestendige sociale huurwoningen. Voor de verkoop van Steenweg 45 vinden gesprekken plaats met de uitbater van de buurtsuper ten behoeve van de verplaatsing van de buurtsuper en ontwikkeling van een kleine horecavoorziening. Mocht dit niet tot een verkoop komen, dan bestaat altijd nog de mogelijkheid om Steenweg 45 in de huidige staat en functie op de markt te brengen voor verkoop.

Prognose 2020	€ 2.410.500	(nadelig)
Prognose 2021	€ 2.235.800	(nadelig)

PROJECT 176 – WATERWIJK FIJNAART

Begin 2021 heeft het college besloten om fase 3 en 4 tegelijkertijd versneld in de verkoop te brengen. Tevens werd besloten om op basis van hertaxatie de verkoopprijs te verhogen. De versnelde verkoop is vervolgens succesvol in gang gezet. Op 15 juni 2021 is gestart met de reservering van de kavels, waarbij de inschrijvers op volgorde van loting waren uitgenodigd. Met resultaat, want diezelfde dag waren alle kavels van fase 3 en 4 gereserveerd. Ondertussen zijn alle koopovereenkomsten ondertekend en zullen naar verwachting uiterlijk juli 2022 de laatste aktes passeren. Daarmee is Waterwijk Fijnaart uitverkocht. Mocht er tussendoor nog een koper afhaken, dan is er een wachtlijst van overige inschrijvers achter de hand.

De planning van Waterwijk is ondertussen aangepast. Naar verwachting zal in 2025 de gehele wijk woonrijp kunnen worden opgeleverd in plaats van pas in 2027. Op basis van een nieuwe civiele raming zijn deze kosten voor het woonrijp maken bijna 3 ton hoger uitgevallen. Dit wordt echter gecompenseerd door de opbrengstenstijging van de laatste verkochte kavels wat al reeds was aangekondigd in de 2de berap 2021.

Prognose 2020	€ 4.113.300	(voordelig)
Prognose 2021	€ 4.366.600	(voordelig)

PROJECT 179 – TANKSTATION ST BUITEN

Dit project is per 31-12-2021 afgesloten. Het tankstation van Sakko is namelijk gerealiseerd en afgewerkt. Na een eerdere winstneming van ruim € 222.803 resteert er bij de afsluiting van het project een positief saldo van € 96.587. De grondverkoop ten behoeve van het tankstation levert, naast de opbrengst van ruim 3 ton, ook ruim € 35.580 aan bovenwijks op (welke na het afsluitingsbesluit wordt overgeheveld) en een voorziening voor de bewoners van Standdaarbuiten. Er wordt in 2022 een eindevaluatie opgesteld.

Prognose 2020	€ 319.400	(voordelig)
Prognose 2021	€ -	(project afgesloten)

PROJECT 163 – SPORENBERGSTRAAT

Het plan Sporenbergstraat is in voorbereiding. Het voorontwerp bestemmingsplan is in procedure gebracht en moet in 2022 leiden tot een onherroepelijk bestemmingsplan. Het plan heeft door verschillende oorzaken vertraging opgelopen en dat heeft consequenties voor het saldo van de grondexploitatie. Door de relatief hoge boekwaarden en het vooruitschuiven van werkzaamheden in de jaren en de hoge kostenstijgingsindex zijn de nominaal begrote kosten opgelopen. Daarnaast is er ook een bedrag opgenomen voor een speelvoorziening wat eerder niet was opgenomen.

Prognose 2020	€ 85.000	(nadelig)
Prognose 2021	€ 191.300	(nadelig)

PROJECT 56 – FRISOSTRAAT

De bouw is gestart en zal medio 2022 worden afgerond. De openbare ruimte en ondergrondse infra rondom de gebouwen is ontworpen en zal verder technisch worden uitgewerkt zodat de uitvoering na oplevering in 2022 plaats kan vinden.

Prognose 2020	€ -	(project nog niet vastgesteld)
Prognose 2021	€ 2.200	(voordelig)

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

INLEIDING

De onderhoudsstaat van onze gemeentelijke kapitaalgoederen is een actueel onderwerp in de besluitvormingscyclus. We zitten nog volop in een inhaalslag. Achterstanden in beheer en beheerplannen worden weggewerkt, met in 2021 het Wegenbeleidsplan als meest actuele voorbeeld. De paragraaf kapitaalgoederen is voor de gemeenteraad hét instrument om op een eenduidige manier overzicht te hebben in hoe we omgaan met onze kapitaalgoederen. Het BBV (Besluit Begroting van Verantwoording provincies en gemeenten) biedt ons daarbij een handvat, waarmee we de vergelijkbaarheid met andere gemeenten vergroten. Per soort kapitaalgoed staan we stil bij het onderliggende beleid, de geplande investeringen voor het volgende jaar en de financiële vertaling daarvan. Bij de jaarrekening verantwoorden we de eventuele achterstanden en geven we aan hoe we met deze eventuele achterstanden omgaan.

Overzicht beheerplannen

Omschrijving beheerplan	Vastgesteld door de raad	Volgende actualisatie
Wegen	2021	2025
Openbare verlichting	2017	2022
Groen	2017	2022
Riolering en water	2021	2025
Buitensportaccommodaties	2013	2022
Civiele kunstwerken	2020	2024
Gebouwen	2017	2022

Overzicht kengetallen

Kengetallen	
km gem. wegen	871
ha asfalt	164
ha klinkers en tegels	178
km vrijverval en mechanische riolering	311
aantal rioolgemalen inclusief randvoorzieningen	74
aantal minigemalen (drukriool/installaties)	487
aantal kolken	16.007
ha beplanting	75
ha gazon	86
ha bermen	115
aantal bomen	26.244
aantal panden	90
aantal bruggen	107
aantal lichtmasten	8.670
aantal locaties speelvoorzieningen	89

Wegen
Beleid, beheer en kwaliteit

Het beleid is vastgelegd in het 'Beleidskader beeldkwaliteit, effect gestuurd beheer' (2017); de zorgplicht gemeenten uit de Wegenwet 1930, Woningwet 1991 en het Burgerlijk Wetboek deel 6 en het BBV.

In 2021 is de notitie "Wegbeheer Moerdijk 2021-2025" vastgesteld. Gebleken is dat de kwaliteit van de wegen dusdanig achteruit is gegaan, dat deze niet langer voldoet aan de vastgestelde beeldkwaliteit. Op veel plaatsen is er een achterstand in het onderhoud en een dusdanig lage kwaliteit ontstaan, dat het onveilig kan worden voor het regulier gebruik.
Om deze verhardingen weer op een minimaal kwaliteitsniveau te krijgen (veilig), is een aanpassing gedaan in de wijze waarop het wegbeheer werd uitgevoerd.
Door middel van functioneel beheer en risico gestuurd onderhoud wordt de onderhoudsachterstand gefaseerd ingelopen. In 2021 is een start gemaakt met het inlopen van de achterstanden, waarbij de prioriteit ligt op de risico locaties (voetpaden, fietspaden en gebiedsontsluitingswegen) en daarnaast op het voorkomen van kapitaalvernietiging op asfaltwegen.
Medio 2022 worden nieuwe weginspecties uitgevoerd en volgt een eerste terugkoppeling aan de raad over de kwaliteit en het inlopen van de achterstand wegen.

In 2021 zijn de volgende grote werkzaamheden en projecten uitgevoerd:
- Hazeldonkse Zandweg Zevenbergen
- Groeneweg Noordhoek
- Zevenbergseweg Klundert fietspad
- Boerendijk – Stoofdijk
- Molendijk en omgeving
- Oudemolensedijk Fijnaart
- Klaverpolderseweg Moerdijk
- Steenweg 2e fase Moerdijk
- Twintighoven Zevenbergen
- Zwingelspaan Zevenbergen
- Westrand Zevenbergen
- Steenpad Helwijk-Willemstad

Daarnaast zijn er diverse voetpaden vernieuwd. (Gaasbeek, Gruttostraat, 't Hooren Werck, Sint Jacobusstraat)

Financiële consequenties

Totale uitgaven per kapitaalgoed

beheerproduct	soort kosten	uitgaven 2021
Wegen	onderhoudsuitgaven	€ 751.000
	voorziening groot onderhoud	€ 2.416.000
	Voorziening achterstand wegen	€ 458.000
	vervangingsinvesteringen	€ 3.012.000

Riolering
Beleid, beheer en kwaliteit

In navolging op de vastgestelde klimaatstrategie in de zomer van 2021 zijn we verdergegaan met het opstellen van de Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW): De tactische vertaling van de klimaatdoelen met name voor het doelmatig en klimaatbewust/-robuust inrichten van de openbare ruimte bekeken vanuit het watersysteem (samenhang grond-oppervlakte –vuilwater).
Ten behoeve van de beheercyclus vrijvervalriolering was 2021 het eerste jaar dat we met een innovatief traject met een lokale ondernemer gestart zijn. De innovatie zit met name in de aaneenschakeling van allerlei werkzaamheden getrokken vanuit omgevingsmanagement en procesverbetering.
In 2021 zijn de volgende grote werkzaamheden en projecten uitgevoerd:

- Verzamelleiding Kristallaan hwa
- Huisaansluitingen + riool Walhoven pleintje
- Rioolvervanging Louise de Colignystraat Helwijk
- Zwingelspaan Zevenbergen
- Hazeldonkse Zandweg
- Rioleringswerkzaamheden in de havenfront Moerdijk
- Vervanging huisaansluitingen Twintighoven

Financiële consequenties

Totale kosten per kapitaalgoed

beheerproduct	soort kosten	uitgaven 2021
Riolering	onderhoudsuitgaven	€ 826.000
	vervangingsinvesteringen	€ 1.968.000

Water
Beleid, beheer en kwaliteit

Onder het beleidskader water vallen de thema's bruggen en steigers en baggerwerken.
Deze zijn vastgelegd in het 'Beleidskader Beeldkwaliteit, Effect gestuurd beheer' (2017); de Zorgplicht gemeenten uit de Wegenwet 1930, Woningwet 1991 en het Burgerlijk Wetboek deel 6; het BBV (Besluit Begroting van Verantwoording provincies en gemeenten) en de Waterwet: wetgeving rondom de ontvangstplicht baggerspecie is geregeld in de Waterwet (art. 5.23).

Civiele kunstwerken

December 2020 is het beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024 door uw gemeenteraad vastgesteld, waar met name de aandacht op het onderdeel bruggen lag. In december 2021 bent u via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stand van zaken van met name de constructieve risicoscan. Hier kwam naar voren dat er aan 4 bruggen nader onderzoek noodzakelijk is om te bepalen of deze nog voldoen aan de huidige eisen. Dit onderzoek loopt nog en zit momenteel in een afrondende fase. Totaal zijn er nu 10 bruggen vervangen en is er aan 13 bruggen groot onderhoud uitgevoerd.

Het onderhoudscontract is in het eerst kwartaal van 2022 aanbesteed en gegund zodat het reguliere onderhoud aan de bruggen voor de komende 2 tot 4 jaar gewaarborgd is.
De kunstwerken zoals steigers grote duikers, damwanden en kademuren worden zoveel mogelijk dit jaar in beeld gebracht. Het volledige beheerplan zal begin 2024 beschikbaar zijn.

Financiële consequenties

beheerproduct	soort kosten	uitgaven 2021
Civiele Kunstwerken	onderhoudsuitgaven	€ 251.000
	vervangingsinvesteringen	€ 817.000

Baggerwerken

De baggerwerkzaamheden zijn (opnieuw) uitgesteld waardoor het begrote budget van € 590.000 in 2021 niet wordt besteed. De geplande werkzaamheden uit 2021 zijn doorgeschoven naar medio juni 2022 vanwege de vertraging in het NGE-onderzoek. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er veel aandacht voor. Deze vertraging heeft ook gevolgen voor het meerjarenprogramma baggeren. Alles schuift door. Het starten met baggeren blijft een opgave. Niet alleen voor de nog niet gestarte werkzaamheden maar ook voor de verdere planning en het nakomen van de afspraken hierin. Het meerjarenprogramma baggeren gaat uitsluitend over groot onderhoud uitgevoerd door het waterschap en de hieraan gekoppelde ontvangstplicht voor de gemeente.

Groen
Beleid, beheer en kwaliteit

Voor de investeringen in het groen geldt ook het 'Beleidskader beeldkwaliteit, effect gestuurd beheer (2017). Binnen dat kader zijn in 2017 het Groenstructuurplan, het Boombeheerplan en het Groenbeheerplan vastgesteld. Voor de uitvoering van deze plannen zijn meerjarenplanningen gemaakt, waarvan ook in 2021 werkzaamheden in uitvoering worden genomen.

In 2021 is het plan van aanpak Essentaksterfte vastgesteld. Hiermee is het kader en budget vastgesteld waarbinnen we de komende jaren aan de slag gaan met de gevolgen van essentaksterfte.

Diverse groenstructuren zijn in 2021 omgevormd conform het groenstructuurplan en er is een wederom grote slag gemaakt in het op orde krijgen van onze arealen in ons beheersysteem.

Bij diverse reconstructies in de openbare ruimte zijn ook de groenvakken meegenomen en omgevormd naar bloemrijke plantvakken.

Ook zijn alle Tiny Forests aangeplant in samenwerking met kinderen en bewoners die wegens uitstel door corona niet hebben kunnen plaatsvinden in 2020.

Financiële consequenties

Totale kosten per kapitaalgoed

beheerproduct	soort kosten	uitgaven 2021
Groen	onderhoudsuitgaven	€ 2.648.000
	vervangingsinvesteringen	€ 735.000

Gemeentelijk vastgoed
Beleid, beheer en kwaliteit

Het gemeentelijk vastgoed bestaat uit 90 panden. Het vastgoed bestaat uit zeer verschillende panden, zowel qua functie als materialisatie.

Het gemeentelijk vastgoed wordt op een niveau in stand gehouden dat vergelijkbaar is met conditiescore 3 (redelijk) volgens NEN 2767. Bij deze conditiescore wordt de functievervulling en de kwaliteit van het pand gewaarborgd. Het beschouwingsniveau van de inventarisatie en inspectie betreft de visueel waarneembare en fysiek bereikbare onderdelen van het totale pand. Voor het gemeentehuis in Zevenbergen, het Mauritshuis in Willemstad en het voormalige stadhuis in Klundert houden we dezelfde conditiescore 3 aan, maar plegen we intensiever onderhoud om dit onderhoudsniveau te allen tijde te kunnen garanderen. Daarnaast worden specifieke methodes toegepast voor de instandhouding van Rijksmonumenten. Het onderhoud wordt uitgevoerd conform de geldende wet- en regelgeving, zoals de Arbowetgeving, het Bouwbesluit en de woningwet.

Groot onderhoud

In de volgende gebouwen is er in 2021 groot onderhoud uitgevoerd:

- Uitbreiding sprinklerinstallatie parkeergarage en vervanging brandmeldcentrale gemeentehuis
- Vervanging 11 tal bunkerdeuren in Willemstad
- Vervanging kozijnen Gymzaal de Waai Langeweg en Gymzaal De Bloemendaal Zevenbergschen Hoek
- Vervanging 16 airco's brandweerkazerne Plaza Moerdijk
- Vervangen plafonds en monteren led-verlichting Gymzaal de Waai Langeweg, Gymzaal De Bloemendaal Zevenbergschen Hoek en Gymzaal Klundert
- KDV De speeldoos Willemstad dak bijgeïsoleerd en voorzien van nieuwe dakbedekking, led- verlichting en plaatsing nieuw keukenblok
- Brandweerkazerne Fijnaart vervanging gevelplaten ivm veiligheid

Voorziening onderhoud gebouwen

Binnen de voorziening onderhoud gebouwen zijn 3 noemenswaardige zaken te melden.
Bij het gemeentehuis is door een administratieve fout een deel van het uitgesteld onderhoud niet doorgeschoven naar 2020. Dit is gerepareerd in de stand van de voorziening ultimo 2021. Dit betrof een bedrag van € 638.000. Om de veiligheid in de bunkers bij Willemstad te garanderen zijn afgelopen jaar na inspectie 8 bunkerdeuren meer vervangen dan gepland. Hierdoor is € 63.000 meer uitgegeven dan geraamd. Ten slotte is op basis van het raadsbesluit uit maart 2021 zowel het uitgestelde als jaarlijkse terugkerend onderhoud aan de Niervaert geminimaliseerd. Het saldo van dit positieve effect is nagenoeg gelijk aan de 2 genoemde negatieve effecten waardoor de stand van de voorziening op dit moment toereikend is en er geen extra storting hoeft plaats te vinden.

Financiële consequenties

Uitgevoerde investeringen 2021

- Uitbreiding sprinklerinstallatie gemeentehuis € 125.000
- Afronding inrichting en bouwkundige werkzaamheden Mauritshuis fase 2 € 780.000

Totale kosten per kapitaalgoed

beheerproduct	soort kosten	uitgaven 2021
Vastgoed	onderhoudsuitgaven	€ 269.000
	voorziening groot onderhoud	€ 1.186.000
	vervangingsinvesteringen	€ 693.000

Buitensportaccommodaties
Beleid, beheer en kwaliteit

Het beleidskader van de Gemeente Moerdijk wordt bepaald door de normen en richtlijnen van NOC-NSF. Deze leiden tot de kwaliteit en behoeftebepaling voor de buitensportverenigingen en zijn vertaald naar een meetbare beeldkwaliteit.
Sinds 1998 zijn de meeste buitensportverenigingen zelf verantwoordelijk voor al het onderhoud op het sportpark buiten de speelvelden. Dit is vastgelegd middels een bruikleenovereenkomst met daaraan gekoppeld een onderhoudsovereenkomst. Hierin staat precies beschreven wat de vereniging zelf moet uitvoeren.

Vanaf april 2021 is, door een uitspraak van het gerechtshof, de Greendeal in aangepast vorm in werking getreden. Om te voorkomen dat dezer hardnekkige onkruiden zich vestigen in de speelvelden is er intensiever onderhoud nodig. Dit betekent dat de renovaties van de natuurgrasvelden naar aller waarschijnlijkheid minder worden.

Corona heeft het afgelopen jaar een grote impact gehad op de planning van de renovatie van de natuurgrasvelden. Veel competities zijn stilgelegd. Pas laat in het seizoen werd besloten om toch nog door sportbonden georganiseerde wedstrijden te laten plaatsvinden. Hierdoor was het niet mogelijk qua tijdsplanning om nog renovaties op grassportvelden uit te voeren, in 2022 worden deze alsnog uitgevoerd. De renovatie van de atletiekbaan incl. verduurzaming van de veld verlichting is wel uitgevoerd.

Financiële consequenties

Totale kosten per kapitaalgoed

beheerproduct	soort kosten	uitgaven 2021
Buitensport	onderhoudsuitgaven	€ 404.000
	vervangingsinvesteringen	€ 493.000

Openbare verlichting
Beleid, beheer en kwaliteit

In 2021 is het onderhoudscontract opnieuw aanbesteed en is aan een nieuwe partij opdracht verstrekt voor minimaal 2 jaar. Verder zijn er afgelopen jaar 735 armaturen en 220 masten vervangen met als basis de keuzes volgens de notitie ‘Openbare Verlichting 2030’ die door u in 2017 heeft vastgesteld. Door het toepassen van ledverlichting dragen wij bij aan de een van de belangrijkste criteria van het Energieakkoord. In 2022 komen wij bij u terug met een voorstel voor het nieuwe beleidsplan Openbare Verlichting voor de komende 10 jaar.

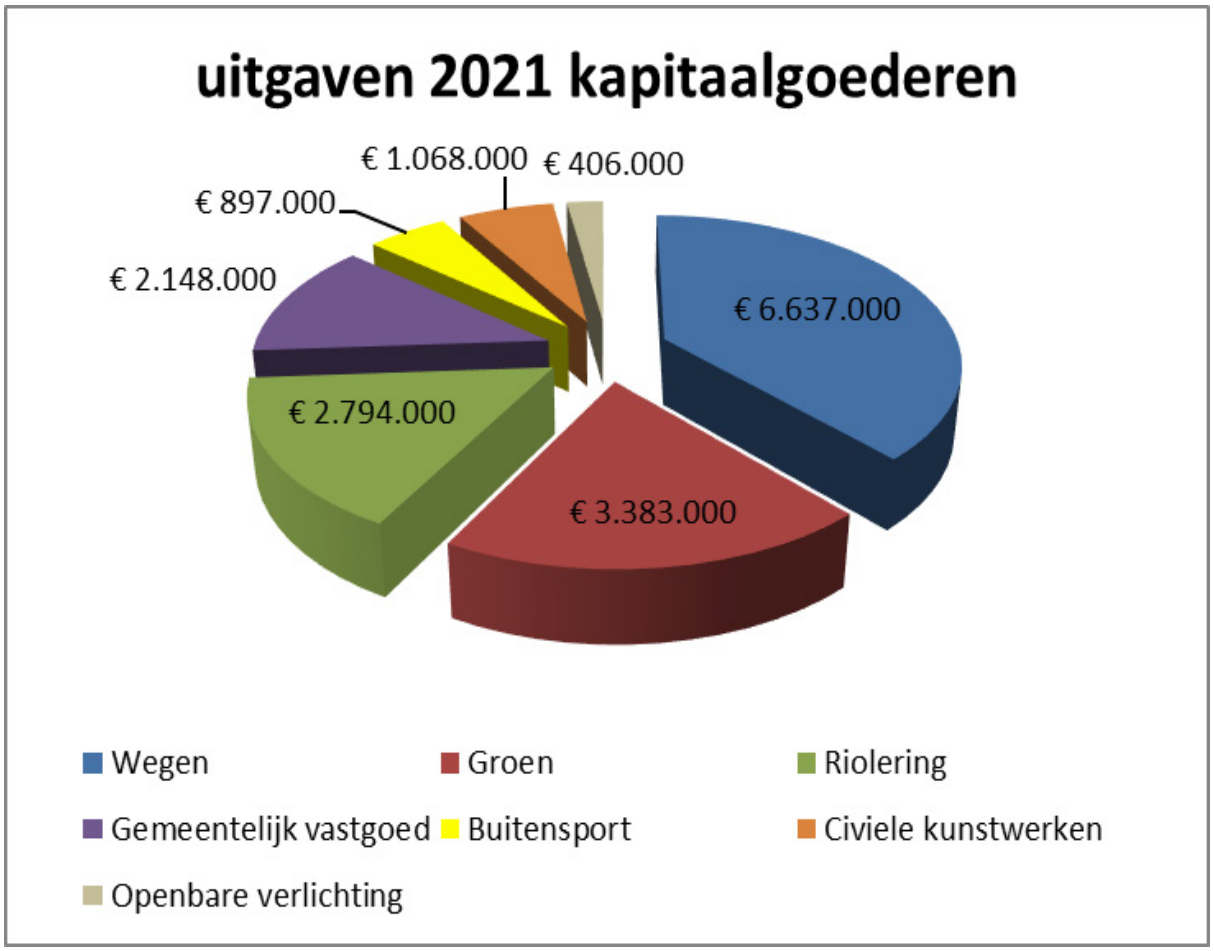
Financiële consequenties

Totale kosten per kapitaalgoed

beheerproduct	soort kosten	uitgaven 2021
Openbare verlichting	onderhoudsuitgaven	€ 228.000
	vervangingsinvesteringen	€ 178.000

Totaal financieel overzicht

In onderstaande diagram staat de verdeling van de totale onderhoudskosten weergegeven per beheerproduct.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Moerdijk heeft bestuurlijke en financiële belangen in verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard met inachtneming van de eigen beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden ten aanzien van deze partijen.

Beleid Verbonden Partijen

Op 28 juni 2015 heeft de gemeenteraad de regionale nota "Verbonden Partijen; zes kaderstellende spelregels" vastgesteld. Deze nota is in regionaal verband opgesteld en is aan de gemeenteraden van de 19 RWB (Regio West-Brabant)-gemeenten voorgelegd. Vrijwel alle gemeenten hebben hiermee ingestemd.
In deze nota zijn de volgende 6 spelregels voor verbonden partijen opgenomen:

1. Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.
2. Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.
3. Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één bepaalde gemeente per verbonden partij de leiding neemt.
4. Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partij richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In de kaderbrief geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.
   Voor NV's en BV's gelden uiteraard de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW).
5. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de gemeenschappelijke regeling te zijn ontvangen.
6. Vierjaarlijks is de gemeenschappelijke regeling verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de gemeenschappelijke regelingen over een periode van vier jaar te evalueren.

Inmiddels worden de spelregels ruim 5 jaar toegepast, in 2020 heeft een evaluatie plaatsgevonden. In het najaar van 2020 is deze afgerond en aan de deelnemende Westbrabantse gemeenten voorgelegd. In 2021 hebben de raden van de deelnemers hun reactie op de evaluatie gegeven.

De gemeenteraad van Moerdijk heeft in het kader van de evaluatie op 22 april 2021 besloten de nota verbonden partijen in ieder geval te blijven gebruiken totdat de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is aangepast, conform de volgende beslispunten:

1. De doelstellingen voor het opstellen van een voor de gemeenten gelijkluidende 'nota Verbonden Partijen zes kaderstellende spelregels' te bevestigen;
2. De werkingsduur van de 'nota Verbonden Partijen zes kaderstellende spelregels' te verlengen tot een jaar nadat de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de Staatscourant is gepubliceerd en voor de actualisering van deze nota de kaders te hanteren zoals vastgelegd in het voorstel;
3. Op basis van de in het voorstel opgenomen uitgangspunten het gesprek te voeren over de stappen die in afwachting van een te actualiseren Nota Verbonden Partijen nu al gezet kunnen worden om de politiek-bestuurlijke betrokkenheid op de verbonden partijen te vergroten door te bezien in hoeverre de raden meer zicht en invloed kunnen hebben op de doelstelling en prestaties van de verbonden partijen.

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt en/of een belang heeft zijn als volgt in te delen:
Gemeenschappelijke regelingen;
Vennootschappen;
Stichtingen en verenigingen.

De gegevens per verbonden partij zijn als volgt:

1. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord						
Vestigingsplaats	Tilburg					
Website	https://www.ravbrabantmwn.nl					
Visie / doelstelling	Het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- dat het voor een goede ambulancezorg van belang is samen te werken; - dat deze samenwerking gericht is op een niveau van ambulancezorg waarbij de patiënt centraal staat; - dat de ambulancezorg een belangrijke pijler is onder de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, waardoor het wenselijk is om het werkgebied samen te laten vallen met dat van de politieregio's Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord.					
Bestuurlijk belang gemeente	DB: geen bestuurlijk belang. AB: wethouder E. Schoneveld / plv wethouder A.M.J. Dingemans					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 13.738.000	1-1-2021	€ 25.774.000	€ 0	€ 0 De RAV wordt niet gefinancierd door de gemeenten, maar door de zorgverzekeraars
	31-12-2021	€ 14.180.000	31-12-2021	€ 32.686.000		
Behaalde resultaten in 2021	Over 2021 is voor de gemeente Moerdijk in 77% van de urgentie oproepen de ambulance binnen 15 minuten na de melding gearriveerd (totaal 1.428 ambulanceritten). De vastgestelde norm is 95%. RAV BMWN geeft zelf aan dat zowel in 2020 als 2021 de coronacrisis een groot stempel heeft gedrukt op zowel hun capaciteit als hun werkprocessen.					
Risico's	Deze onderprestatie kan ook gedurende 2022 nog spelen. Inmiddels is de RAV BMN wel een kwaliteitsslag op dit vlak aan het doorvoeren. Moerdijk beschikt inmiddels gemeentebreed ook over een goed dekkend AED-netwerk inclusief vrijwilligers.					

2. GR Havenschap Moerdijk					
Vestigingsplaats	Moerdijk				
Website	geen				
Visie / doelstelling	Het bedrijfsmatig (doen) verrichten van werkzaamheden m.b.t. het aandeelhouderschap van het Havenbedrijf Moerdijk NV en het optreden als financier van dit bedrijf.				
Reden participatie c.q. openbaar belang	Via het houden van de aandelen van het Havenbedrijf Moerdijk NV kan mede sturing gegeven worden aan deze NV. Verder kan via de GR de NV worden voorzien van de benodigde financieringsmiddelen. Hierdoor is de NV niet aangewezen op financiering vanuit de markt.				
Bestuurlijk belang gemeente	De gemeente Moerdijk wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de wethouders D. Dingemans (economie) en J. van Dorst (financiën).				
Financieel belang gemeente	Gemeente Moerdijk is voor 50% eigenaar. De GR Havenschap Moerdijk is een zgn. 'bedrijfsvoeringsorganisatie' (BVO). De gemeente staat voor 50% garant voor de aan te trekken financieringsmiddelen ten behoeve van Havenbedrijf Moerdijk NV. De begroting van de GR is sluitend, zonder dat een bijdrage van de deelnemers gevraagd wordt. In de jaarrekening is rekening gehouden met het verstrekken van een garantiepremie aan de deelnemers van € 150.000 per deelnemer. De uitvoeringskosten van de GR komen voor rekening van de NV.				
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		
	1-1-2021	€ 97.265.000	1-1-2021	€ 181.445.000	
	31-12-2021	Nog niet bekend	31-12-2021	Nog niet bekend	
Behaalde resultaten in 2021	Nihil.				
Risico's	De GR trekt de financiering aan voor de activiteiten binnen de NV. Als de NV de betalingsverplichtingen niet kan nakomen, komen deze ten laste van de deelnemers van de GR. Bij de verzelfstandiging per 30-12-2016 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden. De bezittingen van de NV (de Gr heeft het 1e recht van hypotheek en pandrecht) en het eigen vermogen van de GR zijn voldoende om de risico's te dekken. Jaarlijks bij de controle van de jaarrekening toetst de accountant of risico's nog steeds volledig zijn afgedekt. Bij de jaarrekening 2020 was hier sprake van.				

3. Regio West-Brabant (RWB)						
Vestigingsplaats	Etten-Leur					
Website	https://www.west-brabant.eu					
Visie / doelstelling	De Regio West-Brabant is een alliantie van zeventien gemeenten gericht op behoud en versterking van het regionale vestigingsklimaat. De inzet van de RWB is gericht op vier thema's: economie, arbeidsmarkt, mobiliteit en ruimte. Elke vier jaar stellen de colleges een actieprogramma vast, waarin de strategische opgave voor de komende jaren wordt uitgewerkt. In 2019 is het programma 2019 – 2023 vastgesteld. Het actieprogramma geeft invulling aan de overheidsopgave uit de Economische Agenda die is vastgesteld door de Economic Board West Brabant (overheden, ondernemers en onderwijs). De uitvoeringsstrategie van de RWB is gericht op verbinden, verslimmen en verduurzamen. Hiernaast heeft de RWB een aantal uitvoeringsgerichte taken. Het betreft Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV), Routebureau, Regioarcheologie, Programma Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) en het mobiliteitscentrum.						
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Versterking van het regionale vestigingsklimaat kun je niet als individuele gemeente oppakken. - Samenwerking leidt tot focus, meer slagkracht en efficiëntie. Door deelname van de RWB aan de (triple helix) Economic Board West Brabant wordt dit verder versterkt.					
Bestuurlijk belang gemeente	AB: burgemeester A.J. Moerkerke, plv. wethouder A.M.J. Dingemans Vertegenwoordiging in de bestuurscommissie KCV: weth. E. Schoneveld.					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	1.240.000	1-1-2021	7.669.000	Nog niet bekend	€ 164.303 apparaatskosten + € 24.025 O&O-fds
	31-12-2021	Niet bekend	31-12-2021	Niet bekend		
Behaalde resultaten in 2021	Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar het jaarplan 2021. Beknopte selectie: - Vaststellen uitvoeringsplan circulaire economie - Gezamenlijke aanpak ontwikkeld voor het (on)mogelijk maken van het laten landen van logistiek op brownfields - Human Capital strategie is vastgesteld. Daarnaast zijn 9 aanvragen op het coronafonds gehonoreerd en 5 aanvragen op het uitvoeringsprogramma West Brabant werkt aan talent. - Vaststellen regionaal mobiliteitsprogramma 2022-2025, lobby op veiligheid rond spoorgoederenvervoer.					
Risico's	De RWB heeft geen reserve. Eventuele tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten.					

4. Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen						
Vestigingsplaats	Breda					
Website	N.v.t.					
Visie / doelstelling	Regionale samenwerking op het gebied van de nazorg voor de gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Gezamenlijke verplichting voor de eeuwigdurende nazorg van de gesloten stortplaats Bavel-Dorst en voor de nazorg van de gesloten stortplaats Zevenbergen tot overdracht aan de provincie.					
Bestuurlijk belang gemeente	AB: wethouder C.J.A. van Dorst; plv. wethouder E. Schoneveld. DB: wethouder C.J.A. van Dorst					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 1.083.270	1-1-2021	€ 26.263.437	-€ 17.637	€ 53.168
	31-12-2021	€ 997.672	31-12-2021	€ 26.594.414		
Belangrijke ontwikkelingen	Vanwege de langdurig lage rentestand is het Nazorgfonds niet groot genoeg om de eeuwigdurende nazorgplicht te financieren. De provincie en de vergunninghouders een hebben een overeenkomst gesloten om hier de komende jaren, in aanloop naar de nieuwe ALM-studie, diepgaand onderzoek naar te doen. Onderdeel van deze overeenkomst is dat, zo lang het onderzoek loopt, de vergunninghouders de stortplaatsen nog niet voor eeuwigdurende nazorg overdragen aan de provincie en dus zelf risicodragend blijven. Tegelijkertijd handhaaft de provincie de rekenrente op het bestaande niveau. Deze afspraak geldt voor een periode van maximaal 5 jaar. Dit uitstel geeft exploitanten de tijd om samen met de provincie te kijken naar ontwikkelingen die bijdragen aan een verlaging van het benodigde doelvermogen.					
Risico's	Zie hierboven.					

5. GGD West-Brabant						
Vestigingsplaats	Breda					
Website	https://www.ggdwestbrabant.nl					
Visie / doelstelling	Inhoud geven aan de voor de deelnemende gemeenten noodzakelijke en de door de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van openbare gezondheidszorg en de preventieve gezondheidszorg. Het bevorderen bewaken en beschermen van de publieke gezondheid: de GGD heeft als doel dat de mensen in West-Brabant zich goed, veilig, gezond en gelukkig (blijven) voelen.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Artikel 14 lid 1 Wet publieke gezondheid: Ter uitvoering van bij of krachtens deze wet opgedragen taken draagt het college van burgemeester en wethouders zorg voor de instelling en instandhouding van een gemeentelijke gezondheidsdienst. - Hechte samenwerking in regionaal verband m.b.t. de openbare gezondheidszorg is gewenst en noodzakelijk.					
Bestuurlijk belang gemeente	AB: wethouder E. Schoneveld					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 5.717.000	1-1-2021	€ 21.827.000	€ 133.000 positief	€ 926.026 (€ 826.506 voor de basistaken, € 58.284 plustaken en € 41.236 inspecties kinderopvang)
	31-12-2021	€ 6.017.000	31-12-2021	€ 19.394.000		
Behaalde resultaten in 2021	In principe is aan alle basis-, plus- en toezichtstaken (kinderopvang) invulling gegeven in 2021. Daar waar of door coronamaatregelen of ten gevolge van de coronacrisis knelpunten zijn of gingen ontstaan is daarover met de gemeente gecommuniceerd, leidend tot passende afspraken of oplossingen.					
Risico's	Er zijn geen risico's aangezien op maat nadere afspraken zijn gemaakt op de drie taakgebieden.					

6. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)						
Vestigingsplaats	Tilburg					
Website	https://www.omwb.nl					
Visie / doelstelling	- Uitvoeren van (wettelijke) VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) en verzoek-taken milieu. - Verbeteren kwaliteit leefomgeving, veiligheid en volksgezondheid; - Eenduidige en gelijke behandeling bedrijven en burgers: level playing field.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- De gemeente is wettelijk verplicht een aantal basistaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu (VTH-taken milieu) over te dragen aan de OMWB; - Daarnaast is uit oogpunt van continuïteit, kwaliteit, effectiviteit en efficiency besloten de uitvoering van de niet-verplichte VTH-taken milieu en verzoektaken bij de OMWB onder te brengen.					
Bestuurlijk belang gemeente	Lid AB en DB: burgemeester A.J. Moerkerke. Plv. lid AB: wethouder D.J. Brummans					
Financieel belang gemeente	Gemeente is mede-eigenaar en loopt risico voor eventuele financiële tekorten.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 2.325.000	1-1-2021	€ 3.480.000	€ 164.000	€ 1.503.000
	31-12-2021	€ 2.918.000	31-12-2021	€ 3.285.000		
Behaalde resultaten in 2021	- Regionale werkgroepen bereiden samen met de omgevingsdienst de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor (datum inmiddels vastgesteld op 1 januari 2023) - Gelijktijdig met de inwerkingtreding Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag voor bodem en ondergrond van provincie naar de gemeente - MWB-norm is geëvalueerd. AB heeft een besluit genomen over nieuwe uitgangspunten voor norm die gaan gelden vanaf 2023 - De eerste resultaten van het kosteneffectiviteitsonderzoek zijn gerealiseerd					
Risico's	De algemene reserve van de OMWB bedraagt € 1.928.000 gebaseerd op het normeringsmodel van 5% van de omzet, met een bandbreedte van plus en min 1% (AB-besluit 3 juli 2019). De geïnventariseerde risico's komen uit op € 1.905.000.					

7. West - Brabants Archief (WBA)						
Vestigingsplaats	Bergen op Zoom					
Website	https://westbrabantsarchief.nl					
Visie / doelstelling	Van de website www.westbrabantsarchief.nl Visie: Het WBA wil een duurzame en betekenisvolle bijdrage leveren aan belanghebbenden (overheid, burger en instellingen) door het verwerven, produceren, opslaan, toegankelijk maken en houden van archiefinformatie, m.n. door het mede realiseren van een e-depotvoorziening. Missie: Het WBA vervult in de ontwikkeling van een open overheid een spilfunctie als beheerder van de archiefinformatie van het heden, het verleden en de toekomst. Doelstellingen: - Bijdrage leveren aan een effectieve borging van digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst; - Goede kwaliteit en beleidsontwikkeling en de uitvoering van kerntaken die voortvloeien uit de Archiefwet 1995 en lokale regelingen; - Uitoefenen van wettelijk toezicht op de nog niet overgebrachte archiefbescheiden; - Goede kwaliteit van innovatie en eigentijdse dienstverlening aan interne en externe klanten.						
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Regionale aanpak / uitvoering van wettelijke verplichting; - Het realiseren van efficiencywinst. - Realisering van gezamenlijk e-depot en beheer van gezamenlijke archiefbewaarplaatsen en e-depot.					
Bestuurlijk belang gemeente	AB: burgemeester A.J. Moerkerke.					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	373.369	1-1-2021	310.942	€ 69.715	€ 239.132
	31-12-2021	262.788	31-12-2021	281.012		
Behaalde resultaten in 2021	- Raadpleging in de studiezaal op afspraak door externe klant en levering van informatie via de service ‘Scanning on demand’; - E-depot werd in gebruik genomen; - Uitvoering evaluatie (eindrapportage volgt); - Start traject nieuwe beleidsvisie; - Faciliteren onderzoek naar aanwezigheid, status en omvang van digitale informatiebestanden bij de deelnemers en de gemeenschappelijke regelingen binnen het werkgebied van het WBA en het vastleggen van de resultaten daarvan; - Voorbereiding en aanbesteding van de nieuwe website; - Uitvoeren van de geplande archiefinspecties (KPI-onderzoeken).					
Risico’s	Het WBA beschikt over een beperkt eigen vermogen, de deelnemers staan garant voor een eventueel tekort.					

8. Stichting Openbaar Onderwijs West-Brabant						
Vestigingsplaats	Roosendaal					
Website	https://obo-wbr.nl					
Visie / doelstelling	Het voorzien in een kwalitatief en kwantitatief aanbod van onderwijs voor leerlingen van 4 tot 12 jaar.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Regionale coördinatie / aanpak van wettelijke verplichting; - Het realiseren van efficiencywinst.					
Bestuurlijk belang gemeente	Regiegroep: wethouder E. Schoneveld; plv. wethouder A.M.J. Dingemans					
Financieel belang gemeente	Geen direct financieel belang. De gemeente Moerdijk blijft te allen tijde verantwoordelijk voor het bieden van toegankelijk openbaar onderwijs (risico).					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 4.589.195	1-1-2021	€ 3.766.075	Nog niet bekend	N.v.t.
	31-12-2021	Niet bekend	31-12-2021	Niet bekend		
Behaalde resultaten in 2021	Nog niet bekend					
Risico's	Het risicoprofiel van de organisatie is bepaald op 'gemiddeld'. Hierbij hoort een weerstandsvermogen tussen 8% en 13%. OBO hanteert voor het weerstandsvermogen de minimumnorm van 10%. Het betreft het eigen vermogen – materiële activa/rijksbijdrage OCW. De signaleringswaarde van de onderwijsinspectie is 5%.					

9. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VMWB)	
Vestigingsplaats	Breda
Website	https://www.vrmwb.nl

Visie / doelstelling	☐ Het vergroten van de slagkracht van en de samenwerking tussen de hulpverlenings-diensten; ☐ Het realiseren van de noodzakelijke kwaliteitsverbetering op het gebied van de (voorbereiding van de) rampenbestrijding.
Reden participatie c.q. openbaar belang	☐ Realiseren van efficiencywinst; ☐ Realiseren van kwaliteitsbevordering; ☐ Invullen wettelijke plicht op grond van artikel 3 van de Brandweerwet 1985 (wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling); ☐ Invullen wettelijke taken op grond van de Wet veiligheidsregio's en de Wet Publieke Gezondheid; ☐ Bewerkstelliging doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van brandweer- en rampbestrijdingstaken; ☐ Bevordering goede hulpverlening bij een ongeval of ramp
Bestuurlijk belang gemeente	Burgemeester A.J. Moerkerke is lid van het algemeen bestuur; plv. wethouder A.M.J. Dingemans
Financieel belang gemeente	De 24 deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de VMWB over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen, waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's is gewaarborgd.

Financiële gegevens

Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
1-1-2021	18.832.000	1-1-2021	43.130.000	€ 2.829.000	€ 2.927.000
31-12-2021	18.703.000	31-12-2021	47.802.000		

Behaalde resultaten in 2021	2021 was net als 2020 een bijzonder jaar, waarin de coronacrisis een dominante rol heeft gespeeld ten aanzien van de inzet van de organisatie. Door de grote inzet van de VRMWB zijn diverse beleids-voornemens vertraagd. Tevens heeft binnen Moerdijk een grote inzet, met goed gevolg, plaatsgevonden ten aanzien van een scheepsbrand. De paraatheid van de posten is verder onder druk komen te staan vanwege een toenemend tekort aan vrijwilligers, waarvoor in 2021 een onderzoek is gestart naar de mogelijkheden tot (positieve) beïnvloeding van de opkomsttijden. Ondanks de coronacrisis zijn een aantal belangrijke beleidsdoelstellingen behaald op het gebied van: Toezicht & Handhaving/Advisering VTH en RO, kennisontwikkeling nieuwe energiebronnen, convenanten grensoverschrijdende samenwerking, gemeenschappelijke informatie-omgeving en veiligheidsbeelden, structurele taakstelling van 2,5%, inbedding aanpak cyberdreiging, etc. Er is bovendien een positief resultaat behaald van 2,83 miljoen euro.
Risico's	De risico's worden door de Veiligheidsregio in een risicomatrix opgenomen in de begroting en opgenomen in een risicoparagraaf. Er zijn voorzieningen getroffen voor verplichtingen en financiële risico's in de toekomst. Deze worden elk jaar getoetst en op het noodzakelijke niveau gebracht. Daarnaast beschikt de GR over een aanzienlijk eigen vermogen (zie de hiervoor vermelde bedragen).

10. Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant						
Vestigingsplaats	Breda					
Website	https://rblwest-brabant.nl					
Visie / doelstelling	In de RMC-regio West-Brabant via samenwerking het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten verder terugdringen.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Kwaliteitsverbetering; - Efficiencywinst.					
Bestuurlijk belang gemeente	Lid gemeenschappelijk orgaan: wethouder E. Schoneveld; Plv.: wethouder A.M.J. Dingemans					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 131.316	1-1-2021	€ 525.318	€ 31.081 positief (aandeel Moerdijk € 2.653)	Reguliere bijdrage RBL € 136.324 Intensivering RMC-functie € 13.364 Projectaanjager RBL € 4.772 Totaal € 154.460
	31-12-2021	€ 31.081	31-12-2021	€ 674.544		
Behaalde resultaten in 2021	In het onderwijs was de impact van de noodzakelijke maatregelen vanwege corona in 2021 groot. Ook in 2021 lag het accent op het beschermen van het recht op onderwijs en ontwikkeling. De leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders hebben samen met de scholen alles gezet op het in beeld houden van de West-Brabantse jongeren. Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv) is afgelopen jaar gedaald. De samenwerking tussen de scholen en het RBL West-Brabant en de maatregelen uit het programma 'Gehoord, gezien en geholpen worden' hebben hieraan bijgedragen. De taak van de leerplichtambtenaren en RMC trajectbegeleiders (vsv) is vanaf het schooljaar 2020-2021 fors anders gebleven. De focus lag op het helpen de leerlingen in beeld te houden en verbinding te leggen tussen gezinnen en scholen. De preventieve aanpak en adviseren is essentieel geweest. De precieze gevolgen op langere termijn zij nog steeds niet goed te overzien. Hoewel het aantal verzuimmeldingen in 2021 is gedaald, zien we nog steeds een toename aan complexe casuïstiek. Het welzijn van de jongeren is verslechterd en de zorgen nemen toe. Het aantal preventieve werkprocessen (zorg en advies) is wederom het afgelopen jaar exponentieel gestegen. De nieuwe situatie rondom corona had hier een groot aandeel in. Bij de oudere leeftijden is veel aandacht gegaan naar hulp bij het zoeken naar een stageplaats of andere, passende opleiding.					
Risico's	Bij de gemeenschappelijke regeling staan de deelnemende gemeenten financieel garant. Er wordt geen weerstandsvermogen opgebouwd. De gemeente Moerdijk kan, indien nodig, putten uit de beschikbare reserve "LMC-gelden leerplicht" (stand 31-12-2021: € 101.320).					

11. Werkvoorzieningschap West Noord-Brabant (WVS-groep)						
Vestigingsplaats	Roosendaal					
Website	https://www.wvs.nl					
Visie / doelstelling	WVS groep biedt op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) mensen met een (grote) achterstand op de arbeidsmarkt kansen zichzelf door middel van arbeid te ontwikkelen. Doel is het vinden van regulier werk of in een (meer) beschutte omgeving. WVS groep voert haar missie uit in aansluiting op het gemeentelijk beleid van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Met de inwerkingtreding van de Participatiewet per 1 januari 2015 vindt er geen instroom meer plaats van mensen in een Wsw-dienstverband. WVS-groep wordt omgevormd tot een leerwerkbedrijf waar mensen, uit de doelgroep Participatiewet, kansen worden geboden om zich te ontwikkelen om zo meer perspectief te krijgen op deelname aan de reguliere arbeidsmarkt. De regie van de leerwerktrajecten vindt plaats onder regie van het Werkplein Hart van West-Brabant. Naast het aanbieden van leerwerktrajecten zal ook het instrument beschut werken via WVS-Groep uitgevoerd worden.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Regionale samenwerking in de uitvoering van de wettelijke verplichting (Wsw); - Het voorkomen van structurele uitsluiting van mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt; - Het realiseren van efficiencywinst door regionale samenwerking.					
Bestuurlijk belang gemeente	AB: wethouder A.M.J. Dingemans, plv. wethouder D.J. Brummans.					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 9.149.000	1-1-2021	€ 16.721.000	€ 714.000 positief (inclusief de gemeentelijke bijdrage van € 5.593.000) Aandeel Moerdijk € 152.091)	Gemeentelijke bijdrage € 296.909 Doorbetaalde Rijksmiddelen € 2.528.505 Doorbetaalde coronacompensatie € 63.899
	31-12-2021	€ 7.321.000	31-12-2021	€ 17.209.000		
Behaalde resultaten in 2021	Het gerealiseerde resultaat over 2021 bedraagt € 714.000 positief (inclusief de gemeentelijke bijdrage van € 5.593.000) t.o.v. een begroting van € 2.000.000 negatief . In 2020 was het resultaat € 4.136.000 positief (€ 3.836.000 resultaat en € 300.000 vrijval bestemmingsreserve). Deze positieve afwijking is vooral te danken aan niet bedrijfsvoeringsgerelateerde zaken. Dit waren onder andere de versnelde uitstroom SW t.o.v. de toegekende Rijksbijdrage, Covid-19 subsidie en een betere rijksubsidie per SW-er dan verwacht. Ook 2021 was het jaar van de Covid-19. WVS heeft flinke kosten gehad aan het aanpassen van de werkplekken aan de richtlijnen van het RIVM om ervoor te kunnen zorgen dat haar medewerkers veilig door konden werken.					
Risico's	In 2015 heeft op verzoek van het DB van WVS door Deloitte een onderzoek plaatsgevonden naar het benodigde weerstandsvermogen o.b.v. een risicokwantificering. Hieruit bleek dat het benodigde weerstandsvermogen circa € 6 miljoen zou moeten zijn. Het benodigde weerstandsvermogen kan worden opgesplitst in twee gedeelten. Het eerste gedeelte is het weerstandsvermogen voor risico's die niet door WVS beïnvloedbaar zijn, de externe risico's. Dit bedrag is circa € 3,2 miljoen. Het tweede gedeelte, ad € 2,8 miljoen is voor wel beïnvloedbare risico's, waarvoor beheersings-maatregelen getroffen kunnen worden, ter vermindering van de risico's. Het AB heeft bij de bestemming van het resultaat 2018, de reserves verhoogd naar € 2.577.000. In 2021 hebben de meeste risico's, die in de begroting 2021 werden voorzien, zich niet voorgedaan. Echter heeft er een ander risico grote impact gehad op het bedrijfsvoering resultaat, zijnde de pandemie Covid-19. Het Rijk heeft SW-bedrijven gecompenseerd voor eventuele gemiste resultaten. Het Lage Inkomens Voordeel (LIV) dat de WVS-groep ontvangt van het Rijk kan door het ministerie worden afgebouwd in de komende jaren. Daardoor kunnen we een deel van de bijdragen van het Rijk verliezen. Momenteel is dit niet aan de orde. De hoge inflatie kan mogelijk effect hebben op de kosten die de WVS-groep maakt. De WVS-groep heeft bijvoorbeeld veel gemotoriseerde voertuigen in portefeuille. Dit kan leiden tot hogere kosten.					

12. Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)						
Vestigingsplaats	Etten-Leur					
Website	https://www.bwbrabant.nl					
Visie / doelstelling	De taken op het gebied van heffing en invordering van belastingen, de Wet Waardering Onroerende Zaken en de BAG voor de deelnemers uit te voeren.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Terugdringen kwetsbaarheid; - Het realiseren van efficiencywinst.					
Bestuurlijk belang gemeente	DB: Wethouder J. van Dorst AB: Wethouder J. van Dorst. Plv. AB-lid: wethouder E. Schoneveld.					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 560.200	1-1-2021	€ 3.987.500	€ 155.400	€ 822.718
	31-12-2021	€ 155.400	31-12-2021	€ 6.069.000		
Behaalde resultaten in 2021	Implementatie van een nieuw belastingsysteem (software) Volledig waarderen op basis van gebruiksoppervlakte					
Risico's	De BWB beschikt niet over een eigen vermogen, de deelnemers staan garant voor een eventueel tekort. Overschotten vloeien terug naar de deelnemers. Voor financiële tegenvallers is in de begroting 2022 een post onvoorzien opgenomen van € 75.000.					

13. Werkplein Hart van West-Brabant (HvWB)						
Vestigingsplaats	Etten-Leur					
Website	https://werkpleinhartvanwest-brabant.nl					
Visie / doelstelling	Het Werkplein streeft ernaar zoveel mogelijk potentiële werknemers van de deelnemende gemeenten naar vermogen te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt of, indien dit niet haalbaar is, in de maatschappij. Efficiënte en effectieve uitvoering van de Participatie-wet en aanverwante inkomensondersteunende regelingen Ioaw, Ioaz en BBZ, de Wet inburgering 2021 (vanaf 2022) alsmede het minimabeleid.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Terugdringen kwetsbaarheid; - Het realiseren van efficiencywinst.					
Bestuurlijk belang gemeente	Voorzitter DB/AB: wethouder A.M.J. Dingemans, plv. wethouder D.J. Brummans					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 4.523.681	1-1-2021	€ 36.184.566	€ 1.442.888 positief waarvan € 985.139 op bedrijfsvoering. Aandeel Moerdijk € 70.890	€ 11.356.165, waarvan € 1.764.830 aan bedrijfsvoering
	31-12-2021	€ 1.971.129	31-12-2021	€ 26.384.411		
Behaalde resultaten in 2021	Nog niet bekend					
Risico's	Het Werkplein beschikt niet over een algemene reserve, wel over een post onvoorziene uitgaven van € 50.000. Het Werkplein is een gemeenschappelijke regeling waarvoor de gemeenten garant staan. Het aanhouden van een eigen vermogen om risico's te kunnen opvangen is derhalve niet strikt noodzakelijk.					

14. ICT-samenwerking West-Brabant West						
Vestigingsplaats	Zevenbergen					
Website	https://www.ictwbw.nl					
Visie / doelstelling	Het verzorgen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering van de ICT-taken voor de deelnemers.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- het verlagen van de kwetsbaarheid; - het realiseren van kostenreductie door schaalvergroting; - het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening; - het verhogen van de professionaliteit van de medewerkers; - het verhogen van de arbeidsproductiviteit; - het delen van kennis en het creëren van specialisatie.					
Bestuurlijk belang gemeente	Bestuurslid: wethouder J. van Dorst. Plv. wethouder E. Schoneveld					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	0	1-1-2021	11.473.391	€ 918.028	€ 975.345
	31-12-2021	0	31-12-2021	9.664.021		
Behaalde resultaten in 2021	- Afschaling organisatie door uittreding gemeente Bergen op Zoom - Transitieproject; migratie ICT infrastructuur - Oplevering thermometer rapport met ontwikkelrichting ICTWBW naar visie 2025					
Risico's	ICT WBW beschikt niet over een eigen vermogen, de deelnemers staan garant voor een eventueel tekort. Voor het opvangen van financiële tegenvallers is in de begroting een raming voor onvoorziene uitgaven opgenomen.					

15. BNG Bank NV						
Vestigingsplaats	Den Haag					
Website	https://www.bngbank.nl/Home					
Visie / doelstelling	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.					
Bestuurlijk belang gemeente	Gemeente is aandeelhouder. Wethouder J. van Dorst is afgevaardigde.					
Financieel belang gemeente	Gemeente is aandeelhouder. De gemeente bezit 27.027 aandelen à € 2,50 = € 67.567,50 (belang van 0,05%).					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	5.097 mln.	1-1-2021	155.262 mln.	236 mln.	n.v.t.
	31-12-2021	5.062 mln.	31-12-2021	143.995 mln.		
Behaalde resultaten in 2021	€ 326 miljoen nettowinst. Dividenduitkering bedraagt € 2,28 per aandeel. De gemeente Moerdijk ontvangt over 2021 een dividend van € 61.621,56.					
Risico's	De BNG wordt als een zeer solide bank aangemerkt. BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Ratingsbureaus Fitch, Moody's en Standard & Poor's waarderen BNG Bank op het hoogste ratingniveau.					

16. Brabant Water NV						
Vestigingsplaats	Den Bosch (hoofdvestiging); Breda (nevenvestiging).					
Website	https://www.brabantwater.nl					
Visie / doelstelling	De levering van drinkwater van hoge kwaliteit, water op maat en watergerelateerde producten en diensten.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	Het behartigen van de streekbelangen (volksgezondheid, milieu en economische ontwikkeling).					
Bestuurlijk belang gemeente	Gemeente is aandeelhouder. Wethouder J. van Dorst is afgevaardigde.					
Financieel belang gemeente	Gemeente is aandeelhouder; 53.002 aandelen (1,9% van het totaal).					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 674,2 mln.	1-1-2021	€ 523,3 mln.	Nog niet bekend	n.v.t.
	31-12-2021	Niet bekend	31-12-2021	Niet bekend		
Behaalde resultaten in 2021	Nog niet bekend					
Risico's	De aanwezige reserves worden voldoende geacht om de risico's af te dekken.					

17. NV Rewin West-Brabant						
Vestigingsplaats	Breda					
Website	https://www.rewin.nl					
Visie / doelstelling	De regionale ontwikkelingsmaatschappij NV REWIN West-Brabant is een uitvoeringsorganisatie van 18 gemeenten en heeft als doel het versterken van de regionale economische ontwikkeling van West-Brabant . Dit doet zij door uitvoering te geven aan de Economische Agenda van de Economic Board (Overheden, onderwijs en ondernemers). Hiertoe is in 2019 een meerjarig uitvoeringsprogramma vastgesteld. Inzet is gericht op realisatie van de sectorprogramma's voor maintenance, logistiek en agrofood/biobased economy en op het bevorderen van start-ups en innovatief MKB.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	De economische agenda van de board en het uitvoeringsprogramma Rewin versterken het lokale vestigingsklimaat en dragen bij aan realisatie van onze lokale economische opgave. Daarnaast sluit de inzet van Rewin goed aan bij de inzet die in het kader van de Havenstrategie noodzakelijk is.					
Bestuurlijk belang gemeente	Gemeente is aandeelhouder. Wethouder A.M.J. Dingemans is afgevaardigde voor de Aandeelhoudersvergadering (AVA).					
Financieel belang gemeente	Gemeente is houder van 17 aandelen met een totale waarde van € 7.714. Er wordt alleen dividend uitgekeerd als de algemene vergadering daartoe besluit.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	1.430.771	1-1-2021	1.157.976	Nog niet bekend	€ 109.765
	31-12-2021	Nog niet bekend	31-12-2021	Nog niet bekend		
Behaalde resultaten in 2021	Zie jaarverslag Rewin. Hieronder een paar mijlpalen. - Rewin partner bij uitvoeringsagenda havenstrategie. - Pilotproject in Haven Moerdijk op gebied van smart mobility. Bestaande verkeersdata van RWS + nieuwe data uit sensoren bij de toegangswegen van het Him wordt gebundeld in een platform en gedeeld met partners. - Realisatie B'wise incubator: broedplaats voor regionale startups - MKB-werksessies voor circulair ondernemen					
Risico's	– Financiële tekorten komen niet voor rekening van de aandeelhouders. Bij een eventueel faillissement van de NV vervallen de aandelen.					

18. NV Havenbedrijf Moerdijk						
Vestigingsplaats	Moerdijk					
Website	https://www.portofmoerdijk.nl					
Visie / doelstelling	Het Havenbedrijf Moerdijk beheert, exploiteert en ontwikkelt het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	In de Havenstrategie Moerdijk 2030 en de daaraan gekoppelde dynamische Uitvoeringsagenda zijn de doelen op basis van de 3P's People, Planet en Profit geformuleerd. Naast de activiteiten die direct gerelateerd zijn aan het beheer, de exploitatie en de ontwikkeling van het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk levert het Havenbedrijf een belangrijke bijdrage aan de People en Planet doelen.					
Bestuurlijk belang gemeente	Gemeente is aandeelhouder via de GR Havenschap Moerdijk. De gemeente wordt daarin vertegenwoordigd door wethouder A.M.J. Dingemans en wethouder J. van Dorst. Wethouder A.M.J. Dingemans is afgevaardigde voor de Aandeelhoudersvergadering.					
Financieel belang gemeente	Gemeente is via de GR Havenschap Moerdijk materieel houder van 50% van de aandelen. Er wordt alleen dividend uitgekeerd als de algemene vergadering daartoe besluit en indien dit past binnen de regels van het dividendbeleid.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 116.320.322	1-1-2021	€ 229.788.702	Nog niet bekend	N.v.t.
	31-12-2021	Niet bekend	31-12-2021	Niet bekend		
Behaalde resultaten in 2021	Nog niet bekend					
Risico's	De GR zorgt nog voor de financiering van het Havenbedrijf. Het weerstandsvermogen is ruim toereikend om eventuele risico's hiervan af te dekken. Hiernaast beschikt de GR over onderpanden op gronden en erfpachtinkomsten, zodat risico's uiterst gering zijn.					

19. Stichting Inkoopbureau West-Brabant						
Vestigingsplaats	Etten-Leur					
Website	https://www.inkoopbureauwestbrabant.nl					
Visie / doelstelling	Het uitvoeren van en adviseren in een gezamenlijk inkoop- en aanbestedingsbeleid ter professionalisering evenals voor het behalen van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor de zelfstandige gemeenten.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	- Het behalen van voordelen op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied; - Voldoen aan rechtmatigheid van de aanbestedingsregels en -processen.					
Bestuurlijk belang gemeente	Dagelijks Bestuur: J. van Dorst Algemeen bestuur: J. van Dorst					
Financieel belang gemeente	Iedere deelnemende gemeente is een éénmalig entreegeld verschuldigd afhankelijk van het aantal inwoners per gemeente. Dit bedrag wordt terugontvangen na liquidatie (art. 7.3 en 7.4). Verder is de gemeente een bedrag verschuldigd per dagdeel dat afgenomen wordt. In 2021 is voor 14 dagdelen per week een bedrag betaald van € 200.200					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 569.680	1-1-2021	€ 916.403	Nog niet bekend	€ 209.259
	31-12-2021	Nog niet bekend	31-12-2021	Nog niet bekend		
Behaalde resultaten in 2021	In 2021 zijn naast de reguliere 14 dagdelen nog extra 19,72 dagdelen afgenomen om de gewenste ondersteuning te kunnen bieden. Hiermee was een bedrag van € 8.183,80 gemoeid. Eind 2021 heeft Twijnstra&Gudde een aanvang gemaakt met een onderzoek naar het 'Toekomstperspectief voor de Stichting Inkoop West Brabant'. Het rapport 'Boeien en Binden' is februari 2022 opgeleverd.					
Risico's	Geen					

20. Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)						
Vestigingsplaats	Den Haag					
Website	https://vng.nl					
Visie / doelstelling	- De leden collectief en individueel bijstaan bij de vervulling van hun bestuurstaken; - Voor de leden of groepen van leden afspraken maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector en overeenkomsten inzake de arbeidsvoorwaarden van personeel in de sector gemeenten aan te gaan met werknemersorganisaties.					
Reden participatie c.q. openbaar belang	Belangenbehartiging voor leden.					
Bestuurlijk belang gemeente	Gemeente is lid van de VNG. Afgevaardigde voor de ledenvergadering is het college van B&W.					
Financieel belang gemeente	N.v.t.					
Financiële gegevens	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat 2021	Bijdrage 2021
	1-1-2021	€ 62.379	1-1-2021	€ 94.719	Niet bekend	€ 151.691
	31-12-2021	Niet bekend	31-12-2021	Niet bekend		
Behaalde resultaten in 2021	Nog niet bekend					
Risico's	Weinig tot geen risico, gelet op de rechtsvorm, de omvang van het EV en het totaal aantal deelnemers.					

Paragraaf Subsidies

1. Subsidie voor vrijwilligersorganisaties

Vrijwilligersorganisaties

Basissubsidie
Dit is een structurele subsidie waarmee activiteiten worden gewaardeerd, die bijdragen aan de sociale structuren binnen de kernen van onze gemeente, zonder deze naar aard en inhoud te beïnvloeden. Jaarlijks dienen vrijwilligersorganisaties een aanvraag in voorzien van een activiteitenplan en begroting.
Alle voorwaarden zijn vastgelegd in de Nadere regels Basissubsidie Vrijwilligersorganisaties.

In 2021 is er aan 175 verenigingen en stichtingen een basissubsidie verleend. De coronamaatregelen hebben geen invloed gehad op de hoogte van de subsidie.

Initiatiefsubsidie
Dit is een bijdrage in de kosten van losse activiteiten die voor en door inwoners en/of organisaties in een kern worden opgepakt. De initiatiefsubsidie is onderverdeeld in verschillende regelingen. Allemaal met een specifiek beleidsdoel. Voor nu zijn de volgende regelingen van toepassing:

1. Initiatiefsubsidies Vrijwilligersorganisaties
   In 2021 zijn er 6 aanvragen geweest waarvan er 4 zijn toegekend.
2. Vitale en Cultuurrijke samenleving
   In 2021 zijn er 2 aanvragen verleend.

Evenementensubsidie
Oktober 2017 is de evenementensubsidie nieuw leven in geblazen met het vaststellen van de Nadere regels Evenementensubsidie. Inzet van deze regeling is evenementen te ondersteunen die de beleving van een kern of de gemeente Moerdijk in zijn geheel versterken. In de regeling zijn specifieke evenementgerelateerde kosten opgenomen die worden gesubsidieerd. De helft van deze kosten wordt op basis van offertes gesubsidieerd tot een maximum van € 3.000.

In 2021 zijn er 13 aanvragen verleend. Dit aantal heeft uiteraard alles te maken met de beperkingen door corona.

Moerdijk Marketing
Het college heeft in 2020 besloten om te stoppen met de subsidieregeling Moerdijk Marketing.

Startsubsidie
Dit is een eenmalige subsidie die wordt verleend aan vrijwilligersorganisaties om een formele rechtspersoon te vestigen. Een vereniging of stichting.
Het gaat hierbij om een vast bedrag van € 300 ter vergoeding van kosten voor inschrijving bij de Kamer van Koophandel en notariskosten.
Op grond van overlegging van nota's van Kamer van Koophandel en notaris wordt het vaste bedrag aan de betreffende organisatie beschikbaar gesteld. Een startsubsidie wordt alleen aan vrijwilligersorganisaties verleend die ook in aanmerking komen voor een basissubsidie.

Er zijn in 2021 geen nieuwe verenigingen opgericht die bij ons een basissubsidie hebben aangevraagd en gebruik hebben gemaakt van de startsubsidie.

Subsidie voor uitvoeringsorganisaties

Deze subsidie wordt ook wel budgetsubsidie genoemd. Dit is een subsidie, waarbij de instelling of organisatie een gemaximeerd taakstellend bedrag krijgt om een tevoren overeengekomen activiteitenaanbod uit te voeren. Deze budgetsubsidies worden gehanteerd bij professionele instellingen, zoals bijvoorbeeld Surplus Welzijn en vrijwilligersorganisaties zoals bijvoorbeeld Stichting Cultuur Moerdijk of De Kinderboerderij die voor de gemeente een accommodatie exploiteert.

De coronamaatregelen hebben ook in 2021 voor alle uitvoeringsorganisaties voor de nodige uitdagingen gesteld. Met alle afzonderlijke uitvoeringsorganisaties zijn maatwerkafspraken gemaakt hoe de verschillende beleidsdoelen in deze complexe situatie alsnog gerealiseerd kunnen worden binnen de afgesproken subsidiekaders. Wat hiervan de effecten zijn zien wij terug in de aanvraag subsidievaststelling die iedere uitvoeringsorganisatie vóór 1 juli 2022 moet indienen.

gemeente Moerdijk

Jaarverslag
2021

BELEIDSINDICATOREN

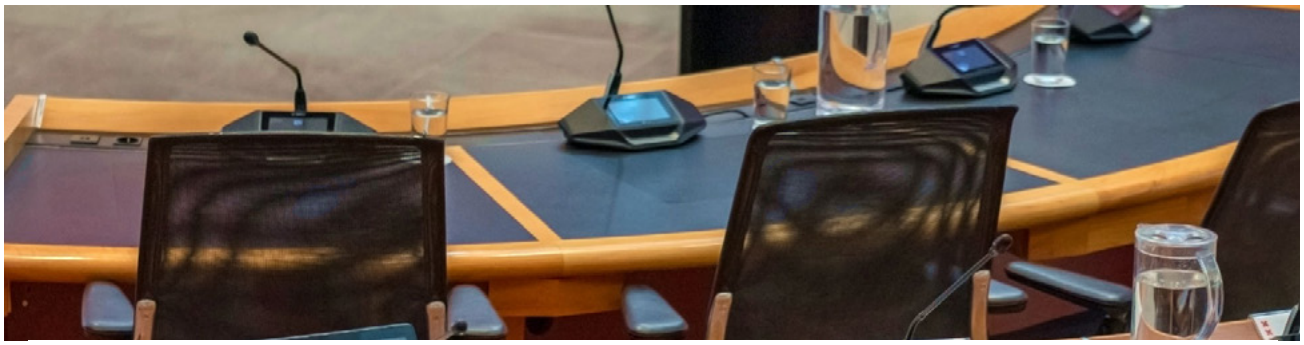
Beleidsindicatoren

Voor de gemeenten is door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) een lijst van indicatoren ontwikkeld en samengesteld. Daarbij golden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- de indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van het horizontaal toezicht;
- de raadsleden worden daarmee in staat gesteld om op maatschappelijke effecten te kunnen sturen;
- de indicatoren zijn van toepassing op alle gemeenten;
- de indicatoren zijn gebaseerd op landelijke bronnen waardoor er geen extra informatie uitvraag hoeft te worden gedaan en zodat gemeenten automatisch deelnemen;
- er worden bestaande bronnen gebruikt;
- de indicatoren worden regelmatig door de bronnen gepubliceerd;
- voor de indicatoren met betrekking tot het 'sociaal domein' is aangesloten bij de reeds bestaande 'Gemeentelijke monitor sociaal domein'.

Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in de planning & control cyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken moeten deze indicatoren vanaf de begroting 2017 worden opgenomen.

Op de website www.waarstaatjegemeente.nl vindt u op het dashboard het onderdeel Besluit Begroting en Verantwoording. De hieronder vermelde indicatoren vindt u daar terug. De onderstaande gegevens zijn van 11 april 2022. De website plaatst doorlopend aangepaste indicatoren o.b.v. nieuwe gegevens uit de onderliggende bronnen. Voor de meest actuele indicatoren kan de bovenstaande link worden geraadpleegd.

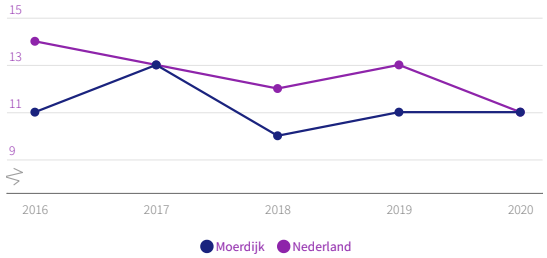
Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt

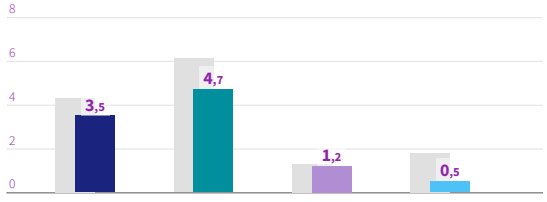
per 1.000 jongeren

Halt | **2016 - 2020**

Misdrijven

Moerdijk, per 1.000 inwoners

Geweldsmisdrijven | Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) | Diefstallen uit woning | Winkeldiefstallen | Nederland

meerdere bronnen | **2021**

Economie

Functiemenging

56,7% Moerdijk **53,2%** Nederland

Meerdere bronnen | **2020**

Vestigingen (van bedrijven)

per 1.000 inw.15 t/m 64jr

164,6 Moerdijk **158,4** Nederland

LISA | **2020**

Onderwijs

Absoluut verzuim

per 1.000 leerlingen

3,3 Moerdijk

2,7 Nederland

DUO/Ingrado | **2020**

Relatief verzuim

per 1.000 leerlingen

14 Moerdijk

26 Nederland

DUO/Ingrado | **2019**

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,5% Moerdijk **1,7%** Nederland

DUO/Ingrado | **2020**

Sport, cultuur en recreatie

Sociaal domein

Niet-sporters

54,0% Moerdijk

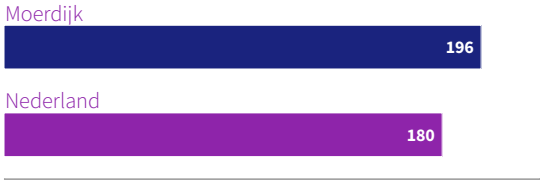
49,3% Nederland

Meerdere bronnen | **2020**

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

CBS statistiek Huishoudelijk afval | **2017**

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

x Moerdijk

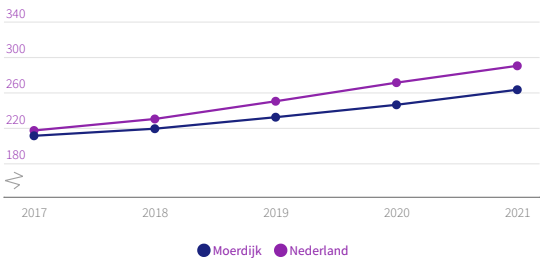
20,0% Nederland

berekening | **2019**

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde

x €1.000

CBS - WOZ | **2017 - 2021**

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

7,3 Moerdijk

8,9 Nederland

BAG/ABF | **2020**

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Moerdijk	Nederland
919,4	**795,9**

Meerdere bronnen | **2020**

Jongeren met een delict voor de rechter

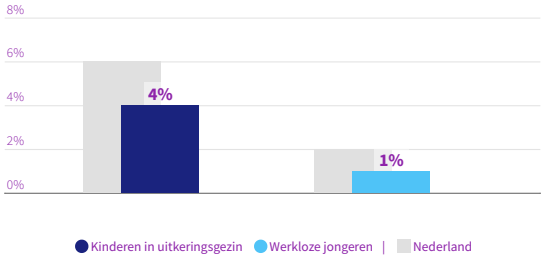
1% Moerdijk

1% Nederland

CBS Jeugd | **2020**

Achterstand onder jeugd

Moerdijk

CBS Jeugd | **2020**

Netto arbeidsparticipatie

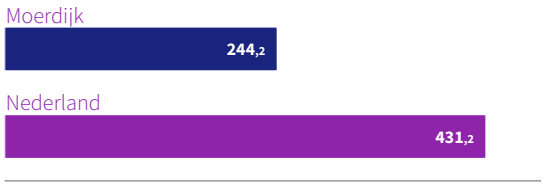
70,0% Moerdijk

68,4% Nederland

CBS | **2020**

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

CBS | **2021**

Lopende re-integratievoorzieningen

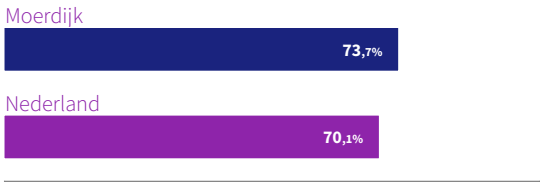
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

114,8 Moerdijk

202,0 Nederland

CBS | **2020**

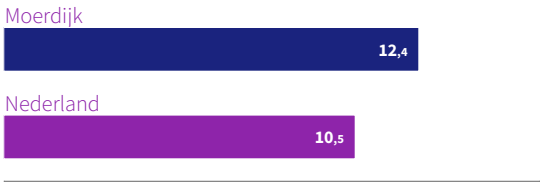
Demografische druk

CBS - Bevolkingsstatistiek | 2021

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2021

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 644	€ 733
Moerdijk	Nederland

COELO | 2021

Jongeren met jeugdbescherming

1,1%	1,1%
Moerdijk	Nederland

CBS Jeugd | 2021

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 785	€ 810
Moerdijk	Nederland

COELO | 2021

Jongeren met jeugdreclassering

0,3%	0,3%
Moerdijk	Nederland

CBS Jeugd | 2021

Cliënten met een maatw... per 10.000 inwoners	Moerdijk	Nederland
	660	649

CBS MSD WMO | 2021

Gerelateerde thema's

- Thema Gemeentefinanciën

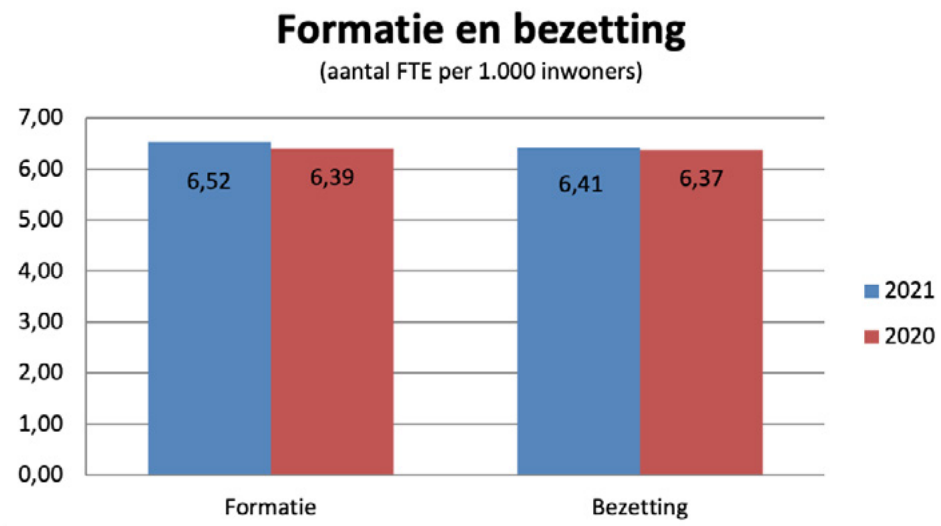
Meer over dit onderwerp

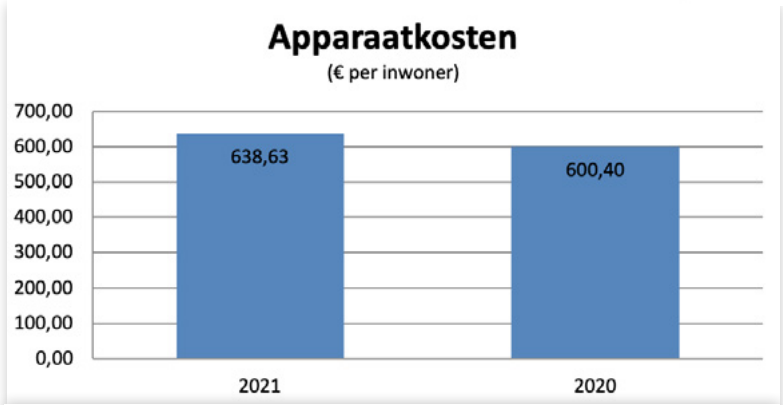
- Regeling beleidsindicatoren gemeenten
- Aanpassingen beleidsindicatoren gemeenten
- Definities beleidsindicatoren bestuur en organisatie

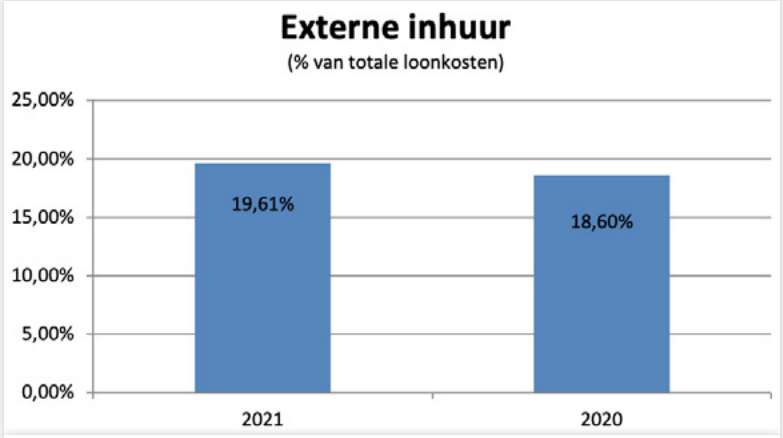
Meer cijfers en informatie

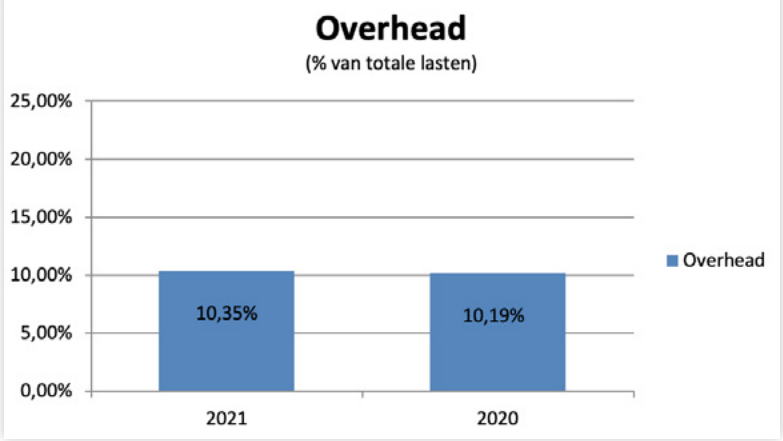
- Overzicht beleidsindicatoren bestuur en organisatie in de database
- Gegevensset beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Overige verplichte indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Omschrijving
Formatie fte	per 1.000 inwoners	2021	Moerdijk	6,52	Eigen gegevens	Aantal fte per 1.000 inwoners
Formatie fte	per 1.000 inwoners	2020	Moerdijk	6,39	Eigen gegevens	Aantal fte per 1.000 inwoners
Bezetting fte	per 1.000 inwoners	2021	Moerdijk	6,41	Eigen gegevens	Bezetting aantal fte per 31-12 van het jaar, fte per 1.000 inwoners
Bezetting fte	per 1.000 inwoners	2020	Moerdijk	6,37	Eigen gegevens	Bezetting aantal fte per 31-12 van het jaar, fte per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	euro per inwoner	2021	Moerdijk	638,63	Eigen gegevens	Bedrag per inwoner
Apparaatskosten	euro per inwoner	2020	Moerdijk	600,40	Eigen gegevens	Bedrag per inwoner
Externe inhuur	%	2021	Moerdijk	19,61	Eigen gegevens	Kosten inhuur externen als % van totale loomsom + kosten inhuur externen
Externe inhuur	%	2020	Moerdijk	18,60	Eigen gegevens	Kosten inhuur externen als % van totale loomsom + kosten inhuur externen
Overhead	%	2021	Moerdijk	10,35	Eigen gegevens	Kosten overhead als % van de totale lasten
Overhead	%	2020	Moerdijk	10,19	Eigen gegevens	Kosten overhead als % van de totale lasten

MANAGEMENTLETTER 2020

Gemeente Moerdijk

Aan het College van B&W

1 december 2020

Uw contactpersonen:

Eindverantwoordelijke accountant

Drs. D.J. Han RA

Controleleider

M. Ben Bouazza

Geacht College en gemeentesecretaris,

Naar aanleiding van de door ons in oktober 2020 uitgevoerde interimcontrole bieden wij u hierbij onze managementletter voor Moerdijk aan. Het boekjaar 2020 is voor ons het tweede jaar dat wij de controle uitvoeren van Moerdijk.
De belangrijkste uitkomsten van onze interimcontrole hebben wij in deze managementletter opgenomen. Deze managementletter bevat de volgende onderdelen:

- Onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing van uw gemeente, die een betrouwbare informatievoorziening en rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties dient te waarborgen;
- Plaats van deze rapportage in de controle(aanpak);
- Aandachtspunten voor de jaarverslaggeving over het boekjaar 2020;
- Actualiteiten die voor de bedrijfsvoering van uw gemeente van belang (kunnen) zijn.

Dit verslag is bestemd voor het college van Moerdijk. Deze managementletter hebben wij op 25 november 2020 voorbesproken met de portefeuillehouder financiën en de controller. Op 1 december vond de toelichting in het college plaats. De managementletter zal ook ter kennisgeving aan de rekening commissie worden aangeboden. Deze zal op 16 december bij de rekening commissie worden toegelicht.

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze managementletter, neemt u dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Drs. D.J. Han RA

INHOUDSOPGAVE

1. MANAGEMENT SAMENVATTING 6
2. INLEIDING 8
   2.1. Reikwijdte van de opdracht 8
   2.2. Controle-aanpak 9
   2.3. Interimcontrole 10
3. INTERNE BEHEERSING 13
   3.1. Opvolging bevindingen 2019 13
   3.2. Samenvattend beeld processen 14
   3.3. Van inkopen tot betalen – Orderadministratie (verplichtingen) 16
   3.4. Van inkopen tot betalen - Prestatieleveringen 17
   3.5. Subsidieverstrekkingen - Toetsing getrouwheid en rechtmatigheid 18
   3.6. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording 19
   3.7. IT - Omgeving 21
   3.8. IT - Omgeving 22
   3.9. IT – Omgeving 23
   3.10. Inrichting nieuwe Coda systeem (Financials) 24
4. AANDACHTSPUNTEN REKENINGCOMMISSIE 27
   4.1. Toerekening indirecte kosten aan leges en retributies 27

4.2. Aandachtspunt Subsidieverstrekkingen en naleving van de voorwaarden 29
5. AANDACHTSPUNTEN JAARVERSLAGGEVING 2020 33
6. ACTUALITEITEN 38
6.1. Uitspraak BTW 38
6.2. Rechtmatigheidsverklaring 39
6.3. Notitie meerjarig financieel inzicht 41
6.4. Notitie prestatielevering 42
6.5. Tozo 1 en rechtmatigheid – verantwoording in SiSa bijlage 42
6.6. Zorgcontinuiteit en rechtmatigheid 43
BIJLAGE OPVOLGING PUNTEN VORIG JAAR 45

MANAGEMENT SAMENVATTING

Uitkomsten

interimcontrole

1. MANAGEMENT SAMENVATTING

Beeld procesbeheersing

Naar aanleiding van onze werkzaamheden tijdens de interimcontrole kunnen wij u het volgende samenvattende beeld van de uitkomsten van onze werkzaamheden geven:

Proces	Onze beoordeling
Planning & control cyclus	Toereikend
Van inkopen tot betalen	Toereikend met aandachtspunten
Inkomende facturen en betalingsverkeer	Toereikend
Beheer personele lasten	Toereikend
Wmo	Toereikend
Jeugdzorg	Toereikend
Participatiewet	Toereikend
Belastingopbrengsten	Toereikend
Subsidieverstrekkingen	Toereikend
Grondexploitaties	Toereikend
Omgevingsvergunningen (bouwleges)	Toereikend
IT – omgeving	Toereikend met aandachtspunten

Belangrijkste procesbevindingen

De belangrijkste aandachtspunten die in deze managementletter zijn uitgewerkt, zijn:

Nr	Aandachtspunten	Prioriteit	Verwijzing
1	Van inkopen tot betalen; Prestatieleveringen en verplichtingenadministratie	Gemiddeld	§3.3, §3.4
2	Subsidieverstrekkingen toetsing getrouwheid en rechtmatigheid	Gemiddeld	§ 3.5
3	Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording 2021	Hoog	§ 3.6
4	IT tijdige aanpassing rechtenstructuur in applicaties bij functiewijzigingen	Gemiddeld	§ 3.7
5	IT Toezicht op superusers	Gemiddeld	§ 3.8
6	IT onduidelijkheid rondom afspraken systeembeheer met ICT WBW	Gemiddeld	§3.9

Bestuurlijke aandachtspunten vanuit perspectief accountantscontrole

Onderstaande bestuurlijke aandachtspunten vragen voldoende aandacht de komende periode:

- In de jaarrekening van 2021 zal de rechtmatigheidsverantwoording voor het eerst door het college worden gegeven. Daarvoor is het nodig dat gedurende 2021 (verbijzonderde) interne controles worden verricht die de naleving van wet- en regelgeving monitoren. De voorbereiding cq. plan van aanpak hiervoor dient in principe voor jaareinde 2020 te zijn afgerond. Het gaat om vragen als; welke controles voor welke wet- en regelgeving (toetsingskader), door wie, hoe vast te leggen, hoe te verantwoorden intern en naar de raad. Daarnaast zal besloten moeten worden welke verantwoordingsgrens het college mag gaan hanteren. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.
- We zien dat binnen diverse processen (zoals van inkopen tot betalen en subsidies) verbeteringen zijn voorgesteld waarvan de implementatie in 2021 zal plaatsvinden . De verbeteringen hebben grotendeels betrekking op het inkoopproces welke samenhangt met de implementatie van het nieuwe financiële systeem (nieuwe versie).
- Op 3 juli 2020 heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) een notitie opgesteld over de controle van recht op zorg met betrekking tot Jeugd en Wmo ("Jeugdzorg en Wmo: Controle van het recht op zorg"). De gemeente steunt ten behoeve van getrouwheid en rechtmatigheid onder andere op de accountantsverklaringen bij de productieverantwoordingen van zorgaanbieders. De controle op deze zorgaanbieders is uitgevoerd volgens jullie 'Regionale accountantsprotocol'' (vergelijkbaar met het landelijk protocol maar met een lagere verantwoordingsgrens van €50.000). Het accountantsprotocol ondersteunt de financiële controle op de Zorg in Natura. De controle op aanwezigheid van verwijzingen door een indicerend orgaan (Jeugdzorg) wordt niet afgedekt door het protocol. Bij onvoldoende werkzaamheden kan dit gevolgen hebben voor het accountantsoordeel. Wij adviseren u dit onder de aandacht te brengen van uw zorgleveranciers. Daarnaast ontvangen wij graag nadere onderbouwing dat in het huidige proces al wordt gewaarborgd dat een juist indicerend orgaan de zorg toekent.
- Op 24 juli 2020 heeft de Commissie bedrijfsvoering accountantscontrole decentrale overheden (BADO) een notitie gepubliceerd over de vastlegging en onderbouwing van prestatielevering bij inkopen. Wij hebben het concept van de nieuwe budgethouders regeling ontvangen waarin de gemeente ingaat op de vastlegging van de prestatielevering. Wij ondersteunen de aanpassing en gaan er van uit dat de regeling per 1-1-2021 in werking zal treden.
- In het sociaal domein heeft het aspect prestatielevering (factureren zorgaanbieders enkel daadwerkelijk geleverde zorg en de wijze waarop de gemeente dit kan vaststellen) blijvende aandacht nodig. Dit is met name relevant bij de zorgaanbieders die geen gecertificeerde jaarverantwoording over 2020 overleggen én bij de PGB bestedingen.

Met betrekking tot Covid 19 vragen wij uw aandacht om de impact van passende maatregelen, die genomen zijn om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen, de komende maanden te blijven monitoren en waar nodig bij te sturen. In hoofdstuk 4 noemen wij een aantal aspecten die daarbij van belang zijn.

In overleg met de organisatie is besloten dat haar reactie op onze bevindingen ook worden opgenomen bij de bevindingen in deze managementletter.

2. INLEIDING

2.1. Reikwijdte van de opdracht

In het kader van de door de gemeenteraad aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2020 van gemeente Moerdijk brengen wij u hierbij verslag uit van de belangrijkste tussentijdse bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controlewerkzaamheden die wij in oktober 2020 hebben uitgevoerd.

De reikwijdte van de tussentijdse controle is hieronder beschreven:

Onze uitgangspunten

Wij maken mede gebruik van de administratieve organisatie en het daarvan deel uitmakende systeem van interne controle van uw gemeente. De opzet en het bestaan van de administratieve organisatie hebben wij op een aantal noodzakelijke punten onderzocht.

Onze controle was niet gericht op het vormen van een oordeel over de administratieve organisatie als zodanig. De in deze managementletter opgenomen bevindingen kunnen dan ook niet als limitatief worden beschouwd.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht komend voorjaar een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2020 en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden. De bevindingen in deze managementletter zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen hebben opgeleverd voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan hebben wij u daar onmiddellijk over gerapporteerd. Dit is niet aan de orde geweest.

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Soort oordeel	Goedkeurend	Met beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening	≤1%	>1% en ≤3%	n.v.t.	>3%
Onzekerheden in de jaarrekening	≤3%	>3% en ≤10%	>10%	n.v.t.

Op basis van de begroting 2020 van Moerdijk betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van €1.110.000 en een totaal van onzekerheden van €3,3 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. De rapporteringstolerantie is, conform het overeengekomen controleprotocol, gesteld op €100.000.

De op deze wijze bepaalde goedkeuringstolerantie is een puur kwantitatief criterium. Onze uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

2.2. Controle-aanpak

In overeenstemming met de wet resulteert onze accountantscontrole in het afgeven van een controleverklaring met betrekking tot de getrouwe weergave van de financiële positie en het resultaat, en de rechtmatige verantwoording van baten en lasten alsmede de balansmutaties. Onze controle valt globaal uiteen in een tweetal momenten, die uiteindelijk leiden tot de verklaring.

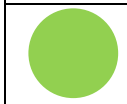
De bevindingen naar aanleiding van de tussentijdse controle zijn opgenomen in deze managementletter. De bevindingen naar aanleiding van de eindejaarscontrole rapporteren wij via ons accountantsverslag (2021).

2.3. Interimcontrole

Wij hebben de volgende processen tijdens onze interim controle beoordeeld:

1. Planning & control cyclus
2. Van Inkopen tot betalen
3. Inkomende facturen en betalingsverkeer
4. Beheer personele lasten
5. Wmo
6. Jeugdzorg
7. Participatiewet
8. Belastingopbrengsten
9. Subsidieverstrekkingen
10. Grondexploitaties
11. Omgevingsvergunningen (Bouwleges)
12. IT omgeving

Voor een aantal van deze processen doen wij in het vervolg van deze managementletter aanbevelingen om de interne beheersing aan te scherpen. Hierbij hebben wij onze bevindingen van een weging (kleur en rating) voorzien, welke als volgt is aangeduid:

Rating	Toelichting
	Bevinding die van groot belang is voor de kwaliteit van de interne beheersing en die naar onze mening direct opgepakt moet worden (zeer urgent). Als accountant leidt een bevinding met deze rating mogelijk tot aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden.
	Bevinding die van belang is voor de kwaliteit van de interne beheersing, waarbij opvolging door het management naar onze mening zeer wenselijk is (urgent). Als accountant leidt een bevinding met deze rating mogelijk tot aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden.
	Bevinding die van belang is voor de kwaliteit van de interne beheersing, maar waarbij het effect beperkt is door bijvoorbeeld mitigerende maatregelen. Opvolging van deze bevinding is naar onze mening wenselijk (matig urgent). Als accountant leidt een bevinding met deze rating niet tot aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden.
	Deze bevinding uit voorgaande jaren is opgelost doordat verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd. Er zijn op dit moment geen (nieuwe) verbeterpunten voorgesteld

Bovengenoemde ‘kleuren’ gebruiken wij zowel voor de overall rating per proces, als voor individuele bevindingen binnen een proces. Wanneer individuele bevindingen in een proces de kleur geel krijgen, is wat ons betreft wel een toereikende overall rating van het proces mogelijk.

INTERNE BEHEERSING

Bevindingen

onderzochte processen

3. INTERNE BEHEERSING

3.1. Opvolging bevindingen 2019

In de managementletter van 2019 zijn tien bevindingen opgenomen waarbij wij hebben vastgesteld dat hiervan vier bevindingen gedurende 2020 zijn opgevolgd door de ambtelijke organisatie. Deze benoemen wij in deze paragraaf, de niet opgevolgde bevindingen komen weer terug in paragraaf 3.2 en verder en in de bijlage.

- **Planning en control:** We hebben vastgesteld dat de bepaalde wet- en regelgeving (bijvoorbeeld aanbestedingswet) niet is opgenomen in het normenkader. **Opvolging:** We hebben vastgesteld dat het normenkader 2020 is geactualiseerd met de relevante wetgeving. We willen de ambtelijke organisatie wel adviseren om in het normenkader onderscheid te maken tussen externe wetgeving en interne wetgeving. De relevante toetsingspunten kunnen vervolgens worden uitgewerkt in de interne controle plannen.
- **Grondexploitaties:** Wij hebben bij de procesbesprekingen vastgesteld dat de brondocumentatie voor de ramingen niet altijd zichtbaar worden vastgelegd. Het gaat hierbij om brondocumentatie voor de ''nog te maken kosten''. **Opvolging**: We hebben reeds bij de jaarrekeningcontrole 2019 vastgesteld dat de benodigde onderbouwingen zijn aangeleverd,
- **Grondexploitaties:** De exploitatieplannen zijn niet uniform in opzet. **Opvolging**: We hebben bij de jaarrekeningcontrole 2019 vastgesteld dat de exploitatieplannen op dezelfde wijze zijn opgezet.
- **Verhuur vastgoed**: Er was geen sprake van een verhuurregister. Dit is inmiddels opgevolgd. We hebben vastgesteld dat de organisatie een analyse heeft gemaakt tussen het verhuurregister en de kadastrale objecten van de gemeente. Hiermee is de volledigheid van de opbrengsten beter gewaarborgd.

In de bijlage is de opvolging en status van de managementletter punten van vorig jaar weergegeven.

3.2. Samenvattend beeld processen

Proces	Onze beoordeling	Rating
Planning & control cyclus	Toereikend	
Van inkopen tot betalen	Toereikend, met aandachtspunten	
Inkomende facturen en betalingsverkeer	Toereikend	
Beheer personele lasten	Toereikend	
Wmo	Toereikend	
Jeugdzorg	Toereikend	
Participatiewet	Toereikend	
Belastingopbrengsten	Toereikend	
Subsidieverstrekkingen	Toereikend	

Grondexploitaties	Toereikend	
Omgevingsvergunningen (bouwleges)	Toereikend,	
IT omgeving	Toereikend met aandachtspunten	

In het vervolg van dit hoofdstuk zijn enkel de processen benoemd waarbij wij, op basis van onze werkzaamheden bij de interimcontrole, bevindingen hebben opgedaan die wij met uw organisatie willen delen.

Uw organisatie heeft zelf op adequate wijze de bevindingen uit voorgaand jaar van een reactie voorzien en bij adviezen waarvan is bepaald dat deze worden opgevolgd, de stand van zaken in kaart gebracht. Van de bevindingen uit voorgaand jaar zijn er 6 nog onderhanden. In de bijlage bij deze managementletter is het overzicht en de status van deze 6 punten opgenomen. Wij herhalen in het vervolg van deze managementletter daarom enkel de bevindingen uit voorgaand boekjaar waarvan wij vinden dat deze prioriteit nodig hebben, aangevuld met enkele andere bevindingen.

Zoals vermeld in hoofdstuk 2 kan een individuele bevinding de kleur geel krijgen, maar is een toereikende overall rating van het betreffende proces nog wel mogelijk.

3.3. Van inkopen tot betalen – Orderadministratie (verplichtingen)

Bevinding
Jaar constatering 2019

De gemeente houdt geen volledige orderadministratie (verplichtingen) bij voor de inkomende facturen.
Het vastleggen van orders is van belang om tijdig inzicht te krijgen in de status van lopende en toekomstige verplichtingen. Hiermee is tijdig en eenduidig inzichtelijk of en wanneer verplichtingen de gemaakte afspraken dreigen te overschrijden.

Risico
Kans: Middel
Impact: Middel

Het risico bestaat dat budgethouders geen volledig beeld kunnen hebben van de restantbudgetten en de gemeente hierdoor niet goed kan bijsturen gedurende het jaar. Verder bestaat het risico dat verplichtingen per balansdatum niet volledig zijn opgenomen in de jaarrekening.

Aanbeveling

Wij hebben in 2019 de aanbeveling gedaan om de orders (verplichtingen) gestructureerd bij te houden in de financiële administratie. De ambtelijke organisatie heeft hier opvolging aan gegeven door een project op te starten waarin deze bevinding wordt opgevolgd. Per 1-1-2021 wordt de financiële administratie geactualiseerd naar versie 14 ‘’Financials’’. Het aanmaken van orders is onderdeel van dit project. De gemeente heeft als doel om alle facturen te voorzien van een order alvorens deze betaald kan worden. Tot slot maken de orders onderdeel uit van de nieuwe budgethoudersregeling 2021 welke in het vierde kwartaal van 2020 zal worden vastgesteld .

Rating

Reactie		Zoals al in de aanbeveling verwoord zal met ingang van 2021 volledig invulling worden gegeven aan de gedane bevinding. Overigens heeft in 2020 al een aanscherping plaatsgevonden van het vooraf inbrengen van orders. Hierbij is vooruitgelopen op de situatie die vanaf 2021 geldt. Dit betekent dat voor opdrachten voor goederen, werken en diensten ook in 2020 al sprake is van het bijna volledig vooraf werken met orders.

3.4. Van inkopen tot betalen - Prestatieleveringen

Bevinding
Jaar constatering 2019

Er is geen eenduidig proces/beleid omtrent het vaststellen van prestaties.
Het is bij de teams niet altijd duidelijk wanneer de levering van een prestatie moet worden vastgesteld en op welke manier dat dient te worden vastgelegd.

Risico
Kans: Middel
Impact: Middel

Het risico bestaat dat facturen onterecht worden betaald voor niet (of niet volledig) geleverde prestaties.

Aanbeveling

Wij hebben vernomen dat in 2021 de nieuwe budgethoudersregeling 2021 zal worden geïmplementeerd waarin de kaders hieromtrent zijn beschreven. Hierin zijn onder andere de drempelbedragen vermeld waarvoor de prestatielevering aangetoond zal moeten worden. Het nieuwe financiële systeem zal hiervoor de nodige ondersteuning bieden waarbij de prestatieverklaarders de mogelijkheid hebben om documenten te kunnen uploaden. Hiermee wordt onze aanbeveling opgevolgd.

Rating

Reactie		De nieuwe budgethoudersregeling gaat in per 1-1-2021. In het financieel systeem is een verplicht veld opgenomen waar de prestatieverklaring moet worden aangegeven. Dit kan dan door het uploaden van documenten, maar als deze ontbreken zal moeten worden aangegeven op basis van welke constatering de factuur kan worden vrijgegeven voor betaling. Doordat in het huidige financieel systeem deze mogelijkheid ontbreekt zijn de afgelopen jaren op basis van een uitgebreide steekproef de prestatieverklaringen getoetst. De uitkomsten van deze steekproeven waren steeds positief.

3.5. Subsidieverstrekkingen - Toetsing getrouwheid en rechtmatigheid

Bevinding
Jaar constatering 2020

Toetsing op naleving voorwaarden bij subsidieaanvragen en -vaststellingen
Subsidieaanvragen en subsidievaststellingen dienen te voldoen aan voorwaarden die zijn beschreven in de subsidieverordening. Wij hebben geconstateerd dat bij de subsidiebeoordeling (aanvragen budgetsubsidies2020) niet zichtbaar wordt getoetst of de aanvraag of vaststelling voldoen aan de subsidieverordening (rechtmatigheid). Er is hiervoor ook geen checklist voor handen.

Risico
Kans: Laag
Impact: Laag

Het risico bestaat dat subsidies niet voldoen aan de subsidieverordening en hierdoor onrechtmatig worden verstrekt.

Aanbeveling

Wij bevelen de organisatie aan om een checklist te hanteren waarin de toetspunten zijn opgenomen. Hiermee kunnen de aanvragen en vaststellingen worden beoordeeld en kan deze controle zichtbaar worden vastgelegd door een beleidsmedewerker.
Uit de gesprekken met betrokken personen binnen de organisatie is gebleken dat de rechtmatigheidscontrole in 2021 zichtbaar zal worden uitgevoerd. De checklist voor de aanvraag en vaststelling in 2021 is inmiddels ontwikkeld. Hiermee is onze aanbeveling opgevolgd. Wij verwijzen tevens naar onze opmerkingen in paragraaf 4.2.

Rating

Reactie		Zoals aangegeven is de aanbeveling opgevolgd.

3.6. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Bevinding
Jaar constatering 2020

Plan van aanpak in ontwikkeling
In hoofdstuk 6 hebben wij in algemene zin de ontwikkeling en stand van zaken vermeld van de rechtmatigheidsverklaring. Hier willen wij ingaan op de voorbereiding die de ambtelijke organisatie hiervoor moet verrichten. Vanaf 2021 zal de rechtmatigheidsverantwoording voor het eerst door het college worden gegeven. Daarvoor is het nodig dat gedurende 2021 (verbijzonderde) interne controles worden verricht die de naleving van wet- en regelgeving monitoren. De voorbereiding cq. plan van aanpak hiervoor dient in principe voor jaareinde 2020 te zijn afgerond. Het gaat om vragen als; welke controles voor welke wet- en regelgeving (toetsingskader), door wie, hoe vast te leggen, hoe te verantwoorden intern en naar de raad. De college verantwoording zal zijn gebaseerd op de (verbijzonderde) interne controles die de organisatie in 2021 gaat uitvoeren. In dat kader is ons beeld van belang over de (kwaliteit en volledigheid) van de huidige interne controles.

We hebben vastgesteld dat het normenkader 2020 is uitgewerkt waarin de nodige interne en externe regelgeving zijn benoemd. Wij adviseren u om in het normenkader onderscheid te maken tussen intern beleid en externe wetgeving die impact hebben op de financiële beheershandelingen. Tot slot bevelen wij de ambtelijke organisatie aan om de relevante artikelen uit de interne en externe regelgeving te benoemen in de werkprogramma's, aangezien de relevante artikelen het

toetsingskader vormen. Ons beeld van de (kwaliteit van) uitvoering van de interne controles is eerder vermeld. Dat beeld geeft aan dat momenteel wel mag worden verwacht dat er een voldoende basis ligt voor het college om een gefundeerde conclusie te kunnen trekken over de naleving van wet en regelgeving.

Tot slot zal besloten moeten worden welke foutentolerantie de raad mag gaan hanteren. Voor de accountant geldt een maximale tolerantiegrens van 1%, maar voor het college bestaat de mogelijkheid om een maximum grens van 3% te hanteren voor haar goedkeurende oordeel. Het is uiteindelijk aan het hoogste orgaan om de maximaal toegestane tolerantie vast te stellen

Risico
Kans: Hoog
Impact: Hoog

Het risico bestaat dat niet alle relevante processen in kaart zijn gebracht waardoor toetsing van de rechtmatigheid niet conform planning kan worden uitgevoerd.

Aanbeveling

Wij adviseren u het toetsingskader verder uit te werken in de werkprogramma's op basis van relevante artikelen uit de interne en externe regelgeving.

Rating

Reactie		De managementletter bevestigt ons eigen beeld dat de kwaliteit van de IC voldoende basis biedt voor de per 2021 in te voeren rechtmatigheidsverklaring door het college. Met de keuzemogelijkheid van de gemeenteraad ten aanzien van de maximale tolerantiegrens is rekening gehouden in het plan van aanpak. Deze keuzemogelijkheid wordt bij het vaststellen van het controleprotocol 2021 meegenomen. De aanvullende aanbevelingen ten aanzien van de nadere uitwerking van

		het normenkader (het onderscheid tussen externe en interne regelgeving en het nader uitwerken van het toetsingskader in de IC-werkprogramma's) nemen wij daar waar het een meerwaarde biedt over.

3.7. IT - Omgeving

Bevinding
Jaar constatering 2020

Tijdige aanpassing rechtenstructuur in applicaties bij (functie)wijzigingen

De gemeente heeft regelmatig te maken met instroom, uitstroom en doorstroom van medewerkers. Bij iedere mutatie in het personeelsbestand moeten de gebruikersrechten in diverse applicaties opnieuw worden beoordeeld en waar mogelijk opnieuw ingesteld worden. De applicatiebeheerders zijn verantwoordelijk voor aanpassing van de rollen en bijbehorende gebruikersrechten op basis van de input die zij vanuit de organisatie krijgen. Wij hebben vernomen dat de procedure *Toegangsverlening Informatiesystemen* niet altijd volledig worden gevolgd. De periodieke controle op de autorisaties is afgelopen jaren niet voor alle applicaties gevolgd.

Risico
Kans: Laag
Impact: Hoog

Het risico bestaat dat gebruikers hiermee mogelijk ongewenst teveel rechten in bepaalde applicaties hebben en houden, die niet meer passend zijn bij de functie. Dit zou mogelijk kunnen leiden tot ongewenste functievermenging.

Aanbeveling

Het is in bepaalde situaties noodzakelijk dat medewerkers in een nieuwe functie tijdelijk oude rechten behouden, echter is het wel belangrijk dat dit op een toereikende manier wordt bewaakt. In het beschreven proces worden toereikende controles beschreven die dit risico naar een aanvaardbaard niveau mitigeren. Wij adviseren u zorg te dragen dat dit proces wordt nageleefd.

Rating

Reactie		Applicatiebeheer is in Moerdijk decentraal georganiseerd, waarbij de procesverantwoordelijkheid binnen de verschillende teams ligt waar de applicatie primair wordt gebruikt. De aanbeveling om de procedure toegangsverlening te evalueren wordt overgenomen. De benodigde mate van toezicht op de procedure zal onderdeel zijn van de evaluatie. Deze procedure zal in 2021 worden geëvalueerd met de verantwoordelijke teamleiders voor de meest kritische processen, waarbij de CISO als trekker van de evaluatie zal fungeren. Hierbij zal het begin 2020 ingezette traject om het proces “In Dienst, Doorstroom en Uitstroom” te verbeteren een belangrijk uitgangspunt zijn.

3.8. IT - Omgeving

Bevinding Jaar constatering 2020	Uitgebreide toegang tot netwerk omgeving Superusers zijn nodig voor het beheren van de diverse applicaties. Superusers hebben uitgebreide rechten in de applicaties om hun functie adequaat te kunnen vervullen. In het kader van de interne beheersing is het van belang dat toezicht wordt gehouden op de activiteiten van superusers.
Risico Kans: Middel Impact: Middel	Het risico bestaat dat superusers onterecht transacties en activiteiten uitvoeren binnen de financiële applicaties.
Aanbeveling	In het beschreven proces wordt aangegeven dat controles worden uitgevoerd op de logging van de superusers. Wij adviseren u om zorg te dragen dat het proces adequaat wordt nageleefd.
Rating	

Reactie		In de reactie op het advies 3.7 hebben we aangegeven het betreffende proces te evalueren. Na evaluatie van dit proces (waar de benodigde mate van toezicht onderdeel van zal uitmaken) zal op het geëvalueerde proces worden toegezien.

3.9. IT – Omgeving

Bevinding

Jaar constatering 2020

Rol van ICT WBW bij het systeembeheer

De gemeente heeft diverse taken omtrent systeembeheer uitbesteed aan ICT West-Brabant West (ICT WBW). ICT WBW is onder andere verantwoordelijk voor het monitoren van het systeembeheer en het beheren van accounts en rechten.

Wij hebben vernomen dat er onduidelijkheid bestaat met betrekking tot de afspraken die zijn gemaakt met ICT WBW over de verantwoordingswijze van hun taken die zij voor de gemeente Moerdijk uitvoeren inzake het systeembeheer en het toezicht daarop van de gemeente. Dit proces is van belang om de continuïteit en betrouwbaarheid van de diverse applicaties binnen gemeente te waarborgen.

Risico

Kans: Laag

Impact: Gemiddeld

Als er geen duidelijke afspraken zijn over de rol van ICT WBW omtrent systeembeheer dan bestaat het risico dat de taken omtrent systeembeheer niet volledig worden uitgevoerd. Dit heeft gevolgen voor de continuïteit en betrouwbaarheid van de applicatie binnen de gemeente.

Aanbeveling

Wij adviseren u om de (specifieke) afspraken met ICT WBW in kaart te brengen en uw controle op dit proces hierop aan te passen om zodoende de continuïteit en betrouwbaarheid van de applicaties te waarborgen.

Rating

Reactie		Ook deze aanbeveling is gebaseerd op de procedure, waarvan onder 3.7 is toegezegd deze te evalueren. Het systeembeheer voor applicaties in het datacenter van de gemeente Moerdijk wordt door ICT WBW uitgevoerd, daar is geen onduidelijkheid over. Met betrekking tot de informatieveiligheid zal ICT WBW in 2021 op basis van een risico-inventarisatie het normenkader BIO (Baseline Informatievoorziening Overheden) gaan toepassen en door middel van een jaarlijks Assurance- rapport door een onafhankelijke auditor verantwoording afleggen. Quote uit de notitie Informatiebeveiligingsplan 2020-2021 van november 2020 van ICT WBW: *Deze jaarlijkse verantwoording, waar ICTWBW staat ten opzichte van het gehele normenkader BIO, helpt de deelnemers vervolgens weer om verantwoording over informatieveiligheid af te leggen aan hun eigen directie, college, gemeenteraad en de Rijksoverheid.*

3.10. Inrichting nieuwe Coda systeem (Financials)

Bevinding

Jaar constatering 2020

Mogelijkheden betere management informatie cq. project sturing

Vanaf 1-1-2021 zal een nieuwe versie van Coda (financiële administratie), genaamd Financials, worden geïmplementeerd. Dat biedt de mogelijkheid om de inrichting van de administratie vanaf dat moment anders op te zetten. Wij vernamen dat

	de huidige versie van Coda geen inrichting kent om makkelijk inzicht te krijgen in (onderdelen) van grondexploitatie project Centrumplan Zevenbergen. Dat kan wellicht verbeterd worden in de nieuwe versie Financials. Daarnaast is er wellicht ook andere management informatie die wordt gemist in de huidige Coda versie, die mogelijk met een andere inrichting van de financiële administratie kan worden opgelost.
Risico Kans: Gemiddeld Impact: Gemiddeld	De huidige versie van Coda vereist dat buiten de boekhouding om een (schaduw)administratie moet worden gevoerd om goed inzicht te krijgen in de realisatie en voortgang van grondexploitatie projecten. De (schaduw)administratie wordt in Excel gevoerd en is daarmee foutgevoelig en tijdrovend om bij te houden.
Aanbeveling	Wij adviseren om te onderzoeken of de nieuwe versie van Coda, genaamd Financials, anders kan worden ingericht om waardevolle management informatie te kunnen genereren die niet in de huidige versie van Coda beschikbaar is. Een andere inrichting ten behoeve van grondexploitatie projecten is een voorbeeld waarvoor een andere inrichting mogelijk betere management informatie oplevert.
Rating 	

Reactie		Zowel in het huidige financiële pakket Coda, als in het nieuwe pakket Financials is de opzet voor de complexen in de grondexploitatie één-op-één gelijk aan de Excel-administratie. Een (schaduw)administratie is dan ook niet nodig. De zeer specifiek opgezette projectadministratie voor het Centrumplan Zevenbergen kon niet één-op-één worden ingebracht in Coda. Wel is in 2020 in iedere boekingsregel in Coda een code toegevoegd (o.b.v. de codering in de projectexploitatie), waardoor op een eenvoudige wijze de match plaats kan vinden tussen beide administraties. Financials zal bijdragen aan betere managementinformatie, maar blijft primair een financieel pakket.

AANDACHTSPUNTEN REKENINGCOMMISSIE

4. AANDACHTSPUNTEN REKENINGCOMMISSIE

De rekeningcommissie heeft ons twee aandachtspunten meegegeven, die wij hieronder behandelen:

4.1. Toerekening indirecte kosten aan leges en retributies

Bevinding
Jaar constatering 2020

Indirecte kosten toerekening vindt niet plaats, wel overhead toerekening

De commissie Bestuur en Middelen heeft op 4 april 2019 een notitie ontvangen die ingaat op de actualisatie van de kostendekkendheid van de tarieven afvalstoffenheffing/reinigingsrechten, rioolheffing, leges, lijkbezorgingsrechten en marktgelden gebaseerd op de begroting 2018. In die notitie wordt beschreven welke soorten kosten er zijn en of deze volgens de wet en/of jurisprudentie mogen worden doorberekend. Dit is van belang om te weten hoe gekomen kan worden tot berekening van de kostendekkendheid van een bepaalde dienst of product. Bij de doorberekening van kosten in de tarieven komen alleen de begrote kosten in aanmerking. Wij merken op dat er in principe twee soorten toerekeningen zijn; toerekening van overhead kosten en toerekening van indirecte kosten.
Sinds 1 januari 2017 (wijziging BBV) worden de kosten van de overhead apart opgenomen in de begroting en niet meer toegerekend aan de verschillende producten. Bij de berekening van de hoogte van de tarieven van de heffingen en retributies mag de overhead echter wel meegenomen worden. In artikel 12 lid 3 van de Financiële verordening is vastgelegd hoe de hoogte van de overhead wordt berekend die toegerekend wordt aan de tarieven. Dat artikel bepaalt dat bij iedere heffing of retributie het percentage van de totale overhead dat toegerekend mag worden gelijk is aan het percentage van de totale primaire salariskosten en kosten van inhuur dat aan die specifieke heffing of retributie wordt besteed.
De indirecte kosten voor leges en retributies betreffen kosten die meer gerelateerd zijn aan de afweging van het algemene belang dan aan het individuele belang. Deze kosten kunnen niet verhaald worden op de burger c.q. op de genieters van specifieke dienstverlening. Dergelijke kosten zullen via de algemene middelen, specifieke uitkeringen of anderszins bekostigd moeten worden en worden niet toegerekend naar de producten. In de wetsgeschiedenis (specifiek

bij de wijziging van de Gemeentewet op het stuk der belastingen in 1989) zijn expliciet een aantal kosten genoemd die onder indirecte kosten vallen.

Bij de toerekening speelt ook de vraag op welk (detail)niveau het product of de dienst wordt gedefinieerd waaraan kosten worden toegerekend. Bij uw gemeente is de keuze gemaakt om de producten / diensten te hanteren zoals die in de begroting zijn gedefinieerd t.w. Riool, Afvalstoffen, Leges, Lijkbezorgingsgrechten, Weekmarkten.
Voor Riool geldt dat op basis van het huidige beleid per planperiode het tarief wordt vastgesteld en gedurende deze periode wordt het tarief alleen verhoogd met de prijsindexering. Het saldo van de Riool opbrengsten en kosten wordt verrekend met de voorziening, die toereikend moet zijn om het geplande onderhoud te kunnen plegen. Er is dus sprake van een gesloten circuit. De ontvangen gelden van degenen die rioolheffing betalen worden ingezet ter dekking van de kosten.
In de genoemde notitie wordt van al deze producten een kostenoverzicht met de directe en toegerekende (overhead) kosten verstrekt in relatie tot de begrote opbrengsten. Daaruit volgt de volgende kostendekkendheid obv de begroting 2018:

Product	Mate van kostendekkendheid obv begroting 2018
Riolering	100%
Afvalstoffenheffing	100%
Leges (gemiddeld)	77,9%
Begraafrechten	40,7%
Marktgeld	86,1%

Wij hebben vernomen dat bovenvermelde systematiek ook is gevolgd in 2019 en 2020. Wij hebben informatie ontvangen over de berekende kostendekkendheid van bovengenoemde producten op basis van de begroting 2021. Uit deze informatie blijkt:

Product	Mate van kostendekkendheid obv begroting 2021
Riolering	100% (overschot aan baten van € 550.827 te verrekenen met voorziening)
Afvalstoffenheffing	100%
Leges (gemiddeld)	54,9%
Begraafrechten	39,8%
Marktgeld	80,2%

Wij concluderen dat er een gedegen voorstudie heeft plaatsgevonden op de kostentoerekening en dat de tarieven goed en juist onderbouwd zijn.

4.2. Aandachtspunt Subsidieverstrekkingen en naleving van de voorwaarden

Bevinding
Jaar constatering 2020

Opvolging door VIC geconstateerde tekortkomingen en aanbevelingen

De volgende subsidiesoorten worden onder meer onderkend: Budgetsubsidies, Basis en Evenementsubsidies. Binnen het subsidieproces wordt onderscheid gemaakt tussen de aanvraag / toekenning en de vaststelling achteraf. In de Algemene Subsidie Verordening (ASV) worden voorwaarden genoemd die moeten worden nageleefd. In de verbijzonderde interne controle (VIC) die de gemeente uitvoert, stelt een VIC medewerker vast of voldaan is aan de voorwaarden cq. beheersmaatregelen die zijn ingevoerd bij het toekennen en vaststellen van subsidies.
Wij verwijzen ook naar onze bevinding in paragraaf 3.10.

Bij het vaststellen van de subsidies wordt beoordeeld of de subsidies zijn besteed conform afspraken/voorwaarden die bij de toekenning zijn bepaald. Wij hebben niet beoordeeld of subsidies terecht zijn vastgesteld. Wij hebben beoordeeld wat uw VIC heeft geconcludeerd ten aanzien van de beheersingsmaatregelen bij het aanvragen/toekennen en de vaststelling van subsidies.

Wij hebben de VIC rapportages bij het proces subsidies beoordeeld voor

- Het aanvragen/toekennen van
  - Budgetsubsidies 2018 (toekenningen aan professionele instellingen in totaal €2,5mio)
  - Budgetsubsidies 2019 (toekenningen aan professionele instellingen in totaal €2,5mio)
- Het vaststellen van
  - Budgetsubsidies 2018

Uit deze rapportages blijkt dat bij het aanvragen/toekennen van subsidies de beheersmaatregelen voor een groot deel zijn uitgevoerd, waarbij wel de volgende tekortkomingen zijn geconstateerd:

- De controle door de betrokken beleidsmedewerker van de aanvraag, begroting en activiteitenplan is niet altijd duidelijk vastgelegd (welke punten zijn getoetst?).
- De beoordeling van de stand van de egalisatiereserve op het moment van aanvraag van een jaarlijkse subsidie is niet uitgevoerd.
- De subsidiemodule wordt niet volledig ingevuld omdat deze module niet geschikt is voor subsidies aan professionele instellingen. Wel vindt vastlegging plaats in het zaaksysteem.
- Er worden door het college geen afspraken gemaakt over de maximale hoogte en de samenstelling van het eigen vermogen met instellingen die structurele subsidie ontvangen.

Uit deze rapportages blijkt dat bij het vaststellen van subsidies de beheersmaatregelen voor een groot deel zijn uitgevoerd, waarbij wel de volgend tekortkomingen zijn geconstateerd:

- Er wordt in een aantal gevallen geen verzoek tot vaststelling ontvangen, terwijl dit officieel wel dient te gebeuren.
- Het college stelt de subsidie niet vast binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag tot subsidievaststelling.
- Indien voorgaande van toepassing is, heeft het college in een aantal gevallen verzuimd de subsidieontvanger over de vertraging te informeren zo spoedig mogelijk na ontvangst van de aanvraag tot subsidievaststelling.

De algemene conclusie bij het vaststellen van de subsidies die in 2018 zijn verstrekt was dat net als het voorgaande jaar op de 'termijnonderdelen' is afgeweken van de Algemene Subsidieverordening. Omdat de termijnen waren overschreden, was sprake van een formele onrechtmatigheid.

Op basis van de VIC rapportages zijn er verbeterpunten geadviseerd. In 2020 zijn de volgende verbeteringen door de VIC geconstateerd:

- De ASV is geactualiseerd en voor besluitvorming voorgelegd aan de raad (november 2020).
- Er is een digitaal aanvraagproces geïmplementeerd en in gebruik genomen voor het aanvraag proces vaststelling 2019 en verlening 2021 voor budgetsubsidies. In dit proces is de aanvrager verplicht om alle gevraagde documenten vanuit de ASV te overleggen. In het proces zit een checklist waarbij de adviseur moet bevestigen dat alle gevraagde

documenten ook daadwerkelijk zijn aangeleverd. Op basis van managementrapportages en steekproeven kan nu effectief gecontroleerd worden of de adviseur deze afspraken naleeft.

- De digitale aanvraag wordt gedaan via E-Herkenning. De E-Herkenning is erkend als formele handtekening. Het indienen van een aanvraag via het digitale formulier heeft daarmee de status van formele aanvraag.
- Bewaking van de termijnen gebeurt via het Zaaksysteem. Dat geeft het aantal dagen weer tot de uiterlijke termijn. De adviseur kan hierop anticiperen. Dit is nu ingericht en daarmee gerealiseerd. Het is zaak dat de adviseur overeenkomstig de signalering gaat werken.

Er is bewust voor gekozen om geen nadere afspraken te maken met de subsidieontvanger over de wijze waarop aangetoond wordt dat de afgesproken subsidiabele activiteiten zijn verricht. Dit vraagt om een andere manier van werken en een cultuuromslag bij adviseurs, college en subsidieontvangers. Er moet een transitie worden gemaakt naar het sturen op doelen en resultaten.
Daarbij geldt ook dat een subsidie toekenning met heel concrete tegenprestaties soms beschouwd moet worden als een inkoop in plaats van een subsidie. Om vorm te geven aan deze andere manier van werken zijn en worden ook in de toekomst workshop gegeven voor iedereen in de organisatie over het thema ‘Subsidie of Inkoop?’.

De VIC komt uiteindelijk met de volgende aanbeveling: Om meer zicht te krijgen op het met behulp van subsidies behalen van maatschappelijke doelen en de aan subsidieverlening verbonden risico’s beter te kunnen managen wordt aanbevolen op teamleidersniveau het eigenaarschap van subsidieverlening tegen het licht te houden en in het verlengde hiervan een organisatie brede coördinatie te overwegen.

Wij onderschrijven de conclusies die vanuit de VIC resultaten zijn gegeven.

AANDACHTSPUNTEN JAARVERSLAGGEVING

Tijdig beginnen

5. AANDACHTSPUNTEN JAARVERSLAGGEVING 2020

Op basis van onze ervaringen in de sector en onze kennis van de (wijzigingen in) de van toepassing zijnde wet- en regelgeving onderkennen wij de volgende algemene aandachtspunten voor de jaarverslaggeving en jaarrekeningcontrole 2020 (de opsomming houdt niet in dat punten nu of in het verleden niet goed verzorgd zijn):

Impact COVID-19

De wereldwijde uitbraak van het COVID-19 virus zal naar verwachting voor het boekjaar 2020 en de komende jaren mogelijk significante invloed hebben op de cijfers van uw gemeente. Wij vragen uw aandacht om de impact van passende maatregelen, die genomen zijn om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen, de komende maanden te blijven monitoren en waar nodig bij te sturen. U moet hierbij denken aan:

- Analyse van de financiële impact inzake (extra) lasten en gemiste inkomsten als gevolg van het COVID-19 virus. U moet hierbij denken aan uitgaven die zijn gedaan om de ICT op orde te brengen, extra inhuur van tijdelijk personeel, materialen in het kader van hygiëne en stickermaterialen etc. Maar ook aan gemiste opbrengsten inzake leges en bijvoorbeeld kwijtscheldingen en verminderingen van OZB heffing. Wij adviseren u dit tijdig in kaart te brengen en apart zichtbaar te maken in de programmaverantwoording en besluitvorming.

- Huidige en toekomstige lasten van uitkeringen. Als gevolg van de uitbraak van het COVID-19 virus is een landelijke trend dat vooralsnog de financiële impact in 2020 beperkt blijft en met name toeziet op extra beheersuitgaven en uitgaven die vooralsnog vanuit extra middelen vanuit de landelijke overheid worden gedekt. De verwachting is echter wel dat het effect van extra uitgaven zich in de komende jaren wel nadrukkelijk zal manifesteren op het moment dat inwoners een beroep gaan doen op de uitkeringsfaciliteiten van de gemeente en het vooralsnog onvoldoende duidelijk is of dit vanuit aanvullende Rijksbijdragen geheel of gedeeltelijk kan worden opgevangen. Wij vragen u bewustwording ten aanzien van deze ontwikkeling en hiermee rekening te houden in de toekomstige begrotingen.

- Waarderingsvraagstuk inzake verstrekte leningen bedrijfskapitaal in het kader van de Tozo regeling die namens de gemeente Moerdijk wordt uitgevoerd door het Werkplein. Wij vragen u het Werkplein een kritische analyse te laten maken van de waardering van deze leningen en in een vroegtijdig stadium de uitgangspunten te bepalen ten aanzien van terugbetalingsverplichting aan het Rijk

- Analyse van financiële stabiliteit bij potentiële kopers van grondposities op industrieterreinen. Wij zien een landelijke ontwikkeling de afgelopen periode waarin met name de verkoop van kavels op industrieterreinen stagneert, hetgeen een direct gevolg kan zijn van de problematiek van COVID-19 voor lokale en landelijke ondernemers. Mogelijk heeft dit ook invloed op de grondposities op industrieterreinen in uw gemeente en is het aan te bevelen nog meer aandacht te besteden aan de kredietwaardigheid en liquiditeit van potentiële kopers voorafgaand aan het aangaan van transacties, danwel bestemmingsplannen mogelijk tijdig te herzien.

- In 2020 zijn mogelijk omzetgaranties verstrekt aan zorgaanbieders en is zorg doorbetaald die niet of mogelijk alternatief is geleverd. Wij hebben begrepen dat beleid hieromtrent momenteel in het regionaal samenwerkingsverband nader wordt uitgewerkt en besluitvorming in het Bestuur en de Raad hierop aansluitend zal worden gemaakt. Het is hierbij van belang dat de gemeente een duidelijk onderscheid kan maken tussen gedeclareerde zorg en lasten vanuit omzetgarantie gedurende de COVID-19 lockdown en lasten inzake ‘reguliere’ zorg.

- Mogelijk heeft de gemeente subsidies verstrekt aan organisaties voor activiteiten die geen doorgang hebben kunnen vinden of zijn uitgesteld in de tijd. Daarmee ontstaat in beginsel een rechtmatigheidsvraagstuk. Wij adviseren u deze subsidies in kaart te brengen, alsmede de financiële impact hiervan en afstemming met de betreffende organisatie welke regelingen getroffen zijn. Indien de Raad hiervan kennis neemt en besluitvorming wordt vastgelegd is sprake van ‘bestaand beleid’ in het kader van de rechtmatigheidstoets. En daarmee kan een mogelijke onrechtmatigheid buiten beschouwing blijven in onze foutevaluatie bij de jaarrekening.

Prestatielevering	Steekproef op prestatielevering bij geregistreerde en betaalbaar gestelde inkoopfacturen. Wij zijn graag betrokken bij het bepalen van de steekproefomvang en het maken van de selectie. Aangezien bij uw organisatie alleen gewerkt wordt met zorgaanbieders met een declaratietotaal boven de € 50.000, zullen deze aanbieders allen een controleverklaring dienen te verstrekken, waarop gesteund kan worden voor de prestatielevering. Er zal echter wel een steekproef worden gedaan om prestatielevering met betrekking tot PGB bestedingen 2020 aan te kunnen tonen.
WNT	Adequate voorbereiding van de WNT verantwoording in de jaarrekening 2020, door de verantwoording intern te toetsen aan de hand van de wetgeving. In de praktijk zien wij met name dat niet alle of onjuiste looncomponenten tot het bezoldigingsbegrip gerekend worden.
Position papers	Bij specificaties en onderbouwingen waarbij sprake is van complexiteit of subjectiviteit (schattingen) de opbouw van de post, uitgangspunten en berekeningswijze uitwerken in een geschreven toelichting (‘position paper’), zodat de uitgangspunten en berekeningen snel door ons geïnterpreteerd kunnen worden en wij tot een goed begrip van de betreffende onderdelen kunnen komen. Wij achten dit voornamelijk van belang bij: ▪ Waardering van de grondexploitaties. Wij hebben tijdens de interimcontrole vastgesteld dat het door u opgestelde Meerjarenprogramma Grondexploitatie deel I en deel II uit het voorgaand jaarrekeningdossier adequaat is en deze kunnen in dezelfde opzet opgesteld worden; ▪ Waardering van uw vastgoed. Wij vragen om een analyse van het vastgoed dat niet meer voor de publieke taak aangewend wordt, om te bepalen of er mogelijk sprake is van een duurzame waardevermindering die in acht genomen moet worden. ▪ Toereikendheid van uw voorzieningen. Wij ontvangen graag een onderbouwing van de totstandkoming van de berekening van de benodigde voorzieningen, gehanteerde paramaters en zichtbare aansluiting naar onderliggende documentatie, waaronder beheerplannen in het kader van groot onderhoud.
Activa	Zichtbare analyse van de activa van uw gemeente naar de stand per 31 december 2020 om vast te stellen dat alle activa met een boekwaarde nog in gebruik zijn binnen de gemeente.

VPB	Voortdurende aandacht voor de aangifte vennootschapsbelasting van eerdere jaren alsmede de voorbereiding voor de aangifte vennootschapsbelasting 2020.
PBC / LOTS	Tijdige en volledige aanlevering van documentatie zoals door ons opgevraagd via het overzicht van benodigde gegevens voor de jaarrekeningcontrole 2020 en aanlevering daarvan via de portal.

ACTUALITEITEN

Niet specifiek toegespitst

op uw organisatie

6. ACTUALITEITEN

Dit hoofdstuk bevat enkele algemene ontwikkelingen, die wij onder de aandacht van uw gemeente willen brengen.

6.1. Uitspraak BTW

Op 19 juli 2020 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan over het BTW-regime dat een impact heeft op de aangifte hiervan. De Hoge Raad stelt namelijk dat gemeenten niet als overheid handelen bij de exploitatie van begraafplaatsen en het verzorgen van onderwijs.

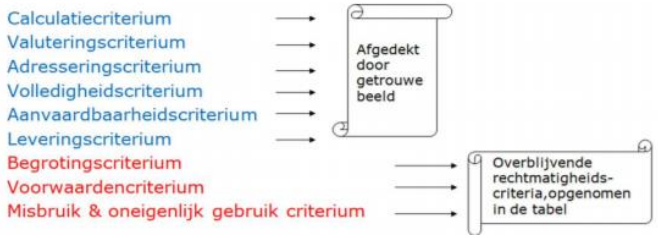
In de rechtszaak heeft een gemeente beargumenteerd dat het exploiteren van een begraafplaats valt binnen de Wet op de bezorging (Wlb). Op voet van de Wet op het BTW-compensatiefonds (Bcf) heeft de gemeente de btw teruggevorderd op de kosten. De Inspecteur heeft vervolgens bij de inspectie hier bezwaar op gemaakt. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat de Wet op de lijkbezorging (Wlb) erin voorziet dat kerkgenootschappen dan wel privaatrechtelijke rechtspersonen of natuurlijke personen op bijzondere begraafplaatsen grafrechten kunnen verlenen zoals een gemeente dat op een gemeentelijke begraafplaats doet. De Wlb biedt geen steun voor de opvatting dat gemeenten voor het uitgeven van grafrechten op een gemeentelijke begraafplaats overheidsbevoegdheden nodig hebben. Op basis hiervan acht de Hoge Raad het ook niet toegestaan voor gemeenten om de btw te vorderen uit het BTW-compensatiefonds.

Ook het verzorgen van openbaar onderwijs door onderwijsinstellingen wordt als gevolg van die uitspraak niet langer als overheidshandelen gezien en valt nu binnen het bereik van de BTW. Het beleidsbesluit over de onderwijsvrijstelling wordt hierop aangepast, meldt de fiscus.

De conclusie van de uitspraak is dat de Hoge Raad ter discussie stelt wat onder de overheidstaken valt en wat onder ondernemingstaken valt. Op basis van de uitspraak vindt al een aanpassing plaats voor de exploitatie van begraafplaatsen en voor het verzorgen van onderwijs.

6.2. Rechtmatigheidsverklaring

De regeling Financiële-verhoudingswet wijzigt per boekjaar 2021, welke het bestuur gaat verplichten de rechtmatigheid van hun handelen in de jaarrekening 2021 te verklaren. De commissie Bedrijfsvoering Auditing Decentrale Overheden (hierna BADO) heeft een notitie gepubliceerd over de verwachte veranderingen van verschuiving in verantwoordelijkheid. De verantwoording van de rechtmatigheid richt zich niet op de getrouwheidscriteria.

Het implementatie traject wordt op dit moment als volgt verwacht:

Figuur 1: Traject implementatie, bron notitie rechtmatigheidsverantwoording BADO

Het college zal gaan verantwoorden in welke mate rechtmatig is gehandeld door de gemeente in plaats van de controlerend accountant. De modelteksten die bij de verantwoording horen zijn al gepubliceerd door de commissie BBV. De rechtmatigheidsverantwoording valt, als onderdeel van de jaarrekening, onder het getrouwheidsoordeel van de accountant.

Het oordeel van de accountant is opgenomen in de controleverklaring van de accountant en toegelicht in het verslag van bevindingen. De beoordeling van de getrouwheid door de controlerend accountant geeft aan dat vertrouwd mag worden op hetgeen in de rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur vermeld staat.

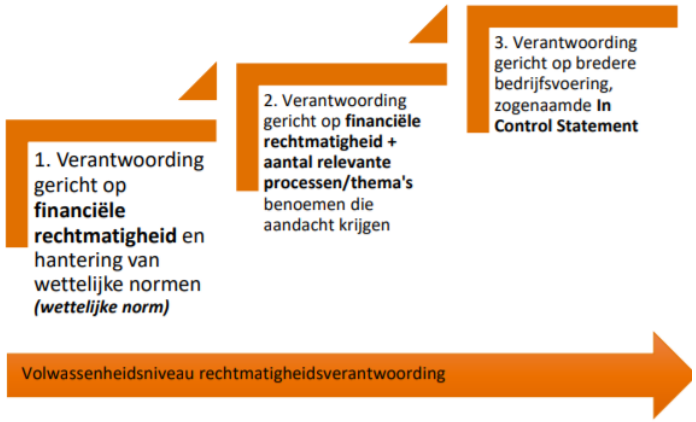
In de huidige jaarrekeningcontrole dekt de accountant negen criteria af (zie plaatje rechtsboven vorige pagina). Drie criteria daarvan hebben alleen betrekking op rechtmatigheid: Begroting, M&O, Voorwaarden. Het zijn deze drie criteria die vanaf 2021 worden afgedekt door de verantwoording van het college in de jaarrekening. Hierna gaan wij kort in op deze drie criteria

De controle op de begrotingsrechtmatigheid bestaat uit een controle op nauwkeurige verwerking van begrotingswijzigingen en de toetsing van begroting aan de werkelijkheid.

De controle op het misbruik en oneigenlijk criterium bestaat uit het vaststellen van de actualiteit van het beleid en de uitvoering te toetsen aan het beleid. Het bestuur moet waarborgen dat het beleid actueel is, waarbij nieuwe en gewijzigde regelgeving wordt verwerkt in het beleid. Deze bevat naast de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse ook maatregelen ter voorkoming en afdoening. Vervolgens wordt getoetst in welke mate het beleid is gevolgd en hierover wordt gerapporteerd.

Het laatste criterium is het voorwaarde criterium. Het criterium omvat de eisen/voorwaarden die afkomstig zijn uit interne en externe regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het bestuur zal daarom ook een analyse moeten uitvoeren welke regelgeving relevant is voor de verantwoording in de jaarrekening en dit documenteren in een toetsingskader. De werkzaamheden die bij het toetsingskader horen worden regelmatig al uitgevoerd door de interne controle afdeling. Het is verstandig om vooraf af te stemmen dat de werkzaamheden toereikend zijn, om vervelende verrassingen te voorkomen.

Het is mogelijk om door te groeien van een rechtmatigheidsverantwoording naar een ‘in control statement’ (hierna ICS). Het bestuur moet daarvoor wel aanvullende stappen ondernemen om voldoende grip te krijgen op de activiteiten in de organisatie. Het is voor de ICS van belang dat voldoende controle op de werking van de interne beheersing wordt uitgevoerd en deze de aanwezige mogelijkheden op onrechtmatig handelen afdekken.

Figuur 2 Traject naar ICS statement, bron: notitie rechtmatigheidsverantwoording BADO

6.3. Notitie meerjarig financieel inzicht

De Commissie BBV heeft op 16 september de notitie meerjarig financieel inzicht gepubliceerd. De notitie heeft als doelstelling de bestuur- en raadsleden nader te informeren over de inhoud van rapportages, zoals de jaarrekening. De notitie is ideaal voor de bestuurder met beperkte ervaring van financiële verslaggeving om een beter beeld te krijgen.

De nadruk binnen de notitie ligt op de samenhang van informatie binnen de rapportages. Zo worden de basis elementen uitgelegd van een balans en staat van baten en lasten. Vervolgens wordt verdieping gezocht door de functie en betekenis van kengetallen en ratio’s uit te leggen. Daarnaast wordt het belang van een analyse op de afwijking tussen werkelijkheid en begroting gegeven.

6.4. Notitie prestatielevering

De commissie BADO heeft handvatten geboden aan de prestatielevering en de daarbij horende vastlegging en onderbouwing. De werkzaamheden die horen bij de prestatielevering staan binnen de gemeenten vaak bekend als verplichting aan de accountant. De notitie tracht daarbij inzichten te geven waarom het vastleggen en onderbouwen ook relevant is voor het bestuur en/of gemeenteraad.

Het vastleggen en onderbouwen van prestatielevering is een lastig onderdeel omdat de diepgang en bewijsvoering niet in regelgeving is verankerd. Het gebrek aan duidelijke normen maakt het moeilijk om aan te geven wanneer prestatielevering voldoende is onderbouwd en vastgelegd.

De inrichting van het inkoopproces vormt het vertrekpunt bij het vastleggen van de prestatielevering. Het is daarbij van belang dat de organisatie de verwachting duidelijk heeft gedefinieerd. De verwachting bestaat uit wie, wat, wanneer, waarom en op welke manier de prestatielevering vastlegt.

Het is mogelijk voor de organisatie om een risico-inschatting te maken van inkoopkosten, op basis daarvan de diepgang van prestatie toetsing te bepalen en dit te verwerken in het inkoopproces. Wanneer de organisatie op basis van een risico-inschatting accepteert dat prestatielevering van triviale bedragen (bijvoorbeeld kleiner dan 500 euro) niet nader vastgelegd dient te worden, kan dit in het beleid worden opgenomen. Daarentegen kan de organisatie ook aangeven dat zekere producten vrij van risico zijn. Een voorbeeld hiervan is de factuur van elektra, waarbij de gemeente volledig steunt op de juiste uitlezing van de slimme meter. Naast af schalen van risico's is het voor de organisatie ook mogelijk om de risico's op te schalen (bijvoorbeeld bij frauderisico's). Bijvoorbeeld wanneer de organisatie kleine, dure en consument vriendelijke artikelen inkoopt, zoals mobiele telefoons, is het wenselijk om vast te stellen dat alle artikelen geleverd zijn en niet 'van de vrachtwagen gevallen zijn'.

De conclusie van de notitie is dat de organisatie de inkopen stratificeert naar omvang en risico's en op basis van het risico werkzaamheden / vastlegging van prestatielevering uitvoert.

6.5. Tozo 1 en rechtmatigheid – verantwoording in SiSa bijlage

Gemeenten zijn vanwege de urgentie van de coronacrisis voortvarend aan de slag gegaan met Tozo 1. Met name voor Tozo 1 geldt dat dit ook gevolgen kan hebben voor de rechtmatigheid. De minister van SZW vindt het onbillijk om gemeenten hier financieel op af te rekenen, omdat de problematiek mede het gevolg is van een verzoek van het Rijk aan gemeenten om bij Tozo 1 snel in actie te komen.

Besloten is daarom voor Tozo 1 een onderscheid te maken tussen fundamentele rechtmatigheidseisen, belangrijke rechtmatigheidseisen en formele rechtmatigheidseisen. Het onderscheid tussen fundamentele en belangrijke rechtmatigheidseisen is gemaakt, omdat fouten en onzekerheden ten aanzien van deze eisen verschillende consequenties hebben, voor een eventuele terugvordering in het kader van deze specifieke uitkering. Rechtmatigheidsfouten en –onzekerheden inzake belangrijke rechtmatigheidseisen worden onder voorwaarden onder de werking van de hardheidsclausule gebracht. Daarmee kan worden voorkomen dat fouten en onzekerheden ten aanzien van de belangrijke rechtmatigheidseisen tot een korting op de hoogte van de Rijksvergoeding leiden. Voor Tozo 2 en Tozo 3 geldt het onderscheid tussen fundamentele en belangrijke rechtmatigheidseisen niet, deze eisen worden allemaal geacht fundamenteel te zijn. Hoewel de regels voor het toepassen van de hardheidsclausule nog zullen worden vastgelegd is al wel bekend dat voor een beroep op de hardheidsclausule door B&W een bestuurlijke verklaring moet worden opgesteld die de Gemeenteraad dient goed te keuren.

Specifiek voor de accountantscontrole zal de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020 op een later moment ook ingaan op de verantwoording van de Tozo regelingen. Daarbij geldt overigens wel dat voor het rechtmatigheidsoordeel van de accountant het onderscheid tussen fundamentele en belangrijke rechtmatigheidseisen niet van toepassing is, deze eisen worden allemaal geacht fundamenteel te zijn en kunnen allemaal de strekking van de verklaring raken.

6.6. Zorgcontinuiteit en rechtmatigheid

Veel gemeenten hebben vanwege de corona crisis en de wens om zorgcontinuïteit, omzetvergoedingen betaald aan zorgleveranciers, zonder dat daar prestatielevering tegenover stond. Vanuit een rechtmatigheid optiek zijn dit soort betalingen in principe onrechtmatig. De werkgroep rechtmatigheid van de VNG en het ministerie van Binnenlandse zaken heeft een notitie doen uitgaan waarin ze deze problematiek beschrijven en waarin een drietal oplossingsrichtingen wordt aangegeven om de betalingen toch rechtmatig te kunnen kwalificeren: (1) aanpassing van de bestaande overeenkomst met een addendum, (2) omzetvergoeding verstrekken middels een subsidie, (3) werken met een finale afrekening. Wij adviseren u kennis te nemen van deze notitie en te bepalen of u één van de oplossingsrichtingen zou willen volgen.

www.astriumoverheidsaccountants.nl

BIJLAGE OPVOLGING PUNTEN VORIG JAAR

Managementletter punten voorgaand jaar – inclusief reactie

▲	Bevinding is van groot belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten. Naar onze mening moet deze bevinding direct opgepakt worden. Indien deze bevinding niet wordt opgevolgd zullen aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden benodigd zijn, dan wel kan dit impact hebben op de aard van de controleverklaring.
▲	Bevinding is van belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten. Opvolging is naar onze mening gewenst om aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden te voorkomen.
▲	De opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing is op orde. Met opvolging van deze bevinding kan de kwaliteit van de AO/IB verder vergroot worden en kunnen efficiencyslagen behaald worden. Deze bevinding heeft geen impact op de accountantscontrole.

Processen	Prioriteit	Bevinding en advies	Reactie Management	Stand van zaken 15-9-2020	Status
Van inkopen tot betalen	▲	Bevinding: Er is geen eenduidig proces/beleid omtrent het vaststellen van prestaties. Het is bij de teams niet altijd duidelijk wanneer de levering van een prestatie moet worden vastgesteld en op welke manier dat dient plaats te vinden. Risico: Het risico bestaat dat facturen onterecht worden betaald voor niet (of niet volledig) geleverde prestaties. Aanbeveling: We adviseren om het beleid omtrent prestatieleveringen te implementeren bij de vakafdelingen zodat met een uniform proces wordt gewerkt.	Hoe om te gaan met het vastleggen van prestatieleveringen is een onderdeel van "Van Inkopen Tot Betalen" en de implementatie van versie 14 Financials per 1-1-2021. De basis voor de werkwijze is verwoord in een memo prestatieverklaring. Deze memo wordt op pagina 4 aangehaald als een stap voorwaarts en een verbetering van de interne beheersing. De memo zal in het 1e kwartaal van 2020 worden omgezet in beleid door middel van verwerking in de budgethoudersregeling.	De geactualiseerde budgethoudersregeling wordt in het 4e kwartaal 2020 door het college vastgesteld. In deze regeling is opgenomen wanneer en hoe een prestatieverklaring moet worden gegeven. In het nieuwe financieel pakket wordt afgedwongen dat of een prestatieverklaring geüpload wordt achter de factuur of dat in een apart veld de prestatielevering wordt toegelicht. Met ingang van 2021 wordt gestart met het werken met het nieuwe financieel pakket.	In ontwikkeling
Van inkopen tot betalen	▲	Bevinding: Het inkoopstartformulier wordt niet altijd ingevuld door de inkoper. Het inkoopstartformulier is een belangrijk startpunt voor de inkoper. Dit formulier is in Verseon geïmplementeerd en dwingt de functionaris	Bij aanbestedingstrajecten vanaf meervoudig onderhands is vanaf 2019 een duidelijke stijging waarneembaar van het werken met inkoopstartformulieren. De aanbeveling om hier consistent gebruik van te maken onderschrijven wij. De nieuwe	Vanaf 1-1-2020 wordt door de inkoopadviseur bij het starten van aanbestedingen vanaf Meervoudig Onderhands (MVO) met de procedure pas gestart als het intakeformulier (voorheen aangeduid als startformulier) volledig en compleet is ingevuld.	

Processen	Prioriteit	Bevinding en advies	Reactie Management	Stand van zaken 15-9-2020	Status
		belangrijke stappen te doorlopen alvorens een inkoop wordt gedaan. Risico: Het risico bestaat dat niet de juiste aanbestedingsprocedure wordt gevolgd wat kan leiden tot een onrechtmatigheid.	software (Negometrix) die vanaf 1-1-2020 gebruikt gaat worden gaat hierbij helpen, omdat het invullen van het startformulier een vast onderdeel is van de te doorlopen stappen. Uiteraard zal intern bewaakt worden of alles op een juiste wijze plaatsvindt.	Het intakeformulier wordt toegevoegd aan de aanbesteding. Bij Enkelvoudig Onderhandse aanbestedingen (EVO) wordt dit vanaf 1-1-2020 niet meer uitgevoerd. Het standaard in moeten vullen van een intakeformulier heeft voor het proces EVO geen toegevoegde waarde.	In ontwikkeling
		Aanbeveling: Wij adviseren de organisatie om hier consistent gebruik van de maken.	Voor wat betreft enkelvoudige aanbestedingen is het goed om na te gaan of een verplicht inkoopstartformulier een toegevoegde waarde biedt. Dit wordt meegenomen in het nieuwe inkoopbeleid dat in het 1e half jaar 2020 wordt opgesteld.	Dit past bij de in het huidige 'Inkoop- en aanbestedingsbeleid' opgenomen 'administratieve lastenverlichting'. In het in het 4de kwartaal 2020 te actualiseren inkoopbeleid zal deze werkwijze worden opgenomen. In het 'Werkblad' van de 'Prijs uitvragen' moet door de materiedeskundige wel de opdrachtwaarde en een summiere omschrijving van de opdrachtwaarde worden ingevuld.	

Processen	Prioriteit	Bevinding en advies	Reactie Management	Stand van zaken 15-9-2020	Status
van inkopen tot betalen		Bevinding: Ramingen van inkopen zijn niet altijd onderbouwd met onderliggende stukken. Risico: Het risico bestaat dat niet de juiste aanbestedingsprocedure wordt gevolgd wat kan leiden tot een onrechtmatigheid. Aanbeveling: Wij adviseren de organisatie om in een raming duidelijk te zijn met welk doel de raming is opgesteld en om de gehanteerde uitgangspunten vast te leggen. Dit hoeft natuurlijk niet voor elke inkoop. Het is aanbevolen om hiervoor kaders op te stellen (zie als voorbeeld memo prestatieverklaringen). Tot slot dient voor de ramingen paragraaf 2.1.2.2 van de Aanbestedingswet in acht te worden genomen.	Ook deze aanbeveling onderschrijven wij. Ook hier geeft de nieuwe software (Negometrix) de materiedeskundige ondersteuning om dit vast te leggen, doordat hier specifieke uitvraag naar wordt gedaan. Het opstellen en vaststellen van kaders zal worden meegenomen in het nieuwe inkoopbeleid dat in het 1e half jaar 2020 wordt opgesteld. Bij het bepalen van de ramingen zal rekening worden gehouden met hetgeen in de Aanbestedingswet is opgenomen.	Vanaf 1-1-2020 is het aanleveren van een intakeformulier bij aanbestedingen vanaf MVO verplicht. In dit startformulier moet niet alleen de opdrachtwaarde én een onderbouwing worden aangegeven, maar tevens het krediet of budget waar hetgeen dat uitgevoerd gaat worden uit betaald wordt. Bij diverse trajecten wordt naast de informatie op het intakeformulier ook een specifieke raming aangeleverd. Deze wordt door de inkoopadviseur aan het digitale aanbestedingsproces toegevoegd.	In ontwikkeling

Processen	Prioriteit	Bevinding en advies	Reactie Management	Stand van zaken 15-9-2020	Status
Van inkopen tot betalen		Bevinding: Er worden voor de inkopen niet altijd verplichtingen (orders) aangemaakt in Coda. Risico: Het risico bestaat dat budgethouders geen volledig beeld kunnen hebben van de restantbudgetten en de gemeente hierdoor niet goed kan bijsturen gedurende het jaar. Verder bestaat het risico dat verplichtingen per balansdatum niet volledig zijn opgenomen in de jaarrekening. Aanbeveling: Wij hebben vernomen dat het aanmaken van verplichtingen vaker heeft plaatsgevonden ten opzichte van het voorgaande kalenderjaar. Dit betreft een stap in de goede richting alleen komt het nog steeds voor dat verplichtingen niet worden aangemaakt. Een uitgangspunt van de organisatie kan bijvoorbeeld zijn dat vanaf een bepaald bedrag een	Het aanmaken van verplichtingen (orders) in de financiële administratie is ten opzichte van 2018 fors toegenomen. In het kader van het traject “Van Inkopen Tot Betalen” en de implementatie van versie 14 Financials per 1-1-2021 wordt nu gewerkt aan het invoeren van een volledige verplichtingen administratie. Belangrijk is dat de verplichting wordt aangemaakt en vastgelegd op het moment van opdrachtverstrekking en niet pas op het moment van het ontvangen van een factuur. In dit laatste geval geeft een verplichtingen administratie geen sturingsmogelijkheden. Er is sinds 2019 een aantal dagen in de week een financieel adviseur aanwezig binnen de teams van het sociaal domein om collega’s concreet bij te staan bij het maken van orders en het gebruik van het financiële sys-	Per april 2020 heeft er een aanscherping plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een toename van het gebruik van orders. Verder heeft de focus gelegen op de voorbereiding van het per 1-1-2021 gaan werken met het nieuwe financiële pakket. Hiervoor is het inkoopproces (inkopen goederen, werken en diensten) volledig opnieuw uitgeschreven. Dit is de basis geweest van de inrichting van het financieel pakket. Daarnaast is dit proces ook leidend geweest bij het actualiseren van de budgethoudersregeling. Door deze zaken gezamenlijk op te pakken, zijn deze onderdelen verweven met elkaar. Vanaf het exploitatiejaar 2021 worden alleen maar facturen (voor inkoop goederen, diensten en werken) verwerkt in de financiële administratie als op deze facturen een ordernummer is aangegeven. Ontbreekt dit	In afronding

Processen	Prioriteit	Bevinding en advies	Reactie Management	Stand van zaken 15-9-2020	Status
		verplichting moet worden aangemaakt alvorens een betaling wordt uitgevoerd door de crediteurenadministratie.	teem uit te leggen. Ook brengt hij actief het belang van het maken van orders onder de aandacht. Aan de budgethouder wordt strak het advies gegeven: geen order aangemaakt, factuur niet betalen. We overwegen om deze werkwijze uit te breiden richting de andere teams.	ordernummer dan wordt de factuur geretourneerd aan de leverancier. Het 4de kwartaal 2020 staat in teken van voorlichting van de medewerkers over de nieuwe budgethoudersregeling, de orderadministratie en het nieuwe financiële pakket.	
Vastgoed (verhuuropbrengsten)	▲	Bevinding: Er is geen sprake van een verhuurregister. Risico: Het risico bestaat dat opbrengsten onvolledig worden verantwoord. Aanbeveling: Wij adviseren de organisatie om aan de hand van het kadaster inzicht te verkrijgen in de gebouwen die in het bezit zijn van de gemeente. Vanuit de procesbespreking met de adviseur van de afdeling Vastgoed hebben wij vernomen dat recentelijk een overzicht is opgesteld met alle objecten in gemeentelijk bezit. Een uitgangspunt kan zijn	Zoals de accountant opmerkt is er al wel een overzicht van de verhuurde objecten. In 2020 zal het verhuur beheersysteem Axxerion worden ingevoerd en daarin wordt een verhuurregister bijgehouden. Of een gebouw wel of geen verhuuropbrengst heeft is veelal een beleidskeuze. In 2020 zullen uniforme verhuurtarieven per categorie gebouwen worden voorgesteld, zodat het risico van rechtsongelijkheid en de kans op fouten worden verminderd. Met de invoering van Axxerion zal het waarborgen van de volledigheid	Voor 2020 is in de lijn van de aanbeveling een aansluiting gemaakt tussen een actueel overzicht van gemeentelijke eigendommen (het gebouwenoverzicht) en het verhuuroverzicht. In het gebouwenoverzicht wordt aangegeven waarom bepaalde gemeentelijke eigendommen geen huuropbrengsten genereren (bv. bruikleenovereenkomst, geprivatiseerd). De implementatie van Axxerion verloopt volgens planning. Het hiervoor benodigde aanvullende budget is via de 1e Berap 2020	Gerealiseerd

Processen	Prioriteit	Bevinding en advies	Reactie Management	Stand van zaken 15-9-2020	Status
		om dit overzicht als basis te gebruiken voor het opstellen van een verhuurregister. Aansluitend hierop kan een analyse worden uitgevoerd op waarom bepaalde objecten c.q. bezittingen geen opbrengsten genereren. Tot slot is het een aanbeveling om een koppeling te maken tussen de objecten in het verhuurregister en de contracten in het zaaksysteem (bijvoorbeeld door het toevoegen van een zaaknummer in het verhuurbestand).	van opbrengsten worden vereenvoudigd. Planning: implementatie eind 2020, koppeling met opvolger Coda in 2021.	ter beschikking gesteld. Ter begeleiding van de implementatie, waaronder de inrichting van 5 modules (koppeling met financiële administratie, contacten, facturatie reserveringen en MJOP) is een applicatiemedewerker aangesteld.	